

หลักสูตรและเกณฑ์การฝึกอบรม แพทย์ใช้ทุน/แพทย์ประจำบ้าน

เพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.2)
สาขาวิชาเวชศาสตร์ครอบครัวและเวชศาสตร์ป้องกัน
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565

คำนำ

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้รับการรับรองให้เป็นสถาบัน
ฝึกอบรมวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพกรรม สาขาเวชศาสตร์
ครอบครัว ตั้งแต่ เดือน เมษายน พ.ศ. 2545 โดยความรับผิดชอบของสาขาวิชาเวชศาสตร์
ครอบครัวและเวชศาสตร์ป้องกัน

หลักสูตรการฝึกอบรมนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้อาจารย์ แพทย์ใช้ทุน/แพทย์ประจำบ้าน
สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และได้รับความรู้ ทักษะจน
สามารถประกอบวิชาชีพในสาขาเวชศาสตร์ครอบครัวได้อย่างมีคุณภาพ

คณะกรรมการฝึกอบรมหลังปริญญา

สาขาวิชาเวชศาสตร์ครอบครัวและเวชศาสตร์ป้องกัน

ธันวาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
หลักสูตรและเกณฑ์การฝึกอบรมแพทย์ใช้ทุน/แพทย์ประจำบ้าน.....	1
ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565.....	1
1. ชื่อหลักสูตร.....	1
2. ชื่อวุฒิบัตร	1
3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	1
4. พันธกิจของแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตร.....	1
5. ผลลัพธ์ของการฝึกอบรม/หลักสูตร	2
6. แผนงานฝึกอบรม.....	4
7. การรับและคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม	41
8. อาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม.....	41
9 การรับรองวุฒิบัตรฯ ให้มีคุณวุฒิ “เทียบเท่าปริญญาเอก”	43
10. ทรัพยากรทางการศึกษา.....	44
11. การประเมินแผนการฝึกอบรมและหลักสูตร.....	46
12. การทบทวนและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม.....	47
13. การบริหารกิจการ ชุรกิจ และบุคลากรสนับสนุนการฝึกอบรม.....	47
14. การประกันคุณภาพการฝึกอบรม.....	48
15. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของแพทย์เฉพาะทาง	48
16. การนำมาตรฐานคุณวุฒิผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสู่การปฏิบัติ	49
17. การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ.....	50
ภาคผนวก 1 : ความรู้พื้นฐานเพื่อบรรลุสมรรถนะหลักทั้ง 6 ด้าน.....	51
ภาคผนวก 2 : โรคหรือภาวะของผู้ป่วย	72
ภาคผนวก 3 : หัตถการและทักษะในการดูแลผู้ป่วยและครอบครัวของเวชศาสตร์ครอบครัว	135
ภาคผนวก 4 : การทำวิจัย	139

ภาคผนวก 5 : กิจกรรมสมรรถนะองค์กรร่วม.....	
กิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อถือไว้ใจได้ (Entrustable Professional Activity:EPA).....	147
ภาคผนวก 6 : ชุดการเรียนรู้สำหรับแพทย์ประจำบ้านเวชศาสตร์ครอบครัว.....	211
ภาคผนวก 7 : เพิ่มสะสมผลงานแพทย์ประจำบ้านสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว.....	252
ภาคผนวก 8 : การสอบเพื่อวุฒิบัตรและหนังสืออนุมัติเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญใน.....	
การประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว.....	253
ภาคผนวก 9 : แผนการสอนทฤษฎี.....	256

**หลักสูตรและเกณฑ์การฝึกอบรมแพทย์ใช้ทุน/แพทย์ประจำบ้าน
เพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม
สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565**

ราชวิทยาลัยที่กำกับดูแล

ราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย

1. ชื่อหลักสูตร

- (ก) สาขาประเภทที่ 1
- (ภาษาไทย) หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความ
ชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- (ภาษาอังกฤษ) The Faculty of Medicine, Prince of Songkla University Residency
Training in Family Medicine Curriculum

2. ชื่อวุฒิบัตร

ชื่อเต็ม

- (ภาษาไทย) วุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม
สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว
- (ภาษาอังกฤษ) Diploma of the Thai Board of Family Medicine

ชื่อย่อ

- (ภาษาไทย) วว. เวชศาสตร์ครอบครัว
- (ภาษาอังกฤษ) Dip. Thai Board of Family Medicine

ชื่ออภิไธย

- (ภาษาไทย) แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว
- (ภาษาอังกฤษ) Family Physician

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สาขาวิชาเวชศาสตร์ครอบครัวและเวชศาสตร์ป้องกัน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

4. พันธกิจของแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตร

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสาขาวิชาเวชศาสตร์ครอบครัวและ

เวชศาสตร์ป้องกัน ได้กำหนดพันธกิจที่สอดคล้องกัน โดยมีการจัดแสดงพันธกิจอยู่ในเว็บไซต์ของสาขาวิชา โดยกำหนดพันธกิจไว้ ดังนี้

1. เป็นศูนย์กลางการฝึกอบรมและการศึกษาต่อเนื่องด้านเวชศาสตร์ครอบครัว เพื่อผลิตบุคลากรทางการแพทย์ที่มีคุณภาพและคุณธรรม
2. สร้างงานวิจัยและนวัตกรรมข้ามศาสตร์ ในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล
3. ให้บริการและพัฒนาคุณภาพงานบริการด้านเวชศาสตร์ครอบครัว เพื่อสนับสนุนการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ
4. สร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพของประชาชน และร่วมพัฒนาระบบบริการสุขภาพ

5. ผลลัพธ์ของการฝึกอบรม/หลักสูตร

แพทย์เฉพาะทางสาขาเวชศาสตร์ครอบครัวต้องมีคุณสมบัติและความรู้ความสามารถตามสมรรถนะหลักทั้ง 6 ด้านดังนี้

5.1 การบริหารผู้ป่วย (Patient care) ให้การบริหารและปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีการกำกับดูแล โดย

- 5.1.1 สามารถให้การดูแลผู้ป่วยร่วมกับการดูแลระดับครอบครัว (Family Oriented Approach) และระดับชุมชน (Community Oriented Approach)
- 5.1.2 สามารถให้การดูแลครอบคลุมทั้งการส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสุขภาพ (Comprehensive care) โดยใช้หลักผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง (patient centered medicine) บนพื้นฐานของการดูแลแบบองค์รวม (holistic care)
- 5.1.3 ดูแลผู้ป่วยนอก (Ambulatory care) ทั้งผู้ป่วยเฉียบพลัน (Acute care) และผู้ป่วยเรื้อรัง (Chronic care) สามารถรับปรึกษา ส่งปรึกษาและส่งต่อผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม
- 5.1.4 ดูแลผู้ป่วยที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลได้อย่างเหมาะสม (Appropriated in patient care)
- 5.1.5 สามารถให้การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน (Home care) โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้พิการ และทุพพลภาพ
- 5.1.6 สามารถให้การดูแลแบบประคับประคอง (Palliative care)

5.2 ความรู้และทักษะหัตถการทางเวชกรรม (Medical Knowledge and Procedural Skills)

สามารถทำเวชปฏิบัติได้อย่างครอบคลุมและเหมาะสมกับบริบทของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวโดย

- 5.2.1 เข้าใจวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐานของร่างกายและจิตใจ ของระดับบุคคลทุกกลุ่มวัย
- 5.2.2 มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ และเชี่ยวชาญในสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว

5.2.3 มีความรู้ความสามารถในการดูแลโดยมุ่งเน้น ตั้งแต่ระดับบุคคล (Whole Person Approach) ครอบครัว (Family Oriented Approach) และชุมชน (Community Oriented Approach)

5.3 ทักษะระหว่างบุคคลและการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skills)

5.3.1 ดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and Holistic Care)

5.3.2 สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างแพทย์ ผู้ป่วย และครอบครัวผู้ป่วย (Doctor-patient-family relationship) โดยสามารถสื่อสารให้ข้อมูลแก่ผู้ป่วย ญาติ ครอบครัวและชุมชนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ มีเมตตา เคารพการตัดสินใจและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

5.3.3 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานกับผู้ร่วมงานทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3.4 เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำแก่แพทย์และบุคลากรอื่น โดยเฉพาะทางเวชศาสตร์ครอบครัว

5.3.5 นำเสนอข้อมูลผู้ป่วยและอภิปรายปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3.6 ถ่ายทอดความรู้และทักษะให้แพทย์ นิสิตแพทย์ นักศึกษาแพทย์ บุคลากรทางการแพทย์ ตลอดจนประชากรในชุมชนที่รับผิดชอบ

5.4 การเรียนรู้และการพัฒนาตนเองจากการปฏิบัติ (Practice-Based Learning and Improvement)

5.4.1 เรียนรู้และเพิ่มประสบการณ์ได้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ

5.4.2 สามารถปฏิบัติงานแบบสหสาขาวิชาชีพหรือเป็นทีมได้

5.4.3 วิพากษ์บทความและงานวิจัยทางการแพทย์ได้

5.4.4 ดำเนินการวิจัยทางการแพทย์และสาธารณสุขได้

5.4.5 นำหลักฐานเชิงประจักษ์มาประยุกต์ใช้ในเวชปฏิบัติ

5.5 ความสามารถในการทำงานตามหลักวิชาชีพนิยมและความเป็นมืออาชีพ (Professionalism)

5.5.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติอันดีต่อผู้ป่วย ญาติ ผู้ร่วมงาน เพื่อนร่วมวิชาชีพ และชุมชน

5.5.2 มีความสนใจใฝ่รู้และสามารถพัฒนาไปสู่ความเป็นผู้เชี่ยวชาญต่อเนื่องตลอดชีวิตและพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (continue medical education and professional development)

5.5.3 มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

5.5.4 คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมและจริยธรรมทางการแพทย์

5.6 การทำเวชปฏิบัติให้สอดคล้องกับระบบสุขภาพและการใช้ชุมชนเป็นฐาน

(System and Community based Practice)

- 5.6.1 มีความรู้เกี่ยวกับระบบสุขภาพของประเทศและนานาชาติ (Global and national perspective on health care system)
- 5.6.2 มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)
- 5.6.3 มีความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำ และสามารถเป็นผู้นำในองค์กร การทำงานร่วมกับหน่วยงานนอกองค์กรและชุมชน (Leadership)
- 5.6.4 มีความเข้าใจเรื่องหลักการประกันคุณภาพ ระบบพัฒนาคุณภาพการดูแลรักษาผู้ป่วย และสามารถร่วมดำเนินการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Quality assurance and Continuous Quality improvement)
- 5.6.5 มีทักษะ non-technical skills และมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยของผู้ป่วยและบุคลากร (Patient and personnel safety)
- 5.6.6 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี (Information management and technology)
- 5.6.7 มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารการเงินและเศรษฐศาสตร์สาธารณสุข การใช้ทรัพยากรสุขภาพอย่างเหมาะสม (Financial management and health economics, cost Consciousness Medicine)
- 5.6.8 มีความรู้เกี่ยวกับการทำเวชปฏิบัติปฐมภูมิโดยใช้ชุมชนเป็นฐานและสามารถสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน (Community-oriented primary care and community participation)

6. แผนงานฝึกอบรบ

6.1 วิธีการให้การฝึกอบรบ

6.1.1 ขอบเขตของการฝึกอบรบ

สาขาวิชา ได้จัดให้แพทย์ประจำบ้านที่ผ่านการฝึกอบรบ ได้รู้จัก เข้าใจหลักการของเวชศาสตร์ครอบครัวจนถึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วย มีความรู้ความสามารถ ตามสมรรถนะหลัก 6 ด้าน ตามที่ราชวิทยาลัยฯ กำหนด รวมถึงการมีประสบการณ์ในการดูแล รักษาสุขภาพผู้ป่วยทุกกลุ่มอายุ ครอบครัว และชุมชน ให้ครอบคลุมทั้งคนปกติและภาวะการเจ็บป่วย สามารถวินิจฉัย ดูแลโรคที่จะต้องประสบในชีวิตการทำงาน of แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวได้

Curricular mapping matrix

ตารางแสดงสมรรถนะหลัก 6 ด้าน (Competency ซึ่งระบุในหัวข้อ 5) และกิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อถือไว้วางใจได้ (Entrustable Professional Activities: EPAs, ซึ่งระบุในหัวข้อ 6.2.1 หน้าที่ 7) ตามมาตรฐานความรู้ความชำนาญของแพทย์เฉพาะทางสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว

EPA	Patient care	Medical Knowledge and Skills	Interpersonal and Communication Skills	Practice-Based Learning and Improvement	Professionalism	System – Based Practice
1. การดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่บ้าน	5.1.1	5.2.2	5.3.1	5.4.1	5.5.1	5.6.1
	5.1.5	5.2.3	5.3.2	5.4.2	5.5.4	5.6.2
	5.1.6					5.6.4 5.6.6
2. การดูแลแบบประคับประคอง	5.1.4	5.2.2	5.3.2	5.4.2	5.5.2	5.6.3
	5.1.6			5.4.4	5.5.4	5.6.6
				5.4.6		5.6.7
3. การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง	5.1.2	5.2.2	5.3.2	5.4.2	5.5.1	5.6.2
	5.1.3		5.3.5	5.4.5	5.5.3	5.6.4
	5.1.4				5.5.4	5.6.5
	5.1.5					5.6.8
4. การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับ บุคคล ครอบครัว และชุมชน	5.1.1	5.2.1	5.3.1	5.4.2	5.5.1	5.6.2
	5.1.2	5.2.3	5.3.2	5.4.3	5.5.2	5.6.4
	5.1.5		5.3.4	5.4.4	5.5.3	5.6.8
			5.3.5	5.4.5		
			5.3.6			
5. การดูแลผู้ป่วยนอกที่ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ	5.1.2	5.2.1	5.3.1	5.4.1	5.5.1	5.6.2
	5.1.3	5.2.2	5.3.2	5.4.2	5.5.2	5.6.5
			5.3.3		5.5.3	
6. การพัฒนางานด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพในพื้นที่	5.1.1	5.2.2	5.3.4	5.4.2	5.5.1	5.6.1
	5.1.2	5.2.3	5.3.5	5.4.5	5.5.3	5.6.2
	5.1.3		5.3.6		5.5.4	5.6.3 5.6.4 5.6.8

EPA	Patient care	Medical Knowledge and Skills	Interpersonal and Communication Skills	Practice-Based Learning and Improvement	Professionalism	System – Based Practice
7. การทำงานวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัว	5.1.1	5.2.1	5.3.6	5.4.1	5.5.2	5.6.1
	5.1.2	5.2.2		5.4.3	5.5.3	5.6.2
				5.4.4	5.5.4	5.6.6
				5.4.5		5.6.8

6.1.2 ระยะเวลาและระดับของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมมีระยะเวลาทั้งสิ้น 3 ปี โดยอนุญาตให้ลาพักผ่อนได้ปีละ 10 วันทำการ หรือไม่เกิน 30 วันทำการตลอดการศึกษาอบรมจึงจะมีสิทธิได้รับการประเมินเพื่อวุฒิบัตร ในกรณีลาเกินกว่ากำหนด สาขาวิชาจะมีการขยายเวลาฝึกอบรมให้มีระยะเวลาฝึกอบรมทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่า 150 สัปดาห์ จึงจะมีสิทธิได้รับการประเมินเพื่อวุฒิบัตร

กรณีที่มีความจำเป็น เช่น

- ลาป่วย, ลาคด 30 วัน/ปี สามารถนำวันลาพักผ่อน 3 ปี รวมกันได้ หลังจากนั้นสาขาวิชาฯ จะจัด rotation ชดเชยในช่วงที่ขาดได้

- กรณีลาเกิน มีความจำเป็นต้องปฏิบัติงานชดเชยหลังจากจบการฝึกอบรมตามจำนวนวันที่ขาดไป หรืออาจจะจำเป็นต้องเข้าชั้น กรณีลาเกิน/ป่วยนานเกิน 2 เดือน จำเป็นต้องมีการฝึกอบรมเพิ่มเติม หรืออาจจำเป็นต้องเข้าชั้น โดยกรรมการการศึกษาหลังปริญญาต้องประชุมร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ญาติสายตรงหรือต้นสังกัด

สาขาวิชาฯ ได้จัดเตรียมให้แพทย์ประจำบ้านได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับชั้นปีที่ฝึกอบรม คือ

ระดับชั้นปีที่ 1 ครอบคลุมเรื่องหลักการเวชศาสตร์ครอบครัวของประเทศไทย เครื่องมือในการดูแลผู้ป่วยแบบเวชศาสตร์ครอบครัว และมอบหมายผู้ป่วยหรือครอบครัวให้ดูแลอย่างต่อเนื่องตลอด 3 ปี ของการฝึกอบรม

ระดับชั้นปีที่ 2 กำหนดให้มีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นในการดูแลรักษาผู้ป่วย และเรียนรู้การดูแลผู้ป่วยที่มีความซับซ้อนมากขึ้นโดยไม่ต้องกำกับดูแลในบางกิจกรรม และเริ่มดำเนินการวิจัยและงานด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพในพื้นที่โดยเลือกหัวข้อที่สอดคล้องกับบริบทของ

เวชปฏิบัติและบริการปฐมภูมิ

ระดับชั้นปีที่ 3 เป็นหัวหน้าทีมในการดูแลรักษาผู้ป่วย โดยกำหนดให้แพทย์ประจำบ้านเหล่านี้มีโอกาสฝึกฝนให้เกิดทักษะและความสามารถในการกำกับดูแล (supervision) แพทย์ประจำบ้านรุ่นน้อง และนักศึกษาแพทย์ โดยเน้นการดูแลผู้ป่วยนอก การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน ผู้ป่วยในบริบทของโรงพยาบาล ชุมชน และงานด้านสุขภาพ/การจัดการระบบบริการปฐมภูมิ นอกจากนี้แพทย์ประจำบ้านจะได้จัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์พร้อมทั้งเผยแพร่ผลงานวิจัยในรูปแบบของการตีพิมพ์ในวารสารหรือการนำเสนอในงานประชุมวิชาการภายใต้การกำกับดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย

6.2 กิจกรรมการฝึกอบรมและมาตรฐานการเรียนรู้ ประกอบด้วยมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามคุณสมบัติและขีดความสามารถของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว ได้แก่

6.2.1 กิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อถือไว้ใจได้ (Entrustable Professional Activities: EPAs)

ราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย กำหนดกิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อถือไว้ใจได้ (Entrustable Professional Activities: EPAs) ไว้ 7 กิจกรรมประกอบไปด้วย

- 6.2.1.1 การดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่บ้าน (Home care for patients and family)
- 6.2.1.2 การดูแลแบบประคับประคอง (Palliative care)
- 6.2.1.3 การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง (Care for patients with chronic diseases)
- 6.2.1.4 การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับ บุคคล ครอบครัว และชุมชน (Healthpromotion and disease prevention for individual, family and community)
- 6.2.1.5 การดูแลผู้ป่วยนอกที่ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ (Comprehensive ambulatory Care)
- 6.2.1.6 การพัฒนางานด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพในพื้นที่ (System and community based practice)
- 6.2.1.7 การทำงานวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัว (Research in Family medicine)

*ลักษณะเฉพาะ ข้อจำกัด เขตความรู้ความชำนาญที่เกี่ยวข้อง ประสบการณ์/ความรู้/ทักษะ/เจตคติ และพฤติกรรมเพื่อให้เชื่อมั่นได้ และวิธีประเมินผล ภาวะบุในภาคผนวกที่ 1,2, และ 5

6.2.2 ขั้นขีดความสามารถ (Milestones)

ระดับขั้นขีดความสามารถของกิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อถือไว้ใจได้

ระดับ	ความสามารถ
1	สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ภายใต้การควบคุมของอาจารย์อย่างใกล้ชิด
2	สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ภายใต้การชี้แนะของอาจารย์
3	สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีอาจารย์ให้ความช่วยเหลือเมื่อต้องการ
4	สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องกำกับดูแล
5	สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องกำกับดูแล และควบคุมผู้มีประสบการณ์น้อยกว่าได้

ขั้นขีดความสามารถที่แพทย์ประจำบ้านต้องปฏิบัติได้ในแต่ละชั้นปี

EPA		ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3
1.	การดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่บ้าน	3	4	5
2.	การดูแลแบบประคับประคอง	2	2	3
3.	การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง	2	3	4
4.	การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับบุคคล ครอบครัว และชุมชน	2	3	4
5.	การดูแลผู้ป่วยนอกที่ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ	2	3	4
6.	การพัฒนาทางด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพในพื้นที่	2	3	4
7.	การทำงานวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัว	2	3	3

6.3 เนื้อหาของการฝึกอบรม/หลักสูตร ประกอบไปด้วยรายละเอียดตามภาคผนวกที่ระบุ

- 1) ความรู้พื้นฐาน (ภาคผนวก 1)
- 2) โรคหรือภาวะของผู้ป่วย (ภาคผนวก 2)
- 3) หัตถการและทักษะ (ภาคผนวก 3)

และมีความครอบคลุม 16 หัวข้อตามประกาศแพทยสภา ดังต่อไปนี้

หัวข้อที่ 1 การบริหารโรคหรือภาวะของผู้ป่วยครอบคลุมทั้งการส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสุขภาพ (Comprehensive care) ทั้งลักษณะเจ็บป่วยเฉียบพลันและเรื้อรัง โดยใช้หลักผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง (patient centered medicine) บนพื้นฐานของการดูแลแบบองค์รวม (holistic care) โดยมีความรู้พื้นฐานและทักษะสำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวที่สำคัญ ได้แก่

- 1.1 วิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐานของร่างกายและจิตใจของคนทุกกลุ่มวัย
- 1.2 ความรู้ความสามารถในวิชาชีพและเชี่ยวชาญในสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว
- 1.3 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family Oriented Approach)
- 1.4 ดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community Oriented Approach)

หัวข้อที่ 2 หัตถการทางคลินิก

มีความรู้ความสามารถทางหัตถการ และทักษะที่เกี่ยวข้องในการดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่เหมาะสมสำหรับสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว ตามระบุใน (ภาคผนวกที่ 3)

หัวข้อที่ 3 การตัดสินใจทางคลินิก

- 3.1 การตัดสินใจในข้อมูลต่าง ๆ ทางการแพทย์ เพื่อใช้ในการดูแลผู้ป่วย
- 3.2 การดูแลผู้ป่วยอย่างมีคุณภาพ คุ่มค่าและเหมาะสม ในทุกมิติทั้งทางกาย ใจ สังคม และจิตวิญญาณ

หัวข้อที่ 4 การใช้ยาอย่างสมเหตุผล (Rational Drug Use: RDU)

มีการใช้ยาที่เหมาะสมกับปัญหาสุขภาพโดยคำนึงถึงประสิทธิผล ขนาดยา วิธีการให้ยา ระยะเวลา ความเสี่ยง ผลข้างเคียง ผลร่วมกับยาอื่น และค่าใช้จ่ายตามข้อบ่งชี้และหลักฐานที่เชื่อถือได้ โดยพิจารณาปัจจัยอื่นร่วมด้วย เช่น ความสะดวก และการยอมรับของผู้ป่วย (patient compliance)

หัวข้อที่ 5 การสื่อสารกับผู้ป่วย เทคนิคการให้คำปรึกษาและการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

- 5.1 การสื่อสารในการดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางในเวชปฏิบัติ
- 5.2 การสื่อสารกับผู้ป่วยเพื่อร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
- 5.3 การสอน การเป็นพี่เลี้ยง และการเป็นที่ปรึกษาทางคลินิก
- 5.4 การสื่อสารสุขภาพกับชุมชน ทั้งการพูดในที่ชุมชน การใช้สื่อในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการใช้สื่อในสังคมออนไลน์
- 5.5 การนำเสนอผลงานทางวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ

หัวข้อที่ 6 จริยธรรมทางการแพทย์

- 6.1 ธรรมนูญทางคลินิก
- 6.2 จริยธรรมทางการแพทย์ และการประยุกต์ใช้ในเวชปฏิบัติ
- 6.3 เจตคติของความเป็นวิชาชีพ (Professionalism)

- 6.4 การสร้างความเสมอภาคและการให้คุณค่าแก่ความแตกต่าง (Promoting Equality and Valuing Diversity)
  - 6.5 การปฏิบัติการวิจัยทางคลินิกที่ดีตามจริยธรรมในการทำงานวิจัย
- หัวข้อที่ 7 การสาธารณสุข และระบบบริการสุขภาพ**
- 7.1 ความรู้เกี่ยวกับระบบสุขภาพของประเทศ (National Health System)
  - 7.2 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary Care Management)
  - 7.3 ภาวะผู้นำทางด้านสุขภาพ (Leadership)
- หัวข้อที่ 8 กฎหมายการแพทย์**
- 8.1 ความรู้ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสาธารณสุข เพื่อการตัดสินใจเลือกแนวทางการดูแลผู้ป่วยที่เหมาะสม เช่น พระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ, พระราชบัญญัติโรคติดต่อ เป็นต้น
  - 8.2 การนำเอาความรู้ของวิชาแพทย์ รวมทั้งวิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ ไปประยุกต์เพื่อประโยชน์แก่กระบวนการยุติธรรม
  - 8.3 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 12 บุคคลมีสิทธิทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพื่อยืดความตายในวาระสุดท้ายของชีวิตตน
  - 8.4 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 สำหรับใช้ข้อมูลผู้ป่วยในการทำเวชปฏิบัติที่เหมาะสม และการทำวิจัย
- หัวข้อที่ 9 หลักการบริหารจัดการ**
- 9.1 การจัดการคุณภาพ (Quality management)
  - 9.2 การจัดการข้อมูลและเทคโนโลยี (Information management and technology)
  - 9.3 การบริหารการเงินและเศรษฐศาสตร์สาธารณสุข (Financial management and Health economics)
- หัวข้อที่ 10 ความปลอดภัยและสิทธิของผู้ป่วย (Patient safety and patient right) และความปลอดภัยของบุคลากร (Personnel safety)**
- 10.1 การให้บริการที่ตระหนักถึงความปลอดภัยของผู้ป่วยในทุกมิติและทุกด้านของการดูแลรักษาทั้งในสถานบริการทางการแพทย์ และที่บ้านแก่ครอบครัว
  - 10.2 การสนับสนุนวัฒนธรรมความปลอดภัยในองค์กร และการมีส่วนร่วมในองค์กรแพทย์
  - 10.3 การใช้เครื่องมือบริหารความเสี่ยง
  - 10.4 องค์กรประกอบและโครงสร้างของระบบการจัดการความเสี่ยงและความปลอดภัยของผู้ป่วย

- 10.5 การนำข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นไปวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ในเวชปฏิบัติ โดยผสมผสานในระบบการทำงาน และสะท้อนข้อมูลความเสี่ยงนั้นให้ทีมงานทุกระดับได้รับทราบ เพื่อลดโอกาสเกิดความเสี่ยงตลอดกระบวนการดูแลผู้ป่วย
- 10.6 การสื่อสารอย่างรวดเร็ว เหมาะสมที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
- 10.7 การอธิบายถึงโอกาสเกิดความเสี่ยงต่อผู้ป่วยทุกระยะ ทุกขั้นตอนของการดำเนินโรค และการรักษา
- 10.8 การประยุกต์ใช้ความรู้เรื่องความปลอดภัยของผู้ป่วยในการทำเวชปฏิบัติ
- 10.9 การสร้างรวมถึงการประเมินกลไกและระบบการจัดการเพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วยที่มีอยู่ในระบบบริการปฐมภูมิ
- 10.10 การค้นหาความเสี่ยงและการรายงานอุบัติการณ์ในเวชปฏิบัติ รวมถึงบอกจุดดีและข้อจำกัดของเครื่องมือที่ใช้ค้นหาความเสี่ยง
- 10.11 การวิเคราะห์สาเหตุรากเหง้าของปัญหา (Root cause analysis) และประเมินความเสี่ยง
- 10.12 การรู้ข้อจำกัดของตนเองและผู้เกี่ยวข้องในเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยง
- 10.13 การนำระบบการจัดการความเสี่ยงไปใช้ในชุมชน

หัวข้อที่ 11 การดูแลตนเองของแพทย์ทั้งสุขภาพทางกายและใจ

- 11.1 การมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ได้แก่ การออกกำลังกาย การรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ เพื่อความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย มีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ
- 11.2 การดูแลสุขภาพจิตใจตนเองโดยมีความรู้สึภาคภูมิใจในตนเอง การฝึกให้สามารถจัดการอารมณ์ ความเศร้า หรือความเครียด รวมถึงความวิตกกังวลได้ รวมทั้งมีอาจารย์หรือแพทย์พี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาในแนวทางที่เหมาะสม
- 11.3 การดูแลสุขภาพตนเองทางด้านสังคมและจิตวิญญาณโดยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานผู้บังคับบัญชา มีกิจกรรมสันทนาการหรือกิจกรรมยามว่างอย่างเหมาะสม (Work Life Balance)
- 11.4 มีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth mindset) ที่พร้อมเรียนรู้ต่อสิ่งรอบตัวที่มีการเปลี่ยนแปลงด้วยความเชื่อมั่นในคุณค่าและความสามารถของตนเอง
- 11.5 การเรียนรู้และเพิ่มประสบการณ์ (Experiential learning) ได้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ มีการเรียนรู้จากการสะท้อนคิด (reflective practitioner) เรียนรู้จากการเสริมประสบการณ์อย่างต่อเนื่องในเรื่องที่สนใจ และช่วยส่งเสริมในการทำเวชปฏิบัติ

- หัวข้อที่ 12 การแพทย์ทางเลือก และการแพทย์ประเพณีนิยมพื้นถิ่น**
- 12.1 การสืบค้นความรู้ ภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนไทย การแพทย์ประเพณีพื้นถิ่น และการแพทย์ทางเลือกที่มีอยู่ในพื้นที่
  - 12.2 มีความรู้เรื่องการแพทย์แผนไทย การแพทย์ประเพณีพื้นถิ่น และการแพทย์ทางเลือกที่มีใช้ในระบบสุขภาพตามบริบทของพื้นที่
  - 12.3 การนำความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์ประเพณีพื้นถิ่น และการแพทย์ทางเลือกที่เหมาะสมกับบริบทของผู้รับบริการมาใช้ในการดูแลประชาชนในระบบบริการปฐมภูมิ
- หัวข้อที่ 13 ระเบียบวิจัยทางการแพทย์ ทั้งการวิจัยทางคลินิกและระบาดวิทยาทางการแพทย์**
- 13.1 ความรู้พื้นฐานและทักษะด้านงานวิจัย
  - 13.2 ความรู้พื้นฐานและทักษะด้านกิจกรรมทางวิชาการ (การเรียนการสอน)
  - 13.3 การนำปัญหาจากเวชปฏิบัติไปสู่การคิดคำถามวิจัยและสร้างงานวิจัยได้
  - 13.4 รูปแบบวิจัยที่เหมาะสมกับคำถามวิจัย
  - 13.5 การเลือกเครื่องมือที่เหมาะสมในการตอบคำถามวิจัย และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ รวมถึงหลักการการสร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัย
  - 13.6 การอภิปรายและสรุปผลงานวิจัย
  - 13.7 ประยุกต์ใช้บริบทของชุมชนในการวิจัย
  - 13.8 การเขียนงานวิจัยเพื่อเผยแพร่ในวารสารทางวิชาการ
- หัวข้อที่ 14 เวชศาสตร์อิงหลักฐานเชิงประจักษ์**
- 14.1 วิพากษ์บทความและงานวิจัยทางการแพทย์ (critical appraisal) และนำหลักฐานเชิงประจักษ์มาประยุกต์ใช้ในเวชปฏิบัติ
  - 14.2 การติดตามหลักฐานทางการแพทย์ใหม่ๆ เพื่อใช้ทำเวชศาสตร์อิงหลักฐานประจักษ์ (Evidence-Based Medicine) อย่างสม่ำเสมอ
  - 14.3 ประเมินพฤติกรรมและเปลี่ยนแปลงเวชปฏิบัติ ให้เหมาะสมกับหลักฐานใหม่ที่ดีที่สุด และมีแหล่งข้อมูลที่สามารถค้นคว้าให้ได้มาซึ่งหลักฐานทางการแพทย์ที่มีคุณภาพดี
  - 14.4 การประเมินหลักฐานทางการแพทย์ที่น่าเชื่อถือมากและน้อย
  - 14.5 การคลาดเคลื่อนหรือการเบี่ยงเบนของหลักฐานทางการแพทย์
  - 14.6 การประเมินคุณภาพของงานวิจัยจากบทความงานวิจัย
  - 14.7 การแปลความ การวิเคราะห์ ประเมินและการประยุกต์ใช้หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ให้เหมาะสมตามบริบท

หัวข้อที่ 15 พฤติกรรมและสังคมศาสตร์

ความรู้พื้นฐานด้านพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ เช่น ทฤษฎีจิตบำบัด Satir model, ขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Stage of change model), รูปแบบความเชื่อด้านสุขภาพ (Health believe model), พฤติกรรมสุขภาพหรือพฤติกรรมอนามัย (Health behavior), การจัดการตนเอง (Self-management) เป็นต้น

หัวข้อที่ 16 ปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของโลก

มีการติดตามปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีความเป็นปัจจุบัน เช่น วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (digital technology), การแพทย์ทางไกล (Tele-medicine), โรคมะเร็งใหม่, สภาพสังคมและเศรษฐกิจ (economic) ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ, สุขภาพกลุ่มผู้ต้องขัง (prison health), สุขภาพบุคคลย้ายถิ่นหรือกลุ่มชาติพันธุ์ (migrant and ethnic health), และปัญหาสิ่งแวดล้อมและอุบัติเหตุที่มีผลต่อสุขภาพ เป็นต้น

6.3.1 กลวิธีการฝึกอบรม

6.3.1.1 แนวทางการฝึกอบรม เป้าหมาย และวัตถุประสงค์

สาขาวิชาฯ ได้จัดทำคู่มือการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรของราชวิทยาลัย แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย โดยในแต่ละส่วนย่อยของหลักสูตร (rotation) มีการกำหนด วัตถุประสงค์ การวัดประสิทธิผลการเรียนรู้ และวิธีการประเมินที่ชัดเจน ดังตารางต่อไปนี้

1) การดูแลรักษาผู้ป่วย (Patient Care)

1.1 มาตรฐานการเรียนรู้	1.2 วิธีการให้การฝึกอบรม/ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนา	1.3 กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ในแต่ละด้าน
1.1.1 สามารถให้การบริการ ระดับปฐมภูมิที่มีคุณภาพสำหรับ ทุกกลุ่มอายุ (High Quality Primary Care for all Age Groups)	1.2.1 จัดฝึกอบรมโดยให้แพทย์ ใช้ทุน/แพทย์ประจำบ้านปฏิบัติงาน หมุนเวียนในแพทย์เฉพาะทางสาขา หลักและสาขารอง ซึ่งการออกตรวจ แผนกผู้ป่วยนอกและการดูแลผู้ป่วย ในประกอบด้วยผู้ป่วยทุกกลุ่มอายุ ตั้งแต่วัยเด็กไปจนถึงวัยสูงอายุ	1.3.1 การสังเกตการ ปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง EPA 1-7
1.1.2 สามารถให้การดูแลที่ ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ (Comprehensive Care)	1.2.2 ระหว่างที่แพทย์ใช้ทุน/ แพทย์ประจำบ้านปฏิบัติงานที่แผน ผู้ป่วยนอก หน่วยบริการปฐมภูมิ ซึ่ง ผู้ป่วยมารับบริการมีทุกกลุ่มอายุ โดยกำหนดให้แพทย์ใช้ทุน/แพทย์ ประจำบ้านต้องดูแลรักษาผู้ป่วยใน ทุกกลุ่มอายุได้ตามมาตรฐาน	1.3.2 การประเมินจากผู้ร่วมงาน ตอนแพทย์ใช้ทุน/แพทย์ประจำ บ้าน ปฏิบัติงานหมุนเวียนใน แพทย์สาขาหลักและสาขารอง

1.1 มาตรฐานการเรียนรู้	1.2 วิธีการให้การฝึกอบรม/ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนา	1.3 กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ในแต่ละด้าน
1.1.3 ดูแลผู้ป่วยนอก (Ambulatory Care) ทั้งผู้ป่วยเฉียบพลัน (Acute Care) และผู้ป่วยเรื้อรัง (Chronic Care)	1.2.3 จัดการเรียนการสอนความรู้เกี่ยวกับการดูแลครอบครัว โดยแบ่งตามช่วงวัยในทุกช่วงวัย ได้แก่ คู่ครอง หญิงตั้งครรภ์ เด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน ผู้สูงอายุ และระยะสุดท้ายของชีวิต	1.3.3 การประเมินการปฏิบัติงานที่แผนกผู้ป่วยนอก คลินิกปฐมภูมิ โดยอาจารย์แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว ถึงรูปแบบการให้บริหารที่มีคุณภาพในผู้ป่วยทุกกลุ่มอายุและการดูแลผู้ป่วยแบบครอบครัว
1.1.4 ดูแลผู้ป่วยที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลได้อย่างเหมาะสม (Appropriated Inpatient Care)	1.2.4 ให้แพทย์ใช้ทุน/แพทย์ประจำบ้านเข้าร่วมกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการปีละ 1 ครั้งตามที่ราชวิทยาลัยกำหนด ซึ่งหัวข้ออบรมเชิงปฏิบัติการครอบคลุมการดูแลผู้ป่วยและครอบครัวในทุกช่วงวัย	1.3.4 การสอบ MCQ และ short answer question ในการสอบเลื่อนขั้นแต่ละชั้นปีของแพทย์ใช้ทุน/แพทย์ประจำบ้าน
1.1.5 สามารถให้การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน (Home Care)	1.2.5 จัดการเรียนการสอนความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยให้ครบทุกมิติสุขภาพ เช่น Health Promotion, Vaccination ตามวัย, เชิญแพทย์ผู้เชี่ยวชาญมาสอนการเขียนใบรับรองความพิการ เป็นต้น	1.3.5 ใบประกาศนียบัตรรับรองการฝึกอบรม Workshop in Family Medicine
1.1.6 สามารถให้การดูแลแบบประคับประคอง (Palliative Care)	1.2.6 การมอบหมายให้แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วยนอกที่คลินิกปฐมภูมิ โดยใช้หลักการดูแลแบบครอบครัว	1.3.6 ใบเซ็นชื่อแพทย์ใช้ทุน/แพทย์ประจำบ้านที่เข้ากิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนด เช่น Palliative Care Conference นศพ. ปี 5, นำเสนอการดูแลอาการในผู้ป่วยระยะสุดท้าย เป็นต้น
	1.2.7 การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยนอก ขณะที่หมุนเวียนในแพทย์เฉพาะทางสาขาหลักและสาขารอง รวมถึงคลินิกปฐมภูมิ ซึ่งเป็นการดูแลทั้งผู้ป่วยเฉียบพลัน และผู้ป่วยเรื้อรัง	1.3.7 ใบสรุปคำแนะนำของอาจารย์ในกิจกรรมนำเสนอ Home Care Conference ของแพทย์ใช้ทุน/แพทย์ประจำบ้าน

1.1 มาตรฐานการเรียนรู้	1.2 วิธีการให้การฝึกอบรม/ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนา	1.3 กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ในแต่ละด้าน
	1.2.8 จัดการเรียนการสอน ความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วย เฉียบพลันและผู้ป่วยเรื้อรัง เช่น กิจกรรม Guest Speaker, Clinical Practice Guideline, Bio- med, Common Problem เป็นต้น	
	1.2.9 จัดฝึกอบรมโดยให้แพทย์ผู้ เข้ารับการฝึกอบรมดูแลผู้ป่วยใน โรงพยาบาล ในขณะที่ปฏิบัติงาน หมุนเวียนในแพทย์เฉพาะทางสาขา หลัก และขณะที่ออกฝึกปฏิบัติงาน ในโรงพยาบาลชุมชน	
	1.2.10 จัดฝึกอบรมโดยกำหนดให้ แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ ปฏิบัติงานในสาขาวิชา ให้การดูแล ผู้ป่วยที่บ้าน อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตามตารางกิจกรรมที่กำหนดไว้	
	1.2.11 จัดให้มีกิจกรรม Home Care Conference เดือนละ 1 ครั้ง โดยกำหนดให้แพทย์ใช้ทุน/แพทย์ ประจำบ้านนำเสนอการดูแลผู้ป่วยที่ บ้านของแต่ละคน และให้อาจารย์ แพทย์ให้ความคิดเห็นและให้ คำแนะนำเพิ่มเติม	
	1.2.12 จัดฝึกอบรมโดยกำหนดให้ แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ ปฏิบัติงานในสาขาวิชาเข้าร่วม กิจกรรม Palliative Home Care เดือนละ 1 ครั้ง	

1.1 มาตรฐานการเรียนรู้	1.2 วิธีการให้การฝึกอบรม/ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนา	1.3 กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ในแต่ละด้าน
	1.2.13 จัดการเรียนการสอนโดยให้ อาจารย์บรรยายความรู้เกี่ยวกับการ ดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายปีละ 1 ครั้ง	
	1.2.14 จัดการเรียนการสอนโดยให้ แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำเสนอ ความรู้เกี่ยวกับการดูแลอาการของ ผู้ป่วยระยะสุดท้าย ภายใต้การดูแล โดยอาจารย์ที่ปรึกษา	
	1.2.15 จัดฝึกอบรมโดยกำหนดให้ แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ ปฏิบัติงานในสาขาวิชาเข้าร่วม กิจกรรม Palliative Home Care เดือนละ 1 ครั้ง	
	1.2.16 จัดฝึกอบรมโดยกำหนดให้ แพทย์เข้ารับการฝึกอบรมขณะ หมุนเวียนอบรมแพทย์เฉพาะทาง วิสัญญีวิทยา ได้มีประสบการณ์ใน การดูแลอาการเจ็บปวดในผู้ป่วย ระยะสุดท้าย ทั้งที่แผนกผู้ป่วยนอก และหอผู้ป่วยใน	
	1.2.17 กำหนดให้แพทย์ผู้เข้ารับ การฝึกอบรมที่หมุนเวียนสาขา วิชา เข้าร่วมกิจกรรม Palliative Conference ของนศพ.ปี 5 ซึ่งจัด ทุก 6 สัปดาห์	
	1.2.18 ให้แพทย์ผู้เข้ารับการฝึก อบรม เข้าร่วมกิจกรรมการอบรม เชิงปฏิบัติการปีละ 1 ครั้งตามที่ราช วิทยาลัยฯ กำหนด ซึ่งมีหัวข้อ เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย	

2) ความรู้ความเชี่ยวชาญ และความสามารถในการนำไปใช้แก้ปัญหาของผู้ป่วย
และครอบครัว และชุมชน (Medical Knowledge and Skills)

2.1 มาตรฐานการเรียนรู้	2.2 วิธีการให้การฝึกอบรม/ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ พัฒนา	2.3 กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ในแต่ละด้าน
2.1.1 เข้าใจวิทยาศาสตร์การแพทย์ พื้นฐานของร่างกายและจิตใจ ของคน ทุกกลุ่มวัย	2.2.1 จัดการเรียนการสอน เกี่ยวกับเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เช่น Common Problem ในระบบ ต่าง ๆ, Growth and Development, Topic Conference ต่าง ๆ	2.3.1 ใบประเมินการนำเสนอ ของแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในแต่ละหัวข้อที่เกี่ยวข้อง
2.1.2 มีความรู้ ความสามารถใน วิชาชีพและเชี่ยวชาญในสาขาเวช ศาสตร์ครอบครัว	2.2.2 จัดฝึกอบรมโดย กำหนดให้แพทย์ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม ที่ปฏิบัติงานใน สาขาวิชา ลงให้การดูแลผู้ป่วย ทั้งครอบครัวที่บ้าน อย่างน้อย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตามตาราง กิจกรรมที่กำหนดไว้	2.3.2 การสอบ MCQ และ short answer question ในการ สอบเลื่อนขั้นแต่ละชั้นปีของ แพทย์ใช้ทุน/แพทย์ประจำบ้าน
2.1.3 ดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)	2.2.3 ส่งเสริมให้แพทย์ผู้เข้ารับ การฝึกอบรม ที่ปฏิบัติงานที่ แผนกผู้ป่วยนอก คลินิกปฐมภูมิ ให้การดูแลผู้ป่วยพร้อมกับ ครอบครัวของผู้ป่วยด้วย	2.3.3 ใบประเมินการนำเสนอ รายงานการเยี่ยมผู้ป่วยแบบเป็น ครอบครัวของแพทย์ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม
2.1.4 ดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน Community oriented approach)	2.2.4 จัดฝึกอบรมโดย กำหนดให้แพทย์ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม ดำเนินโครงการชุมชน ในพื้นที่ที่สนใจ 1 เรื่อง	2.3.4 ใบประเมินการปฏิบัติ งานที่แผนกผู้ป่วยนอก คลินิก ปฐมภูมิ โดยอาจารย์แพทย์เวช ศาสตร์ครอบครัวในหัวข้อการ ดูแลผู้ป่วยแบบครอบครัว

2.1 มาตรฐานการเรียนรู้	2.2 วิธีการให้การฝึกอบรม/ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ พัฒนา	2.3 กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ในแต่ละด้าน
		2.3.5 การนำเสนอของแพทย์ผู้ เข้ารับการฝึกอบรม เรื่องการ ดำเนินโครงการชุมชน ตั้งแต่ นำเสนอแผนการดำเนินโครงการ ไปจนถึงการสรุปผลการดำเนิน โครงการ

3) การพัฒนาตนเองและการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Practice-Based Learning and Improvement)

3.1 มาตรฐานการเรียนรู้	3.2 วิธีการให้การฝึกอบรม/ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนา	3.3 กลยุทธ์การประเมินผล การเรียนรู้ในแต่ละด้าน
3.1.1 มีการพัฒนาตนเอง และ การเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Practice- Based) ความคิด สร้างสรรค์ตามหลักวิทยาศาสตร์ ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ และ พัฒนาระบบบริการสุขภาพ	3.2.1 สนับสนุนให้แพทย์ผู้เข้ารับ การฝึกอบรมทำกิจกรรม Journal Club หรือ Watch โดยนำปัญหาที่ เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานดูแล ผู้ป่วยมาค้นคว้าหาคำตอบความรู้ใหม่ ในการรักษาผู้ป่วย	3.3.1 ใบประเมินการนำเสนอ ของแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในกิจกรรม Journal Club และ Journal Watch
3.1.2 เรียนรู้และเพิ่มประสบ การณ์ได้ด้วยตนเองจากการ ปฏิบัติ	3.2.2 จัดฝึกอบรมโดยกำหนดให้ แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ปฏิบัติงานที่แผนกผู้ป่วยนอกอย่าง น้อยสัปดาห์ละ 6 คาบ	3.3.2 ใบประเมินการดำเนิน โครงการวิจัย ตั้งแต่การนำเสนอ หัวข้อวิจัย โครงร่างวิจัย ไปจนถึง นำเสนอผลของโครงการวิจัย โดยคณะกรรมการสอบวิจัย
3.1.3 ดำเนินการวิจัยทางการ แพทย์ และสาธารณสุขได้	3.2.3 จัดฝึกอบรมโดยกำหนดให้ แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำ โครงการวิจัยเกี่ยวกับการแพทย์ และสาธารณสุข 1 เรื่อง	3.3.3 ใบประเมินการนำเสนอ ของแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในกิจกรรม Journal Club

3.1 มาตรฐานการเรียนรู้	3.2 วิธีการให้การฝึกอบรม/ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนา	3.3 กลยุทธ์การประเมินผล การเรียนรู้ในแต่ละด้าน
3.1.4 วิพากษ์บทความและงานวิจัยทางการแพทย์ และนำหลักฐานเชิงประจักษ์มาประยุกต์ใช้ในเวชปฏิบัติ	3.2.4 จัดฝึกอบรมโดยกำหนดให้แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการนำเสนอกิจกรรม Journal Club อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ซึ่งต้องมีการวิพากษ์งานวิจัยและการนำผลของงานวิจัยมาประยุกต์ใช้ในส่วนของ Journal Appraisal	

4) ทักษะปฏิสัมพันธ์และการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skills)

4.1 มาตรฐานการเรียนรู้	4.2 วิธีการให้การฝึกอบรม/ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนา	4.3 กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ในแต่ละด้าน
4.1.1 ดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-Centered and Holistic Care)	4.2.1 สนับสนุนให้แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเวลาปฏิบัติงานตรวจผู้ป่วยนอกที่คลินิกปฐมภูมิให้การดูแลผู้ป่วยโดยค้นหาทั้งโรคและความเจ็บป่วยของผู้ป่วย รวมถึงให้การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง เช่น ให้โอกาสผู้ป่วยเลือกวิธีการรักษาได้ตามความเชื่อบนพื้นฐานความรู้ที่ได้รับอย่างถูกต้อง โดยเฉพาะความเชื่อเรื่องของศาสนาที่มีความแตกต่างกันในภาคใต้	4.3.1 ใบประเมินการปฏิบัติงานที่แผนกผู้ป่วยนอก คลินิกปฐมภูมิ โดยอาจารย์แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวในหัวข้อการประเมินความเจ็บป่วยของผู้ป่วย

4.1 มาตรฐานการเรียนรู้	4.2 วิธีการให้การฝึกอบรม/ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนา	4.3 กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ในแต่ละด้าน
4.1.2 การสื่อสารกับผู้ป่วยเพื่อ ร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของ ปัญหา	4.2.2 จัดฝึกอบรมโดยให้มีกิจกรรม VDO discussion เดือนละ 1 ครั้ง และ SP Conference 1 ครั้งต่อ 2 เดือน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้แพทย์ผู้ เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกเรื่องทักษะ การสื่อสารกับผู้ป่วย โดยเปิดโอกาส ให้แพทย์ใช้ทุน/แพทย์ประจำบ้าน คนอื่นให้ข้อมูล Feedback สิ่งที่ทำ ได้ดี และโอกาสพัฒนาจากการ สื่อสารในครั้งนั้น และให้คำแนะนำ โดยอาจารย์	4.3.2 ใบสรุป Feedback และคำแนะนำจากแพทย์ผู้เข้ารับ การฝึกอบรม และอาจารย์ใน กิจกรรม VDO Discussion
4.1.3 การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อ การปรับปรุงอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับเพื่อนร่วมงาน	4.2.3 จัดฝึกอบรมโดยให้แพทย์ผู้ เข้ารับการฝึกอบรมนำเสนอ กิจกรรมต่าง ๆ เช่น Topic Conference, Journal Club เป็น ต้น ให้กับนักศึกษาแพทย์ แพทย์ผู้ เข้ารับการฝึกอบรม และอาจารย์	4.3.3 ใบประเมินการนำเสนอ ของแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมใน กิจกรรมต่าง ๆ ในหัวข้อทักษะ การนำเสนอ
4.1.4 ทักษะการพูดในที่ชุมชน	4.2.4 จัดฝึกอบรมโดยกำหนดให้ แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ดำเนิน โครงการชุมชน 1 เรื่อง ซึ่งเปิด โอกาสให้แพทย์ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม ได้มีโอกาสให้ความรู้ ทางการแพทย์แก่คนในชุมชน	

5) ความเป็นมืออาชีพ (Professionalism)

5.1 มาตรฐานการเรียนรู้	5.2 วิธีการให้การฝึกอบรม/ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนา	5.3 กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ในแต่ละด้าน
5.1.1 แนวคิดของการดูแลแบบองค์รวมและผลกระทบต่อแพทย์และผู้ป่วย	5.2.1 สนับสนุนให้แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เวลาปฏิบัติงานตรวจผู้ป่วยนอกที่คลินิกปฐมภูมิให้การดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม	5.3.1 ใบประเมินการปฏิบัติงานที่แผนกผู้ป่วยนอก คลินิกปฐมภูมิ โดยอาจารย์แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวในหัวข้อการดูแลผู้ป่วยแบบครอบคลุม
5.1.2 แนวปฏิบัติด้านจริยธรรมเพื่อขอความยินยอมในการรักษาและการรักษาความลับของผู้ป่วย	5.2.2 สนับสนุนให้แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ขณะที่ปฏิบัติงานตรวจผู้ป่วยนอกที่คลินิกปฐมภูมิให้การดูแลผู้ป่วยโดยคำนึงถึงจริยธรรมในการดูแลรักษา เช่น การขอความยินยอมในการรักษาและการรักษาความลับของผู้ป่วย เช่น การขออนุญาตส่งตรวจ Anti-HIV ในกรณีที่มีข้อบ่งชี้ โดยมีกระบวนการให้คำแนะนำก่อนตรวจเลือด	
5.1.3 การสร้างความเสมอภาคและการให้คุณค่าแก่ความแตกต่าง	5.2.3 สนับสนุนให้แพทย์เข้ารับการฝึกอบรม ขณะที่ปฏิบัติงานตรวจผู้ป่วยนอกที่คลินิกปฐมภูมิให้การดูแลผู้ป่วยโดยไม่แบ่งแยก คือสามารถตรวจได้ทุกเพศ ทุกกลุ่มวัย และทุกศาสนา โดยให้คุณค่ากับความเชื่อที่แตกต่างกันของผู้ป่วยแต่ละรายซึ่งอาจจะมีผลต่อการเลือกวิธีการรักษา เช่น การปรับยารักษาเบาหวานในช่วงถือศีลอดของผู้ป่วยมุสลิม เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้โดยไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนจากภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ	

6) การปฏิบัติงานให้เข้ากับระบบ (System-Based Practice)

6.1 มาตรฐานการเรียนรู้	6.2 วิธีการให้การฝึกอบรม/ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนา	6.3 กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ในแต่ละด้าน
6.1.1 มีความรู้เกี่ยวกับระบบ สุขภาพของประเทศ	6.2.1 มีการจัดการฝึกอบรมโดยให้ มีกิจกรรมวิชาการเกี่ยวกับระบบ สุขภาพและระบบบริการปฐมภูมิ	6.3.1 การสอบ MCQ และ Short Answer Question ใน การสอบเลื่อนขั้นแต่ละชั้นปีของ แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
6.1.2 มีความรู้เกี่ยวกับการ จัดการบริการปฐมภูมิ (Primary Care Management)	6.2.2 สนับสนุนให้แพทย์ผู้เข้ารับ การฝึกอบรม เชื่อมโยงข้อมูลของ ผู้ป่วยกับคนในครอบครัวได้ โดยนำ แฟ้มครอบครัวมาใช้ในคลินิกปฐม ภูมิ	6.3.2 ใบประเมินการปฏิบัติงาน ที่แผนกผู้ป่วยนอก คลินิกปฐมภูมิ โดยอาจารย์แพทย์เวชศาสตร์ ครอบครัว
6.1.3 การใช้เทคโนโลยีในการ จัดการและเชื่อมโยงข้อมูลผู้ป่วย และครอบครัว นำแฟ้มครอบครัว (Family Folder) มาใช้ในการ ดูแลผู้ป่วย	6.2.3 มีการจัดการฝึกอบรมโดยให้ มีกิจกรรมวิชาการเกี่ยวกับ เศรษฐศาสตร์สาธารณสุข	
6.1.4 การบริหารการเงินและ เศรษฐศาสตร์สาธารณสุข	6.2.4 จัดฝึกอบรมโดยให้กิจกรรม Clinical Practice Guideline เพื่อ ให้แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม Update ความรู้ในการดูแลรักษา ผู้ป่วยอย่างมีคุณภาพ เหมาะสมและ ทันสมัยตามความรู้ทางการแพทย์	
6.1.5 การดูแลผู้ป่วยอย่างมี คุณภาพ คุ่มค่าและเหมาะสม ใน ทุกมิติทั้งทางกาย ใจ สังคม และ จิตวิญญาณ		

สาขาวิชา กำหนดสัดส่วนของการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานและการเรียนรู้ในห้องเรียนให้เหมาะสม โดยสอดคล้องความรู้ทางด้านเจตคติ และเปิดโอกาสให้มีการเรียนรู้ด้วยตนเองไปตลอดหลักสูตร

เพื่อให้แพทย์ประจำบ้านได้รับประสบการณ์ด้านเวชศาสตร์ครอบครัวอย่างพอเพียง สาขาวิชา ได้จัดให้มีแพทย์ประจำบ้านได้มีเวลาฝึกปฏิบัติเวชปฏิบัติครอบครัวรวมกันตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของเวลาการฝึกอบรมทั้งหมด ซึ่งงานเวชปฏิบัติครอบครัวนี้ประกอบไปด้วยการปฏิบัติงานที่คลินิกเวชปฏิบัติครอบครัว ห้องตรวจผู้ป่วยนอก การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน และการปฏิบัติงานในชุมชน รวมถึงการดูแลผู้ป่วยใน สำหรับผู้ป่วยประคับประคอง

6.3.1.2 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน

การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับแพทย์ประจำบ้าน

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ปี 1	Family medicine						Minor rotations					
ปี 2	Family medicine						Selective		Elective		Community Hospital experience	
ปี 3	Family medicine						Clinical core rotations					

การทำเวชปฏิบัติครอบครัว

เป็นการดูแลแต่แรก ทุกเรื่อง ต่อเนื่อง เบ็ดเสร็จ ผสมผสาน บริการที่เข้าถึงสะดวก รวมถึงระบบการปรึกษาทั้งรับและส่งต่อผู้ป่วย ประกอบไปด้วยการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1) คลินิกสุขภาพปฐมภูมิ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์

สาขาวิชา ได้จัดให้แพทย์ประจำบ้านออกตรวจผู้ป่วยนอกที่คลินิก ฯ ของสาขาวิชา โดยแพทย์ประจำบ้านตรวจผู้ป่วย 5-6 ช่วงเวลาครั้งวันต่อสัปดาห์ จำนวนผู้ป่วยที่ตรวจในชั้นปีที่ 1 ไม่เกิน 10 ราย ชั้นปีที่ 2 ไม่เกิน 15 ราย และชั้นปีที่ 3 ไม่เกิน 20 รายต่อครั้งวัน มีอาจารย์รับปรึกษาทุกวัน ได้กำหนดให้แพทย์ประจำบ้านปรึกษาอาจารย์ก่อนส่งต่อแผนกอื่นทุกครั้ง และมีการทบทวนเวชระเบียนกับอาจารย์หลังสิ้นสุดการตรวจ โดยมีเป้าหมายให้แพทย์ประจำบ้านมีความรู้ และเกิดทักษะในเรื่องต่อไปนี้

- การตรวจวินิจฉัย รักษา ส่งเสริม ป้องกันและฟื้นฟูโรคที่พบบ่อยอย่างเป็นองค์รวม
- การประเมินความรุนแรงของการเจ็บป่วย และการดูแลรักษาเบื้องต้นแก่ผู้ที่เจ็บป่วย เสียบบลัน หรือได้รับอุบัติเหตุ
- ปฏิบัติการกู้ชีพแก่ผู้ป่วย
- การทำงานร่วมกับสหสาขาวิชาชีพ

- การบันทึกเวชระเบียนอย่างถูกต้อง ทันเวลา ตามหลักทางการแพทย์และกฎหมาย

2) ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล 4 เทศบาลนครหาดใหญ่ และศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลเมืองบ้านพรุ

สาขาวิชาฯ ได้จัดให้แพทย์ประจำบ้านออกตรวจผู้ป่วยนอกที่ศูนย์บริการสาธารณสุขฯ ทั้งสองแห่ง โดยแพทย์ประจำบ้านตรวจผู้ป่วย 5-6 ช่วงเวลาครึ่งวันต่อสัปดาห์ (นับรวมกับคลินิกสุขภาพปฐมภูมิข้างต้น) มีจำนวนผู้ป่วยที่ตรวจเฉลี่ยวันละไม่เกิน 20 รายต่อครึ่งวัน แพทย์ประจำบ้านจะมีตารางออกตรวจชัดเจนสำหรับการนัดผู้ป่วยมารับการรักษาต่อเนื่อง และมีอาจารย์รับปรึกษาทุกวัน ได้กำหนดให้แพทย์ประจำบ้านปรึกษาอาจารย์ก่อนส่งต่อไปที่โรงพยาบาลทุกครั้ง รวมถึงมีการทบทวนเวชระเบียนกับอาจารย์หลังสิ้นสุดการตรวจ โดยมีเป้าหมายให้แพทย์ประจำบ้านมีความรู้ และเกิดทักษะในเรื่องต่อไปนี้

- การตรวจวินิจฉัย รักษา ส่งเสริม ป้องกันและฟื้นฟูโรคที่พบบ่อยอย่างเป็นองค์รวม
- การประเมินความรุนแรงของการเจ็บป่วย และการดูแลรักษาเบื้องต้นแก่ผู้ที่เจ็บป่วย เสียบบลัน หรือได้รับอุบัติเหตุ
- ปฏิบัติการกู้ชีพแก่ผู้ป่วย
- การทำงานร่วมกับสหสาขาวิชาชีพ
- การบันทึกเวชระเบียนอย่างถูกต้อง ทันเวลา ตามหลักทางการแพทย์และกฎหมาย

3) การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน

สาขาวิชาฯ ได้จัดให้แพทย์ประจำบ้านมีประสบการณ์ในการเยี่ยมผู้ป่วยอย่างน้อย 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ในเดือนที่ปฏิบัติงานในสาขาวิชา โดยมีการทำงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพในการวางแผนการดูแลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว สาขาวิชาฯ ได้จัดเตรียมอุปกรณ์จำเป็นสำหรับการเยี่ยมบ้าน ตลอดจนยานพาหนะรับส่งในการออกเยี่ยมบ้าน และนำกรณีผู้ป่วยที่ได้เยี่ยมบ้านมานำเสนอในกิจกรรม home care conference ของสาขาวิชาเป็นประจำทุกเดือน และแพทย์ประจำบ้านต้องบันทึกกรณีผู้ป่วยลงใน portfolio ของตนเองทุกครั้ง และติดตามการดูแลผู้ป่วยที่บ้านโดยอาจารย์ที่ปรึกษา

4) ผู้ป่วยใน

สาขาวิชาฯ มีหน่วยดูแลผู้ป่วยระยะประคับประคอง ที่รับปรึกษาผู้ป่วยในที่อยู่ในระยะประคับประคองของโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ แพทย์ประจำบ้านจึงได้มีโอกาสดูแลผู้ป่วยในเมื่อปฏิบัติงานในหน่วยดังกล่าว ทำให้ได้มีโอกาสคิดด้วยตนเองในการวินิจฉัยแยกโรค การวางแผนส่งตรวจวินิจฉัยเพิ่มเติม การวินิจฉัยโรค การตัดสินใจในการวางแผนการรักษา ส่งการรักษาและการวางแผนในการจำหน่ายผู้ป่วยที่ตนเองดูแลอยู่ ภายใต้การกำกับดูแลของอาจารย์ โดยร่วมกันทำงานเป็นทีมกับสหสาขาวิชาชีพในโรงพยาบาล ตลอดจนการปรึกษา ส่งต่อ และวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยกลับบ้าน

5) การปฏิบัติงานในชุมชน

สาขาวิชาฯ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แพทย์ประจำบ้านได้มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในบทบาทของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวในการสนับสนุนสุขภาพและพัฒนาชุมชน โดยให้แพทย์ประจำบ้านได้ออกปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน ขณะศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 เป็นเวลา 2 เดือน โดยมีวัตถุประสงค์ให้แพทย์ประจำบ้านได้มีโอกาสนำความรู้ที่ได้ศึกษา ไปประยุกต์ใช้กับบริบทโรงพยาบาลชุมชนที่มีความโดดเด่นในด้านต่าง ๆ เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้กลับมาพัฒนาตนเองในการดูแลผู้ป่วยต่อไป

6) การดูแลผู้ป่วยระดับประคับประคอง/ผู้ป่วยระยะท้าย

สาขาวิชาฯ จัดให้แพทย์ประจำบ้านปฏิบัติงานในหน่วยดูแลผู้ป่วยระดับประคับประคองของสาขาวิชา ซึ่งรับรักษาดูแลผู้ป่วยระยะประคับประคองที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ และประสานกับหน่วยการอนุรักษ์ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ จ.ขอนแก่น เพื่อส่งแพทย์ประจำบ้านไปฝึกปฏิบัติงาน 1 เดือนเมื่ออยู่ในชั้นปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้แพทย์ประจำบ้านมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลผู้ป่วยตั้งแต่การประเมินผู้ป่วยและครอบครัว การดูแลผู้ป่วย palliative และครอบครัว หรือชุมชนร่วมกับสหสาขาวิชาชีพ ตลอดจนหลังผู้ป่วยเสียชีวิต

6.3.2 การปฏิบัติงานทางคลินิกในสาขาหลัก (ภาคผนวก 8)

ประสบการณ์ในการดูแลรักษาผู้ป่วยในสาขาหลัก มีความจำเป็นสำหรับการฝึกอบรมแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว สาขาวิชาฯ ได้กำหนดให้แพทย์ประจำบ้านปฏิบัติงานทางคลินิกในสาขาหลัก (Clinical core rotation: CCR) ตามเกณฑ์ของราชวิทยาลัยฯ เพื่อเป็นการเพิ่มสมรรถนะตามความสนใจของแพทย์ประจำบ้าน และสอดคล้องกับการปฏิบัติงานในอนาคตภายหลังจบการฝึกอบรม โดยปฏิบัติงานเป็นระยะเวลาทั้งหมด 6 เดือน โดยจัดให้ปฏิบัติงานการบริบาลผู้สูงอายุ (older adult care) จำนวน 3 เดือน และเลือกปฏิบัติงาน อย่างน้อย 1 กลุ่มสาขา จากทั้งหมด 5 กลุ่มสาขา อีกจำนวน 3 เดือน ดังนี้

1. อายุรศาสตร์ (Internal medicine)
2. ศัลยศาสตร์ หรือ ออร์โธปิดิกส์ (Surgery or Orthopedics)
3. เวชศาสตร์ฉุกเฉิน (Emergency medicine)
4. กุมารเวชศาสตร์ (Pediatrics)
5. สูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา (Obstetrics and gynecology)

โดยการปฏิบัติงานเฉพาะทางที่จัดให้แพทย์ประจำบ้านภายในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ มีจำนวนและประเภทของผู้ป่วยที่เพียงพอและเหมาะสม ทั้งนี้ได้จัดให้แพทย์ประจำบ้านได้มีโอกาสดูแลผู้ป่วยนอกของสาขานั้น ๆ ในฐานะผู้รับผิดชอบเบื้องต้น โดยแพทย์ประจำบ้านจะได้รับการแนะนำถึงความเหมาะสมในการปรึกษา และส่งต่อผู้ป่วยไปยังผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ

6.3.3 การปฏิบัติงานในคลินิกในสาขารอง

ประสบการณ์ในการดูแลรักษาผู้ป่วยในสาขารอง มีความจำเป็นสำหรับการฝึกอบรมแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว สาขาวิชา ได้จัดให้มีการปฏิบัติงานในคลินิกในสาขารองที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ 1 แต่แผนกมีจำนวนผู้ป่วยเหมาะสมและเพียงพอในการฝึกอบรม ได้จัดให้แพทย์ประจำบ้านมีโอกาสดูแลผู้ป่วยนอกของสาขานั้น ๆ ในฐานะผู้รับผิดชอบเบื้องต้น โดยแพทย์ประจำบ้านจะได้รับการแนะนำถึงความเหมาะสมในการปรึกษา และส่งต่อผู้ป่วยไปยังผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ

สาขาวิชา ได้กำหนดการหมุนเวียนของแพทย์ประจำบ้าน ตามเกณฑ์ของราชวิทยาลัยฯ ที่กำหนดให้แพทย์ประจำบ้านหมุนเวียน (rotation) ใน 7 สาขารอง เป็นระยะเวลารวมไม่เกิน 24 สัปดาห์ ดังนี้

1. จิตเวชศาสตร์	4-8	สัปดาห์
2. ตจวิทยา	2-4	สัปดาห์
3. เวชศาสตร์ฟื้นฟู	2-4	สัปดาห์
4. รังสีวิทยา	2-4	สัปดาห์
5. วิสัญญีวิทยา/คลินิกกระบังปวด	2-4	สัปดาห์
6. จักษุวิทยา	2-4	สัปดาห์
7. โสต ศอ นาสิก	2-4	สัปดาห์

วิชาบังคับเลือก (Selective)

วิชาบังคับเลือกมีระยะเวลา 2 เดือน สาขาวิชา อ้างอิงตามเกณฑ์ของราชวิทยาลัยฯ ที่กำหนดให้เลือกสาขาวิชาการบริบาลแบบประคับประคอง (Palliative care) เป็นจำนวน 1 เดือน และสาขาที่สอดคล้องกับงานเวชปฏิบัติครอบครัวอีก 1 เดือน ภายใต้ดุลยพินิจของสาขาวิชา

วิชาเลือกอิสระ (Elective)

วิชาเลือกอิสระมีระยะเวลา 2 เดือน สาขาวิชา อ้างอิงตามเกณฑ์ของราชวิทยาลัยฯ กำหนดให้แพทย์ประจำบ้านมีโอกาสเลือกปฏิบัติงานในเรื่องที่สนใจที่เกี่ยวข้องกับทางการแพทย์ ภายใต้ดุลยพินิจของสาขาวิชา

ประสบการณ์ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน (Community hospital experience)

สาขาวิชา อ้างอิงตามเกณฑ์ของราชวิทยาลัยฯ แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวกำหนดให้แพทย์ประจำบ้านต้องมีการปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนอย่างน้อย 2 เดือน เพื่อให้มีประสบการณ์และเข้าใจระบบการทำงานของโรงพยาบาลชุมชน

6.3.4 กิจกรรมและการเรียนรู้ในห้องเรียน

สาขาวิชา มีการจัดกิจกรรมให้แพทย์ประจำบ้านมีการเรียนรู้ในห้องเรียนควบคู่ไปกับการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีกิจกรรมวิชาการตามตารางต่อไปนี้ (ภาคผนวก 9)

สัปดาห์ ที่	เวลา	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์
1	12.00 – 13.30 น.		Guess Speaker	Principle of Fammed/ common problem in family practice	F.M.book club/ cinemeducation	
2	12.00 – 13.30 น.		Journal Watch	Principle of Fammed	Bio-med	
3	12.00 – 13.30 น.	Topic geriatric conference	Interesting Case	Journal Club	VDO Discussion	Journal watch geriatric
4	12.00 – 13.30 น.	Journal palliative care	Topic Discussion, CPG, Elective experiences	Home care Conference	Audit Conference/ Simulated Patient Conference	

* วันอังคารในสัปดาห์ที่ 4 มีกิจกรรมตั้งแต่เวลา 12.00 – 15.30

การเข้าร่วมประชุมวิชาการ หรือประชุมปรึกษาผู้ป่วย ได้แก่

1. การประชุมภายในสาขาวิชา/หน่วยงาน

- Journal Watch
- Journal Club Interesting Case
- Interesting Case
- Clinical practice guideline (CPG)
- Topic Discussion
- Elective experiences
- Home care Conference
- Audit Conference
- Simulated Patient Conference

- Cinemeducation
- Journal watch geriatric
- Journal palliative care

2. การประชุมร่วมระหว่างหน่วยงาน

- Interdepartmental conference
  - กิจกรรม geriatric rehabilitation conference ที่มีการเชิญอาจารย์จากสาขาวิชาเวชศาสตร์ฟื้นฟูมาร่วมในการนำเสนอกรณีศึกษาผู้สูงอายุที่มีปัญหาทางเวชศาสตร์ฟื้นฟู
  - กิจกรรมนำเสนอ palliative case conference ของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 5 ที่สาขาวิชาให้แพทย์ประจำบ้านเข้าร่วม มีการเชิญอาจารย์จากสาขาวิชาจิตเวชศาสตร์ พยาบาล palliative care นักกายภาพบำบัด และนักโภชนาการเข้าร่วมด้วย

3. การบรรยายด้านเวชศาสตร์ครอบครัว

- Principle of Family Medicine
- Bio-med
- Common problems in family practice
- Topic geriatric conference
- โครงการปฐมนิเทศ geriatric family medicine สาขาวิชาที่มีการเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากสาขาวิชาอื่น ๆ มาบรรยายให้ความรู้ทางด้าน geriatric medicine เป็นเวลา 1 สัปดาห์ตลอดทั้งวันก่อนเริ่มปฏิบัติงานในชั้นปีที่ 2 โดยหัวข้อต่าง ๆ อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม
- โครงการปฐมนิเทศ Palliative care สาขาวิชาที่มีการเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากสาขาวิชาอื่น ๆ มาบรรยายให้ความรู้ทางด้าน palliative care เป็นเวลา 1 สัปดาห์ตลอดทั้งวันก่อนเริ่มปฏิบัติงานในชั้นปีที่ 1 โดยหัวข้อต่าง ๆ อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

4. การสอนเรื่องการวิจัยและระบาดวิทยาทางคลินิก

- Introduction to research สาขาวิชาจัดสอนปูพื้นฐานการทำวิจัยที่จำเป็นให้กับแพทย์ประจำบ้านชั้นปีที่ 1 ในช่วง 3 เดือนแรก
- วิชาระบาดวิทยาคลินิก ในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ที่เป็นหลักสูตรคู่ขนานกับการฝึกอบรม จัดสอนให้แพทย์ประจำบ้านชั้นปีที่ 1 ทุกคน มีการสอนเกี่ยวกับ critical appraisal, research methodology, statistical analysis, proposal writing และ manuscript writing

5. การสอนวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐานประยุกต์ ความรู้ทั่วไป และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

- วิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน ในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ที่เป็นหลักสูตรคู่ขนานกับการฝึกอบรม มีการสอนเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐานประยุกต์ จัดสอนให้แพทย์ประจำบ้านชั้นปีที่ 1 ทุกคน มีการสอบวัดผลเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา
- วิชาทักษะภาษาอังกฤษ ที่จัดสอนในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ที่เป็นหลักสูตรคู่ขนานกับการฝึกอบรม โดยอาจารย์ชาวต่างชาติให้กับแพทย์ประจำบ้านชั้นปีที่ 1 ทุกคน มีการสอบวัดผลเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา

6.3.5 ชุดการเรียนรู้ (Learning modules) ของแพทย์ประจำบ้านเวชศาสตร์ครอบครัว

สาขาวิชาฯ จัดให้แพทย์ประจำบ้านได้เรียนรู้ตามชุดการเรียนรู้ที่ราชวิทยาลัยฯ กำหนด ตามกิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อถือไว้ใจได้ (EPAs) (รวมเป็นทั้งหมด 7 ชุดการเรียนรู้หลัก และ 36 ชุดการเรียนรู้ย่อย) ดังนี้

1. การดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่บ้าน (Home care for patients and family)
2. การดูแลแบบประคับประคอง (Palliative care)
3. การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง (Care for patients with chronic diseases)
4. การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับ บุคคล ครอบครัว และชุมชน (Health promotion and disease prevention for individual, family and community)
5. การดูแลผู้ป่วยนอกที่ครอบคลุมทั้งการรักษาส่งเสริมป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพ (Comprehensive ambulatory Care)
6. การพัฒนางานด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพในพื้นที่ (System and community based practice)
7. การทำโครงการวิจัย (Research project)

สาขาวิชาฯ เน้นการเรียนรู้ในรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติ (Workshop: WS) โดยกำหนด 1 การประชุมเชิงปฏิบัติ (workshop) ต้องใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง หรือมากกว่า โดยในบางเรื่องอาจใช้การบรรยายกลุ่มใหญ่แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Lecture: IL) ตามที่ราชวิทยาลัยฯ กำหนด

จำนวนการประชุมเชิงปฏิบัติ (modular learning) จำแนก 36 modules

	Module							
	1	2	3	4	5	6	7	total
ปี 1	1 ILO1	1 ILO2	1 ILO3	2 ILO4 ILO6	1 ILO5			6
	1 WS07	1 WS08	1 WS09	2 WS10 WS12	1 WS11		2 WS27 WS28	8
ปี 2	1 WS13	1 WS14	1 WS15	2 WS16 WS18	1 WS17			6
	1 WS19	1 WS20	1 WS21	2 WS22 WS24	1 WS23	2 WS25 WS26	1 WS29	9
ปี 3	1 WS31	1 WS32	1 WS33	2 WS34 WS36	1 WS35		1 WS30	7
รวม	5	5	5	10	5	2	4	36

หมายเหตุ

- สาขาวิชากำหนดให้แพทย์ประจำบ้านชั้นปีที่ 1-3 ต้องเข้าร่วมการประชุมวิชาการประจำปีซึ่งจัดโดยราชวิทยาลัย รวม 3 ครั้ง แต่ครั้งมีระยะเวลาโดยประมาณ 3 วัน ตามที่ราชวิทยาลัยกำหนด
- หากหัวข้อใดที่ราชวิทยาลัยไม่ได้จัดประชุม สาขาวิชารับผิดชอบในการจัดการเรียนรู้หัวข้อนั้น ๆ เพื่อให้แพทย์ประจำบ้านได้เรียนรู้ครบทั้ง 36 modules โดยจัดตามความเหมาะสม ตามดุลยพินิจของสถาบันฝึกอบรม

6.3.6 การเรียนรู้แบบอื่น

สาขาวิชา จัดให้แพทย์ประจำบ้านมีความรู้และเกิดทักษะในเรื่องต่อไปนี้ โดยบรรจุในตารางการเรียนการสอน และ/หรือสอดแทรกในระหว่างการฝึกอบรมตลอด 3 ปี

- จรรยาบรรณทางการแพทย์

แพทย์ประจำบ้านทุกคนจะได้เรียนรู้จรรยาบรรณทางการแพทย์ผ่านการเรียนในวิชาการบริหารจัดการทางการแพทย์ ในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงของคณะแพทยศาสตร์ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา ความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์กับผู้ป่วย การรักษาความลับของผู้ป่วย การอนุญาตหรือ ยินยอมรับการตรวจรักษา การรักษาผู้ป่วยระยะสุดท้ายของชีวิต การปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและสังคมโดยส่วนรวม ได้แก่ การรายงานแพทย์ที่บกพร่องต่อหน้าที่ การประชุมทบทวนผลการรักษาเพื่อพิจารณาปรับปรุงวิธีการรักษาอย่างต่อเนื่อง ข้อขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบวิชาชีพเวชกรรม การใช้ทรัพยากรทางการแพทย์อย่างคุ้มค่า และข้อพิจารณาด้านจรรยาบรรณในการทำงานทางการแพทย์

- Clinical Teaching Skills

สาขาวิชาฯ กำหนดให้แพทย์ประจำบ้านมีส่วนร่วมในการสอนแพทย์ประจำบ้านรุ่นน้อง และนักศึกษาแพทย์ โดยผ่านการรับปรึกษาที่ห้องตรวจผู้ป่วยนอก การทำหัตถการ และการสอนในกิจกรรมวิชาการต่าง ๆ

- Communication Skills

สาขาวิชาฯ มีกิจกรรมพัฒนาทักษะการสื่อสาร โดยมีกระบวนการ feedback and supervision ตามหลักการทางแพทยศาสตร์ศึกษา โดยใช้ Pendleton's principle ได้แก่

กิจกรรม VDO discussion

กิจกรรม Simulated patient conference

- การประเมินคุณภาพ การปรับปรุงคุณภาพ การป้องกันความเสี่ยง และความคุ้มค่าของการรักษาพยาบาล

สาขาวิชาฯ มีกิจกรรม chart review หลังการออกตรวจผู้ป่วยนอกให้กับแพทย์ประจำบ้าน ในการประเมินคุณภาพของเวชระเบียน ตรวจสอบมาตรฐานการรักษา ป้องกันความเสี่ยง และความคุ้มค่าของการรักษาพยาบาล โดยอาจารย์ที่ได้รับมอบหมายในวันที่ออกตรวจนั้นเป็นผู้ประเมิน นอกจากนี้ยังมีกิจกรรม audit conference ที่นำเวชระเบียนผู้ป่วยที่แพทย์ประจำบ้านได้ออกตรวจในเดือนนั้น ๆ ที่ได้รับการคัดเลือกโดยอาจารย์ผู้ควบคุมกิจกรรม มาเป็นกรณีศึกษาในการสอนเรื่องดังกล่าวด้วย

- การบริหารด้านการเงินในงานการรักษาพยาบาล

แพทย์ประจำบ้านทุกคน จะต้องผ่านการเรียนในรายวิชาการบริหารจัดการทางการแพทย์ ซึ่งเป็นวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่เป็นหลักสูตรคู่ขนานกับการฝึกอบรม นอกจากนี้โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ได้จัดให้งานเวชระเบียนมาให้ความรู้เกี่ยวกับการลงวินิจฉัย ICD-10 ในการตรวจผู้ป่วยให้ถูกต้องเป็นประจำทุกปี เพื่อลดความผิดพลาดของระบบเรียกเก็บเงินของโรงพยาบาล

- การศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง

1. คณะแพทยศาสตร์ เปิดโอกาสให้บุคลากรรวมถึงแพทย์ประจำบ้านที่สนใจ สามารถเข้าอบรมทักษะและวิธีการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ทางวิชาการ (medical literature), การใช้ internet resource ได้ โดยมีการอบรมที่จัดโดยห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพตลอดปี

2. แพทย์ประจำบ้านสามารถเรียนรู้หลักการประเมินการศึกษาวิจัยการออกแบบการวิจัย และการใช้วิจารณ์งานในการยอมรับผลการศึกษาวิจัยต่าง ๆ การตัดสินใจในข้อมูลต่าง ๆ ทางแพทย์ และการนำมาปฏิบัติในงานดูแลผู้ป่วยผ่านกิจกรรม journal club ที่ตนเองรับผิดชอบในการนำเสนอ และรับฟังการให้คำแนะนำจากอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต นอกจากนี้สาขาวิชาฯ ยังเปิดโอกาสให้แพทย์ประจำบ้านสามารถนัดอาจารย์สอนเพิ่มเติมในหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ได้

6.3.7 การฝึกฝนหัตถการ

ตลอดระยะเวลาการฝึกอบรม 3 ปี แพทย์ประจำบ้าน จะมีโอกาสฝึกฝนหัตถการตามที่ราชวิทยาลัย ฯ กำหนด ขณะที่แพทย์ประจำบ้านได้ออกปฏิบัติงานที่สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง โดยการฝึกฝนอยู่ภายใต้ความควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาในแต่ละสาขาวิชา นอกจากนี้สาขาวิชาฯ ยังได้จัดให้แพทย์ประจำบ้านฝึกทักษะที่จำเป็นสำหรับงานเวชปฏิบัติครอบครัวเพิ่มเติมที่ศูนย์ฝึกทักษะจำลองทางการแพทย์ของคณะแพทยศาสตร์ฯ อีกด้วย

6.3.8 การวิจัยทางการแพทย์

การพัฒนางานด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพในพื้นที่ และการเขียนบันทึกรายงานการดูแลผู้ป่วยเป็นครอบครัวอย่างต่อเนื่อง

สาขาวิชาฯ กำหนดให้แพทย์ประจำบ้านจัดทำรายงานการดูแลผู้ป่วยเป็นครอบครัวอย่างต่อเนื่อง 1 ฉบับ (ผู้ป่วย 2 กรณีศึกษา) โครงการพัฒนางานด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพในพื้นที่ 1 โครงการ และงานวิจัยทางการแพทย์ 1 ฉบับ ตามเกณฑ์ของราชวิทยาลัยแพทยเวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย โดยมีอาจารย์ในสาขาวิชากำกับดูแล ติดตาม พร้อมให้คำปรึกษา

6.4 การทำวิจัย

แพทย์ประจำบ้านต้องทำงานวิจัยในรูปแบบต่อไปนี้อย่างน้อย 1 เรื่องในระหว่างการปฏิบัติงาน 3 ปี โดยเป็นผู้วิจัยหลักหรือผู้สนับสนุนหลัก ได้แก่

- งานวิจัยแบบ retrospective, prospective หรือ cross sectional
- งานวิจัยแบบ case-control
- งานวิจัยแบบ experimental research หรือ randomized controlled trial
- งานวิจัยแบบ systematic review หรือ meta-analysis
- งานวิจัยเชิงคุณภาพ qualitative research

โดยงานวิจัยดังกล่าวต้องประกอบด้วยหัวข้อหลัก ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง
2. ความสำคัญและที่มาของปัญหา
3. จุดประสงค์ของการวิจัย
4. วิธีการวิจัย
5. ผลการวิจัย
6. การวิจารณ์ผลการวิจัย

คุณลักษณะของงานวิจัย

1. เป็นผลงานที่ริเริ่มใหม่ หรือเป็นงานวิจัยที่ใช้แนวคิดที่มีการศึกษามาก่อนทั้งในและต่างประเทศแต่นำมาคิดแปลงหรือทำซ้ำในบริบทของสถาบัน
2. แพทย์ประจำบ้านและอาจารย์ผู้ดำเนินงานวิจัยทุกคน ควรผ่านการอบรมด้านจริยธรรมการวิจัยในคน/หรือ Good Clinical Practice (GCP)
3. งานวิจัยทุกเรื่องต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หรือราชวิทยาลัยฯ
4. งานวิจัยทุกเรื่อง ควรดำเนินงานวิจัยภายใต้ข้อกำหนดของ GCP หรือระเบียบวิจัยที่ถูกต้องและเหมาะสมกับคำถามวิจัย
5. ควรใช้ภาษาอังกฤษในการนำเสนอผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โดยเฉพาะในบทคัดย่อ

วิธีดำเนินการ : สิ่งที่ต้องปฏิบัติสำหรับการดำเนินการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย

1. เมื่อได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยแล้วต้องดำเนินการทำวิจัยตามข้อตกลงโดยเคร่งครัด
2. เมื่อมีการลงนามในเอกสารชี้แจงผู้ป่วยหรือผู้แทนเพื่อให้ยินยอมเข้าร่วมวิจัยต้องให้สำเนาแก่ผู้ป่วยหรือผู้แทนเก็บไว้ 1 ชุด
3. ให้ทำการระบุในเวชระเบียนผู้ป่วยนอกหรือผู้ป่วยในถึงสถานการณ์เข้าร่วมงานวิจัยของผู้ป่วย
4. การตรวจหรือรักษาเพิ่มเติมจากโครงการวิจัยผ่านการอนุมัติแล้ว โดยการกระทำ ดังกล่าวไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการดูแลรักษาผู้ป่วยตามปกติ ไม่สามารถทำได้ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นได้มีการระบุและอนุมัติในโครงการวิจัยแล้ว และผู้วิจัยหรือคณะผู้วิจัยต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งทางตรง และทางอ้อมที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยและผู้ดูแลผู้ป่วย
5. กรณีที่โครงการวิจัยกำหนดให้ทำการตรวจหรือรักษาที่เพิ่มเติมจากการดูแลรักษาผู้ป่วยตามปกติ หากมีผลลัพธ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อประโยชน์ในการดูแลรักษาผู้ป่วย ให้ดำเนินการแจ้งคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยเพื่อวางแผนแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบต่อไป
6. หากเกิดกรณีอื่นนอกเหนือการคาดการณ์ ให้รีบปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย หรือคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย กรณีที่ไม่สามารถปรึกษาได้ ให้ย้อนกลับไปใช้หลักพื้นฐาน 3 ข้อ ของจริยธรรมทางการแพทย์ในการตัดสินใจ คือ
  - 6.1 การถือประโยชน์สุขของผู้ป่วยเป็นหลัก และการไม่ก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานกับ ผู้ป่วย
  - 6.2 การเคารพสิทธิของผู้ป่วย
  - 6.3 การยึดมั่นในหลักความเสมอภาคของทุกคนในสังคม ที่จะได้รับบริการทางการแพทย์ ตามมาตรฐาน

ขอบเขตความรับผิดชอบ

เนื่องจากการมีความสามารถในการทำวิจัยด้วยตนเองเป็นสมรรถนะหนึ่งที่แพทย์ประจำบ้านเวชศาสตร์ครอบครัวต้องบรรลุตามมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว ฉบับ พ.ศ. 2565 และการพิจารณาผลการประเมิน ผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เป็นองค์ประกอบหนึ่งของผู้ที่จะได้รับวุฒิบัตรฯ เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม ดังนั้น สาขาวิชาฯ รับผิดชอบการเตรียมความพร้อมให้กับแพทย์ประจำบ้านตั้งแต่การเตรียมโครงร่างการวิจัย ไปจนสิ้นสุดการทำงานวิจัยและจัดทำรายงานวิจัยในรูปแบบการส่งตีพิมพ์ (manuscript) เพื่อนำส่งราชวิทยาลัยฯ ทั้งนี้ สาขาวิชาจะมีการรายงานชื่องานวิจัย อาจารย์ที่ปรึกษา และความคืบหน้าของงานวิจัย ตามกรอบเวลาที่เหมาะสมไปยังราชวิทยาลัยฯ เพื่อให้มีการกำกับดูแลอย่างทั่วถึง

กรอบเวลาการดำเนินงานวิจัยในเวลา 3 ปี (36 เดือนของการฝึกอบรม)

เดือนที่	ประเภทกิจกรรม
< 6	จัดเตรียมคำถามวิจัยและติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
6	สอบหัวข้อโครงการวิจัย และเริ่มจัดทำโครงร่างงานวิจัย
9	สอบโครงร่างงานวิจัย และขออนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ขอทุนสนับสนุนงานวิจัยจากแหล่งทุนทั้งภายในและนอกสถาบัน (ถ้าต้องการ)
12	เริ่มเก็บข้อมูล
19	วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลงานวิจัย
20	จัดทำรายงานวิจัยฉบับร่างให้อาจารย์ที่ปรึกษาปรับแก้ไข
21	สอบป้องกันสารนิพนธ์ และส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ให้คณะแพทยศาสตร์ฯ สำหรับหลักสูตร ป.บัณฑิตชั้นสูง
23	ส่งงานวิจัย (Manuscript) ตีพิมพ์ในวารสารตามประกาศราชวิทยาลัยฯ
33	ส่งรายงานวิจัยฉบับเพื่อการตีพิมพ์ (Manuscript) และส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ (กรณียังไม่สามารถตีพิมพ์ได้) ต่อสาขาวิชาฯ เพื่อส่งต่อไปยังราชวิทยาลัยฯ ให้ทำการประเมินผล สำหรับประกอบคุณสมบัติการเข้าสอบเพื่อหนังสืออนุมัติและวุฒิบัตร เพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว

6.5 จำนวนปีและระดับชั้นของการฝึกอบรม

จำนวนปีการฝึกอบรมทั้งหมด 3 ปี ประกอบด้วย

ระดับชั้นปีที่ 1 เทียบเท่าการฝึกอบรม 1 ปี

ระดับชั้นปีที่ 2 เทียบเท่าการฝึกอบรม 1 ปี

ระดับชั้นปีที่ 3 เทียบเท่าการฝึกอบรม 1 ปี

6.6 การบริหารกิจการและการจัดการฝึกอบรม

สาขาวิชา มีคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยประธานหลักสูตรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในสาขาเวชศาสตร์ครอบครัวไม่น้อยกว่า 5 ปี และได้รับการรับรองคุณวุฒิความเชี่ยวชาญด้านเวชศาสตร์ครอบครัวจากราชวิทยาลัยฯ และกรรมการที่เป็นอาจารย์ในสาขาวิชา อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านแพทยศาสตร์ศึกษา นักวิชาการ นักวิชาการการศึกษา และแพทย์ประจำบ้าน โดยการแต่งตั้งจากหัวหน้าสาขาวิชา มีหน้าที่รับผิดชอบและอำนาจในการจัดการ การประสานงาน การบริหาร และการประเมินผล สำหรับแต่ละขั้นตอนของการฝึกอบรม โดยมีการประชุมสัมมนาการเรียนการสอนหลังปริญญาในภาพรวมปีละ 1 ครั้ง

6.7 สภาพการปฏิบัติงาน

มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ใน 1.5 ชั่วโมงต่อครั้ง 3 ครั้งต่อสัปดาห์ในวันอังคาร พุธ และพฤหัสบดีเป็นประจำตลอดหลักสูตร 3 ปี โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในลักษณะที่เป็น Problem Based และจัดระบบให้มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อาจจัดในลักษณะการให้บริการจริงภายใต้การดูแลของอาจารย์พี่เลี้ยงและมีอภิปราย วิจารณ์หลังการให้บริการ หรือการดำเนินการในห้องเรียนในลักษณะที่เป็น Small Group Discussion, Case Conference, Journal Club หรือการบรรยาย การอภิปรายโดยบุคลากรหลายวิชาชีพ ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับลักษณะเนื้อหา และความเหมาะสมในการจัดการ

แพทย์ประจำบ้าน จะได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานที่แผนกผู้ป่วยนอก ได้แก่ คลินิกสุขภาพปฐมภูมิ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล 4 เทศบาลหาดใหญ่ และศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลเมืองบ้านพรุ ไม่เกิน 6 ครั้งต่อสัปดาห์ ครั้งละ 3.5 - 4 ชั่วโมง โดยไม่มีเวรนอกเวลาราชการ

เวลาในการฝึกอบรมเกิน ร้อยละ 80 การส่งสอบวุฒิบัตรขึ้นกับดุลยพินิจของคณะกรรมการผู้ดูแลหลักสูตร แต่จำเป็นต้องฝึกอบรมเพิ่มเติมในกรณีที่แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยเรียนรู้ไม่ถึงร้อยละ 80 ในกรณีที่ลาเกินร้อยละ 20 ของระยะเวลาในการฝึกอบรม จะไม่สามารถส่งสอบวุฒิบัตรตามเวลาที่กำหนด จำเป็นต้องปฏิบัติงานเพิ่มเติมจนครบ

แพทย์ประจำบ้านจะได้รับเงินเดือน (กรณีเป็นแพทย์ใช้ทุนของคณะแพทยศาสตร์) ค่าเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของผู้ปฏิบัติงานด้านการสาธารณสุข (เงิน พตส.) เงินตอบแทนสาขาขาดแคลน และงบประมาณสำหรับการทำวิจัย โครงการชุมชน และงบประมาณ/อบรม/สัมมนาทางวิชาการ

6.8 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลแพทย์ประจำบ้าน ประกอบด้วย

6.8.1 การวัดและประเมินผลระหว่างการฝึกอบรมและการเลื่อนระดับชั้นปี

สาขาวิชาจัดให้มีการประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมระหว่างการฝึกอบรม ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และกิจกรรมทางการแพทย์ ในมิติต่าง ๆ ดังนี้

- มิติที่ 1 การประเมินกิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อถือไว้ใจได้ (Entrustable Professional Activities: EPAs) ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (ภาคผนวกที่ 5)
- มิติที่ 2 การรายงานผลการสอบจัดโดยสาขาวิชา (ผ่าน/ไม่ผ่าน)
- มิติที่ 3 การรายงานประสบการณ์เรียนรู้ผู้ป่วยจากการดูแลผู้ป่วยต่อเนืองที่บ้าน
- มิติที่ 4 การรายงานความก้าวหน้างานวิจัย และรายงานการพัฒนางานด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพในพื้นที่
- มิติที่ 5 การเข้าร่วมกิจกรรมประชุมวิชาการทางเวชศาสตร์ครอบครัว
- มิติที่ 6 การเข้าร่วมการประชุมวิชาการ-ประชุมเชิงปฏิบัติการด้านเวชศาสตร์ครอบครัวซึ่งจัดโดยราชวิทยาลัยฯ
- มิติที่ 7 การประเมินสมรรถนะด้าน professionalism, interpersonal and communication skills โดยอาจารย์และผู้ร่วมงาน

โดยสาขาวิชา จัดให้มีการประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมระหว่างการฝึกอบรม ตามสมรรถนะหลักทั้ง 6 ด้านตามตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง วิธีการให้การฝึกอบรม เนื้อหาของการฝึกอบรมและ การวัดและประเมินผล

กิจกรรม ที่	ผลลัพธ์ของ การฝึกอบรม	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	เกณฑ์ผ่าน
1		- ประเมินจากการสังเกตในสถานการณ์ จริง - EPA 1-7	2-52	EPA ต้องได้ ระดับ 3
2	6.1.1-6.1.7 2.1.3-2.1.4	การปฏิบัติงานในคลินิกบริการปฐมภูมิ ทั้ง 4 แห่ง และการบริหารจัดการระบบ สุขภาพปฐมภูมิ	5-52	การเข้าร่วม กิจกรรม $\geq$ 80% ผลประเมิน ปฏิบัติงาน ผ่าน
3	1.1.1-1.1.6 2.1.1, 2.1.2	- การสอบข้อเขียน MCQ OSCE Essay - การสอบปากเปล่า	30-32,	คะแนน $\geq$ 60%
4	4.1.1- 4.1.6, 5.1.1	- การสังเกตการปฏิบัติงานใน สถานการณ์จริง - การประเมินนำเสนอข้อมูลผู้ป่วยและ อภิปรายปัญหาในกิจกรรมวิชาการ	1-52	ได้คะแนน $\geq$ 60%
5	3.1.3-3.1.5	แบบติดตามการดำเนินงานวิจัยตาม เป้าหมายและเวลา	12-52	สูงกว่าเกณฑ์ มาตรฐานที่ตั้ง ไว้ใน portfolio
6	5.1.2 – 5.1.5 3.1.1 - 3.1.2	อัตราการเข้าร่วมกิจกรรม - Conference - จริยธรรมทางการแพทย์ - Home care conference - Chart review	5-52	เข้าร่วม กิจกรรม $\geq$ 80%

การบันทึกข้อมูลการประเมินแพทย์ประจำบ้านทำโดย

แพทย์ประจำบ้านทำการบันทึกข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องลงใน logbook/ portfolio (ภาคผนวก 7) ตามที่ราชวิทยาลัยฯ กำหนดในแต่ละปีการศึกษา

สาขาวิชา ทำการบันทึกข้อมูลการประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมในมิติที่ 1-7 ทั้งรายบุคคลและรายสถาบัน และรายงานผลไปยังคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ ตามที่กำหนด

ผลการประเมินนำไปใช้ในกรณี ต่อไปนี้

1. เพื่อเลื่อนระดับชั้นปี โดยให้สถาบันฝึกอบรมพิจารณาตามระดับความสามารถของกิจกรรมสมรรถนะองค์รวม (Entrustable Professional Activity: EPA) ตามระดับชั้นปี โดย

1.1 ภาคความรู้/ทฤษฎี

สาขาวิชาจัดสอบเลื่อนชั้นปีให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมในช่วงเดือน กุมภาพันธ์-เมษายน ของทุกปี

เกณฑ์ผ่าน : สาขาวิชาฯ มีการกำหนดเกณฑ์ผ่านตามเกณฑ์ของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก (เวชศาสตร์ครอบครัว) ต้องได้คะแนน $\geq$ ร้อยละ 60 แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่สอบไม่ผ่านสามารถสอบซ้ำได้ไม่เกิน 3 ครั้งโดยใช้เกณฑ์เดิม ทั้งนี้จะมีการส่งผลการพิจารณาให้ราชวิทยาลัย ไม่เกินระยะเวลา 2 เดือนของรอบการอบรมชั้นปีถัดไป

1.2 ภาคปฏิบัติ

สาขาวิชาฯ กำหนดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมขอรับการประเมินการปฏิบัติงานปีละ 2 ครั้ง

เกณฑ์ผ่าน : ได้รับคะแนนประเมินการปฏิบัติงาน $\geq$ ร้อยละ 60 ชั้นปีที่ 1 และ 2 ที่สอบไม่ผ่านและมีการซ้ำชั้นจะให้ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยที่คณะกรรมการกำหนดจนกว่าจะสอบผ่าน ส่วนชั้นปีที่ 3 อาจไม่พิจารณาส่งสอบเพื่อวุฒิบัตรขึ้นกับดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

1.3 ความประพฤติ

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องมีความประพฤติดี ปฏิบัติตามคุณลักษณะเกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภา พ.ศ. 2555 (ภาคผนวกที่ 8) กรณีมีการประพฤติปฏิบัติผิดระเบียบจะมีการดำเนินการลงโทษโดยใช้กฎระเบียบปฏิบัติตามระเบียบราชการ

2. เพื่อใช้พิจารณาคุณสมบัติผู้เข้าสอบเพื่อวุฒิบัตรฯ

สาขาวิชาฯ มีการประเมินระหว่างการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและแจ้งผลให้แพทย์ประจำบ้าน รับทราบผ่านระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งจะช่วยให้เกิดการพัฒนาศมรรถนะหลักด้านต่าง ๆ ของแพทย์ประจำบ้านได้สมบูรณ์ขึ้น นอกจากนี้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอุทธรณ์ผลการประเมินได้ โดยการทำบันทึกข้อความถึงประธานคณะกรรมการฝึกอบรมหลังปริญญาของสาขาวิชาเพื่อพิจารณาต่อไป ทั้งนี้แพทย์ประจำบ้านที่ต้องการอุทธรณ์ผลการประเมิน จะต้องดำเนินการภายใน 5 วันหลังทราบผลการประเมิน หากเกินกำหนดถือว่ายอมรับผลการประเมิน

6.8.2 การพิจารณายุติการฝึกอบรม

สาขาวิชาฯ มีอำนาจในการพิจารณายุติการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านโดยคณะกรรมการฝึกอบรมหลังปริญญาของสาขาวิชาฯ โดยนำเข้าที่ประชุมสาขาวิชา และที่ประชุมคณะกรรมการฝึกอบรมหลังปริญญาคณะแพทยศาสตร์ฯ เพื่อรับรองต่อไป

ตัวอย่างเกณฑ์ในการพิจารณายุติการฝึกอบรม ได้แก่ การผิดวินัยและจริยธรรมทางการแพทย์ และหลักวิชาชีพ การประพฤติผิดตามกฎหมาย ผลการสอบประเมินการฝึกอบรมไม่ผ่านตามเกณฑ์ สอบไม่

ผ่านประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง เป็นต้น สาขาวิชาฯ จะแจ้งผลการตรวจสอบ-พิจารณา และอุทธรณ์ให้ทาง ราชวิทยาลัย การพิจารณาของสาขาวิชาฯ ถือเป็นอันสิ้นสุดโดยมีหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษรจากรองคณบดี ฝ่ายการศึกษาหลังปริญญา คณะแพทยศาสตร์ฯ และมีหลักฐานการรับทราบจากแพทย์ประจำบ้านและ คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งราชวิทยาลัยสามารถขอหลักฐานและเรียกตรวจสอบได้

6.8.3 การวัดและประเมินผลเพื่อหนังสืออนุมัติบัตรฯ

การสอบเพื่อหนังสืออนุมัติบัตรฯ ให้เป็นไปตามประกาศการสอบเพื่ออนุมัติบัตรและหนังสืออนุมัติฯ เพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาเวชศาสตร์ครอบครัวที่จะประกาศในแต่ละ ปี ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตรฯ เพื่อแสดงความรู้ความชำนาญ ในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2552 และ ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติ และอนุมัติบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558

คุณสมบัติและหลักเกณฑ์ในการสมัครสอบเพื่อหนังสืออนุมัติฯ ราชวิทยาลัยเวชศาสตร์ ครอบครัว กำหนดให้เป็นไปตามรายละเอียดใน (ภาคผนวก 8)

- 1) คุณสมบัติผู้มีสิทธิ์เข้าสอบ
  - ผ่านการฝึกอบรมครบตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของระยะเวลาการ ฝึกอบรม
  - ผ่านการประเมินความสามารถในกิจกรรมวิชาชีพตามสมรรถนะองค์รวมและ สมรรถนะหลักในแต่ละชั้นปี (EPAs)
  - สถาบันฝึกอบรมรับรองว่าเห็นสมควรให้ผู้รับการฝึกอบรมเข้าสอบ
- 2) เอกสารประกอบ
  - 2.1 เอกสารรับรองประสบการณ์ภาคปฏิบัติ และผลผ่านการประเมิน EPAs จาก สถาบันฝึกอบรม
  - 2.2 ประกาศนียบัตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หรือหนังสือรับรองจากสถาบัน ฝึกอบรม (36 modules)
  - 2.3 ผลงานวิจัย เจื่อนไขงานวิจัยเป็นไปตามประกาศราชวิทยาลัยฯ โดย
    - 2.3.1 มีบทความงานวิจัย Manuscript และใบรับรองจากคณะกรรมการ จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
    - 2.3.2 เอกสารแสดงหลักฐานการส่งงานตีพิมพ์ในวารสารที่ราชวิทยาลัยฯ ประกาศ
  - 2.4 รายงานการดูแลผู้ป่วยเป็นครอบครัวอย่างต่อเนื่อง จำนวน 2 ราย
  - 2.5 รายงานการพัฒนางานด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพ ในพื้นที่
  - 2.6 เอกสารรับรองการปฏิบัติงานตามสมุดบันทึกการปฏิบัติงาน/แฟ้มสะสมงาน

- 3) วิธีการประเมินประกอบด้วย
- 3.1 การสอบข้อเขียน ต้องผ่านเกณฑ์ทั้ง 2 ส่วน คือ
- 3.1.1 ปรนัย (multiple choice question; MCQ)
- 3.1.2 อัตนัย (modified essay question; MEQ, essay, short answer question; SAQ)
- 3.2 ประเมินภาคปฏิบัติประกอบด้วย
- 3.2.1 การสอบ objective structured clinical examination (OSCE)
- 3.2.2 ผลการปฏิบัติงานจากสถาบันฝึกอบรม เช่น สมุดบันทึกการปฏิบัติงาน (Logbook) แฟ้มสะสมผลงาน (portfolio) หลักฐานการผ่านการประเมินความสามารถในกิจกรรมวิชาชีพ (EPAs)
- 3.3 การสอบปากเปล่า/การสอบสัมภาษณ์เพื่อหนังสืออนุมัติและวุฒิบัตร
- 3.4 การประเมินผลงานที่กำหนดได้แก่
- งานวิจัย
  - รายงานการพัฒนางานด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพในพื้นที่
  - การประเมินรายงานการดูแลผู้ป่วยเป็นครอบครัวอย่างต่อเนื่อง

หมายเหตุ

- กรณีที่มีเหตุสุดวิสัย เช่น สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อหรือกรณีอื่น ๆ อาจมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแผนการสอบให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ทั้งนี้ขึ้นกับดุลยพินิจของคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว โดยรายละเอียดและรูปแบบการสอบจะมีการประกาศแจ้งในแต่ละปี
- เกณฑ์การพิจารณาตัดสินผลการประเมินใช้เกณฑ์ร้อยละ 60 หรือตามดุลยพินิจของคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว
- แพทย์ประจำบ้านที่เข้ารับการฝึกอบรมตั้งแต่ 23 เดือนเป็นต้นไป สามารถเข้าสอบปรนัย (multiple choice question; MCQ) และอัตนัย (modified essay question; MEQ, essay, short answer question; SAQ)
- แพทย์ประจำบ้านที่เข้ารับการฝึกอบรมครบ 36 เดือน สามารถเข้าสอบภาคปฏิบัติ ได้แก่ การสอบ Objective Structured Clinical Examination (OSCE)

7. การรับและคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ในการดำเนินการรับและคัดเลือกแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สาขาวิชามีการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม ประกอบด้วย คณาจารย์ที่มีหน้าที่ดูแลแพทย์ประจำบ้านที่มีประสบการณ์ และตัวแทนแพทย์ประจำบ้าน โดยกำหนดเกณฑ์ยึดหลักความเสมอภาค ความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ผลการคัดเลือก จะถูกนำเสนอเข้าที่ประชุมสาขาวิชาเพื่อรับรองผู้ได้รับคัดเลือก รายงานผลไปยังราชวิทยาลัย และแพทยสภาเพื่อประกาศผลการคัดเลือกต่อไป

7.1 คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

- 1) ได้รับปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิต หรือเทียบเท่าที่แพทยสภารับรองได้รับการขึ้นทะเบียนประกอบวิชาชีพเวชกรรมจากแพทยสภาแล้ว
- 2) มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์แพทยสภาในการเข้ารับการฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทาง
- 3) ผ่านโครงการเพิ่มพูนทักษะแพทย์ใช้ทุนแล้ว หรือกำลังอยู่ในช่วงโครงการเพิ่มพูนทักษะแพทย์ใช้ทุนในวันสมัคร
- 4) สำหรับผู้พิการที่ความพิการนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อกรฝึกอบรม และการปฏิบัติงาน ไม่ถือเป็นข้อห้ามในการเข้ารับการฝึกอบรม

7.2 จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม

สาขาวิชา ได้ปฏิบัติตามเกณฑ์ของแพทยสภา และราชวิทยาลัยแพทยเวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย ที่กำหนดให้รับผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามสัดส่วนจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อชั้นปี ต่ออาจารย์และศัลยแพทย์ในการฝึก โดยจากการประเมินศักยภาพครั้งล่าสุดเมื่อปี พ.ศ.2561 ราชวิทยาลัยฯ ได้อนุมัติให้สาขาวิชา ได้ศักยภาพในการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านได้ 10 คนต่อปี

8. อาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม

8.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบแผนงานการฝึกอบรม

สาขาวิชา กำหนดให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบแผนงานการฝึกอบรม ต้องเป็นแพทย์ซึ่งได้รับวุฒิปัตริ์หรือหนังสืออนุมัติเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว และปฏิบัติงานด้านเวชศาสตร์ครอบครัวอย่างน้อย 5 ปีภายหลังจากได้รับวุฒิปัตริ์หรือหนังสืออนุมัติตามเกณฑ์ของราชวิทยาลัย

8.2 คุณสมบัติและคุณวุฒิของอาจารย์ประจำแผนงานการฝึกอบรม

สาขาวิชา กำหนดและดำเนินนโยบายการสรรหาและคัดเลือกอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมให้สอดคล้องกับพันธกิจของแผนการฝึกอบรม/หลักสูตร โดยมีการระบุคุณสมบัติของอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมที่ชัดเจนได้แก่

- 1) เป็นแพทย์ซึ่งได้รับวุฒิปัตริ์ หรือหนังสืออนุมัติเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว และปฏิบัติงานด้านเวชศาสตร์ครอบครัวอย่างน้อย 2 ปีภายหลังจากได้รับวุฒิปัตริ์หรือหนังสืออนุมัติฯ

- 2) เคยผ่านการอบรมด้านแพทยศาสตร์ศึกษามาก่อน
- 3) มีผลงานทางวิชาการตีพิมพ์อย่างน้อย 1 เรื่องภายใน 5 ปี
- 4) คะแนนผ่านการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษ TOEFL (IBT) 79 คะแนน หรือ IELTS 6.0 คะแนน (โดยคะแนนภาษาอังกฤษต้องมีอายุไม่เกินสองปีนับตั้งแต่วันที่ได้รับผลการรับรองคะแนนภาษาอังกฤษ)
- 5) ผ่านการทดสอบสุขภาพจิตจากสาขาวิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

8.3 จำนวนอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม

สาขาวิชาฯ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ภาระงานของอาจารย์ และสมดุระหว่างงานด้าน การศึกษา การวิจัย การบริการ และจำนวนอาจารย์ต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่แพทยสภา กำหนดไว้ ดังนี้

- 1) การสอน อาจารย์มีหน้าที่ให้การฝึกอบรม โดยมีชั่วโมงบรรยายหรือควบคุมกิจกรรม ทางวิชาการของแพทย์ผู้รับการฝึกอบรม ฝึกอบรมภาคปฏิบัติในการสังเกตการณ์ตรวจ ผู้ป่วยและรับปรึกษาจากแพทย์ผู้รับการฝึกอบรม
- 2) การให้คำปรึกษา สาขาวิชากำหนดอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป การทำวิจัยและโครงการ สร้างเสริมสุขภาพในชุมชนให้กับแพทย์ผู้รับการฝึกอบรมทุกคน โดยมีสัดส่วนผู้รับการฝึกอบรม ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาไม่เกิน 3 ต่อ 1 และระบุให้มีการพบอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปอย่างน้อยเดือน ละ 1 ครั้ง เพื่อรับทราบปัญหาจากการฝึกอบรมและกำกับดูแลความก้าวหน้าในการฝึกอบรม ด้านต่าง ๆ โดยมีหลักฐานการให้ข้อเสนอแนะและลงชื่ออาจารย์ในสมุดประจำตัวของแพทย์ ผู้รับการฝึกอบรมทุกครั้ง
- 3) การพัฒนาตนเองของอาจารย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กำหนดให้อาจารย์ทุกคนต้องเข้าประชุมวิชาการอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีหน่วยกิตการศึกษา ต่อเนื่องของแพทย์ด้านแพทยศาสตร์ศึกษาอย่างน้อยปีละ 15 หน่วยกิต และมีผลงานทาง วิชาการตีพิมพ์อย่างน้อย 1 เรื่องภายใน 5 ปีล่าสุด รวมถึงมีทุนสนับสนุนการศึกษาต่อเนื่องของ อาจารย์ทั้งในและต่างประเทศทุกปี
- 4) การรับการประเมิน อาจารย์ต้องเข้ารับการประเมินการปฏิบัติงานจากคณะกรรมการ ร่วมที่ได้รับการแต่งตั้งของสาขาวิชาร่วมกับคณะแพทยศาสตร์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ในกรณีที่สาขาวิชามีส่วนของอาจารย์ต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมลดลงกว่าที่ได้รับอนุมัติไว้ สาขาวิชา กำหนดให้มีการพิจารณาลดจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมลงตามความเหมาะสมเพื่อคงคุณภาพการฝึกอบรมไว้

8.4 แนวทางการพัฒนาคณาจารย์

คณาจารย์ของสาขาวิชาทุกคน อยู่ภายใต้ข้อกำหนดในการพัฒนาอาจารย์ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งมีแนวทางดังนี้

- 1) มีการปฐมนิเทศแนะแนวอาจารย์ใหม่ให้มีความรู้และเข้าใจหลักสูตรที่เปิดสอน กระบวนการแพทยศาสตรศึกษา นโยบายของราชวิทยาลัยฯ และแพทยสภา ตั้งแต่อาจารย์เริ่มปฏิบัติงานครั้งแรก โดยมีหัวหน้าสาขาวิชา หัวหน้าหน่วยเวชศาสตร์ครอบครัว และอาจารย์พี่เลี้ยงที่ได้รับมอบหมายจากสาขาวิชาการร่วมด้วย
- 2) มีการจัดอบรมอาจารย์ใหม่ทุกคน ที่ครอบคลุมด้านแพทยศาสตรศึกษา และการทำวิจัย รวมระยะเวลา 1 ปี
- 3) ส่งเสริมให้อาจารย์ในคณะทุกคนให้มีการเพิ่มพูนความรู้สร้างเสริมประสบการณ์ในสาขาที่เกี่ยวข้อง การเสริมทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้ทันสมัยตามกระบวนการแพทยศาสตรศึกษา และอบรมกระบวนการทำวิจัย เพื่อส่งเสริมการฝึกอบรม การวิจัยอย่างต่อเนื่อง มีงบประมาณและหน่วยสนับสนุนที่จำเป็น เพื่อสนับสนุนการทำวิจัย การฝึกอบรม ศึกษาคุณงานทางวิชาการและวิชาชีพ เข้าร่วมการประชุมวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 4) สนับสนุนให้อาจารย์มีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์ความรู้
- 5) สนับสนุนการจัดทำผลงานทางวิชาการและวิชาชีพ โดยสนับสนุนการจัดอบรมการทำผลงานทางวิชาการ งบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการขอตำแหน่งวิชาการ และการเลื่อนขั้นสมรรถนะอาจารย์
- 6) สนับสนุนอาจารย์ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านต่าง ๆ โดยให้รางวัลและประกาศนียบัตรสำหรับ อาจารย์ที่ได้ตำแหน่งวิชาการ อาจารย์ที่ได้เลื่อนขั้นสมรรถนะอาจารย์ด้านการเรียนการสอน และอาจารย์ที่สามารถตีพิมพ์งานวิจัยของแพทย์ประจำบ้านก่อนสำเร็จการฝึกอบรม และภายใน 3 ปีหลังสิ้นสุดการฝึกอบรม

9 การรับรองวุฒิบัตรฯ ให้มีคุณวุฒิ “เทียบเท่าปริญญาเอก”

การรับรองวุฒิบัตรฯ

สาขาวิชาฯ สามารถฝึกอบรมฯ เพื่อให้มีการรับรองคุณวุฒิ วว. “เทียบเท่าปริญญาเอก” ได้ โดยอ้างอิงผลงานวิจัยตามเกณฑ์ของราชวิทยาลัย การรับรองคุณวุฒิ หรือ วุฒิบัตร (วว.) ให้ “เทียบเท่าปริญญาเอก” นั้น ถือเป็นสิทธิส่วนบุคคลของแพทย์ประจำบ้านแต่ละรายที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องแจ้งให้สถาบันฝึกอบรมทราบ เป็นลายลักษณ์อักษรก่อนหรือในระหว่างการฝึกอบรม

10. ทรัพยากรทางการศึกษา

ในการฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว สาขาวิชาได้กำหนดและดำเนินนโยบายเกี่ยวกับทรัพยากรการศึกษาโดยครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

10.1 สถานที่

แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จะได้ฝึกปฏิบัติงานใน

- โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ระดับตติยภูมิที่มีศูนย์การแพทย์เฉพาะทางที่มีความเป็นเลิศ ได้มาตรฐาน มีความทันสมัยทั้งด้านวิชาการและเทคโนโลยีทางการแพทย์ มีแพทย์เฉพาะทางที่มีความเชี่ยวชาญหลากหลายสาขามากที่สุดในภาคใต้ มีอุปกรณ์สำหรับการฝึกอบรมภาคปฏิบัติอย่างเพียงพอ และมีข้อกำหนดแนวทางสำหรับการบริหารจัดการเมื่อเกิดปัญหาในการดูแลผู้ป่วยของแพทย์อย่างชัดเจน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติในหลากหลายสาขาวิชาอย่างเพียงพอภายใต้การดูแลจากอาจารย์แพทย์อย่างใกล้ชิด

- ศูนย์บริการสุขภาพปฐมภูมิ 2 แห่ง ได้แก่ ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล 4 ของเทศบาลนครหาดใหญ่ และศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลเมืองบ้านพรุ ซึ่งมีจำนวนผู้ป่วยที่เป็นโรคที่พบบ่อยหรือโรคไม่ซับซ้อนเพียงพอสำหรับการฝึกอบรมในฐานะแพทย์ด้านหน้า รวมถึงฝึกการประสานงานการส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลรับส่งต่ออีกด้วย

ทั้งนี้สถานที่ฝึกปฏิบัติดังกล่าวได้ผ่านการคัดเลือกและรับรองการเป็นสถานที่สำหรับการฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางสาขาเวชศาสตร์ครอบครัวจากราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแล้ว โดยมีจำนวนผู้ป่วยเพียงพอและชนิดของผู้ป่วยหลากหลายสอดคล้องกับผลลัพธ์ของการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทั้งการดูแลผู้ป่วยนอก การดูแลผู้ป่วยที่มารับการรักษาในโรงพยาบาล การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน และการดูแลประชากรในชุมชน การเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกทางคลินิกและการเรียนภาคปฏิบัติที่พอเพียงสำหรับสนับสนุนการเรียนรู้

- การเรียนภาคทฤษฎี สาขาวิชามีห้องประชุมและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพียงพอสำหรับการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัยทุกรูปแบบ

- การฝึกหัดถดถอย คณะแพทยศาสตร์ มีศูนย์ฝึกทักษะทางคลินิก (PSU clinical training center) ณ อาคารแพทยศาสตร์ศึกษา ซึ่งรองรับการฝึกหัดถดถอยที่จำเป็นสำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวได้

- การเรียนรู้และค้นคว้าด้วยตนเอง มีห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพตั้งอยู่ภายในคณะแพทยศาสตร์ ซึ่งมีหนังสือทางวิชาการที่หลากหลายและทันสมัย รวมถึงการบอกรับเป็นสมาชิกของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางวิชาการมากมายทั้งในและต่างประเทศโดยมีรหัสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเข้าถึงได้ง่ายจากอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังมีการจัดอบรมการสืบค้นข้อมูลและการใช้โปรแกรมต่าง ๆ ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเข้าร่วมได้ตลอดปี

- มีห้องพักแพทย์เป็นสัดส่วนในสาขาสำหรับพักผ่อนอิริยาบถ หรือประชุมย่อย สำหรับแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และมีอุปกรณ์เพียงพอสำหรับให้ผู้รับการฝึกอบรมเข้าถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเวชสารสนเทศได้

10.2 บุคลากร

โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ และสาขาวิชามีบุคลากรหลากหลายสาขาวิชาในการสนับสนุนการจัด ประสพการณ์ปฏิบัติงานของแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อฝึกการทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้ร่วมงานและ บุคลากรวิชาชีพอื่น ได้แก่ แพทย์สหวิชาชีพ พยาบาล นักวิชาการสาธารณสุข นักจิตวิทยา นักกายภาพบำบัด นักโภชนาการ นักสังคมสงเคราะห์ และนักวิชาการศึกษา

10.3 ความรู้

หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางสาขาเวชศาสตร์ครอบครัวมีการจัดประสพการณ์การเรียนรู้ ควบคู่ไปกับหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ (สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว) ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนในวิชาวิทยาศาสตร์ การแพทย์พื้นฐาน และระบาดวิทยาพื้นฐาน ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับความรู้ทาง วิทยาศาสตร์การแพทย์อย่างเพียงพอ ขณะเดียวกันสาขาวิชาได้จัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยสำหรับแพทย์ผู้เข้า รับการฝึกอบรมทุกคน รวมถึงกำหนดให้มีเวลาสำหรับการค้นคว้าและทำวิจัยสมดุควบคู่ไปกับการฝึกอบรม

10.4 การจัดทำแผน การดำเนินการ และการประเมินผลการฝึกอบรม

- เพื่อให้แผนการฝึกอบรมเป็นไปอย่างมีมาตรฐานของหลักแพทยศาสตร์ศึกษา สาขาวิชา มี อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางแพทยศาสตร์ศึกษาโดยเฉพาะในการให้คำปรึกษาการทำแผน การดำเนินการ ตลอดจน การประเมินผลการฝึกอบรม

- เพื่อให้แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้ความรู้และประสพการณ์ที่หลากหลาย สาขาวิชาได้จัดให้ มีวิชาเลือก 6 เดือน โดยแบ่งเป็นปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนที่สาขาวิชาจัดให้ 2 แห่ง โรงพยาบาลละ 1 เดือน และอีก 4 เดือนเป็นวิชาที่เลือกที่แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสนใจ สามารถเลือกได้ทั้งในและ ต่างประเทศ ทั้งนี้สาขาวิชาได้มีแบบประเมินผลการฝึกประสพการณ์ส่งให้กับสถาบันที่เป็นวิชาเลือกดังกล่าว เพื่อประเมินแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมและส่งผลการประเมินกลับมายังสาขาวิชาเพื่อใช้ในการประเมินผลตาม หลักสูตรต่อไป

10.5 ทรัพยากรสนับสนุนอื่น ๆ

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้สนับสนุนงบประมาณให้กับแพทย์ใช้ทุน/ แพทย์ประจำบ้าน ในช่วงการฝึกอบรม

- ค่าตอบแทนสาขาขาดแคลนตามภาวะและคุณภาพงานของบุคลากร ตามระเบียบของ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

- ค่าเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของผู้ปฏิบัติงานด้านการสาธารณสุข (พ.ต.ส.) อัตรา 5,000 บาทต่อเดือน (สำหรับแพทย์ต้นสังกัด คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์)
- งบสนับสนุนการประชุม/อบรม/สัมมนา ฝึกปฏิบัติงานในประเทศ ชั้นปีละ 12,000 บาท สะสมรวม 3 ชั้นปี เป็นจำนวน 36,000 บาทต่อคน
- งบสนับสนุนการประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) ของราชวิทยาลัย
- งบนำเสนองานทางวิชาการในต่างประเทศ
- งบในการดำเนินโครงการวิจัย จำนวน 50,000 บาทต่อโครงการ
- งบในการดำเนินโครงการในชุมชน จำนวน 10,000 บาทต่อโครงการ

11. การประเมินแผนการฝึกอบรมและหลักสูตร

เพื่อให้มีการกำกับดูแลการฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางสาขาเวชศาสตร์ครอบครัวให้เป็นไปตามแผนการฝึกอบรม/หลักสูตรเป็นประจำ สาขาวิชาจัดให้มีการประเมินแผนการฝึกอบรม/หลักสูตรโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักซึ่งได้แก่ อาจารย์ผู้สอน แพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลชุมชน ผู้ใช้บัณฑิต และแพทย์ผู้สำเร็จการฝึกอบรมผ่านแบบประเมินที่ครอบคลุม (ภาคผนวก 14,15)

1. พันธกิจของแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตร
2. ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์
3. แผนงานฝึกอบรม
4. ขั้นตอนการดำเนินงานของแผนงานฝึกอบรม
5. การวัดและประเมินผล
6. พัฒนาการของผู้รับการฝึกอบรม
7. ทรัพยากรทางการศึกษา
8. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม
9. ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการรับสมัครผู้รับการฝึกอบรมและความต้องการของระบบสุขภาพ
10. แผนงานฝึกอบรมของสถาบันอบรมร่วม/สถาบันสมทบ
11. ข้อควรปรับปรุง

โดยผลการประเมินดังกล่าวจะได้รับการนำไปปรับปรุงพัฒนาแผนการฝึกอบรม/หลักสูตรผ่านการสัมมนาการเรียนการสอนหลังปริญญาของสาขาวิชาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้เกิดความทันสมัย และตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง

12. การทบทวนและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม

เพื่อให้การฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางสาขาเวชศาสตร์ครอบครัวตอบสนองต่อความต้องการแพทย์เฉพาะทางของระบบสาธารณสุขของประเทศ สาขาวิชาได้จัดให้มีการทบทวนและพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมย่อยทุก 1 ปี ตามข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีการทบทวนและพัฒนาคุณภาพหลักทุก 5 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับรอบการประเมินของราชวิทยาลัย โดยปรับปรุงกระบวนการ โครงสร้าง เนื้อหา ผลลัพธ์ และสมรรถนะของแพทย์ผู้สำเร็จการฝึกอบรม รวมถึงการวัดและการประเมินผล และสภาพแวดล้อมในการฝึกอบรม ให้ทันสมัยอยู่เสมอ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่ตรวจพบ มีข้อมูลอ้างอิง และแจ้งผลการทบทวนและพัฒนาให้แพทย์สมาชิกทราบ โดยมีราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแลการทบทวนดังกล่าว

สำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก (เวชศาสตร์ครอบครัว) ซึ่งเป็นหลักสูตรคู่ขนานกับหลักสูตรการฝึกอบรมของราชวิทยาลัยนั้น ทางมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้จัดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรทุก 5 ปี โดยมีการปรับปรุงล่าสุดในปีการศึกษา พ.ศ. 2565

13. การบริหารจัดการ ธุรการ และบุคลากรสนับสนุนการฝึกอบรม

13.1 การบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับกฎระเบียบที่กำหนดไว้

สาขาวิชาฯ จัดให้มีกรรมการการศึกษาหลังปริญญาของสาขาวิชา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อบริหารจัดการหลักสูตรให้สอดคล้องกับกฎระเบียบที่กำหนดไว้ในด้านต่าง ๆ ได้แก่

- การรับสมัคร และคัดเลือกแพทย์ประจำบ้าน เป็นไปตามเกณฑ์ที่ราชวิทยาลัยฯ และแพทยสมาคมกำหนด
- กระบวนการการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล และผลลัพธ์การฝึกอบรมที่พึงประสงค์
- การออกเอกสารที่แสดงถึงการสำเร็จการฝึกอบรมในแต่ละระดับ หรือหลักฐานอย่างเป็นทางการอื่น ๆ ที่สามารถใช้เป็นหลักฐานแสดงการผ่านการฝึกอบรมในระดับนั้น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

13.2 การบริหารจัดการงบประมาณของแผนการฝึกอบรม

สาขาวิชาฯ ได้กำหนดให้กรรมการการศึกษาหลังปริญญา มีหน้าที่รับผิดชอบ และอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณของแผนการฝึกอบรม โดยมีการเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณจากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อใช้ในการสนับสนุนการฝึกอบรม และพัฒนาการฝึกอบรม

13.3 งานด้านธุรการเพื่อสนับสนุนการฝึกอบรม

สาขาวิชาฯ มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในหลายๆ ด้านร่วมสนับสนุนการฝึกอบรม ได้แก่ เจ้าหน้าที่ด้านการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผลในระดับหลังปริญญา เจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่หน่วยโสตและไอที ซึ่งทุกคนมีความเชี่ยวชาญในงานของตน ที่สามารถสนับสนุนการดำเนินการการฝึกอบรม และ

กิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถในการบริหารจัดการที่ดีและสามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม
เจ้าหน้าที่ทุกคนจะได้เข้าร่วมอบรม รวมถึงงานประชุมที่จัดขึ้นโดยคณะแพทยศาสตร์ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความ
เชี่ยวชาญอย่างสม่ำเสมอ

13.4 สาขาความเชี่ยวชาญทางการแพทย์ และหน่วยงานสนับสนุนอื่น

โรงพยาบาลสงขลานครินทร์เป็นแหล่งการฝึกอบรมหลักตามหลักสูตรการฝึกอบรมของสาขาวิชา
ซึ่งเป็นโรงพยาบาลที่มีจำนวนสาขาความเชี่ยวชาญทางการแพทย์และหน่วยงานสนับสนุนด้านอื่น ๆ ที่
เกี่ยวข้องครบถ้วน สอดคล้องกับข้อบังคับและประกาศของแพทยสภาในการเปิดการฝึกอบรม

14. การประกันคุณภาพการฝึกอบรม

สาขาวิชาเวชศาสตร์ครอบครัวและเวชศาสตร์ป้องกัน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ได้ผ่านการอนุมัติให้จัดการฝึกอบรมและผ่านการประเมินความพร้อมในการเป็นสถาบันฝึกอบรมแพทย์เฉพาะ
ทางสาขาเวชศาสตร์ครอบครัวจากราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.
2545 และสาขาวิชาได้จัดให้มีการประกันคุณภาพการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องดังนี้

- 14.1 การประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายในโดยจัดให้มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพ
การฝึกอบรมภายใน ทุก 2 ปี (นำเสนอผลในที่ประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพงานหลัง
ปริญญา QA ของคณะแพทยศาสตร์)
- 14.2 การประกันคุณภาพการฝึกอบรมหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง สาขา
วิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก โดยคณะกรรมการ (สกอ.) ทุกปี (ภาคผนวก 24)
- 14.3 การประกันคุณภาพการฝึกอบรมนอกจากคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและการสอบ
ของราชวิทยาลัยฯ ทุก 5 ปี

15. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของแพทย์เฉพาะทาง

15.1 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของแพทย์ขณะที่กำลังรับการฝึกอบรม

สาขาวิชาฯ มีการจัดทำ การทวนสอบผลการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติผ่านการ
ประชุมสัมมนาการศึกษาหลังปริญญาของสาขาวิชาเป็นประจำทุกปี เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการ
รูปแบบการประเมินผล เกณฑ์มาตรฐาน ปรับปรุงแบบฟอร์มการประเมิน ความยากง่ายของข้อสอบ และ
พิจารณาผลการศึกษาของแพทย์ประจำบ้าน นอกจากนี้ยังมีระบบการอุทธรณ์การประเมินผลการเรียนรู้ของ
แพทย์ประจำบ้านผ่านอาจารย์ผู้รับผิดชอบการฝึกอบรม ในการนี้สาขาวิชาฯ จะมีการรายงานผลการทวน
สอบต่อคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ ทุก 3 ปี

15.2 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากสำเร็จการฝึกอบรม

สาขาวิชาฯ ดำเนินการตรวจสอบผลการเรียนรู้ให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ทุกด้านตามมาตรฐาน
คุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาเวชศาสตร์ครอบครัวอย่างเป็นระบบ โดยส่ง
แบบประเมินให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนหลังจากสำเร็จการฝึกอบรม 1 ปี เป็นประจำทุกปี เพื่อประเมิน
ความสำเร็จของการผลิตแพทย์ประจำบ้านที่มีคุณภาพ โดยมีการประเมินจากหลายแหล่ง ได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิต

บัณฑิตใหม่ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ เพื่อเป็นการพิสูจน์ว่าผู้สำเร็จการศึกษามีผลการเรียนรู้ไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้

16. การนำมาตรฐานคุณวุฒิผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสู่การปฏิบัติ

หากสาขาวิชามีความประสงค์จะเปิดหรือปรับปรุงแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตรฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว หรือเวชศาสตร์ครอบครัวต่อยอดสาขาอื่นใด สาขาวิชาจะมีการดำเนินการดังนี้

16.1 พิจารณาความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการฝึกอบรมตามหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรมในหัวข้อต่าง ๆ ที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม

16.2 แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรม ตามมาตรฐานคุณวุฒิผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม ประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 5 คน โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบแผนงานฝึกอบรมและอาจารย์ประจำแผนงานฝึกอบรมอย่างน้อย 2 คน และบุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญหรือเทียบเท่าในสาขานั้นอย่างน้อย 2 คน เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมโดยมีหัวข้อและรายละเอียดของหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรมอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในแนวทาง การจัดทำแผนงานฝึกอบรม รายละเอียดของหลักสูตร กิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (โดยแพทยสภา) และรายงานการประเมินตนเองของสถาบันการฝึกอบรม (มคอ.3)

16.3 การพัฒนาหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรมตามข้อ 16.2 นั้น ในหัวข้อมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง นอกจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมแล้ว สถาบัน/แผนงานฝึกอบรมอาจเพิ่มเติมมาตรฐานผลการเรียนรู้ซึ่งสถาบัน/แผนงานฝึกอบรมต้องการให้แพทย์เฉพาะทางที่สำเร็จการฝึกอบรมจากสถาบัน/แผนงานฝึกอบรมนั้นมีคุณลักษณะเด่น หรือพิเศษกว่าแพทย์เฉพาะทางในระดับคุณวุฒิและสาขาเดียวกันของสถาบัน/แผนงานฝึกอบรมอื่น เพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาและปณิธานของสถาบัน/แผนงานฝึกอบรม และเป็นที่น่าสนใจของบุคคลที่จะเลือกเรียนหลักสูตรของสถาบัน/แผนงานฝึกอบรมนั้น โดยให้แสดงแผนที่การกระจายความรับผิดชอบต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายกิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อมั่นได้และขึ้นขีดความสามารถของแพทย์เฉพาะทางสาขานั้น (curriculum mapping) เพื่อให้เห็นว่าแต่ละรายกิจกรรมในหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรมมีความรับผิดชอบหลัก หรือความรับผิดชอบรองต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านใดบ้าง

16.4 จัดทำรายละเอียดของรายกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบที่คณะกรรมการกลางการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านกำหนด (รายละเอียดของรายกิจกรรม) พร้อมทั้งแสดงให้เห็นว่าแต่ละรายกิจกรรมจะทำให้เกิดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในเรื่องใดบ้าง สถาบัน/แผนงานฝึกอบรมต้องมอบหมายให้ภาควิชา/กลุ่มงานจัดทำรายละเอียดของรายกิจกรรมทุกรายกิจกรรม ให้เสร็จเรียบร้อยก่อนการเปิดฝึกอบรมในแต่ละระดับให้ครบทุกรายกิจกรรม

16.5 สถาบันฝึกอบรมต้องเสนอรายละเอียดของหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรม ซึ่งได้จัดทำอย่างถูกต้อง สมบูรณ์แล้วต่อราชวิทยาลัยฯ พิจารณาอนุมัติก่อน แล้วเสนอต่อให้แพทยสภาเห็นชอบก่อนเปิดการฝึกอบรม

16.6 เมื่อราชวิทยาลัยฯ อนุมัติและแพทยสภาให้ความเห็นชอบหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรมตามข้อ 16.5 แล้ว ให้มอบหมายอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายกิจกรรมดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกลยุทธ์การฝึกอบรม และการประเมินผลที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรม และรายละเอียดของรายวิชาให้ บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของสาขานั้น

16.7 เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม การประเมินผล และการทวนสอบผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับแล้ว ให้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบการฝึกอบรมจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายกิจกรรม ซึ่งรวมถึงการ ประเมินผล และการทวนสอบผลการฝึกอบรมในรายกิจกรรมที่ตนรับผิดชอบพร้อมปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบแผนงานฝึกอบรมประมวล/วิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผล การดำเนินการ และจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในภาพรวมประจำปีการฝึกอบรมเมื่อ สิ้นปีการฝึกอบรม โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.3 เพื่อใช้ในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนา กลยุทธ์การฝึกอบรม กลยุทธ์การ ประเมินผล และแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และหากจำเป็นจะต้อง ปรับปรุงหลักสูตร /แผนงานฝึกอบรม หรือการจัดการฝึกอบรมก็สามารถกระทำได้

16.8 เมื่อครบรอบหลักสูตร ให้จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตาม แบบ มคอ.3 เช่นเดียวกับการรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในแต่ละปีการฝึกอบรม และวิเคราะห์ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการหลักสูตรในภาพรวมว่าผู้รับการฝึกอบรม บรรลุมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ รวมทั้งให้นำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตร/แผนงาน ฝึกอบรม และ/หรือการดำเนินการของหลักสูตรต่อไป

17. การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

17.1 ราชวิทยาลัยฯเผยแพร่มาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ. 1) ในรูปแบบออนไลน์หรือเว็บไซต์ของราชวิทยาลัยฯ ที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องข้องกับการฝึกอบรมสามารถเข้าถึงได้ ตลอดเวลา

17.2 สาขาวิชาฯ มีการเผยแพร่หลักสูตรการฝึกอบรม (มคอ.2) ให้กับอาจารย์ที่มีส่วนร่วมในการ ฝึกอบรมทุกคนทั้งใน และนอกสาขาวิชาที่แพทย์ประจำบ้านหมุนเวียนไปปฏิบัติงาน แพทย์ประจำบ้าน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องข้องกับการฝึกอบรมทุกคน ทั้งในรูปแบบเอกสาร และอิเล็กทรอนิกส์

ภาคผนวก 1 : ความรู้พื้นฐานเพื่อบรรลุสมรรถนะหลักทั้ง 6 ด้าน

จากสมรรถนะหลักทั้ง 6 ด้าน ของแพทย์เฉพาะทางสาขาเวชศาสตร์ครอบครัวที่ต้องมี ได้แก่

1. การบริบาลผู้ป่วย (Patient care)
2. ความรู้และทักษะหัตถการทางเวชกรรม (Medical Knowledge and Skills)
3. ทักษะระหว่างบุคคลและการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skills)
4. การเรียนรู้และการพัฒนาจากฐานการปฏิบัติ (Practice-Based Learning and Improvement)
5. วิชาชีพนิยม (Professionalism)
6. การทำเวชปฏิบัติให้สอดคล้องกับระบบสุขภาพ (System-Based Practice)

เพื่อให้บรรลุสมรรถนะทั้ง 6 ด้าน แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวต้องมีความรู้พื้นฐานโดยแบ่งตามสมรรถนะแต่ละด้าน ดังนี้

สมรรถนะด้านที่ 1 : การบริบาลผู้ป่วย (Patient care)

ความรู้พื้นฐานและทักษะสำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวเพื่อให้บรรลุสมรรถนะ ประกอบด้วย

- 1.1 การเป็นแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว (Being a Family Physician)
- 1.2 การปรึกษาคูแฉะในเวชปฏิบัติครอบครัว (The Family Practice Consultation)
- 1.3 การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค (Health promotion and disease prevention)
- 1.4 การดูแลผู้ป่วยใน (Inpatient care)
- 1.5 การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน (Home Health Care)

สมรรถนะด้านที่ 2 : ความรู้ความเชี่ยวชาญ และความสามารถเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาของผู้ป่วย ครอบครัว และชุมชน

(Medical Knowledge and Skills)

ความรู้พื้นฐานและทักษะสำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวเพื่อให้บรรลุสมรรถนะประกอบด้วย

- 2.1 วิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐานของร่างกายและจิตใจ ของคนทุกกลุ่มวัย
- 2.2 ความรู้ความสามารถในวิชาชีพและเชี่ยวชาญในสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว
- 2.3 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family Oriented Approach)
- 2.4 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community Oriented Approach)

สมรรถนะด้านที่ 3 : ทักษะระหว่างบุคคลและการสื่อสาร

(Interpersonal and Communication)

ความรู้พื้นฐานและทักษะสำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวเพื่อให้บรรลุสมรรถนะประกอบด้วย

- 3.1 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางในเวชปฏิบัติ
- 3.2 การสื่อสารกับผู้ป่วยและครอบครัวเพื่อร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
- 3.3 การสอน การเป็นพี่เลี้ยง และการเป็นที่ปรึกษาทางคลินิก

สมรรถนะด้านที่ 4: การพัฒนาตนเองและการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Practice-Based Learning)

ความรู้พื้นฐานและทักษะสำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวเพื่อให้บรรลุสมรรถนะประกอบด้วย

- 4.1 การพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Practice-Based) ความคิดสร้างสรรค์ ตามหลักวิทยาศาสตร์ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ และพัฒนาระบบบริการสุขภาพ
- 4.2 การเรียนรู้และเพิ่มประสบการณ์ได้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ
- 4.3 การดำเนินการวิจัยทางการแพทย์และสาธารณสุข
- 4.4 วิพากษ์บทความและงานวิจัยทางการแพทย์ และนำหลักฐานเชิงประจักษ์มาประยุกต์ใช้ในเวชปฏิบัติ

สมรรถนะด้านที่ 5 : ความเป็นมืออาชีพ (professionalism)

ความรู้พื้นฐานและทักษะสำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวเพื่อให้บรรลุสมรรถนะ มีดังนี้

- 5.1 ธรรมเนียมปฏิบัติทางคลินิก
- 5.2 กฎหมายและจริยธรรมทางการแพทย์ และการประยุกต์ใช้ในเวชปฏิบัติ
- 5.3 แสดงให้เห็นว่าการให้การรักษาดูแลที่ดีที่สุด ต้องอาศัยเจตคติของความเป็นวิชาชีพ (Professionalism)
- 5.4 การสร้างความเสมอภาคและการให้คุณค่าแก่ความแตกต่าง (Promoting Equality and Valuing Diversity)

สมรรถนะด้านที่ 6 : การปฏิบัติงานให้เข้ากับระบบ (System-Based Practice)

ความรู้พื้นฐานและทักษะสำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวเพื่อให้บรรลุสมรรถนะ มีดังนี้

- 6.1 มีความรู้เกี่ยวกับระบบสุขภาพของประเทศ
- 6.2 มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary Care Management)
- 6.3 ภาวะผู้นำ (Leadership)

- 6.4 การจัดการคุณภาพ (Quality management)
- 6.5 ความปลอดภัยของผู้ป่วย
- 6.6 การจัดการข้อมูลและเทคโนโลยี (Information management and technology)
- 6.7 การบริหารการเงินและเศรษฐศาสตร์สาธารณสุข (Financial management and health economics)

สมรรถนะด้านที่ 1 : การดูแลรักษาผู้ป่วย (Patient Care)

ความรู้พื้นฐานและทักษะสำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวเพื่อให้บรรลุสมรรถนะในด้านนี้ ประกอบด้วย

- 1.1 การเป็นแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว (Being a Family Physician)
  - 1.1.1 การดูแลผู้ป่วยที่มาด้วยอาการหลากหลายและทุกสภาวะการเจ็บป่วย
    - 1.1.1.1 ภาวะหรือโรคที่พบบ่อยในบริการปฐมภูมิ การซักประวัติ ตรวจร่างกาย และส่งตรวจเพิ่มเติมเพื่อช่วยในการวินิจฉัย และแนวทางการรักษาโดยการให้ยาและไม่ให้ยา
    - 1.1.1.2 ระบาดวิทยาของโรคที่พบบ่อยในบริการปฐมภูมิ
    - 1.1.1.3 ผู้ป่วยที่มาด้วยปัญหาเฉียบพลันและเรื้อรังและบทบาทในสถานการณ์ฉุกเฉินเมื่อจำเป็น
    - 1.1.1.4 ผู้ป่วยที่มาในระยะที่อาการไม่ชัดเจน หรือยังไม่สามารถวินิจฉัยได้ ได้แก่ การสังเกตอาการ การให้คำแนะนำผู้ป่วย การส่งตรวจเพิ่มเติม และเริ่ม การรักษาเบื้องต้น
    - 1.1.1.5 ผู้ป่วยระยะท้ายและดูแลแบบประคับประคอง
    - 1.1.1.6 การส่งตรวจเพิ่มเติมที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความคุ้มค่า และความคุ้มค่า
    - 1.1.1.7 ทักษะในการใช้กระบวนการตัดสินใจเลือกแนวทางการรักษา
    - 1.1.1.8 แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการส่งตรวจเพิ่มเติมและทางเลือกในการรักษา
    - 1.1.1.9 การแพทย์เชิงประจักษ์ และทักษะในการค้นคว้าข้อมูล
    - 1.1.1.10 กลยุทธ์ของการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค
  - 1.1.2 การประสานการดูแลผู้ป่วยร่วมกับแพทย์ผู้เชี่ยวชาญหรือบุคลากรสหสาขา
    - 1.1.2.1 การส่งต่อผู้ป่วยไปพบแพทย์ผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องตามภาวะหรือโรค
    - 1.1.2.2 การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพกับผู้ป่วยและบุคลากรสหสาขา
    - 1.1.2.3 การดูแลผู้ป่วยร่วมกับแพทย์ผู้เชี่ยวชาญหรือบุคลากรสหสาขา
  - 1.1.3 การบริการสุขภาพแก่ผู้ป่วยโดยคำนึงถึงแนวปฏิบัติและข้อจำกัดตามสิทธิการรักษาพยาบาลของผู้ป่วย

- 1.1.3.1 แนวทางการรักษาที่สอดคล้องกับสิทธิการรักษาพยาบาลของผู้ป่วย
- 1.1.3.2 การจัดระบบการบันทึกข้อมูลผู้ป่วย และการตรวจสอบคุณภาพระบบบริการ ที่สอดคล้องกับสิทธิการรักษาพยาบาล
- 1.1.3.3 การใช้เวชระเบียนและข้อมูลทางการแพทย์
- 1.1.3.4 แนวทางสนับสนุนการเข้าถึงบริการของผู้ป่วย
- 1.1.3.5 การจัดการระดับองค์กรเพื่อรองรับการดูแลผู้ป่วยด้วยภาวะหรือโรคเรื้อรัง
- 1.1.3.6 กระบวนการส่งต่อผู้ป่วยไปยังหน่วยบริการทุติยภูมิ ตติยภูมิ และหน่วยบริการอื่น
- 1.1.3.7 การสื่อสารและประสานงานระหว่างหน่วยบริการปฐมภูมิกับหน่วยบริการทุติยภูมิและตติยภูมิ
- 1.1.3.8 แนวทางการทำงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่น กลยุทธ์ที่ใช้สำหรับความไม่แน่นอนที่พบจากบริการปฐมภูมิ
- 1.1.4 การวางตนเป็นกระบอกเสียงให้กับผู้ป่วยเป็นผู้นำต่อรอง หรือประนีประนอม เพื่อธำรงไว้ซึ่งสิทธิของผู้ป่วย
- 1.2 การปรึกษาดูแลในเวชปฏิบัติครอบครัว (The Family Practice Consultation)
  - แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวควรมีความรู้พื้นฐานและทักษะการให้คำปรึกษาดูแลในแต่ละสถานการณ์ได้ ดังต่อไปนี้
    - 1.2.1 การให้คำปรึกษาดูแลแก่ผู้ป่วย
      - 1.2.1.1 ความเป็นปัจเจกบุคคล ความแตกต่างด้านพฤติกรรม ทศนคติ อายุ เพศ เชื้อชาติและพื้นฐานทางสังคม
      - 1.2.1.2 การตอบสนองต่อความต้องการ ความคาดหวังของผู้ป่วยและเหตุผลที่ผู้ป่วยมาปรึกษาแพทย์
      - 1.2.1.3 บทบาทและความรับผิดชอบของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวที่ควรมีต่อผู้ป่วย
      - 1.2.1.4 การทำให้ผู้ป่วยเข้าใจปัญหาความเจ็บป่วยและแนวทางการดูแลรักษา เพื่อให้เกิดพลังใจในการดูแลสุขภาพของตนเอง
      - 1.2.1.5 การดูแลรักษาโรคและความเจ็บป่วยของผู้ป่วยตามแนวปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับ และสอดคล้องกับบริบทของผู้ป่วย ครอบครัว และชุมชน
      - 1.2.1.6 ความสมดุลระหว่างความต้องการด้านสุขภาพส่วนบุคคล ข้อมูลเวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ และระบบบริการสาธารณสุข
    - 1.2.2 การให้คำปรึกษาดูแลแก่ครอบครัว ญาติ เพื่อน หรือผู้ดูแลผู้ป่วย
      - 1.2.2.1 อิทธิพลของการเจ็บป่วยที่อาจส่งผลกระทบต่อครอบครัวผู้ป่วย

- 1.2.2.2 การรักษาความลับของผู้ป่วย
- 1.2.2.3 การสนับสนุนให้ครอบครัว ญาติ เพื่อน หรือผู้ดูแลผู้ป่วยเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล
- 1.2.3 การให้คำปรึกษาดูแลแก่ผู้ร่วมงาน
  - 1.2.3.1 การทำงานร่วมกับทีมสหสาขาในทุกระดับบริการสุขภาพ
  - 1.2.3.2 การทำงานร่วมกับบุคคลในองค์กรอื่น เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 1.2.3.3 การให้เกียรติและเห็นอกเห็นใจผู้ร่วมงาน
- 1.3 การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค (Health promotion and disease prevention)
  - 1.3.1 การดูแลและวางแผนร่วมกับผู้ป่วยในการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค โดยคำนึงถึงหลักเหตุผลทางวิชาการ (evidence-based medicine) และความคุ้มค่า (cost-efficiency)
  - 1.3.2 การตรวจคัดกรองโรคและความเสี่ยงทางสุขภาพ
    - 1.3.2.1 โปรแกรมการตรวจคัดกรองสุขภาพที่เหมาะสมกับเพศ วัย และความเสี่ยงของแต่ละบุคคล
    - 1.3.2.2 การประเมินความเสี่ยงต่อโรค (risk factor) เป็นรายบุคคล
    - 1.3.2.3 การแปลผลการตรวจคัดกรองโรคที่พบบ่อย
    - 1.3.2.4 การวิเคราะห์ความชุกของและความเสี่ยงของโรคที่พบบ่อยในชุมชน
    - 1.3.2.5 การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคโดยความเชื่อมโยงกับการรักษาโรคและการฟื้นฟูสุขภาพ
  - 1.3.3 ประโยชน์และความเสี่ยงในการรับวัคซีนและภูมิคุ้มกัน
  - 1.3.4 การให้คำปรึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อสุขภาพ
  - 1.3.5 การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคโดยคำนึงถึงลักษณะเฉพาะของบุคคล ครอบครัว สังคม ความเชื่อ และวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 1.4 การดูแลผู้ป่วยใน (Inpatient Care)
  - 1.4.1 การร่วมวางแผนและดูแลผู้ป่วยในช่วงเชื่อมต่อ (Intermediate care) เพื่อการดูแลรักษาที่ต่อเนื่อง ตั้งแต่ก่อนเข้าอนที่โรงพยาบาล จนถึงก่อนออกจากโรงพยาบาล (Discharge care plan)
  - 1.4.2 การรับปรึกษาผู้ป่วยที่มีปัญหาซับซ้อนหลายมิติ ต้องการการดูแลจากสหสาขาวิชาชีพ (Holistic care consultation)
  - 1.4.3 การดูแลเบื้องต้นให้แก่ผู้ป่วยใน ตามบริบทของโรงพยาบาลชุมชน
- 1.5 การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน (Home Health Care)
  - 1.5.1 หลักการของการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน

- 1.5.1.1 ความสำคัญ ความหมาย วัตถุประสงค์ของการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน
- 1.5.1.2 ข้อบ่งชี้และชนิดของการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน
- 1.5.1.3 บทบาทของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน
- 1.5.2 การเตรียมการและการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/เยี่ยมบ้าน
  - 1.5.2.1 การวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยร่วมกับทีมรับผิดชอบดูแลผู้ป่วยของแต่ละโรงพยาบาล
  - 1.5.2.2 การวางแผนการเข้าเยี่ยมบ้านเพื่อดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง
    - การจัดเตรียมอุปกรณ์ในกระเป๋ายาเยี่ยมบ้านตามความจำเป็นในการเยี่ยมบ้านผู้ป่วยแต่ละราย
    - การจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังตามความเสี่ยง ความรุนแรงของปัญหาและระยะเวลาที่เหมาะสมในการเข้าเยี่ยมบ้าน
  - 1.5.2.3 การประเมิน วินิจฉัย และจัดการปัญหาร่วมกับผู้ป่วยและครอบครัว
    - การประเมินการดูแลตนเองที่บ้านของผู้ป่วย
    - การวินิจฉัยปัญหาและการรักษาเบื้องต้น ในภาวะฉุกเฉินระหว่างการเยี่ยมบ้าน และส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาล
    - การส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการเพิ่มเติม และการรักษาโดยคำนึงถึงข้อจำกัด ทั้งในส่วนของความเจ็บป่วย อุปกรณ์และเทคโนโลยีในผู้ป่วยที่ให้การดูแลที่บ้าน/เยี่ยมบ้าน
    - การประเมินสภาพแวดล้อมและความปลอดภัยที่บ้าน
    - การประเมินภาวะเครียดของผู้ดูแลที่อาจเกิดจากการดูแลผู้ป่วยและการจัดการกับความเครียดที่เกิดขึ้น
    - แนวทางการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน จากการตัดสินใจร่วมกันระหว่างผู้ดูแลรักษาและผู้ป่วยเป็นพื้นฐาน โดยตระหนักถึงวัฒนธรรมของชุมชนที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่ออารมณ์ความรู้สึกและการตัดสินใจของผู้ป่วย
    - ทักษะการการค้นหาข้อมูลที่จำเป็น และทักษะการสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้ป่วย
    - อุปกรณ์ช่วยเหลือในการดูแลผู้ป่วยที่บ้านตามบริบทของผู้ป่วยและของโรงพยาบาล ตัวอย่างเช่น การใช้ home oxygen therapy เครื่องดูดเสมหะอุปกรณ์สำหรับการฟอกไตทางหน้าท้อง และเครื่องพ่นยา

- 1.5.4.1 ทักษะการสื่อสารกับผู้ป่วย ครอบครัว และชุมชน รวมถึงบุคลากรทางการแพทย์อื่นในระหว่างการเยี่ยมบ้าน
- 1.5.5.1 การบันทึกข้อมูลของผู้ป่วยและครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้านเพื่อใช้สื่อสารกับบุคลากรทางการแพทย์ทั้งในระดับปฐมภูมิด้วยกันและต่างระดับ
- 1.5.3 การทำงานร่วมกับทีมบุคลากรทางการแพทย์สหสาขาวิชา ในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน
  - 1.5.3.1 บทบาทของบุคลากรอื่น ๆ ในทีมเยี่ยมบ้าน (ตัวอย่างเช่น พยาบาล นักกายภาพบำบัด นักโภชนาการ)
  - 1.5.3.2 การเป็นผู้นำที่ดีในทีมเยี่ยมบ้านและแสดงบทบาทของแพทย์ในทีมสหสาขาวิชาในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน
- 1.5.4 การจัดบริการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้านในบริการปฐมภูมิ
  - 1.5.5.1 ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยในการเยี่ยมบ้านที่สามารถเชื่อมโยงการดูแลอย่างต่อเนื่องระหว่างบุคลากรทางการแพทย์ในแต่ละสาขา
  - 1.5.5.2 ข้อจำกัดของการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้านและแนวทางการแก้ไข
  - 1.5.5.3 การพัฒนาจุดมุ่งหมายในการดูแลผู้ป่วยที่บ้านและชุมชน

สมรรถนะด้านที่ 2 : ความรู้ความเชี่ยวชาญ และความสามารถ เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาของผู้ป่วยและครอบครัว และชุมชน (Medical Knowledge and Skills)

ความรู้พื้นฐานและทักษะสำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวเพื่อให้บรรลุสมรรถนะในด้านนี้ประกอบด้วย

- 2.1 วิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐานของร่างกายและจิตใจของคนทุกกลุ่มวัย
  - 2.1.1 วงชีวิตของบุคคลและครอบครัว
  - 2.1.2 จิตวิทยาและพัฒนาการของมนุษย์
  - 2.1.3 กลไกของความชรา
- 2.2 ความรู้ความสามารถในวิชาชีพและเชี่ยวชาญในสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว
  - 2.2.1 การศึกษาดูแลแบบองค์รวมกับผู้ป่วยอย่างเหมาะสม
  - 2.2.2 การบริหารเวลาในการรักษาดูแล
  - 2.2.3 ทักษะการสื่อสารที่ดีระหว่างแพทย์และผู้ป่วย
  - 2.2.4 ทักษะการสื่อสารในการให้คำปรึกษาดูแลให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ป่วย
  - 2.2.5 การวินิจฉัย และการวินิจฉัยแยกโรคร้ายแรง
  - 2.2.6 การศึกษาและดูแลอาการเจ็บป่วยที่ไม่ชัดเจน
  - 2.2.7 การบูรณาการแพทย์ทางเลือกกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

- 2.2.8 การส่งเสริมการดูแลตนเองของผู้ป่วย
- 2.2.9 การใช้ประโยชน์จากการบันทึกเวชระเบียนเพื่อการดูแลผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.2.10 การใช้เวลาและประสานงานกับแหล่งสนับสนุนต่าง ๆ เพื่อการดูแลรักษาอย่างมีคุณภาพ
- 2.3 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family Oriented Approach)
  - 2.3.1 การให้คำแนะนำข้อมูลสุขภาพและการสร้างเสริมสุขภาพแก่ผู้ป่วยและครอบครัว
    - 2.3.1.1 การสื่อสารเกี่ยวกับข้อมูลที่ตรวจพบและทางเลือกในการรักษาให้กับสมาชิกในครอบครัวอย่างสม่ำเสมอและชัดเจน
    - 2.3.1.2 การค้นหา รับรู้ และเข้าใจปัญหาความกังวลของสมาชิกในครอบครัว
    - 2.3.1.3 การทำหน้าที่ของครอบครัวที่เปลี่ยนไป การดูแล และส่งต่อครอบครัวเพื่อรับการรักษหากมีความจำเป็น
    - 2.3.1.4 การกระตุ้นส่งเสริมและการประสานให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคแก่คนในครอบครัว เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา เป็นต้น
  - 2.3.2 การประเมินความรู้สึก สุขภาพจิตของสมาชิกในครอบครัวและให้การสนับสนุน
    - 2.3.2.1 การมีส่วนร่วมของสมาชิกครอบครัวในการดูแลผู้มีปัญหาทางสุขภาพจิต
    - 2.3.2.2 ผลกระทบของการมีผู้ป่วยทางสุขภาพจิตที่มีต่อบุคคลในครอบครัว
    - 2.3.2.3 การสื่อสารกับบุคคลในครอบครัวเพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งในการดูแลภาวะทางสุขภาพจิต
    - 2.3.2.4 ความรู้สำหรับครอบครัวในการสังเกตอาการ การคัดกรอง และการดูแลเบื้องต้นแก่ผู้มีปัญหาทางสุขภาพจิตในครอบครัว
    - 2.3.2.5 การประคับประคองครอบครัวในภาวะวิกฤติจากผู้ที่มีปัญหาทางสุขภาพจิต
    - 2.3.2.6 การค้นหาศักยภาพของครอบครัว เพื่อให้มีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ป่วย
    - 2.3.2.7 การให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่สอดคล้องกับความต้องการ ความกังวล และความรู้สึกของครอบครัว
  - 2.3.3 ประเมินครอบครัวอย่างเป็นระบบ และวางแผนเพื่อแก้ปัญหา
    - 2.3.3.1 การประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัวอย่างเป็นระบบ
    - 2.3.3.2 การสนับสนุนสมาชิกทุกคนในครอบครัวโดยไม่มีทางเลือกข้าง
    - 2.3.3.3 การช่วยให้สมาชิกในครอบครัวมองเห็นความจำเป็นที่ต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัว
    - 2.3.3.4 การร่วมค้นหาแนวทางแก้ปัญหาให้กับสมาชิกในครอบครัวเกิดความเห็นร่วมที่ทุกคนยอมรับได้

- 2.3.4 แผนในการดำเนินการดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่บ้าน
- 2.4 ดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community Oriented Approach)
  - ความรู้และทักษะที่ใช้เพื่อช่วยให้เกิดความสอดคล้องและสมดุลระหว่างความต้องการด้านสุขภาพของตัวบุคคลและของชุมชน ได้แก่
    - 2.4.1 ความต้องการด้านสุขภาพของชุมชนโดยใช้ข้อมูลลักษณะประชากรและระบาดวิทยา
    - 2.4.2 ความสัมพันธ์กันระหว่างสุขภาพและสังคม
      - 2.4.2.1 การให้บริการที่เกี่ยวกับผลกระทบของภาวะตราบาป (stigma) และการแยกตัวจากสังคม
      - 2.4.2.2 ข้อขัดแย้งทางจริยศาสตร์ของการใช้ยาเพื่อสงบอาการผู้ป่วยในเหตุผลทางสังคม
      - 2.4.2.3 การจัดการภาวะความไม่เท่าเทียมทางสังคมได้
      - 2.4.2.4 การประเมินองค์การทางสังคมและสุขภาพ ทั้งหน่วยราชการและเอกชนที่มีส่วนในการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาทางสุขภาพจิตและใช้กลไกทางสังคมเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชน
      - 2.4.2.5 การดูแลร่วมกับหน่วยงานอื่นเพื่อดูแลปัญหาพฤติกรรมและสุขภาพจิตของประชาชนโดยคำนึงถึงบริบทสภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อของคนชุมชน
      - 2.4.2.6 แผนงานพัฒนาสุขภาพจิตซึ่งสะท้อนถึงมุมมองของประชาชนในท้องถิ่น
    - 2.4.3 ผลกระทบของความยากจน เชื้อชาติ และการระบาดของโรคท้องถิ่นต่อสุขภาพของคนในชุมชน
    - 2.4.4 การส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมกันในการรับบริการสุขภาพ
    - 2.4.5 ความสำคัญของการมีข้อมูลระดับหน่วยบริการและข้อมูลของชุมชน เพื่อใช้ในการประกันคุณภาพของหน่วยบริการ
    - 2.4.6 การช่วยให้เกิดความสอดคล้องของความต้องการด้านสุขภาพของตัวบุคคลและของชุมชน
    - 2.4.7 บทบาทของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวต่อการเป็นคณะกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่
    - 2.4.8 การวางแผนจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้แก่ชุมชนโดยคำนึงถึงบริบทของชุมชนเป็นหลัก
      - 2.4.8.1 การบริหารจัดการระบบการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้แก่คนในชุมชนโดยประสานความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน
      - 2.4.8.2 การวางแผนจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้แก่ชุมชนโดยคำนึงถึงบริบทของชุมชน

- 2.4.8.3 การส่งเสริมให้มีการคัดสรรบุคคลต้นแบบในชุมชนด้านการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค
- 2.4.9 นโยบายของรัฐบาลในการดูแลสาธารณสุขชุมชนกับการให้บริการที่บ้านผู้ป่วยตามบริบทของชุมชน
  - 2.4.9.1 การพัฒนาองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น การจัดการ การบริการ การติดต่อสื่อสาร มาใช้ทำงานในพื้นที่ที่รับผิดชอบ
  - 2.4.9.2 การรู้จักชุมชน แหล่งช่วยเหลือของชุมชนและวิธีการเข้าถึง
  - 2.4.9.3 แนวทางที่เหมาะสมในการเยี่ยมบ้านที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชน
  - 2.4.9.4 แผนกลยุทธ์เพื่อสร้างเครือข่ายในการเยี่ยมบ้านแต่ละชุมชนได้อย่างเหมาะสม
  - 2.4.9.5 บทบาทของอาสาสมัครชุมชนในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้านได้

สมรรถนะด้านที่ 3 : ทักษะการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสาร

(Interpersonal and Communication Skills)

ความรู้พื้นฐานและทักษะสำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว เพื่อให้บรรลุสมรรถนะในด้านนี้ประกอบด้วย

- 3.1 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางในเวชปฏิบัติ
  - 3.1.1 การค้นหาทั้งโรคและความเจ็บป่วยของผู้ป่วย
  - 3.1.2 การดูแลแบบองค์รวม โดยปรับตามบริบทของวัฒนธรรม
    - 3.1.2.1 การให้คุณค่า และความเชื่อ ของบุคคล ครอบครัว สังคม และวัฒนธรรมที่หลากหลาย
    - 3.1.2.2 บริบทของวัฒนธรรมและความเชื่อของผู้ป่วยที่มีผลต่อการดูแลสุขภาพและบริการทางการแพทย์
  - 3.1.3 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ป่วยและแพทย์ และการยอมรับในตัวตนของผู้ป่วย
    - 3.1.3.1 การดูแลโดยเคารพในตัวตนของผู้ป่วย
    - 3.1.3.2 การสื่อสารกับผู้ป่วยโดยสะท้อนให้เห็นตัวตนและความต้องการที่แท้จริงของผู้ป่วย
    - 3.1.3.3 การสร้างความสมดุลของความรู้สึกต่อกันและระยะห่างที่เหมาะสมระหว่างแพทย์และผู้ป่วย
  - 3.1.4 การดูแลอย่างต่อเนื่องตามความต้องการของผู้ป่วย การติดตามและประสานเมื่อได้ส่งต่อผู้ป่วยไปรับการรักษาที่อื่น
    - 3.1.4.1 ความต่อเนื่องที่เกี่ยวกับบุคคล ความต่อเนื่องของข้อมูลในการมารับบริการแต่ละครั้งของผู้ป่วย

- 3.1.4.2 การช่วยให้ผู้ป่วยเข้าใจและปรับตัวต่อปัญหาที่ส่งผลกับการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง
- 3.1.4.3 การบันทึกข้อมูลการเจ็บป่วยอย่างมีประสิทธิภาพสามารถใช้ติดตามดูแลในระยะยาวแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรผู้ดูแล
- 3.2 การสื่อสารกับผู้ป่วยและครอบครัวเพื่อร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
  - 3.2.1 การค้นหาความคิด ความกังวล และความคาดหวังของผู้ป่วย บูรณาการไปกับมุมมองการดูแลโดยแพทย์ เพื่อทำให้เกิดความเห็นร่วมกันและการกำหนดแผนการรักษา
  - 3.2.2 การสร้างความร่วมมือระหว่างแพทย์และผู้ป่วย
- 3.3 การสอน การเป็นพี่เลี้ยง และการเป็นที่ปรึกษาทางคลินิก
  - 3.3.1 หลักการและจิตวิทยาการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่
  - 3.3.2 รูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและการออกแบบรูปแบบ/กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะของผู้เรียน
  - 3.3.3 แนวทางวิธีการสอนโดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
  - 3.3.4 การวางแผนและประเมินโครงสร้างการสอนที่เหมาะสมกับสิ่งที่ผู้เรียนน่าจะจะได้เรียนรู้
  - 3.3.5 การจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มย่อย (small group)
  - 3.3.6 การนำเสนอการสอนที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับผู้ฟัง สร้างปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของผู้ฟัง
  - 3.3.7 การผสมผสานรูปแบบต่าง ๆ ของจัดการเรียนการสอนเข้าไปในการจัดบริการและความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในการสอน
  - 3.3.8 การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับเพื่อนร่วมงาน
  - 3.3.9 หน้าที่และจุดมุ่งหมายของการเป็นพี่เลี้ยงทั้งในด้านปฏิบัติงานและด้านการเรียนการสอน ระบุความแตกต่างในประเด็นของของประโยชน์ที่ได้รับและข้อจำกัดระหว่างการเป็นพี่เลี้ยงและการเป็นที่ปรึกษา (อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ)
  - 3.3.10 การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการสอนกับการให้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างปฏิบัติงาน
  - 3.3.11 การแสวงหาและเรียนรู้แนวทางปรับปรุงสมรรถนะด้านการสอนจากเสียงสะท้อนของผู้เรียน
  - 3.3.12 ทักษะการพูดในที่ชุมชน
  - 3.3.13 จิตวิทยาการให้รางวัลและการลงโทษเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้

สมรรถนะด้านที่ 4 : การเรียนรู้และการพัฒนาตนเองจากการปฏิบัติ

(Practice-Based Learning and Improvement)

ความรู้พื้นฐานและทักษะสำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว เพื่อให้บรรลุสมรรถนะในด้านนี้ ประกอบด้วย

- 4.1 การพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Practice-Based) ความคิดสร้างสรรค์ ตามหลักวิทยาศาสตร์ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ และพัฒนาระบบบริการสุขภาพ
  - 4.1.1 การเรียนรู้จากการทำเวชปฏิบัติ (Practice based learning)
  - 4.1.2 การรวบรวมความรู้แบบฝังลึก (Tacit Knowledge) และความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) ในองค์กร
  - 4.1.3 การมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ
- 4.2 การเรียนรู้และเพิ่มประสบการณ์ได้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ
  - 4.2.1 การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential learning)
  - 4.2.2 การเป็นผู้ปฏิบัติที่เรียนรู้จากการสะท้อนคิด (Reflective practitioner)
  - 4.2.3 การเสริมประสบการณ์ การเรียนรู้ต่อเนื่อง ในเรื่องที่น่าสนใจและช่วยส่งเสริมการทำเวชปฏิบัติ
- 4.3 การดำเนินการวิจัยทางการแพทย์ และสาธารณสุข
  - 4.3.1 ความรู้พื้นฐานและทักษะด้านงานวิจัย
    - 4.3.1.1 การค้นหาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
    - 4.3.1.2 การวิพากษ์งานวิจัย
    - 4.3.1.3 การตั้งกรอบแนวคิดคำถาม
    - 4.3.1.4 การสืบค้นข้อมูล
    - 4.3.1.5 การนำข้อมูลไปใช้ในชีวิตจริง
    - 4.3.1.6 สถิติ จริยธรรมทางการแพทย์
  - 4.3.2 ความรู้พื้นฐานและทักษะด้านกิจกรรมทางวิชาการ (การเรียนการสอน)
    - 4.3.2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียน
    - 4.3.2.2 การใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม
    - 4.3.2.3 การประเมินผลการสอน
    - 4.3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
    - 4.3.2.5 การประเมินตนเองโดยการสะท้อนกลับจากบุคคลอื่น
  - 4.3.3 การนำปัญหาจากเวชปฏิบัติไปสู่การคิดคำถามวิจัยและสร้างงานวิจัยได้
  - 4.3.4 รูปแบบวิจัยที่เหมาะสมกับคำถามวิจัย
  - 4.3.5 การสร้างแบบสอบถาม
  - 4.3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ

- 4.3.7 การค้นหาและสรุปข้อมูลได้อย่างเหมาะสม
- 4.3.8 การอภิปรายและสรุปผลงานวิจัย
- 4.3.9 ประยุกต์ใช้บริบทของชุมชนในการวิจัย เช่น การใช้ภูมิปัญญาและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้แก้ปัญหา
- 4.4 วิพากษ์บทความและงานวิจัยทางการแพทย์ และนำหลักฐานเชิงประจักษ์มาประยุกต์ใช้ในเวชปฏิบัติ
  - 4.4.1 การติดตามหลักฐานใหม่ ๆ ที่จำเป็นสำหรับการทำ evidence-based medicine อย่างสม่ำเสมอ
  - 4.4.2 ประเมินพฤติกรรมและเปลี่ยนแปลงเวชปฏิบัติให้เหมาะสมกับหลักฐานใหม่ที่ดีที่สุดอย่างสม่ำเสมอ
  - 4.4.3 แหล่งที่จะสามารถได้มาซึ่งหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ดี
  - 4.4.4 การประเมินหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่อ่อนและที่หนักแน่น
  - 4.4.5 การเบี่ยงเบนของหลักฐานทางวิทยาศาสตร์
  - 4.4.6 การประเมินคุณภาพของงานวิจัยจากบทความวิจัย
  - 4.4.7 การแปลความ การวิเคราะห์ ประเมินและการประยุกต์ใช้หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ตามบริบทที่เปลี่ยนไป

สมรรถนะด้านที่ 5 : ความสามารถในการทำงานตามหลักวิชาชีพนิยมและความเป็นมืออาชีพ (Professionalism)

ความรู้พื้นฐานและทักษะสำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว เพื่อให้บรรลุสมรรถนะในด้านนี้ประกอบด้วย

- 5.1 ธรรมเนียมปฏิบัติทางคลินิก
  - 5.1.1 ธรรมเนียมปฏิบัติทางคลินิก อันได้แก่
    - 5.1.1.1 การพัฒนาคุณภาพ การตรวจสอบความถูกต้องของเวชระเบียน
    - 5.1.1.2 ความเป็นผู้นำ
    - 5.1.1.3 การนำเวชปฏิบัติเชิงประจักษ์มาประยุกต์ใช้ในการจัดการบริการ
    - 5.1.1.4 การเผยแพร่แนวคิด การทำงานและนวัตกรรมในเวชปฏิบัติ
    - 5.1.1.5 การลดความเสี่ยงทางคลินิก
    - 5.1.1.6 การตรวจสอบเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์
    - 5.1.1.7 การศึกษาเรียนรู้จากข้อร้องเรียน
    - 5.1.1.8 การพัฒนาความเป็นวิชาชีพแพทย์
    - 5.1.1.9 การเก็บข้อมูลอย่างมีคุณภาพ
  - 5.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมเนียมปฏิบัติทางคลินิกกับการพัฒนาวิชาชีพแพทย์

- 5.1.3 คุณสมบัติและสมรรถนะของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว และอธิบายเจตจำนง และภาระความรับผิดชอบของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวได้
- 5.1.4 แนวคิดของการดูแลแบบองค์รวมและผลกระทบต่อแพทย์และผู้ป่วย
- 5.1.5 การประเมินความคิด ความรู้สึก ผลกระทบของความเจ็บป่วยต่อการดำรงชีวิต และความคาดหวังของผู้ป่วย การดูแลผู้ป่วยโดยคำนึงถึงความแตกต่างของปัจเจกบุคคล ด้วยวิธีการดูแลที่แตกต่างกันเฉพาะบุคคล
- 5.1.6 การตรวจสอบคุณภาพการทำงานในเวชปฏิบัติ
- 5.1.7 การสะท้อน (feedback) การทำงานของเพื่อนร่วมงาน
- 5.1.8 การพัฒนาและจัดการระบบข้อมูลของการทำงานในเวชปฏิบัติ
- 5.1.10 การค้นหาข้อมูลที่เป็นต่อการเรียนรู้และการทำงานในเวชปฏิบัติ
- 5.1.11 การตรวจสอบและประเมินเอกสารที่มีความสำคัญต่อการดูแลผู้ป่วย เช่น ใบสั่งยา ใบส่งต่อ
- 5.1.12 ความแตกต่างหลากหลายของเวชปฏิบัติและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้
- 5.1.13 กระบวนการ PDSA (plan-do-study-act)
- 5.1.14 การใช้เวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ในการดูแลการเจ็บป่วยให้ครอบคลุมทุกด้าน
- 5.1.15 การพัฒนาและนำทรัพยากรที่มีอยู่ในครอบครัวมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดูแลผู้ป่วย และครอบครัว
- 5.1.16 การดูแลโดยคำนึงถึงผลกระทบของผู้ป่วยที่มีต่อครอบครัว และความเจ็บป่วยของครอบครัว
- 5.1.17 การนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาใช้ ในการดูแลผู้ป่วยและผู้ดูแลในชุมชน
- 5.1.18 การวิเคราะห์ผลจากการจัดระบบบริการสุขภาพที่ไม่เท่าเทียม และวิธีการให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยที่ได้รับผลจากความไม่เท่าเทียมนั้น
- 5.1.19 การทำเวชปฏิบัติที่อาศัยข้อมูลและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนและนำไปประยุกต์ใช้
- 5.2 กฎหมายและจริยธรรมทางการแพทย์ และการประยุกต์ใช้ในเวชปฏิบัติ
  - 5.2.1 การบูรณาการความรู้เกี่ยวกับค่านิยมของผู้ป่วยประกอบกับหลักฐานเชิงประจักษ์ และประสบการณ์ทางคลินิก เพื่อใช้ในการดูแลผู้ป่วยให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด
  - 5.2.2 การวิเคราะห์ประเด็นจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริการสาธารณสุขและประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม
  - 5.2.3 การให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพพร้อมกับทีมสุขภาพ ที่สะท้อนให้เห็นหลักการจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการแพทย์
  - 5.2.4 การให้ข้อมูลช่วยเหลือผู้ป่วยและครอบครัวเพื่อการตัดสินใจเนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความซับซ้อนเชิงจริยธรรมทางการแพทย์

- 5.2.5 การประเมินค่านิยมของผู้ป่วย และครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการดูแลรักษาผู้ป่วย การสร้างความสัมพันธ์ระยะยาวกับผู้ป่วยและครอบครัว และการวางแผนการรักษาโดยคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลและบริบทที่จำเพาะของผู้ป่วย
- 5.2.6 ความรู้ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อการตัดสินใจเลือกแนวทางการดูแลที่เหมาะสมสำหรับผู้ด้อยโอกาส
- 5.2.7 การมีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นกลางระหว่างผลประโยชน์ของตัวผู้ป่วยและผลประโยชน์ของผู้ให้ดูแลรักษา
- 5.2.8 แนวปฏิบัติด้านจริยธรรมเพื่อขอความยินยอมในการรักษา และการรักษาความลับของผู้ป่วยในบริบทเฉพาะของบริการปฐมภูมิ
- 5.2.9 การยินยอมรักษา สิทธิปฏิเสธการรักษา และการรักษาความลับของผู้ป่วย
  - 5.2.9.1 ผู้ป่วยมีสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองอย่างอิสระ โดยแพทย์จะต้องแจ้งให้ผู้ผู้ป่วยทราบผลที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจนั้น
  - 5.2.9.2 ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะรับการรักษาพยาบาลในวาระสุดท้ายอย่างมีมนุษยธรรม และมีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือทุกอย่างเพื่อช่วยผู้ป่วยเสียชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี
  - 5.2.9.3 การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการยินยอมหรือการปฏิเสธการรักษาได้อย่าง ถูกต้อง
  - 5.2.9.4 พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 12 บุคคลมีสิทธิทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพื่อยืดความตายในวาระสุดท้ายของชีวิตตน
- 5.2.10 การวางแผนและแก้ปัญหาผลกระทบของค่านิยมที่แตกต่างต่อการตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ ของผู้ป่วย ครอบครัว และผู้ให้บริการทางการแพทย์
- 5.2.11 การสร้างกรอบแนวคิดเกี่ยวกับเหตุผลทางคุณธรรมเพื่ออธิบายและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับค่านิยม
- 5.2.12 การค้นหามุมมองด้านจริยธรรมในการดูแลผู้ป่วย
- 5.2.13 การตอบสนองในกรณีที่ผู้ป่วยปฏิเสธการรักษา รักษาบางส่วนหรือรักษาไม่ครบถ้วน
  - 5.2.13.1 การยอมรับสิทธิในการให้หรือไม่ให้ข้อมูล
  - 5.2.13.2 การยอมรับมุมมองของผู้ป่วยที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ในระหว่างการดำเนินไปของโรคเรื้อรัง
  - 5.2.13.3 การตระหนักว่าการดำเนินโรคหรือภาวะแทรกซ้อนอาจจะมีผลกระทบต่อความสามารถในการตัดสินใจ

- 5.2.13.4 การยอมรับถึงค่านิยมเกี่ยวกับการดำเนินโรคหรือภาวะแทรกซ้อนที่มีผลต่อการให้การดูแลผู้ป่วยโดยเฉพาะผู้ป่วยที่มีพยากรณ์โรคไม่ดีขึ้นรวมทั้งผู้ป่วยระยะสุดท้าย
- 5.2.14 การประเมินและสร้างแนวทางการป้องกันความขัดแย้งทางจริยธรรมที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นระหว่างผู้ดูแลรักษาและผู้ป่วย
- 5.2.15 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้ป่วย ครอบครัว ญาติ และคนใกล้ชิด ผู้ให้บริการสุขภาพ เช่น วัฒนธรรมการศึกษา ศาสนา ความเชื่อ ค่านิยมส่วนบุคคลและครอบครัว ตลอดจนประสบการณ์ส่วนตัว
- 5.2.16 การให้ความสำคัญกับค่านิยมของครอบครัวที่มีผลต่อการดูแลรักษาผู้ป่วยและตระหนักถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่มีอิทธิพลจากความแตกต่างด้านค่านิยมต่อการดูแลรักษาผู้ป่วย
- 5.2.17 การประเมินความขัดแย้งทางจริยธรรมที่เป็นปัญหาในการดูแลทั้งครอบครัว
- 5.2.18 การจัดการประชุมครอบครัวเพื่อพูดคุยกับครอบครัวด้านจริยธรรมทางการแพทย์ในการดูแลผู้ป่วยที่ยังพอช่วยเหลือตนเองได้หรือไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้
- 5.2.19 การกระจายทรัพยากรอย่างเป็นธรรม เพื่อใช้ในการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม ตระหนักถึงข้อจำกัดในการใช้ทรัพยากรสาธารณะ และมีการจัดสรรอย่างรอบคอบ เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนโดยรวม
- 5.2.20 การประเมินความแตกต่างของค่านิยมที่มีอิทธิพลต่อทางเลือกในการจัดบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข
- 5.2.21 การตัดสินใจอย่างสมดุลและเป็นธรรมระหว่างความจำเป็นของผู้ป่วยกับความจำเป็นของสังคมโดยรวม
- 5.2.22 การร่วมสัมมนาด้านกฎหมายและจริยธรรมทางการแพทย์กับชุมชน
- 5.3 แสดงให้เห็นว่าการให้การปรึกษาดูแลที่ดี ต้องอาศัยเจตคติของความเป็นวิชาชีพ
  - 5.3.1 การตระหนักถึงจริยธรรมทางการแพทย์ เช่น การรักษาความลับผู้ป่วย การแสดงความยินยอมรับการรักษา การแจ้งข่าวร้าย
  - 5.3.2 การให้ข้อมูลแก่ผู้ป่วยอย่างชัดเจน และไม่มีอคติ
  - 5.3.3 การให้เกียรติผู้ป่วยและผู้ร่วมงาน
  - 5.3.4 การทำงานเป็นทีม การให้กำลังใจ และส่งเสริมช่วยเหลือผู้ร่วมงาน
  - 5.3.5 การส่งต่อผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม ทั้งในแง่ของเวลา และข้อมูลการส่งต่อ
  - 5.3.6 การรักษาเวลาในการให้การปรึกษาดูแลได้อย่างเหมาะสม
  - 5.3.7 การประเมินและปรับปรุงเทคนิคการให้การปรึกษาดูแลของตนเอง

- 5.3.8 การจัดการกับอารมณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นทั้งของตนเองและผู้ป่วยในระหว่างการให้การปรึกษาดูแลได้อย่างเหมาะสม
- 5.3.9 การตระหนักว่าอารมณ์วิถีชีวิต และสุขภาพที่ไม่ดีของแพทย์ส่งผลต่อความสามารถในการให้การปรึกษาและดูแลตนเอง
- 5.4 การสร้างความเสมอภาคและการให้คุณค่าแก่ความแตกต่าง (Promoting Equality and Valuing Diversity)
  - 5.4.1 การปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงาน ผู้ป่วย ญาติ และบุคคลอื่น ๆ ด้วยความเคารพและเท่าเทียมกัน
  - 5.4.2 การปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเคารพในความแตกต่างและไม่มีภารกิจกีดกันคนกลุ่มใดออกไปเพราะความแตกต่างนั้น
  - 5.4.3 การปฏิบัติต่อผู้อื่นโดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน และถือว่ามนุษย์สามารถตัดสินใจได้โดยลำพังและต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อการตัดสินใจนั้น
  - 5.4.4 การให้ข้อมูลแก่บุคคลอื่นเพื่อส่งเสริมให้ทุกคนรู้จักพิทักษ์สิทธิของตนเอง
  - 5.4.5 การยอมรับในความคิด ความเชื่อ ความสนใจของแต่ละบุคคล

สมรรถนะด้านที่ 6 : การปฏิบัติงานให้เข้ากับระบบ (System-Based Practice)

ความรู้พื้นฐานและทักษะสำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวเพื่อให้บรรลุสมรรถนะในด้านนี้ประกอบด้วย

- 6.1 ความรู้เกี่ยวกับระบบสุขภาพของประเทศ
  - 6.1.1 ระบบบริการสุขภาพของประเทศ และข้อจำกัด
  - 6.1.2 ระบบและช่องทางในการรับบริการและให้บริการสุขภาพ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยและแพทย์ เช่น ขั้นตอนการส่งต่อ การร่วมจ่าย การลาหยุดงาน และประเด็นทางกฎหมาย
  - 6.1.3 บทบาทของบุคลากรสาขาอื่นที่มีผลต่อนโยบายสุขภาพของท้องถิ่น
- 6.2 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary Care Management)
  - 6.2.1 โครงสร้างระบบบริการปฐมภูมิ
  - 6.2.2 ขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบของบริการปฐมภูมิในระบบสุขภาพของประเทศ
- 6.3 ภาวะผู้นำ (Leadership)
  - 6.3.1 การเป็นผู้นำทีมสุขภาพ
  - 6.3.2 การมีทัศนคติที่ดีและเป็นแบบอย่างของการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
  - 6.3.3 การเป็นแกนนำด้านสุขภาพให้กับผู้ป่วยและทีมสุขภาพ
  - 6.3.4 การเป็นผู้นำในการจัดการบริการปฐมภูมิ เช่น การสื่อสาร การบริหารจัดการทั่วไป การพัฒนาทรัพยากรบุคคล เป็นต้น

- 6.3.5 การเป็นผู้นำในการดูแลผู้ป่วยและครอบครัวอย่างเป็นองค์รวม
- 6.3.6 การมีวิสัยทัศน์ในการจัดการปัญหาทั้งระยะสั้นและระยะยาว
- 6.3.7 การเป็นผู้นำในการเสริมพลังให้ครอบครัวมีบทบาทในการดูแลสุขภาพ
- 6.3.8 การบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 6.3.9 การบริหารจัดการทรัพยากรสุขภาพ โดยคำนึงถึงความจำเป็น เหมาะสม และคุ้มค่า ประกอบด้วย การวางแผน แก้ไข ติดตาม และประเมินผล
- 6.3.10 การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและแก้ไขปัญหาโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จริง
- 6.3.11 การบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อการธำรงรักษาทรัพยากรบุคคล
- 6.3.12 ทักษะเกี่ยวกับมนุษย์ (Human skill) เช่น การเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ การสร้างสัมพันธภาพ การทำงานเป็นทีม
- 6.3.13 การทำงานร่วมกับทีมสุขภาพและองค์กรในชุมชน
- 6.3.14 การประยุกต์หลักการเวชศาสตร์ครอบครัว เพื่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งนอกและในองค์กร
- 6.3.15 การสื่อสาร ประสานงาน และชี้นำชุมชนในด้านสุขภาพ
- 6.4 การจัดการคุณภาพ (Quality management)
  - 6.4.1 ทักษะด้านงานคุณภาพ
    - 6.4.1.1 การเลือกตัวชี้วัดคุณภาพที่เหมาะสมมาใช้ในบริการปฐมภูมิการระบุประเด็นปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพในหน่วยงานที่ทำเวชปฏิบัติ
    - 6.4.1.2 การจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับงานคุณภาพให้กับบุคลากรในหน่วยงาน
    - 6.4.1.3 การพัฒนาคุณภาพบริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการและความพึงพอใจของผู้ป่วย
    - 6.4.1.4 การพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้ป่วยให้ครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ
  - 6.4.2 ทักษะในการเป็นผู้นำอภิปรายในการประชุมเพื่อแก้ปัญหาภายในหน่วยงาน
  - 6.4.3 ทักษะในการนำการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (continuous quality improvement) มาประยุกต์ใช้
  - 6.4.4 การกำหนดตัวชี้วัดครอบคลุมทุกรูปแบบของการดูแล ได้แก่ การสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษา และการฟื้นฟูสุขภาพ
  - 6.4.5 การพัฒนาระบบบริการที่มีคุณภาพ
    - 6.4.5.1 ระบบคุณภาพและการติดตามของการดูแลระดับครอบครัว
    - 6.4.5.2 ระบบบริการและงานคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม
  - 6.4.6 นโยบายสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของบริการปฐมภูมิ
  - 6.4.7 การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนในการจัดการคุณภาพ

- 6.5 ความปลอดภัยของผู้ป่วย (Patient Safety)
  - 6.5.1 การให้บริการที่ตระหนักถึงความปลอดภัยของผู้ป่วยในทุกมิติและทุกด้านของการดูแลรักษา
  - 6.5.2 การสนับสนุนวัฒนธรรมความปลอดภัยในองค์กร และการมีส่วนร่วมในองค์กรแพทย์ในการติดตามผลการดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยของผู้ป่วย
  - 6.5.3 การใช้เครื่องมือบริหารความเสี่ยง เช่น Thai HA Trigger tool และแบบรายงานความเสี่ยง
  - 6.5.4 องค์ประกอบและโครงสร้างของระบบการจัดการความเสี่ยงและความปลอดภัยของผู้ป่วย เช่น การมีวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดเผยและเน้นความยุติธรรม นโยบายองค์กร ที่ให้ความสำคัญต่อการเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเสียหาย นโยบายที่กำหนดให้บุคลากรมีบทบาทและมีส่วนรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ มีกลไกการสืบหาสาเหตุ มีการลดความสูญเสียหลังจากเกิดเหตุการณ์ โดยให้การช่วยเหลือทั้งผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่
  - 6.5.5 การนำข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นไปใช้ในเวชปฏิบัติไปสู่การเรียนรู้ โดยผสมผสานในระบบการทำงานเพื่อป้องกันการเกิดซ้ำ พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทีมงาน
  - 6.5.6 ทักษะในการสื่อสารกับผู้ป่วย ญาติ หรือผู้ที่ประสบความเสียหายอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา
    - 6.5.6.1 การรับฟังปัญหาได้อย่างลึกซึ้ง
    - 6.5.6.2 การสื่อสารอย่างรวดเร็ว เหมาะสมที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
    - 6.5.6.3 การให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นจริง และทำด้วยความเห็นอกเห็นใจ
  - 6.5.7 การสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยของผู้ป่วยทั้งในสถานบริการทางการแพทย์และที่บ้านแก่ครอบครัว
  - 6.5.8 การอธิบายถึงโอกาสเกิดความเสี่ยงต่อผู้ป่วยทุกระยะ ทุกขั้นตอนของการดำเนินโรคและการรักษา
  - 6.5.9 การสะท้อนข้อมูลความเสี่ยงนั้นให้ทีมงานทุกระดับได้รับทราบ เพื่อช่วยกันลดโอกาสเกิดความเสี่ยง
  - 6.5.10 การประยุกต์ใช้ความรู้เรื่องความปลอดภัยของผู้ป่วยในการทำเวชปฏิบัติ
  - 6.5.11 การสร้างและประเมินกลไกและระบบการจัดการเพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วยที่มีอยู่ในระบบบริการปฐมภูมิ
  - 6.5.12 การค้นหาความเสี่ยงและการรายงานอุบัติการณ์ในเวชปฏิบัติโดยสามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง รวมถึงบอกจุดดีและจุดอ่อนของเครื่องมือที่ใช้ค้นหาความเสี่ยง
  - 6.5.13 การวิเคราะห์รากของสาเหตุ (Root cause analysis) และประเมินความเสี่ยง
  - 6.5.14 การรู้ข้อจำกัดของตนเองและผู้เกี่ยวข้องในเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยง

- 6.5.15 การนำระบบการจัดการความเสี่ยงไปใช้ในชุมชน
- 6.5.16 ความคิด ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี และภาษาที่อาจส่งผลทำให้เกิดความผิดพลาดทางการแพทย์ และบทบาทในการจัดการเพื่อแก้ปัญหา
- 6.6 การจัดการข้อมูลและเทคโนโลยี (Information management and technology)
  - 6.6.1 ระบบการบันทึกข้อมูลทางคลินิกของผู้ป่วยในเวชปฏิบัติ เช่น ระบบข้อมูลของโรงพยาบาล (hospital information system)
  - 6.6.2 การทบทวนและวิเคราะห์ข้อมูลทางคลินิกของหน่วยบริการ เพื่อนำไปสู่การระบุและแก้ไขปัญหา กำหนดนโยบายของหน่วยบริการเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลและเทคโนโลยี
  - 6.6.3 แหล่งข้อมูลสุขภาพที่เหมาะสมสำหรับผู้ป่วย
  - 6.6.4 แนวทางการรักษาความลับและความเป็นส่วนตัวของข้อมูลสุขภาพของผู้ป่วย
  - 6.6.5 ทักษะในการสื่อสารและถ่ายทอดข้อมูล
  - 6.6.6 ทักษะในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการแพทย์กับเพื่อนร่วมงานและบุคลากรอื่น ๆ
  - 6.6.7 ทักษะในการถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับโรคและความเจ็บป่วยให้กับผู้ป่วย
  - 6.6.8 การบันทึกข้อมูลทางคลินิกที่สมบูรณ์ และครอบคลุมทั้งการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษา และการฟื้นฟูสุขภาพ
  - 6.6.9 การใช้เทคโนโลยีในการจัดการและเชื่อมโยงข้อมูลผู้ป่วยและครอบครัว นำแฟ้มครอบครัว (family folder) มาใช้ในการดูแลผู้ป่วย
  - 6.6.10 การใช้เทคโนโลยีในการจัดการและวิเคราะห์ข้อมูลสุขภาพของชุมชน นำแฟ้มชุมชน (community folder) มาใช้ในการดูแลสุขภาพของคนในชุมชน
- 6.7 การบริหารการเงินและเศรษฐศาสตร์สาธารณสุข (Financial management and health economics)
  - 6.7.1 ความรู้และทักษะด้านการบริหารการเงินระดับบุคคล
    - 6.7.1.1 ปัจจัยด้านการเงินและเศรษฐกิจที่มีผลต่อการดูแลสุขภาพเบื้องต้นของผู้ป่วย
    - 6.7.1.2 หลักการวางแผนทางการเงินเบื้องต้นเพื่อใช้ในการดูแลสุขภาพ ตั้งแต่การป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่มาจากการขาดการวางแผนทางการเงิน หรือมีการวางแผนทางการเงินที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมได้
  - 6.7.2 การดูแลผู้ป่วยอย่างมีคุณภาพ คุ่มค่าและเหมาะสม ในทุกมิติทั้งทางกาย ใจ สังคม และจิตวิญญาณ ตัวอย่างเช่น การใช้ยาอย่างสมเหตุผล (Rational Drug Use: RDU)
  - 6.7.3 ความรู้และทักษะทางเศรษฐศาสตร์สาธารณสุข
    - 6.7.3.1 การอ่านบทความทางวิชาการทางเศรษฐศาสตร์การแพทย์
    - 6.7.3.2 การประยุกต์ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์การแพทย์ มาใช้กับการดูแลผู้ป่วยและการบริหารทรัพยากรทางการแพทย์

- 6.7.3.3 การดูแลผู้ป่วยเฉพาะด้านต่าง ๆ และสมาชิกในครอบครัวได้อย่างคุ้มค่าเหมาะสม
- 6.7.3.4 การประสานทรัพยากรในชุมชนที่มีอยู่ในการดูแลสุขภาพ โดยอิงหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- 6.7.3.5 การใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อดูแลสุขภาพของประชาชนในชุมชนอย่างคุ้มค่า

ภาคผนวก 2 : โรคหรือภาวะของผู้ป่วย

ความรู้และทักษะในการดูแลโรคหรือภาวะของผู้ป่วย ทั้งในบริบทโรงพยาบาล บ้านและชุมชน สำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว มีหัวข้อดังนี้

1. Care of couple
2. Care of children and adolescent health
3. Care of elderly
4. Gender-specific health issues: women and men's health
5. Sexual health
6. Palliative Care
7. Complementary and Alternative Medicine (CAM)
8. Care of Specific Populations and occupational health
9. Disaster Medicine
10. International Health and travel medicine
11. Human behavior and mental health
12. Clinical management
  - 12.1 Cardiovascular problems
  - 12.2 Digestive problems
  - 12.3 Drug and alcohol problems
  - 12.4 ENT and facial problems
  - 12.5 Eye problems
  - 12.6 Endocrine problems
  - 12.7 Neurological problems
  - 12.8 Respiratory problems
  - 12.9 Rheumatology and musculoskeletal problems
  - 12.10 Skin problems
  - 12.11 Hematologic problems
  - 12.12 Renal problems
  - 12.13 Nutritional problems

1. Care of couple

การดูแลคู่ครอง

- 1.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)
  - 1.1.1 อธิบายความหมาย บทบาท หน้าที่ ของคู่ครอง
  - 1.1.2 อธิบายปัญหาการเจ็บป่วย ปัญหาทางเพศ โรคทางเพศสัมพันธ์ การหย่าร้างของคู่ครอง
  - 1.1.3 จัดบริการเพื่อดูแลปัญหาของคู่ครองในหน่วยบริการปฐมภูมิได้
  - 1.1.4 บริหารจัดการเรื่องความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับคู่ครองให้ได้รับบริการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ให้เกิดการไกล่เกลี่ย ประนีประนอม ความเข้าใจของคู่ครอง
- 2.1 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)
  - 2.1.1 ตระหนักถึงการเจ็บป่วยของคู่ครอง/ครอบครัวที่มีผลต่อร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ ของคู่ครอง
  - 2.1.2 ตระหนักถึงความต้องการบุตรของคู่ที่มีบุตรยาก ที่ส่งผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณของคู่ครอง
  - 2.1.3 ตระหนักถึงการสูญเสีย การแยกจาก การขัดแย้งของคู่ครองที่มีผลต่อร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณของคู่ครอง
  - 2.1.4 ติดตามเฝ้าระวังครอบครัวที่คู่ครองมีการจากไป โดยดูแลทั้งผลต่อร่างกาย จิตใจ และสังคม
- 3.1 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)
  - 3.1.1 ให้คำปรึกษาและบริการเบื้องต้นสำหรับคู่ครองในเรื่อง การมีบุตรยาก และโรคติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์
  - 3.1.2 ให้คำปรึกษาปัญหาการครองคู่ ปัญหาสุขภาพทางเพศ ความไม่สมดุลของอารมณ์ ความต้องการทางเพศ
  - 3.1.3 ให้คำปรึกษาปัญหาจากแม่เลี้ยง พ่อเลี้ยงในคู่ครอง มีการแต่งงานใหม่หรือมีคู่ครองใหม่
  - 3.1.4 ส่งต่อผู้ป่วยไปพบแพทย์เฉพาะทางได้อย่างเหมาะสมและทันตามเวลา และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้
  - 3.1.5 ให้คำปรึกษา ดูแลคู่ครองที่มีการสูญเสียบุตร หรือสูญเสียคู่ครองตัวเองได้
- 4.1 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)
  - 4.1.1 ให้การดูแลรักษา ป้องกัน ส่งเสริมสุขภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับคู่ครองได้
  - 4.1.2 รับรู้และให้เข้าใจถึงแนวคิดการมีคู่ครองต่างเชื้อชาติ
  - 4.1.3 อธิบายผลกระทบต่อค่าบริการสุขภาพคู่ครองต่างเชื้อชาติ

- 4.1.4 เข้าใจกฎหมายการมีคู่ครองต่างเชื้อชาติและระบบบริการสุขภาพ
- 5.1 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)
  - 5.1.1 แจกแจงคู่ครองในลักษณะครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวขยาย
  - 5.1.2 วางแผนและแก้ปัญหาการดูแลสุขภาพเมื่อคู่ครองตนเองเจ็บป่วย
  - 5.1.3 ทำให้คู่ครองเข้าใจในการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่การรับผิดชอบต่อคู่ครองและครอบครัวตนเองเมื่อเจ็บป่วย
  - 5.1.4 ตระหนักถึงปัญหา/การเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นในคู่ครองส่งผลกระทบต่อครอบครัวและสมาชิกคนอื่น ๆ (สามี ภรรยา บุตร บิดา มารดา)
  - 5.1.5 เชื่อมประสาน เพื่อลดความขัดแย้งและสร้างความเข้าใจ ความสัมพันธ์บรรยากาศที่ดีในคู่ครองและครอบครัวนั้นได้
- 6.1 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)
  - 6.1.1 ตระหนักถึงผลกระทบของคู่ครองที่เกิดขึ้นตามการดำเนินชีวิตในชุมชน
  - 6.1.2 รู้และให้คำแนะนำเกี่ยวกับระบบบริการสุขภาพทั่วไปและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องทั้งหมดสำหรับคู่ครองที่มีปัญหา
  - 6.1.3 ประสานและกระตุ้นการสร้างเครือข่ายชุมชนในการช่วยเหลือคู่ครองเกิดปัญหาขึ้นได้
  - 6.1.4 ส่งเสริมให้มีพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาแนะนำสำหรับคู่ครองใหม่ในชุมชนได้
  - 6.1.5 ทราบและแนะนำแบบตัวอย่างคู่ครองที่ดี (Role Model) ให้ศึกษาและเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ได้

2. Care of children and adolescent health

การดูแลสุขภาพเด็กและวัยรุ่น

- 2.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)
  - 2.1.1 ให้การวินิจฉัยโรคหรือปัญหาที่พบบ่อยในเด็กได้ ดังนี้
    - เด็กที่มีพัฒนาการช้า
    - เด็กโรคสมาธิสั้นและปัญหาการเรียน (ADHD, LD)
    - เด็กที่ถูกทารุณกรรมและถูกทอดทิ้ง
    - ไข้
    - การติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ
    - การติดเชื้อทางเดินหายใจ
    - การติดเชื้อในหูชั้นกลาง/หูชั้นนอก
    - โรคหอบหืด
    - ผื่น
    - โรคเบาหวาน

- ทำเดินผิดปกติ
- โรคของกล้ามเนื้อและกระดูก
- ปวดศีรษะ
- โรคทางศัลยกรรมเด็ก เช่น ลำไส้กลืนกัน
- ปัญหาของระบบทางเดินอาหาร
- ภาวะฉุกฉินในเด็ก
- การกินสิ่งแปลกปลอมและการได้รับสารพิษ
- 2.1.2 ในวัยรุ่น
  - การใช้สารเสพติด
  - การกินผิดปกติ
  - ปัญหาสุขภาพจิตที่พบบ่อยในเด็กและวัยรุ่น
  - การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
  - ปัญหาการใช้ความรุนแรงในวัยรุ่น
  - ประเด็นทางเพศในวัยรุ่น
  - ปัญหาสุขภาพจิต
  - ปัญหาการสื่อสารและการเข้าถึงวัยรุ่น
- 2.1.3 จัดบริการดูแลโรคและปัญหาของเด็กและวัยรุ่นในหน่วยบริการปฐมภูมิได้ทั้งการตรวจผู้ป่วยนอกและคลินิกเด็กดี
- 2.1.4 ส่งต่อผู้ป่วยไปพบแพทย์เฉพาะทางได้อย่างเหมาะสมกับปัญหาและระยะเวลา
- 2.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)
  - 2.2.1 ให้การดูแลร่วมระหว่างทางกาย จิตใจ และสังคมของเด็กและวัยรุ่น โดยคำนึงถึงลักษณะเฉพาะของบุคคล ครอบครัว สังคม ความเชื่อ และวัฒนธรรม
  - 2.2.2 แสดงทักษะการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้ป่วยเด็กและวัยรุ่น
  - 2.2.3 ดูแลทั้งโรค (disease) และความเจ็บป่วย (illness) ของเด็กและวัยรุ่น
  - 2.2.4 วางแผนการแก้ปัญหา โดยให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 2.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)
  - 2.3.1 บอกความชุกด้านปัญหาสุขภาพของเด็กและวัยรุ่น และสาเหตุของปัญหา
  - 2.3.2 ระบุปัญหาทางสุขภาพของเด็กและวัยรุ่นที่พบบ่อยในท้องถิ่น
  - 2.3.3 จัดการภาวะฉุกฉินในเด็กและวัยรุ่น
- 2.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)
  - 2.4.1 ให้การดูแลเด็กและวัยรุ่น ทั้งการรักษา สร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และฟื้นฟูสภาพ

- 2.4.2 ติดตามดูแลและประเมินการเจริญเติบโต พัฒนาการ ภาวะโภชนาการ การให้วัคซีน ป้องกันโรคและอุปสรรคการให้วัคซีน
- 2.4.3 เป็นผู้ประสานงานเชื่อมโยงกับทีมสุขภาพในการดูแลสุขภาพของเด็กและวัยรุ่นในแต่ละปัญหา
- 2.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)
  - 2.5.1 ให้คำแนะนำแก่ครอบครัว ในการเลี้ยงดูเด็กและวัยรุ่น เช่น การให้อาหาร การฝึกวินัย การป้องกันอุบัติเหตุ การดูแลฟัน เป็นต้น
  - 2.5.2 ส่งเสริมให้ครอบครัวมีบทบาทร่วมกับทีมสุขภาพ ในการดูแลเด็กและวัยรุ่นที่มีปัญหาสุขภาพ
  - 2.5.3 ดูแลสมาชิกครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาสุขภาพของเด็กและวัยรุ่นในครอบครัว
- 2.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)
  - 2.6.1 ระบุความต้องการของชุมชน ในด้านการดูแลสุขภาพและปัญหาของเด็กและวัยรุ่น
  - 2.6.2 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชน เพื่อช่วยเหลือปัญหาของเด็กและวัยรุ่น โดยจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม
  - 2.6.3 วางแผนระดับชุมชนในการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน ในการดูแลสุขภาพและปัญหาของเด็กและวัยรุ่น โดยคำนึงถึงปัญหาของชุมชน

3. Care of older adults

การดูแลผู้สูงอายุ

- 3.1. การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)
  - 3.1.1 จัดบริการด้านแรกให้กับผู้สูงอายุโดยไม่จำกัดชนิดของปัญหา
  - 3.1.2 ให้การดูแลผู้สูงอายุครอบคลุมทุกมิติสุขภาพ (กาย ใจ สังคม จิตวิญญาณ)
  - 3.1.3 ประสานการทำงานร่วมกับบุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ และแพทย์เฉพาะทางได้
  - 3.1.4 จัดบริการสุขภาพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุภายใต้บริบทการดูแลทางด้านสุขภาพและสังคม
  - 3.1.5 ประยุกต์การจัดการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุตามระดับความสามารถเชิงปฏิบัติที่หน่วยบริการปฐมภูมิ ได้อย่างเหมาะสม ดังนี้
    - 3.1.5.1 ผู้สูงอายุที่มีความสามารถเชิงปฏิบัติปกติ (High functional ability)
      - Provision of health promotion and health prevention including nutrition, exercise and cognitive stimulation
      - Appropriate management of non-communication diseases and multiple comorbidities
      - Identification of drug safety

- 3.1.5.2 ผู้สูงอายุที่มีความสามารถเชิงปฏิบัติที่เสื่อมถอยลง (Decline functional ability)
- Early detection to reversion of slow decline problems
    - Cognitive impairment and delirium
    - Depression
    - Common vision and hearing problems
    - Sleep-related problems
    - Weight loss and malnutrition
    - Medication-related problems
    - Sarcopenia and frailty
    - Instability, falls and immobilization
    - Urinary and fecal incontinence
- 3.1.5.3 ผู้สูงอายุที่มีความสามารถเชิงปฏิบัติเสื่อมถอยลงมากอย่างมีนัยสำคัญ (Significant loss of function)
- Identification of caregiver burden and supportation of Caregivers Provision of transitional or Intermediate care and rehabilitation to improve functional ability
- 3.2. การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)
- 3.2.1 ให้การประเมินและการดูแลผู้สูงอายุ ผู้ดูแลผู้สูงอายุ และครอบครัวแบบองค์รวม ครอบคลุมทุกมิติทั้งด้านร่างกาย, ความสามารถเชิงปฏิบัติ, จิตใจ, จิตวิญญาณ และสังคม โดยยึดหลักผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้สูงอายุและครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- 3.2.2 ให้คำปรึกษาเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ป่วยและเคารพในสิทธิของผู้ป่วย
- 3.2.3 จัดลำดับความสำคัญของปัญหาโดยให้ผู้ป่วยสูงอายุมมีส่วนร่วม
- 3.2.4 ให้การดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการดูแลระยะยาว (Long-term care) โดยมีการประสานส่งต่อ และให้การดูแลเป็นทีม
- 3.2.5 เข้าใจลักษณะผู้สูงอายุที่แตกต่างจากผู้ป่วยที่อายุน้อยกว่า รวมถึงกลุ่มอาการผู้สูงอายุ (geriatric syndrome) และสามารถนำมาใช้ในเวชปฏิบัติเพื่อการดูแลผู้สูงอายุ
- 3.3. ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)
- 3.3.1 ชักประวัติผู้สูงอายุที่มีปัญหาเรื่องการสื่อสาร เช่น มีปัญหาเรื่องการพูด มีปัญหาเรื่องภาวะสมองเสื่อม หรือมีปัญหาเรื่องการได้ยิน เป็นต้น ได้อย่างเหมาะสม

- 3.3.2 เลือกการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อการวินิจฉัยและดูแลรักษาผู้ป่วยสูงอายุได้เหมาะสม
- 3.3.3 รวบรวมและแปลผลข้อมูลจากการซักประวัติ การตรวจร่างกายและการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อใช้ในการวางแผนดูแลร่วมกับผู้ป่วยสูงอายุได้
- 3.3.4 ให้การดูแลผู้ป่วยสูงอายุที่อาจมีลักษณะทางเวชกรรมที่ไม่จำเพาะ (atypical presentation) ทั้งอาการและอาการแสดง
- 4.1 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)
  - 4.1.1 จัดการปัญหาสุขภาพที่หลากหลายทั้งในระยะเฉียบพลันและเรื้อรัง
  - 4.1.2 วางแผนการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค รวมถึงการคัดกรองปัญหาที่พบบ่อย และกลุ่มอาการผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสม
  - 4.1.3 จัดการและประสานการดูแลด้านการส่งเสริม ป้องกัน ดูแลรักษาฟื้นฟูสภาพและการดูแลระยะสุดท้ายได้
- 5.1 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)
  - 5.1.1 ประเมินภาวะความรุนแรงในครอบครัว และการทารุณกรรมผู้สูงอายุ (elder abuse)
  - 5.1.2 ดูแลผู้สูงอายุโดยเน้นให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมดูแลผู้สูงอายุ
  - 5.1.3 ค้นหาปัญหาของผู้ดูแล (caregiver) ผู้สูงอายุและมีวิธีการจัดการกับปัญหานั้นได้อย่างเหมาะสม
  - 5.1.4 วิเคราะห์เศรษฐกิจฐานะทางการเงินที่ส่งผลกระทบต่อ การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ
- 6.1 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)
  - 6.1.1 รวบรวม วิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเรื่องผู้สูงอายุในชุมชนและเผยแพร่สู่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา นั้น ๆ
  - 6.1.2 ประสานการดูแลตามความต้องการของผู้ป่วยและชุมชนโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสม
  - 6.1.3 ส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน โดยนำชุมชนมามีส่วนร่วมในการจัดบริการสำหรับผู้สูงอายุ เช่น จิตอาสาดูแลผู้สูงอายุ

4. Gender-specific Health Issues

การดูแลสุขภาพบุคคลในเพศต่าง ๆ

- 4.1 Women's Health การดูแลสุขภาพผู้หญิง
  - 4.1.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)
    - 4.1.1.1 อธิบายแนวทางการดูแลภาวะเจ็บป่วยที่พบบ่อยของผู้ป่วยสตรีในบริการปฐมภูมิได้ถูกต้อง
อาการผิดปกติที่พบบ่อย :

- Breast: Breast pain, breast lumps, nipple discharge
- Pelvic mass
- Pain
- Reproductive organ:
- Menstruation and abnormal vaginal bleeding: amenorrhea, menorrhagia, dysmenorrhea, intermenstrual bleeding, irregular bleeding patterns, postmenopausal bleeding, pre-menstrual syndrome, menopause, menopausal problem
- Vagina, vulva: pruritus vulva, vagina discharge, painful ulcer/lesion at vulvae
- Dyspareunia, pelvic pain
- Infertility-primary and secondary
- Urinary tract: Dysuria, urinary incontinence
- Anorectal: Fecal incontinence
- Emotional problems: Anxiety, depression

ภาวะผิดปกติที่พบบ่อย:

- Breast: Breast augmentation, CA breast
- organ: Fibroids, vaginal and uterine prolapsed, STDs, Bartholin's abscess, abnormal pap smear and CA cervix, CA endometrium, CA ovary, endometriosis
- Pregnancy condition
- Miscarriage and abortion
- Ectopic pregnancy
- Trophoblastic disease

Normal pregnancy and pregnancy problem : hyperemesis, back pain, symphysis pubic dysfunction, multiple pregnancy, growth retardation (IUGR), pre-eclampsia, eclampsia, antepartum hemorrhage and abruption, PROM, premature labor, polyhydramnios, abnormalities, placenta previa, deep vein thrombosis and pulmonary embolism, postdates, reduced movements, intra-uterine infection, intra-uterine death, fetal abnormality

- Medical and surgical condition and complication in pregnancy

- Elderly pregnancy
- Trauma in pregnancy
- Sexual health : sexual dysfunction including psychosocial condition
- Mental health issue : eating disorder, suicide, pregnancy (maternal blue/depression), menopause

การสืบค้นและส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการที่ใช้อยู่:

- Prenatal counseling and investigation (rubella titer, thalassemia, pap smear, HBV, HIV)
- Mammogram, FNA
- Pregnancy testing
- Basic Ultrasonography in Ob-Gyn (gestational age, fetal movement)
- Fetal well-being test
- Urinalysis, mid-stream urine (MSU), urine dipstick
- Blood test
- Bacteriological (gram stain, culture) and virology tests (tzanc test, titer, pcr)
- Pap smear
- Swab for sperm, acid phosphatase (rape)
- Knowledge of secondary-care investigations including colposcopy and subfertility investigations

4.1.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)

- 4.1.2.1 สื่อสารในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ความสัมพันธ์เชิงคู่สาวได้
- 4.1.2.2 ตระหนักถึงสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยจากการถูกระงับทางเพศ
- 4.1.2.3 ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างเพศ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ป่วยและแพทย์เพื่อที่จะป้องกันผลเสียของประเด็นเหล่านี้ที่มีต่อสุขภาพของสตรี
- 4.1.2.4 ยอมรับและเห็นคุณค่าของความต้องการของหญิงรักร่วมเพศ และหญิงรักสองเพศ (bisexual woman)
- 4.1.2.5 ตระหนักถึงความสำคัญและให้ความเชื่อมั่นแก่ผู้ป่วยในการรักษา ความลับและการเซ็นใบยินยอม
- 4.1.2.6 อธิบายประเด็นทางด้านพิธีกรรมและศาสนาที่เกี่ยวข้อง

- 4.1.2.7 อธิบายผลกระทบจากอิทธิพลทางเพศต่อความคิด การดำเนินชีวิต และเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการดูแล
- 4.1.2.8 ให้ความสำคัญและแสดงถึงความละเอียดอ่อนในการปฏิบัติต่อผู้ป่วย เพศหญิง
- 4.1.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)
  - 4.1.3.1 แสดงกิริยา ทั้งเรื่องการวางตัว วาจา การซักประวัติตรวจร่างกาย ตรวจวินิจฉัย การส่งตรวจที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการส่งต่อได้อย่างเหมาะสม
  - 4.1.3.2 ให้การเฝ้าระวังการเกิดความรุนแรงในครอบครัวและตั้งคำถามในประเด็นนี้ ได้อย่างเหมาะสม
  - 4.1.3.3 ดำเนินการสืบค้นและส่งต่ออย่างเร่งด่วนในกรณีที่สงสัยโรคมะเร็ง ภาวะฉุกเฉินทางสูตินรีเวช เช่นในกรณีที่ ตรวจพบก้อนที่เต้านม ภาวะช็อคจากการตกเลือดทางช่องคลอด
  - 4.1.3.4 อธิบายความสำคัญของปัจจัยเสี่ยงที่จำเพาะในสตรี พร้อมทั้งสามารถ นำมาใช้ในการวินิจฉัยและรักษาปัญหาด้านสุขภาพของสตรี
- 4.1.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)
  - 4.1.4.1 กำหนดแนวทางการคัดกรองโรคในสตรี และพร้อมทั้งทราบถึงข้อดี ข้อด้อยของการตรวจนั้น ๆ
  - 4.1.4.2 กำหนดแนวทางการป้องกันโรคในสตรี เช่น การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันภาวะกระดูกโป่งบาง
  - 4.1.4.3 ให้ความสำคัญของการส่งเสริมสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพในสตรี โดยเฉพาะในแง่ที่อาจมีผลต่อทารกในครรภ์ พัฒนาการของเด็ก และครอบครัว
  - 4.1.4.4 ตระหนักว่าความเจ็บป่วยในมิติอื่น ๆ มีผลกระทบต่อสุขภาพของสตรี และครอบครัว
- 4.1.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)
  - 4.1.5.1 ตระหนักและให้ความสำคัญของบทบาทการเป็นแม่ในโครงสร้างครอบครัว
  - 4.1.5.2 ตระหนักถึงผลกระทบของการไม่มีงานทำต่อการเกิดปัญหาด้านจิตใจ สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ
  - 4.1.5.3 คัดกรอง และให้การดูแลปัญหาความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก
- 4.1.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)

- 4.1.6.1 ให้ความสำคัญกับประเด็นด้านความเป็นธรรม ความเท่าเทียมกันทางเพศ เกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลบริการทางสาธารณสุขของสตรี
  - 4.1.6.2 ประเมินถึงประสิทธิภาพในการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในมุมมองของผู้ป่วยสตรี
- 4.2 Men's Health การดูแลสุขภาพผู้ชาย
- 4.2.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)
    - 4.2.1.1 อธิบายแนวทางการดูแลภาวะเจ็บป่วยที่พบบ่อยของผู้ป่วยชายในบริการปฐมภูมิได้ ถูกต้อง
    - 4.2.1.2 จัดการดูแลผู้ป่วยที่สัมผัสกับผู้ป่วยชายที่มีปัญหาโรคระบบสืบพันธุ์และทางเดินปัสสาวะได้อย่างเหมาะสม
    - 4.2.1.3 อธิบายข้อบ่งชี้ในการส่งต่อผู้ป่วยที่มีก้อนผิดปกติบริเวณอัณฑะและผู้ป่วยที่สงสัยมะเร็งต่อมลูกหมากได้อย่างถูกต้อง

อาการผิดปกติที่พบบ่อย:

- Dysuria
- Frequency of micturition
- Hematuria
- Retention of urine
- Abdominal and groin pain
- Testicular lumps
- Testicular pain
- Sore or painful penis, ulceration
- Erectile dysfunction

ภาวะผิดปกติที่พบบ่อย:

- Male specific cancer: testicular and prostate cancer
- Benign prostatic hypertrophy (BPH) and prostatitis
- Other testicular conditions e.g., cryptorchidism, varicocele, hematocele,
- Epididymitis
- Sexual dysfunction e.g., premature ejaculation and erectile dysfunction
- Male contraception: vasectomy

- Male infertility
  - Phimosis and circumcision
  - Mental health issues including depression, suicide and andropause
  - Sexually transmitted infections
- 4.2.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)
- 4.2.2.1 อธิบายแนวทางการให้คำปรึกษาผู้ป่วยเพศชายซึ่งมีความตระหนักในการดูแลสุขภาพที่แตกต่างจากผู้ป่วยเพศหญิง
- 4.2.2.2 อธิบายผลกระทบของเพศต่อการรับรู้และวิถีชีวิตของผู้ป่วย
- 4.2.2.3 ตระหนักถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมที่อาจมีผลต่อการรับรู้ภาวะสุขภาพของผู้ป่วยและความคาดหวังต่อการรักษา
- 4.2.2.4 อธิบายสถานการณ์ที่ผู้ป่วยชายวัยรุ่นรู้สึกลำบากใจเมื่อเข้ารับบริการปฐมภูมิ
- 4.2.2.5 จัดบริการได้อย่างเหมาะสมเมื่อสามารถค้นหาได้ว่าผู้ป่วยชายอาจต้องการรักษากับแพทย์ที่เป็นเพศชาย
- 4.2.2.6 แสดงการดูแลให้คำปรึกษาอย่างมืออาชีพเพื่อให้ผู้ป่วยเพศชายเกิดความเชื่อมั่นน้อยที่สุด
- 4.2.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)
- 4.2.3.1 อธิบายพฤติกรรมของผู้ป่วยชายในการใช้บริการทางการแพทย์ได้ว่าผู้ป่วยเพศชายมักจะมาพบแพทย์น้อยกว่าเมื่อเทียบกับเพศหญิง
- 4.2.3.2 ให้การวินิจฉัยโรคโดยตระหนักว่าความชุกของโรคบางอย่างพบบ่อยในผู้ป่วยชายมากกว่าเพศหญิง
- 4.2.3.3 อธิบายแนวทางการส่งตรวจ PSA และความสำคัญต่อการวินิจฉัยและวางแผนการรักษาโรคมะเร็งต่อมลูกหมาก
- 4.2.3.4 ให้การดูแลภาวะฉุกเฉินทางด้านระบบสืบพันธุ์ชายได้ เช่น testicular torsion, paraphimosis, priapism
- 4.2.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)
- 4.2.4.1 ค้นหาความเชื่อในด้านการเจ็บป่วย และวิถีชีวิตของผู้ป่วยเพื่อใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพอย่างเหมาะสม
- 4.2.4.2 ให้ความรู้ผู้ป่วยเกี่ยวกับอาการ การรักษา การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคบนพื้นฐานของวิถีชีวิตจริงของผู้ป่วย

- 4.2.4.3 ให้ความรู้ด้านเพศศึกษาอย่างปลอดภัยได้เหมาะสม
- 4.2.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)
  - 4.2.5.1 เข้าใจความสำคัญของบทบาทการเป็นพ่อ ในโครงสร้างครอบครัว
  - 4.2.5.2 เข้าใจผลกระทบของการไม่มีงานทำต่อการเกิดปัญหาด้านจิตใจ สังคม และวัฒนธรรม และเศรษฐกิจในผู้ป่วยเพศชาย
- 4.2.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)
  - 4.2.6.1 อธิบายลักษณะของการจัดบริการสุขภาพสำหรับเพศชายที่สำเร็จ ได้ผลดี
- 4.3 การดูแลสุขภาพบุคคลหลากหลายทางเพศ (LGBTQ+ and Health)
  - 4.3.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)
    - 4.3.1.1 จัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้โอบรับและเป็นมิตรต่อบุคคล หลากหลายทางเพศ (LGBTQ+ inclusive and welcome environment) ได้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง
    - 4.3.1.2 อบรมแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ทุกระดับที่ต้องดูแลผู้ป่วยให้มีความละเอียดอ่อนต่อความหลากหลายทางเพศ สามารถสื่อสารด้วย ภาษาที่เป็นกลางทางเพศ (gender neutral language) ได้อย่างเหมาะสม
    - 4.3.1.3 ผลักดันให้หน่วยบริการปฐมภูมิมีนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้ป่วยและ บุคลากรทุกระดับด้วยความหลากหลายทางเพศและมีการประกาศไว้ อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร
  - 4.3.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)
    - 4.3.2.1 ให้การดูแลผู้ป่วยที่เป็นบุคคลหลากหลายทางเพศในฐานะหมอ ประจำตัวของผู้ป่วย (Primary care physician) ได้อย่างเหมาะสม
    - 4.3.2.2 ประยุกต์ใช้หลักการดูแลโดยมุ่งเน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง (patient-centered medicine) ในการดูแลผู้ป่วยที่เป็นบุคคลหลากหลายทาง เพศได้
    - 4.3.2.3 ประเมินและให้การดูแลสุขภาพของบุคคลหลากหลายทางเพศได้ เหมาะสมตามช่วงวัย เช่น บุคคลหลากหลายทางเพศวัยเด็ก (LGBTQ+ child health) บุคคลหลากหลายทางเพศที่เป็นวัยรุ่น (LGBTQ+ Adolescent health) บุคคลหลากหลายทางเพศที่เป็นผู้สูงอายุ (LGBTQ+ older adult health) และบุคคลหลากหลายทางเพศระยะ ท้าย (LGBTQ+ dying person)

- 4.3.2.4 ตระหนักถึงอคติ (prejudice) มายาคติ (myth) ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ความหลากหลายทางเพศที่เกิดขึ้นในตนเอง ทั้งที่ชัดเจน (explicit) หรือซ่อนเร้น (implicit) เช่น กรอบแนวคิดสองเพศ (gender binary) กรอบแนวคิดรักต่างเพศ (heteronormativity) หรือ ภาวะเกลียดกลัว บุคคลหลากหลายทางเพศ (homophobia) ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การดูแลผู้ป่วยและครอบครัว และมีความพยายามในการพัฒนาตนเอง ให้มีทัศนคติที่ดีขึ้นและดูแลผู้ป่วยและครอบครัวได้ดีขึ้นอยู่เสมอ
- 4.3.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)
- 4.3.3.1 ให้คำปรึกษาเพื่อการค้นหา พัฒนาและสร้างความมั่นใจในอัตลักษณ์ ทางเพศหรือรสนิยมทางเพศ (LGBTQ+ affirmative counseling) ใน วัยรุ่นหรือผู้ใหญ่ที่มาปรึกษาเรื่องความหลากหลายทางเพศของตนเอง ได้อย่างเหมาะสม
- 4.3.3.2 ให้คำปรึกษาเรื่องการเปิดเผยตัวตน (coming out) ของบุคคล หลากหลายทางเพศในวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่ได้อย่างเหมาะสม คำนึงถึง ความปลอดภัยสูงสุดต่อผู้ป่วย
- 4.3.3.3 สัมภาษณ์เรื่องอัตลักษณ์ทางเพศและรสนิยมทางเพศในบุคคล หลากหลายทางเพศวัยรุ่นและผู้ใหญ่ได้อย่างเป็นธรรมชาติ เหมาะสม กับบริบท ใช้ภาษาที่มีความเป็นกลางทางเพศ
- 4.3.3.4 สัมภาษณ์ข้อมูลผู้ป่วยโดยใช้ภาษาที่มีความเป็นกลางทางเพศได้
- 4.3.3.5 ตรวจร่างกายบุคคลหลากหลายทางเพศด้วยความละเอียดอ่อนทางเพศ ได้
- 4.3.3.6 วินิจฉัยภาวะ Gender Dysphoria (DSM 5) /Gender Incongruence (ICD 11) ในคนข้ามเพศหรือบุคคลนอนไบนารีวัยรุ่น และผู้ใหญ่ได้ด้วยตนเอง และสามารถปรึกษาส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญ ด้าน LGBTQ+ Health ในกรณีที่มีความซับซ้อน ไม่มั่นใจในการ วินิจฉัย
- 4.3.3.7 ให้การรักษาด้วยฮอร์โมนเพื่อการข้ามเพศ (Gender Affirming Hormone Treatment) ในคนข้ามเพศหรือบุคคลนอนไบนารีวัยรุ่น หรือผู้ใหญ่ได้ในเบื้องต้น ทั้งการเริ่มฮอร์โมนเองหรือการดูแลต่อเนือง และสามารถปรึกษาส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญด้าน LGBTQ+ Health ใน กรณีที่มีความซับซ้อน หรือไม่มั่นใจในการดูแลด้วยตนเอง
- 4.3.3.8 ปรึกษาส่งต่อผู้ป่วยไปยังแพทย์เฉพาะทางหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องได้ เหมาะสมในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการข้ามเพศ (Gender

- transition) ของคนข้ามเพศหรือบุคคลนอนไบนารี เช่น การขอใบรับรองแพทย์จากจิตแพทย์ การผ่าตัดข้ามเพศ (gender affirming surgery) การบำบัดเสียง (voice therapy) ฯลฯ
- 4.3.3.9 ออกเอกสารรับรองเพศของบุคคลหลากหลายทางเพศได้เพื่อใช้ประกอบเอกสารต่าง ๆ เช่น หนังสือเดินทาง สัญญาทางกฎหมาย การขอรับพระราชทานปริญญาบัตร การแต่งกายในที่ทำงานตามอัตลักษณ์ทางเพศ
- 4.4.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)
- 4.4.4.1 ตรวจสอบคัดกรองโรค และให้วัคซีนได้เหมาะสมกับกลุ่มย่อยต่าง ๆ ในบุคคลหลากหลายทางเพศต่าง ๆ เช่น หญิงข้ามเพศ (Transgender woman) ชายข้ามเพศ (Transgender man) ชายรักชาย (Gay) หญิงรักหญิง (Lesbian) คนรักสองเพศ (Bisexual people) อินเตอร์เซ็กส์ (Intersex) และ บุคคลนอนไบนารี (Nonbinary)
- 4.4.4.2 ให้คำปรึกษาเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพได้เหมาะสมกับบุคคลหลากหลายทางเพศ เช่น การเลิกบุหรี่ สุรา การลดน้ำหนัก การบำบัดการใช้สารเสพติด หรือ การลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
- 4.4.4.3 ให้ยาป้องกันโรค เช่น Pre-Exposure Prophylaxis (PrEP) หรือ non-occupational Post Exposure Prophylaxis (nPEP) ในบุคคลหลากหลายทางเพศได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- 4.4.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)
- 4.4.5.1 ประยุกต์ใช้หลักการดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family-oriented approach) ในการดูแลผู้ป่วยที่เป็นบุคคลหลากหลายทางเพศได้
- 4.4.5.2 ให้คำปรึกษากับครอบครัวที่มีบุตรหลานเป็นบุคคลหลากหลายทางเพศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม พร้อมทั้งไม่สนับสนุนการแก้ไขภาวะความหลากหลายทางเพศ (conversion therapy) ในทุกรูปแบบ
- 4.4.5.3 ให้คำปรึกษาปัญหาคู่ครองในคู่รักเพศเดียวกัน (Same-sex couple) หรือคู่รักที่เป็นบุคคลหลากหลายทางเพศได้ในเบื้องต้นได้ เช่น ความขัดแย้งในคู่ครอง (couple conflict) หรือความรุนแรงในคู่ครอง (intimate partner violence) และปรึกษาส่งต่อผู้เชี่ยวชาญด้าน LGBTQ+ Health ในกรณีที่มีความซับซ้อน หรือไม่มั่นใจในการดูแลด้วยตนเอง
- 4.4.5.4 ให้คำปรึกษาเรื่องของการวางแผนครอบครัว การมีบุตรและการเลี้ยงดูบุตรในบุคคลหลากหลายทางเพศในเบื้องต้นได้ และส่งปรึกษา

- ผู้เชี่ยวชาญเรื่องเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ได้อย่างเหมาะสม
- 4.4.5.5 เคารพในความหลากหลายของคู่ครองในปัจจุบัน เช่น ความสัมพันธ์แบบเปิด (opened relationship) หรือ ความสัมพันธ์แบบหลายคน (polyamory) และให้การดูแลสุขภาพที่เหมาะสม เป็นมิตร และให้เกียรติต่อทุกรูปแบบของคู่ครองของบุคคลหลากหลายทางเพศ
  - 4.4.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community-oriented approach)
    - 4.4.6.1 ประยุกต์ใช้หลักการดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (community-oriented approach) ในการดูแลผู้ป่วยที่เป็นบุคคลหลากหลายทางเพศได้
    - 4.4.6.2 ประเมินความปลอดภัยในการใช้ชีวิตในฐานะบุคคลหลากหลายทางเพศ ในทั้งบริบทครอบครัว สถานศึกษา สถานที่ทำงาน หรือชุมชนที่ผู้ป่วยอาศัยอยู่ พร้อมทั้งช่วยประสานดูแลให้ผู้ป่วยมีความปลอดภัยในการชีวิตให้มากที่สุด
    - 4.4.6.3 สนับสนุนนโยบายต่าง ๆ ที่ลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพในบุคคลหลากหลายทางเพศ เช่น สิทธิการรักษาที่ไม่ครอบคลุมเรื่องฮอร์โมนในคนข้ามเพศ การจดทะเบียนสมรสหรือการมีบุตรในบุคคลหลากหลายทางเพศ

5. Sexual Health

สุขภาพเพศ

- 5.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)
  - 5.1.1 บริหารจัดการให้ผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพทางเพศได้เข้ารับบริการได้อย่างสะดวก รวดเร็วโดยคำนึงถึงการรักษาความลับของผู้ป่วย
  - 5.1.2 ทำงานร่วมกับทีมสุขภาพสหวิชาชีพ รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ฝ่ายต้อนรับ หรือ ฝ่ายคัดกรองผู้ป่วย เพื่อให้มีหลักประกันว่า ผู้ป่วยสุขภาพทางเพศจะสามารถเข้าถึงการบริการได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี
  - 5.1.3 ประสานงาน และส่งต่อผู้ป่วยไปพบแพทย์เฉพาะทางได้อย่างเหมาะสมและทันเวลาโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ป่วยเป็นหลัก
  - 5.1.4 จัดให้มีกลยุทธ์ที่เหมาะสม ในการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสุขภาพทางเพศ
  - 5.1.5 อธิบายกลยุทธ์ในการเฝ้าระวัง เพื่อค้นหาปัญหาสุขภาพทางเพศได้ล่วงหน้าก่อนที่ผู้ป่วยจะมีอาการแสดงของการเจ็บป่วย
  - 5.1.6 ทำงานร่วมกับสมาชิกของศูนย์สุขภาพชุมชน ในการจัดทำนโยบายเพื่อรักษาความลับของผู้ป่วยสุขภาพทางเพศให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ
- 5.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)

- 5.2.1 ซักประวัติผู้ป่วยเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ โดยคำนึงถึงความเป็นส่วนตัว และการรักษาความลับของผู้ป่วย โดยไม่ด่วนตัดสินใจมีการตอบสนองต่อปฏิกิริยาของผู้ป่วยอย่างเหมาะสม หลีกเลี่ยงการนึกคิดเอาเองเกี่ยวกับ sexual orientation หรือ เพศของคู่นอน ผู้ป่วย หรืออายุ หรือการเป็นชนกลุ่มน้อย หรือการเสื่อมสมรรถภาพทางเพศ
- 5.2.2 เข้าใจถึงการที่ปัญหาสุขภาพทางเพศ มีผลต่อร่างกาย จิตใจ และสังคมของผู้ป่วย
- 5.2.3 อธิบายถึงปัจจัยด้านวัฒนธรรม และปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อความเสี่ยงที่จะทำให้ผู้ป่วยเกิดปัญหาสุขภาพทางเพศ และการตอบสนองของผู้ป่วยต่อวัฒนธรรม รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ นั้น
- 5.2.4 เข้าใจถึง การที่สังคมตีตราบาป ให้แก่ผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพทางเพศ ซึ่งแม้แต่บุคลากรทางการแพทย์บางส่วน ก็ยังถือว่าเป็นเรื่องที่น่าอับอายในการที่ผู้ป่วยมีปัญหาสุขภาพทางเพศ
- 5.2.5 อธิบายถึงความสัมพันธ์ของผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพทางจิต ตติยาเสพติด สุรา และที่มีประวัติ sexual abuse ต่อภาวะเสี่ยงของการเกิดพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ปลอดภัยได้
- 5.2.6 อธิบายถึงปัจจัยที่ทำให้เกิด การตั้งครรภ์โดยไม่ได้วางแผนไว้ (Unplanned pregnancies) รวมทั้งผลกระทบต่อผู้ป่วย และสังคมได้
- 5.2.7 ตระหนักถึงการที่ผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัว มีความพิการในการเรียนรู้หรือเป็นผู้สูงอายุจะถูกกละเลย ในการดูแลปัญหาสุขภาพทางเพศจากบุคลากรทางการแพทย์
- 5.2.8 เคารพในความหลากหลายของพฤติกรรมทางเพศในปัจจุบันที่ไม่ได้ถูกจัดว่าเป็นความผิดปกติ เช่น Kink BDSM และให้คำแนะนำที่เหมาะสมในเบื้องต้นและส่งต่อผู้เชี่ยวชาญด้าน sexual medicine หรือ clinical sexology ได้
- 5.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)
  - 5.3.1 เข้าใจและสามารถเชื่อมโยงความรู้ทางกายวิภาคศาสตร์ และสรีรวิทยาาระบบสืบพันธุ์ของเพศชายและเพศหญิง เพื่อช่วยในการวินิจฉัยโรคได้
  - 5.3.2 นำข้อมูลผู้ป่วยเกี่ยวกับ Sexual History และจากการตรวจร่างกาย มาวินิจฉัยโรค และวางแผนการดูแลรักษาผู้ป่วยได้
  - 5.3.3 บรรยายปัญหาสุขภาพทางเพศที่พบบ่อยเกี่ยวกับ sexual dysfunction, sexual Violence และ sexual abuse รวมทั้ง somatization ได้
  - 5.3.4 ให้คำปรึกษาผู้ป่วยเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพทางเพศ รวมทั้งด้าน psychosexual, การคุมกำเนิด โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การตรวจ HIV และผู้ป่วยที่มีภาวะ Unplanned pregnancy ได้

- 5.3.5 อธิบาย Best-practice guideline ในการให้คำปรึกษาแนะนำและการรักษาแก่ผู้ป่วยที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปีได้
- 5.3.6 อธิบายมาตรการเร่งด่วน ที่จำเป็นต้องดูแลรักษาผู้ป่วยด้วยตนเองหรือต้องส่งต่อเพื่อพบผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพทางเพศ เช่น emergency contraception, severe pelvic inflammatory disease, serious infections ในผู้ป่วยที่มีภาวะภูมิคุ้มกันร่างกายบกพร่องได้
- 5.3.7 อธิบายอาการแสดงเริ่มแรกของโรคติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ และวินิจฉัยแยกโรคได้ รวมทั้งอธิบายภาวะติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ที่ยังไม่มีอาการแสดงได้
- 5.3.8 อธิบายข้อจำกัดของการดูแลผู้ป่วยแบบเฝ้าสังเกตอาการได้ เช่น chlamydia และ HIV อาจกลับเข้าสู่ภาวะไม่แสดงอาการทั้ง ๆ ที่ยังดำเนินโรค เกิดอันตรายกับผู้ป่วย
- 5.3.9 ให้การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการทารุณกรรมทางเพศ (sexual assault) ในทุกเพศ ทุกช่วงอายุได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่นในการดูแลผู้ป่วยได้
- 5.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)
  - 5.4.1 ใช้ข้อมูลจาก sexual history (ประวัติคู่นอน, sexual practice, การใช้ (condom) และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินภาวะเสี่ยงต่อโรคติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์, การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ และมะเร็งปากมดลูกได้
  - 5.4.2 ใช้ข้อมูลจากการประเมินภาวะเสี่ยงจากข้อ 4.1 มาให้คำแนะนำ และดูแลรักษา ที่สอดคล้องกับผู้ป่วย รวมทั้งคำแนะนำเกี่ยวกับ safe sexual practice และการให้วัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบี ได้
  - 5.4.3 อธิบายปัจจัยที่บ่งบอกว่า เป็นผู้หญิงในกลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นมะเร็งปากมดลูก และเห็นคุณค่าในการเข้าหากลุ่มดังกล่าว เพื่อตรวจคัดกรองโรค
  - 5.4.4 ส่งต่อผู้ป่วยที่มีผลตรวจมะเร็งปากมดลูกผิดปกติ ไปพบแพทย์เฉพาะทางได้อย่างเหมาะสม และสามารถอธิบายให้ผู้ป่วยทราบว่า ผู้ป่วยจะได้รับการดูแลรักษาอย่างไรต่อไป เมื่อไปพบแพทย์เฉพาะทาง
  - 5.4.5 ให้การดูแลเกี่ยวกับ HIV ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมด้วยตนเอง ได้แก่ การให้คำปรึกษา ก่อนและหลังการตรวจเลือด HIV (pre and post HIV counseling) การให้ยาก่อนและหลังการมีความเสี่ยงการติดเชื้อ HIV (Pre and non-occupational Post Exposure Prophylaxis ; PrEP & nPEP) และการดูแล mother-to-baby transmission ได้
  - 5.4.6 เข้าใจระบบการคัดกรองโรคทางเพศสัมพันธ์ของประเทศ รวมทั้งประโยชน์และข้อจำกัดและความจำเป็นที่จะต้องมีการ informed consent

- 5.4.7 เข้าใจถึงความแตกต่างในผู้ป่วยกลุ่มต่าง ๆ ที่จะมีโอกาสเสี่ยงต่อ Unplanned pregnancy และเห็นคุณค่าในการเข้าหากลุ่มดังกล่าว เพื่อให้การป้องกันและส่งเสริมสุขภาพ
- 5.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)
  - 5.5.1 อธิบายผลกระทบของปัญหาสุขภาพทางเพศของผู้ป่วยที่เกิดขึ้นกับครอบครัวของผู้ป่วยได้
  - 5.5.2 ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากวิถีของครอบครัวผู้ป่วยต่อปัญหาสุขภาพทางเพศของผู้ป่วย
  - 5.5.3 เข้าใจถึงหลักการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข้อมูลของผู้ป่วยต่อครอบครัวผู้ป่วย
  - 5.5.4 อธิบายระบบบริการสุขภาพทางเพศให้แก่ครอบครัวผู้ป่วยได้
  - 5.5.5 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพทางเพศแก่ครอบครัว โดยเฉพาะคู่สมรสได้ เช่น ความไม่พึงพอใจในการมีเพศสัมพันธ์
- 5.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)
  - 5.6.1 อธิบายระบาดวิทยาเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพทางเพศ และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนของผู้ป่วยกลุ่มนั้น ๆ ได้
  - 5.6.2 ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากวิถีชีวิตของชุมชนต่อความชุกของปัญหาสุขภาพทางเพศ
  - 5.6.3 ทราบระบบการให้บริการสุขภาพทางเพศในพื้นที่ของตนเอง รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญสุขภาพทางเพศที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ได้แก่ Specialist contraception care, termination of pregnancy, STD diagnosis and management, HIV management และ sexual dysfunction
  - 5.6.4 อธิบายระบบบริการสุขภาพทางเพศให้แก่ผู้ป่วยได้

6. Palliative Care

การดูแลแบบประคับประคอง

- 6.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)
  - 6.1.1 ทำงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยและครอบครัว
  - 6.1.2 อธิบายสถานการณ์การดูแลผู้ป่วย palliative care แบบประคับประคองในประเทศไทยได้
  - 6.1.3 ส่งต่อไปยังหน่วยงานในชุมชนที่มีเกี่ยวข้องให้ช่วยดูแลต่อได้อย่างเหมาะสม
  - 6.1.4 จัดการดูแลผู้ป่วยระยะประคับประคองในบริบทการดูแลแบบปฐมภูมิได้
- 6.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)

- 6.2.1 อธิบายความหมายและหลักการของการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง
- 6.2.2 ประเมินผู้ป่วยด้านร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณ ตลอดจนการวางแผนดูแลรักษา
- 6.2.3 อธิบายปัญหาทางจิตใจที่พบบ่อยในผู้ป่วยแบบประคับประคอง และสามารถให้การดูแลเบื้องต้นได้ เช่น ความกังวล อารมณ์ซึมเศร้า สับสน เป็นต้น
- 6.2.4 ให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและครอบครัวได้
- 6.2.5 อธิบายและสามารถดูแลภาวะความเศร้าจากการสูญเสียที่เป็นปกติและไม่ปกติ
- 6.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)
  - 6.3.1 อธิบายปฏิบัติการรับรู้ข่าวร้าย อธิบายขั้นตอนการแจ้งข่าวร้าย สามารถแจ้งข่าวร้าย และตอบสนองอารมณ์ความรู้สึกของผู้ป่วยและครอบครัวได้อย่างเหมาะสม
  - 6.3.2 สื่อสารกับผู้ป่วยและครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความหวังและให้กำลังใจ เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริงได้
  - 6.3.4 ประเมินความปวด และให้การดูแลได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
  - 6.3.5 อธิบายและให้การดูแลปัญหาความไม่สบายที่พบบ่อยได้ ได้แก่ อ่อนเพลียและอ่อนกำลัง หายใจติดขัด ท้องผูก คลื่นไส้ อาเจียน ซึมเศร้า เป็นต้น
- 6.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)
  - 6.4.1 อธิบายความชุก ชนิด และกลไกความปวดจากโรคในผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง
  - 6.4.2 อธิบายหลักการของการบำบัดความปวด ระบุประเภทยาแก้ปวด เกสัชจลศาสตร์ วิธีการใช้ยาได้อย่างถูกต้อง
  - 6.4.3 อธิบายผลข้างเคียงของยากลุ่ม opioids และสามารถแก้ไขปัญหาพิษจาก opioids ได้
  - 6.4.4 อธิบายวิธีการรักษาความปวดที่ไม่ใช้ยาได้
  - 6.4.5 ดูแลอาการเจ็บป่วย ความไม่สบาย และดูแลภาวะใกล้เสียชีวิตของผู้ป่วยได้
- 6.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)
  - 6.5.1 อธิบายระบบครอบครัวและประเมินครอบครัวผู้ป่วยระยะประคับประคองได้
  - 6.5.2 ให้คำปรึกษาคำแนะนำการดูแลแก่ผู้ป่วยและครอบครัวผู้ป่วยระยะประคับประคองได้
  - 6.5.3 อธิบายความเจ็บป่วยของผู้ป่วย ที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง ที่ส่งผลกระทบต่อผู้ดูแล
  - 6.5.4 ให้คำแนะนำที่เหมาะสมต่อครอบครัวและผู้ดูแลได้
  - 6.5.5 ร่วมปรึกษากับผู้ป่วยและครอบครัวในการทำหนังสือแสดงเจตนาตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 12 ได้

- 6.5.6 ร่วมปรึกษาและวางแผนการดูแลผู้ป่วยในประเด็นต่าง ๆ โดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง ได้แก่ การใช้อุปกรณ์การช่วยชีวิต การให้ยาฆ่าเชื้อ การให้สารน้ำและสารอาหาร เป็นต้น
- 6.5.7 ประเมินภาวะเหนื่อยล้าในการดูแลของครอบครัวและผู้ดูแล ตลอดจนให้คำแนะนำ และดูแลภาวะเหนื่อยล้าในผู้ดูแลได้
- 6.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)
  - 6.6.1 ให้ความใส่ใจและยอมรับต่อความเชื่อด้านสุขภาพตามวัฒนธรรมประเพณีและความเชื่อในเรื่องความตายของผู้ป่วยและครอบครัวได้และนำความเชื่อด้านสุขภาพนั้นมาประยุกต์ใช้เป็นองค์ประกอบในการวินิจฉัยแผนการรักษาการให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยและครอบครัว

7. Complementary and Alternative Medicine (CAM)

การแพทย์ทางเลือกและผสมผสาน

- 7.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)
  - 7.1.1 สืบค้นความรู้ ภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ ทางเลือกที่มีใช้อยู่ในพื้นที่
  - 7.1.2 อธิบายการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกที่มีใช้ใน ระบบสุขภาพให้แก่ผู้ให้บริการและผู้รับบริการตามบริบทของพื้นที่ได้
  - 7.1.3 นำความรู้ในด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกที่ เหมาะสมกับบริบทของผู้รับบริการ มาใช้ในการดูแลประชาชนในระบบบริการปฐมภูมิ
- 7.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)
  - 7.2.1 เข้าใจความต้องการใช้การแพทย์ทางเลือกของประชากรในพื้นที่ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามแต่ละบริบทในประเทศไทย
  - 7.2.2 ทำความเข้าใจและหาข้อตกลงร่วมกันกับผู้ป่วยในการนำแพทย์แผนไทย แพทย์พื้นบ้าน และแพทย์ทางเลือกมาใช้ในการดูแลรักษา
  - 7.2.3 เป็นแหล่งทรัพยากรข้อมูลสำหรับผู้ป่วยเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการผสมผสานการแพทย์ทางเลือก แพทย์แผนไทย และแพทย์พื้นบ้านเข้ากับการรักษาแบบแพทย์แผนปัจจุบัน
- 7.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)
  - 7.3.1 มีความรู้เกี่ยวกับการแพทย์ทางเลือก และการแพทย์พื้นบ้านที่มีอยู่ในพื้นที่บริการปฐมภูมิของตนเอง และสามารถอธิบายกลไกการรักษา ข้อดีข้อเสียของแต่ละวิธีการได้ตามหลักฐานเชิงประจักษ์ทางการแพทย์

- 7.3.2 นำความรู้เชิงประจักษ์ทางด้านการแพทย์ทางเลือกมาใช้ในการดูแลปัญหาผู้ป่วยเฉพาะโรค
- 7.3.3 แนะนำวิธีการของแพทย์ทางเลือกให้แก่ประชากรในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การฝังเข็ม การกดจุด
- 7.3.4 ผสมผสานการแพทย์ทางเลือกให้เข้ากับการปฏิบัติงานระดับปฐมภูมิ
- 7.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)
  - 7.4.1 ผสมผสานการแพทย์ทางเลือกกับการแพทย์แผนปัจจุบันในการส่งเสริม ป้องกันโรค รักษา และฟื้นฟูสุขภาพ
  - 7.4.2 ประยุกต์การแพทย์ทางเลือกเพื่อนำมาใช้ในการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษา และฟื้นฟูสุขภาพผู้ป่วย
- 7.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)
  - 7.5.1 ทำความเข้าใจกับครอบครัวผู้ป่วยเกี่ยวกับการใช้แพทย์ทางเลือกที่เหมาะสมกับบริบทของครอบครัวนั้น
  - 7.5.2 ส่งเสริมผู้ป่วย และสมาชิกในครอบครัว ให้นำความรู้การแพทย์ทางเลือกไปใช้ในการดูแลสุขภาพในครอบครัว
  - 7.5.3 เป็นแหล่งทรัพยากรข้อมูล การประสานงาน และการส่งต่อเพื่อให้ผู้ป่วยและครอบครัวได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมในด้านการแพทย์ทางเลือก
- 7.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)
  - 7.6.1 ประสานหรือจัดตั้งเครือข่ายกับองค์กรด้านการแพทย์ทางเลือกของชุมชน
  - 7.6.2 เป็นแหล่งทรัพยากรเกี่ยวกับการให้ข้อมูล การส่งต่อ และการทำความเข้าใจกับชุมชนเกี่ยวกับการผสมผสานการแพทย์ทางเลือกเข้ากับการแพทย์แผนปัจจุบัน
  - 7.6.3 การจัดบริการทางเลือกให้กับชุมชนโดยทีมปฐมภูมิเป็นผู้ประสานงาน

8. Care of Specific Populations and occupational health

การดูแลกลุ่มประชากรเฉพาะและอาชีวอนามัย

- 8.1. การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)
  - 8.1.1 จัดบริการอาชีวอนามัยขั้นพื้นฐานแก่ประชากรที่มีอาชีพในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และภาคบริการ
  - 8.1.2 รู้ระบาดวิทยาของโรคจากการทำงานที่พบบ่อยในพื้นที่
  - 8.1.3 รู้แนวทางการรักษาโรคจากการทำงาน
  - 8.1.4 ประสานการดูแลผู้ป่วยโรคจากการทำงานกับแพทย์อาชีวเวชศาสตร์ได้
  - 8.1.5 จัดระบบบันทึกเวชระเบียนที่มีข้อมูลการทำงานและความเสี่ยงจากการทำงาน
  - 8.1.6 จัดบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิแก่กลุ่มประชากรเฉพาะตามวัฒนธรรม เชื้อชาติ และศาสนา

- 8.1.7 รู้ระบาดวิทยาของโรคที่พบในกลุ่มประชากรเฉพาะตามวัฒนธรรม เชื้อชาติ และศาสนา
- 8.1.8 ให้บริการแก่ผู้ป่วยอย่างเหมาะสมตามสิทธิการรักษา
- 8.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)
  - 8.2.1 ค้นหาทั้งโรคและความเจ็บป่วยของคนทำงาน
  - 8.2.2 สื่อสารกับผู้ป่วย สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ป่วย และยอมรับในตัวตนของผู้ป่วย
  - 8.2.3 ดูแลสุขภาพของคนทำงานทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและสิ่งแวดล้อมการทำงาน
  - 8.2.4 ดูแลอย่างต่อเนื่องทั้งในช่วงการทำงานและช่วงการหยุดงาน
  - 8.2.5 ดูแลสุขภาพกลุ่มประชากรเฉพาะที่มีวัฒนธรรม เชื้อชาติ และศาสนาที่แตกต่าง ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม
  - 8.2.6 เข้าใจถึงบริบทของวัฒนธรรม อาหาร การเกิด การตาย การใช้ยา และการให้ความสำคัญต่อการเจ็บป่วย
  - 8.2.7 ดูแลอย่างต่อเนื่องและเป็นไปตามความต้องการของผู้ป่วย
- 8.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)
  - 8.3.1 สํารวจ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ความเสี่ยงจากการทำงานที่พบบ่อย
  - 8.3.2 วางแผนจัดสิ่งแวดล้อมการทำงานให้เหมาะสมกับคน
  - 8.3.3 วางแผนป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและโรคจากการทำงาน
  - 8.3.4 วางแผนการตรวจสุขภาพตามความเสี่ยงจากการทำงาน
  - 8.3.5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของวัฒนธรรม เชื้อชาติ ศาสนากับภาวะสุขภาพ
  - 8.3.6 ทำหัตถการได้ ในกรณีฉุกเฉิน
- 8.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)
  - 8.4.1 ดูแลรักษาคนทำงานเมื่อเกิดอุบัติเหตุและโรคจากการทำงานทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรัง
  - 8.4.2 สร้างเสริมสุขภาพคนทำงานโดยใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับลักษณะงาน
  - 8.4.3 ให้คำแนะนำในการป้องกันโรคจากการทำงาน
  - 8.4.4 ฟื้นฟูสุขภาพให้สามารถกลับไปทำงานได้อย่างปลอดภัย
  - 8.4.5 ดูแลรักษากลุ่มประชากรเฉพาะที่มีวัฒนธรรม เชื้อชาติ และศาสนาที่แตกต่าง เมื่อเกิดโรคทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรัง
  - 8.4.6 สร้างเสริมสุขภาพกลุ่มประชากรเฉพาะตามความเหมาะสมของวัฒนธรรม เชื้อชาติ และศาสนา
  - 8.4.7 ป้องกันโรคในกลุ่มประชากรเฉพาะตามความเหมาะสมของวัฒนธรรม เชื้อชาติ และศาสนา

- 8.4.8 พื้นฟูสุขภาพในกลุ่มประชากรเฉพาะตามความเหมาะสมของวัฒนธรรม เชื้อชาติ และศาสนา
- 8.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)
  - 8.5.1 เข้าใจผลกระทบของโรคจากการทำงานต่อครอบครัว
  - 8.5.2 ประเมินความคิด ความรู้สึก ความคาดหวังของครอบครัว ต่อปัญหาโรคจากการทำงาน
  - 8.5.3 ประเมินการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัว เมื่อเกิดปัญหาโรคจากการทำงาน
  - 8.5.4 ร่วมกับครอบครัวค้นหาแนวทางแก้ปัญหาโรคจากการทำงาน ให้มีทางเลือกหลายทาง
  - 8.5.5 เข้าใจผลกระทบของปัญหาสุขภาพต่อครอบครัว ในกลุ่มประชากรที่มีวัฒนธรรม เชื้อชาติ และศาสนาที่แตกต่างกัน
  - 8.5.6 ประเมินความคิด ความรู้สึก ความคาดหวังของครอบครัว ต่อปัญหาสุขภาพในกลุ่มประชากรที่มีวัฒนธรรม เชื้อชาติ และศาสนาที่แตกต่างกัน
  - 8.5.7 ประเมินการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวเมื่อเกิดปัญหาสุขภาพในกลุ่มประชากรที่มีวัฒนธรรม เชื้อชาติ และศาสนาที่แตกต่างกัน
  - 8.5.8 ร่วมกับครอบครัวค้นหาแนวทางแก้ปัญหาสุขภาพ โดยมีทางเลือกหลากหลาย เพื่อให้เหมาะกับกลุ่มประชากรที่มีวัฒนธรรม เชื้อชาติ และศาสนาที่แตกต่างกัน
- 8.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)
  - 8.6.1 เข้าใจผลกระทบของโรคจากการทำงาน ทั้งต่อเพื่อนร่วมงานสถานที่ทำงานและชุมชน
  - 8.6.2 เข้าใจบทบาทของบุคลากรสาขาอื่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของคนในชุมชน
  - 8.6.3 ประสานงานกับบุคลากรสาขาอื่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของคนในชุมชนได้
  - 8.6.4 เข้าใจระบบประกันคุณภาพของสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของคนทำงาน
  - 8.6.5 เข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของคนทำงานในภาพรวม
  - 8.6.6 ใช้ทรัพยากรในการดูแลสุขภาพกลุ่มประชากรที่มีวัฒนธรรม เชื้อชาติ และศาสนาที่แตกต่างกันอย่างเท่าเทียมกัน
  - 8.6.7 เข้าใจผลกระทบต่อกันและกัน ในชุมชนที่มีกลุ่มประชากรที่มีวัฒนธรรม เชื้อชาติ และศาสนาที่แตกต่างกัน
  - 8.6.8 เสริมสร้างการรับรู้ซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ในเรื่องวัฒนธรรม เชื้อชาติ และศาสนาของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน

9. Disaster medicine

เวชศาสตร์ภัยพิบัติ

- 9.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)
  - 9.1.1 มีความรู้เบื้องต้นในการประเมินสถานการณ์ภัยพิบัติ ทั้งภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยพิบัติจากอุบัติเหตุ และภัยพิบัติจากการก่อการร้าย
  - 9.1.2 มีความรู้เรื่องระบบรับมือกับสถานการณ์ภัยพิบัติในพื้นที่รับผิดชอบของตน
  - 9.1.3 จัดทีมสนับสนุนให้การดูแลเบื้องต้นในพื้นที่ภัยพิบัติที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของตนได้
  - 9.1.4 จัดบริการดูแลด้านสุขภาพ (health) ให้กับผู้ประสบภัยจากสถานการณ์ภัยพิบัติในเบื้องต้นได้
  - 9.1.5 วางแผน จัดพื้นที่สำหรับดูแลผู้ประสบภัยตามระดับความรุนแรงโซนสีดํา เขียว เหลือง และแดง รวมถึงจัดเตรียมทรัพยากรบุคคลประจำในแต่ละโซนได้เหมาะสม
  - 9.1.6 ประสานงานกับทีมหรือหน่วยงานอื่นเพื่อมาร่วมเยียวยาผู้ประสบภัย ตัวอย่างเช่น หน่วยกู้ชีพ องค์กรท้องถิ่นและองค์กรสาธารณะ ทีมบุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ
  - 9.1.7 วางแผน และเตรียมความพร้อมล่วงหน้าเพื่อรับมือสถานการณ์ภัยพิบัติให้กับทีมในองค์กรของตนได้อย่างสม่ำเสมอ
  - 9.1.8 เป็นผู้นำทีมสุขภาพในพื้นที่ในการจัดการปัญหาสุขภาพที่เกิดจากภัยพิบัติได้
  - 9.1.9 เป็นผู้ตามที่ดีให้กับองค์กรความร่วมมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการเยียวยาช่วยเหลือผู้ประสบภัย
  - 9.1.10 วางแผน และเตรียมความพร้อมด้านเวชภัณฑ์และอุปกรณ์ทางการแพทย์เพื่อรับมือกับปัญหาสาธารณสุขจากสถานการณ์ภัยพิบัติแต่ละประเภทในพื้นที่รับผิดชอบได้ รวมทั้ง สามารถบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดกรณีที่เกิดทรัพยากรมีจำกัด
  - 9.1.11 จัดระบบส่งต่อผู้ป่วยจากเหตุภัยพิบัติไปพบผู้เชี่ยวชาญเฉพาะได้เหมาะสม
  - 9.1.12 ใช้ทักษะการสื่อสารอย่างเหมาะสมในระหว่างเหตุการณ์วิกฤตเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการติดต่อประสานงาน และในการดูแลผู้ป่วยที่กำลังมีสภาวะเครียด
  - 9.1.13 มีทักษะการแก้ปัญหาได้ดีในสถานการณ์ซึ่งขาดทรัพยากร กำลังคน การติดต่อสื่อสาร และการคมนาคมขนส่ง อันเนื่องมาจากเหตุภัยพิบัติ
  - 9.1.14 จัดการประเมินผลการทำงาน วิเคราะห์ผลร่วมกับทีมหลังจากที่งานเสร็จสิ้น เพื่อปรับปรุงวิธีการรับมือในครั้งต่อไปได้

- 9.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)
  - 9.2.1 ให้การดูแล เยียวยาผู้ป่วยประสพภัยโดยคำนึงถึงทุกมิติของสุขภาพ
  - 9.2.2 ตระหนักถึงสิทธิผู้ป่วย
  - 9.2.3 ให้การดูแลผู้ป่วยจากภัยพิบัติโดยใช้พื้นฐานการตัดสินใจเลือกวิธีรักษาร่วมกันกับผู้ป่วย
  - 9.2.4 ส่งเสริมสุขภาพ และบอกวิธีป้องกันโรคที่เกิดตามหลังการประสพภัยพิบัติให้กับผู้ป่วยแต่ละคนได้อย่างจำเพาะ
- 9.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)
  - 9.3.1 อธิบายความสำคัญของภัยพิบัติ อุบัติภัยหมู่ การคัดแยกผู้ประสพภัยตามระดับความรุนแรง และการก่อการร้ายได้
  - 9.3.2 อธิบายประเภทของภัยพิบัติ โดยจำแนกตามสาเหตุทั้งจากธรรมชาติ อุบัติเหตุ การก่อความรุนแรง และการก่อการร้ายได้
  - 9.3.3 มีความรู้เรื่องผลกระทบต่อสุขภาพที่อาจเกิดจากเหตุภัยพิบัติแต่ประเภท และสามารถวิเคราะห์ ให้การดูแลผู้ประสพผลกระทบดังกล่าวได้ทั้งในระยะฉับพลันและระยะยาว
  - 9.3.4 มีความรู้ และเข้าใจวิธีการเข้าช่วยเหลือในสถานการณ์ภัยพิบัติอย่างปลอดภัย ทั้งในเรื่องอุปกรณ์ป้องกันอันตรายสำหรับบุคคล การขจัดสารพิษ และความปลอดภัยในพื้นที่เกิดเหตุ
  - 9.3.5 มีทักษะทางคลินิกของการวินิจฉัยโรคโดยไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องมือเพื่อช่วยวินิจฉัย เช่น เอกซเรย์ การตรวจทางห้องปฏิบัติการ เป็นต้น
  - 9.3.6 มีทักษะในการจำแนกกลุ่มผู้ประสพภัยตามความรุนแรงและความเร่งด่วนในการดูแลรักษาได้อย่างเหมาะสม
  - 9.3.7 มีทักษะการกู้ชีพ
  - 9.3.8 ดูแล รักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยที่มีโรคเครียด (acute stress disorder) ได้
  - 9.3.9 วินิจฉัย รักษา และฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยที่มีความผิดปกติทางจิตใจภายหลังภัยอันตราย (Post-Traumatic Stress Disorder) ได้
- 9.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)
  - 9.4.1 อธิบายการดำเนินของโรคและความเจ็บป่วยที่เกิดจากการประสพภัยพิบัติในแต่ละประเภทได้
  - 9.4.2 ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษา และฟื้นฟูสภาพให้กับกลุ่มประชากรที่ประสพภัยพิบัติในพื้นที่รับผิดชอบของตนได้

- 9.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)
  - 9.5.1 ให้การดูแลครอบครัวผู้ประสบภัยได้
  - 9.5.2 คำนึงถึงผลกระทบด้านสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นกับครอบครัวของผู้ประสบภัยพิบัติ และให้การดูแลแก้ไขได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
  - 9.5.3 กระตุ้นให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการช่วยกันเยียวยาบุคคลที่ประสบภัยในครอบครัวด้วยตนเอง
  - 9.5.4 ประเมินผลกระทบจากความสูญเสียของครอบครัว โดยเฉพาะในมิติด้านสุขภาพ และให้การดูแลได้อย่างเหมาะสม
- 9.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)
  - 9.6.1 ทำงานแก้ไขปัญหาระหว่างเกิดภัยพิบัติร่วมกับชุมชนในพื้นที่ของตนได้
  - 9.6.2 ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชนเพื่อให้การดูแลฟื้นฟูหลังประสบภัยพิบัติได้
  - 9.6.3 กระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเยียวยา แก้ไขปัญหาอุปสรรค และฟื้นฟูสภาพด้วยตนเองจากการประสบภัยพิบัติได้ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
  - 9.6.4 เป็นผู้ประสานแหล่งสนับสนุน และเป็นแหล่งทรัพยากรให้กับชุมชนในการดูแลปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการประสบภัยพิบัติได้

10. International Health and travel medicine

สุขภาพอนามัยระหว่างประเทศและเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว

- 10.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)
  - 10.1.1 อธิบายสถานการณ์ชาวต่างชาติที่อยู่ในประเทศไทยได้
  - 10.1.2 อธิบายกฎหมายอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 ได้ (International Health Regulations หรือ IHR 2005)
  - 10.1.3 มีส่วนร่วมในระบบการเฝ้าระวังและรายงานโรคที่เป็นปัญหาอนามัยระหว่างประเทศไทย
  - 10.1.4 ประสานงานในการปฏิบัติตามกฎอนามัยระหว่างประเทศอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้
- 10.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)
  - 10.2.1 คำนึงถึงความสำคัญของจิตใจ สังคม และวัฒนธรรมของผู้ป่วยต่างชาติที่มีผลกระทบกับการเจ็บป่วย
  - 10.2.2 ค้นหาความเชื่อด้านสุขภาพของผู้ป่วย
  - 10.2.3 ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกันในการดูแลปัญหาสุขภาพ
  - 10.2.4 สื่อสารหรือมีผู้ช่วยสื่อสารกับชาวต่างชาติเพื่อการดูแลปัญหาสุขภาพได้

- 10.2.5 จัดทำฐานข้อมูลของผู้ป่วย และเชื่อมโยงไปสู่การดูแลต่อเนื่องได้
- 10.2.6 ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับการดำเนินชีวิต
- 10.2.7 เลือกแนวทางที่เหมาะสมในการดูแลปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรค
- 10.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)
  - 10.3.1 ประเมินความเสี่ยง วินิจฉัย วินิจฉัยแยกโรค และรักษาโรคที่พบบ่อยของผู้ป่วย หลากหลายเชื้อชาติ โดยคำนึงถึงปัจจัยกำหนดสุขภาพ
  - 10.3.2 ดูแลโรคติดต่อเฉียบพลันที่เป็นปัญหอนามัยระหว่างประเทศได้
  - 10.3.3 ส่งต่อผู้ป่วยที่เป็นโรคติดต่อเฉียบพลัน หรือปัญหาอื่น ๆ ไปยังสถานบริการที่เหมาะสม
- 10.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)
  - 10.4.1 ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่พบบ่อย และโรคที่เป็นปัญหอนามัยระหว่างประเทศให้แก่ผู้ป่วยหลากหลายเชื้อชาติ
  - 10.4.2 ทำงานร่วมกับทีมสุขภาพในการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่พบบ่อย และโรคที่เป็นปัญหอนามัยระหว่างประเทศ
  - 10.4.3 ประสานความร่วมมือกับครอบครัวเพื่อให้ผู้ป่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรค
- 10.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)
  - 10.5.1 ให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยในบริบทสังคมและวัฒนธรรม
  - 10.5.2 กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ป่วยและครอบครัวดูแลตนเองเมื่อเจ็บป่วยได้
  - 10.5.3 กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ป่วยและครอบครัวมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้แก่บุคคลในครอบครัว
- 10.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)
  - 10.6.1 ประสานงานกับชุมชนในการจัดระบบเฝ้าระวังโรค/ภัยสุขภาพ หรือภาวะคุกคามด้านสาธารณสุข ด้วยระบบสื่อสารข้อมูลชุมชนที่มีประสิทธิภาพ
  - 10.6.2 ประสานความร่วมมือกับชุมชนในการปฏิบัติตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548

11. Human behavior and mental health

พฤติกรรมของมนุษย์และสุขภาพจิต

- 11.1. การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)
  - 11.1.1 คัดกรองและวินิจฉัยผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพจิตและความผิดปกติทางจิตเวชที่พบบ่อยได้ เช่น ภาวะวิตกกังวล เครียด ซึมเศร้า ฆ่าตัวตาย จิตเภท โดยการใช้เครื่องมือทางจิตเวชที่มีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้
  - 11.1.2 ให้การตรวจประเมินทางจิตเวช ร่วมกับการตรวจทางกายที่เหมาะสม

- 11.1.3 อธิบายแนวทางการดูแลและกระบวนการบำบัดที่จำเพาะได้ตามแนวทางการรักษาสากล
- 11.1.4 ดูแลผู้ที่มีปัญหาทางสุขภาพจิตในปฐมภูมิโดยตระหนักว่า บางหัตถการทางการแพทย์อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพจิต รวมถึงความแตกต่างในการสื่อสาร การใช้ยา และการดูแลตนเอง
- 11.1.5 ส่งต่อ (refer) หรือดูแลร่วม (collaborate) กับผู้เชี่ยวชาญทางสุขภาพจิตได้อย่างเหมาะสม
- 11.1.6 อธิบายถึงสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดอาการทางจิต (psychosis) ในผู้ป่วยวัยรุ่นครั้งแรกได้
- 11.1.7 รู้ถึงสัญญาณเตือนเบื้องต้นของการเกิดปัญหาทางสุขภาพจิตในกลุ่มเด็กและวัยรุ่นได้
- 11.1.8 ตอบสนองได้อย่างรวดเร็วเหมาะสมต่อผู้ปกครอง ครอบครัว ครู หรือบุคคลอื่นที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กและวัยรุ่น
- 11.1.9 เข้าใจความรับผิดชอบในการช่วยเหลือเด็กที่ประสบปัญหาและรู้วิธีการเข้าถึงแหล่งสนับสนุนและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น
- 11.1.10 นำหลักการความรู้ด้านพฤติกรรมศาสตร์ มาประยุกต์ใช้ในการจัดบริการปฐมภูมิเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพได้ เช่น การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพรายบุคคล การสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ ประชาชน การปรับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม ค่านิยม ที่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- 11.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)
  - 11.2.1 เข้าใจถึงการดูแลร่วมระหว่างทางกายและทางจิตใจ เช่น อาการทางจิตที่มีผลมาจากอาการเจ็บป่วยทางร่างกาย
  - 11.2.2 สร้างสัมพันธภาพทางการรักษากับผู้ป่วยที่มีปัญหาทางสุขภาพจิตได้
  - 11.2.3 แสดงถึงทักษะการสื่อสารที่จำเพาะกับผู้ป่วยแต่ละลักษณะได้
  - 11.2.4 เข้าถึงผู้ป่วยที่มีปัญหาทางสุขภาพจิตเพื่อได้ประวัติที่ผู้ป่วยอยากจะกล่าวถึง
  - 11.2.5 อธิบายให้ผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตเวชเข้าใจถึงการเจ็บป่วยและตัดสินใจให้การดูแลได้อย่างเหมาะสม
  - 11.2.6 ตระหนักถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม
  - 11.2.7 วิเคราะห์และประเมินผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่เป็นสาเหตุการเกิดความเจ็บป่วยทางจิตเวชและปัจจัยที่ช่วยในการฟื้นฟูจากการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ

- 11.2.8 ให้คำปรึกษาและดูแลต่อเนื่องเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพได้
- 11.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)
  - 11.3.1 บอกความชุกของปัญหาทางสุขภาพจิตและความต้องการการดูแลทางการแพทย์ รวมถึงการใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่ และการลงทะเบียนผู้ป่วยสำหรับภาวะจำเพาะซึ่งสัมพันธ์กับการเก็บข้อมูลและการติดตามการรักษา
  - 11.3.2 ค้นหาประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อปัญหาทางสุขภาพจิต
  - 11.3.3 มีความเข้าใจและแยกความแตกต่างระหว่างภาวะซึมเศร้ากับความทุกข์ทางอารมณ์ (emotional distress)
  - 11.3.4 ระบุปัญหาทางสุขภาพจิตซึ่งซ่อนเร้นหรือเกี่ยวกับภาวะทางกาย
  - 11.3.5 ประเมินความเสี่ยงของภาวะความคิดการทำร้ายตนเอง
  - 11.3.6 มีความเข้าใจประเด็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการคัดกรอง การระบุปัญหาแต่แรกเริ่ม การสังเกตการณ์และการประเมินอย่างเป็นขั้นตอน
  - 11.3.7 จัดการกับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนซึ่งผู้ป่วยมักทำให้เกิดขึ้น เช่น การมาตรวจบ่อย ๆ ผู้ป่วยที่ต้องการยาในปริมาณที่ผิดปกติ การทำร้ายตนเองบ่อย ๆ ในผู้ป่วยบุคลิกภาพแปรปรวน
  - 11.3.8 รู้และเข้าใจในธรรมชาติพฤติกรรมมนุษย์ ตลอดจนหลักการของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- 11.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)
  - 11.4.1 ดูแลปัญหาสุขภาพกายในผู้ป่วยที่มีปัญหาทางสุขภาพจิตได้
  - 11.4.2 คัดกรองและวินิจฉัยผู้ป่วยที่มีปัญหาทางกายซึ่งเสี่ยงต่อปัญหาทางสุขภาพจิตได้
  - 11.4.3 เข้าใจเรื่องการฟื้นฟูและหลักการส่งเสริมการฟื้นฟู
  - 11.4.4 อธิบายหลักการส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดีได้ (mental health promotion)
- 11.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)
  - 11.5.1 ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของสมาชิกครอบครัวในการดูแลผู้มีปัญหาทางสุขภาพจิต
  - 11.5.2 อธิบายผลกระทบของการมีผู้ป่วยทางสุขภาพจิตที่มีต่อบุคคลในครอบครัวได้
  - 11.5.3 สื่อสารกับบุคคลในครอบครัวเพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งในการดูแลภาวะทางสุขภาพจิต
  - 11.5.4 ให้ความรู้แก่สมาชิกในครอบครัวถึงการสังเกตอาการ การคัดกรองและการดูแลเบื้องต้นแก่ผู้มีปัญหาทางสุขภาพจิตในครอบครัว
  - 11.5.5 ประคับประคองครอบครัวในภาวะวิกฤติจากผู้ป่วยที่มีปัญหาทางสุขภาพจิตได้
  - 11.5.6 ค้นหาศักยภาพของครอบครัว เพื่อให้มีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ป่วย
- 11.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)

- 11.6.1 ตระหนัก อธิบาย ประเมิน และวางแผนการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของ ภาวะตราบาป (stigma) และการแยกตัวจากสังคม
- 11.6.2 บอกข้อขัดแย้งทางจริยศาสตร์ของการใช้ยาเพื่อสงบอการผู้ป่วยในเหตุผลทาง สังคม
- 11.6.3 จัดการภาวะความไม่เท่าเทียมทางสังคมได้
- 11.6.4 ประเมินองค์กรทางสังคมและสุขภาพ ทั้งหน่วยราชการและเอกชนที่มีส่วนในการ ดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาทางสุขภาพจิต และใช้กลไกทางสังคมเพื่อการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมของประชาชน
- 11.6.5 ให้การดูแลร่วมกับหน่วยงานอื่นเพื่อดูแลปัญหาพฤติกรรมและสุขภาพจิตของ ประชาชนโดยคำนึงถึงบริบทสภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ของคนชุมชน
- 11.6.6 สามารถจัดแผนงานพัฒนาสุขภาพจิตซึ่งสะท้อนถึงมุมมองของประชาชนใน ท้องถิ่น

12. Clinical management

การจัดการปัญหาทางคลินิก

- 12.1 ปัญหาระบบหัวใจและหลอดเลือด (Cardiovascular problems) (หน้า 88)
- 12.2 ปัญหาระบบย่อยอาหาร (Digestive problems) (หน้า 91)
- 12.3 ปัญหาเกี่ยวกับสารเสพติดและแอลกอฮอล์ (Drug and alcohol problems) (หน้า 93)
- 12.4 ปัญหาหู คอ จมูก และใบหน้า (ENT and facial problems) (หน้า 94)
- 12.5 ปัญหาทางตา (Eye problems) (หน้า 95)
- 12.6 ปัญหาระบบต่อมไร้ท่อ (Endocrine problems) (หน้า 96)
- 12.7 ปัญหาระบบประสาท (Neurological problems) (หน้า 98)
- 12.8 ปัญหาทางเดินหายใจ (Respiratory problems) (หน้า 101)
- 12.9 ปัญหาโรคไขข้อ กระดูกและกล้ามเนื้อ(Rheumatology and musculoskeletal problems) (หน้า 102)
- 12.10 ปัญหาผิวหนัง (Skin problems) (หน้า 106)
- 12.11 ปัญหาโลหิตวิทยา (Hematologic problems) (หน้า 108)
- 12.12 ปัญหาทางไต (Renal problems) (หน้า 109)
- 12.13 ปัญหาทางโภชนาการ (Nutritional problems) (หน้า 112)

12.1 ปัญหาระบบหัวใจและหลอดเลือด (Cardiovascular Problems)

12.1.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)

- 12.1.1.1 เลือกใช้กลยุทธ์ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เพื่อลดปัญหาโรคทาง

ระบบหัวใจ และหลอดเลือดได้อย่างเหมาะสม

- 12.1.1.2 วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือดก่อนที่จะแสดงอาการได้
- 12.1.1.3 วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือด จากอาการและอาการแสดง รวมถึงส่งตรวจเพิ่มเติม และ/หรือส่งต่อได้อย่างเหมาะสม ในกรณีดังต่อไปนี้

อาการ

- เจ็บหน้าอก (Chest pain)
- หายใจไม่อิ่ม (Breathlessness)
- ข้อเท้าบวม (Ankle swelling)
- ใจสั่น (Palpitation)
- หัวใจเต้นผิดจังหวะ (Arrhythmias)
- อาการและอาการแสดงของโรคระบบหลอดเลือดสมอง (Cerebrovascular disease)
- เป็นลม (Syncope)
- หมดสติ (Collapse)

ภาวะความเจ็บป่วย

- Coronary heart disease: angina, acute coronary syndromes, cardiac arrest
- Heart failure
- Arrhythmia
- Other heart disease: valvular heart disease, cardiomyopathy, congenital heart disease
- Cerebrovascular disease: stroke, TIA
- Thromboembolic disease

Investigation

- Blood pressure measurement
- ทำการแปลผล Electrocardiogram พื้นฐานได้
- ทำการตรวจ และแปลผล Venous dopplers and ankle brachial Pressure index measurement

การรักษา

- ให้การรักษาผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือดได้ โดยเฉพาะการรักษาภาวะความดันโลหิตสูง และไขมันในเลือดสูง
- ดูแลรักษาในผู้ป่วยกลุ่มโรคเรื้อรังได้ ทั้งการรักษาโรค การดูแลอย่างเป็นระบบร่วมกับทีมสหสาขาวิชา การฟื้นฟู และการดูแลแบบประคับประคองในผู้ป่วย หัวใจล้มเหลวระยะสุดท้าย (End stage cardiac failure)
- ติดต่อสื่อสารกับผู้ป่วย ครอบครัว และบุคลากรทางการแพทย์ได้ในทุกระดับรักษาผู้ป่วยที่มีปัญหาหรืออาการอันสงสัยจะเกิดจากภาวะโรคหัวใจและหลอดเลือดได้อย่างทัน่วงที่

การป้องกัน

เลือกใช้วิธีการ กลยุทธ์ ในการลดหรือกำจัดปัจจัยเสี่ยงอันจะนำไปสู่ภาวะโรคหัวใจและหลอดเลือด ดังต่อไปนี้

- ภาวะความดันโลหิตสูง
- ภาวะไขมันในเลือดสูง
- การสูบบุหรี่
- การดื่มสุรา
- ภาวะโรคอ้วนหรือน้ำหนักเกิน
- ภาวะน้ำตาลในเลือดสูง หรือโรคเบาหวาน

12.1.1.4 จัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือดในผู้ป่วยแต่ละรายโดยข้อมูลนั้น ๆ สามารถเชื่อมโยงไปสู่การดูแลอย่างต่อเนื่องระหว่างบุคลากรทางการแพทย์ในแต่ละสาขาได้

12.1.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)

12.1.2.1 ค้นหาความเชื่อทางด้านสุขภาพของผู้ป่วย โรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือด และให้การสนับสนุน แก้ไขหรือคัดค้านได้อย่างเหมาะสม

12.1.2.2 ยอมรับความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันระหว่างแพทย์และผู้ป่วยในระหว่างการดูแลปัญหาโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือด โดยให้ความสำคัญเคารพต่อการตัดสินใจอย่างเป็นอิสระของผู้ป่วย

12.1.2.3 สื่อสารเกี่ยวกับความเสี่ยงการเกิดโรคหรือปัญหาทางระบบหัวใจและหลอดเลือดของผู้ป่วยแต่ละรายอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพโดย

ไม่มีอคติ

- 12.1.2.4 ให้ความสำคัญของสภาพทางจิตใจและสังคมที่มีผลกระทบกับการดูแลปัญหาทางระบบหัวใจและหลอดเลือดของผู้ป่วย
- 12.1.2.5 ให้ความสำคัญของสภาพทางจิตใจและสังคมที่มีผลกระทบกับการดูแลปัญหาทางระบบหัวใจและหลอดเลือดของผู้ป่วยต่อครอบครัว เพื่อน นายจ้าง ลูกจ้าง
- 12.1.2.6 ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับการดำเนินชีวิต และการทำงานของผู้ป่วยเมื่อมีปัญหาทางระบบหัวใจและหลอดเลือด
- 12.1.2.7 ตระหนักถึงวัฒนธรรมของชุมชนที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้ป่วย
- 12.1.2.8 เลือกแนวทางที่เหมาะสมในการดูแลรักษาปัจจัยเสี่ยงของปัญหาทางระบบหัวใจและหลอดเลือด โดยเป็นการตัดสินใจร่วมกันระหว่างผู้ป่วยและแพทย์

12.1.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)

- 12.1.3.1 จัดการภาวะทางด้านโรคหัวใจและหลอดเลือดในกรณีเร่งด่วน ได้อย่างทันที่ เช่น Acute myocardial infarction, Acute stroke and critical ischemia
- 12.1.3.2 อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสี่ยงกับการเกิดโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือด รวมถึงแนวทางการจัดการกับปัจจัยเสี่ยง
- 12.1.3.3 มีทักษะในการซักประวัติ ตรวจร่างกาย ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการเพิ่มเติม เพื่อการวินิจฉัยโรคในระบบหัวใจและหลอดเลือดได้ถูกต้อง
- 12.1.3.4 ส่งต่อผู้ป่วยไปยังแพทย์เฉพาะทางโรคหัวใจ ในสถานการณ์และเวลาที่เหมาะสม
- 12.1.3.5 อธิบายเหตุผลของการจำกัดการส่งตรวจเพิ่มเติมทางห้องปฏิบัติการ และการรักษาในกรณีโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือดที่ไม่จำเป็นได้ เช่น การทำ Echocardiogram, การใช้ยากลุ่ม Statins

12.1.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)

- 12.1.4.1 ให้ความสำคัญแก่ผู้ป่วยในการลดหรือกำจัดความเสี่ยงในการเกิดโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือดแต่ละรายได้
- 12.1.4.2 เลือกการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการเพิ่มเติม โดยจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังตามปัจจัยเสี่ยง และความรุนแรงของโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือด

- 12.1.4.3 ให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วย เรื่องการปฏิบัติตัว การดำเนินชีวิตให้เหมาะสมตามระดับความเสี่ยง และความรุนแรงของโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือดของผู้ป่วย
- 12.1.4.4 ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการดูแลปัญหาทางระบบหัวใจและหลอดเลือด

12.1.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)

- 12.1.5.1 ให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยและครอบครัวในการร่วมกันลดหรือกำจัดความเสี่ยงในการเกิดโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือดในแต่ละรายได้อย่างเหมาะสม
- 12.1.5.2 อธิบายปัจจัยเสี่ยงและโอกาสเกิดโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือดของสมาชิกในครอบครัวได้
- 12.1.5.3 วางแนวทางการจัดการเพื่อให้การรักษาภาวะฉุกเฉินทางระบบหัวใจและหลอดเลือดแก่ผู้ป่วยที่แตกต่างกันในแต่ละครอบครัวได้

12.1.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)

- 12.1.6.1 อธิบายแนวโน้มความชุกของปัจจัยเสี่ยง รวมถึงโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือดของชุมชนได้
- 12.1.6.2 อธิบายนโยบายของรัฐบาลที่มีอิทธิพลต่อการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือด
- 12.1.6.3 ใช้นโยบายของรัฐบาลในการดูแลปัญหาทางระบบหัวใจและหลอดเลือด
- 12.1.6.4 วางแนวทางการจัดการเพื่อให้การรักษาภาวะฉุกเฉิน ทางระบบหัวใจและหลอดเลือด แก่ผู้ป่วยที่อยู่ในพื้นที่ต่างกันได้

12.2 ปัญหาระบบย่อยอาหาร (Digestive Problems)

12.2.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)

- 12.2.1.1 จัดบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิแก่ผู้ป่วยที่มีปัญหาระบบย่อยอาหารที่พบบ่อย
- 12.2.1.2 รู้ระบาดวิทยาของโรกระบบย่อยอาหารที่พบบ่อยได้แก่ ปวดท้อง แผลในกระเพาะอาหาร กรดไหลย้อน อุจจาระร่วง ท้องผูก ลำไส้แปรปรวน ในประชากรวัยต่าง ๆ และโรคตับ ตับอ่อน ท่อน้ำดี
- 12.2.1.3 รู้แนวทางการรักษาโรกระบบย่อยอาหาร
- 12.2.1.4 ประสานการดูแลผู้ป่วยกับแพทยอายุรศาสตร์ และศัลยศาสตร์ได้
- 12.2.1.5 ส่งต่อผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม

- 12.2.1.6 ให้บริการแก่ผู้ป่วยอย่างเหมาะสมตามสิทธิการรักษา
- 12.2.2. การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)**
  - 12.2.2.1 ค้นหาทั้งโรคและความเจ็บป่วย
  - 12.2.2.2 สื่อสารกับผู้ป่วย สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ป่วย และยอมรับในตัวตนของผู้ป่วย
  - 12.2.2.3 ดูแลปัญหาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม
  - 12.2.2.4 ดูแลอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามความต้องการของผู้ป่วย
  - 12.2.2.5 เข้าใจถึงบริบทของวัฒนธรรมอาหารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาระบบย่อยอาหาร
- 12.2.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)**
  - 12.2.3.1 สํารวจ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์อุบัติการณ์ปัญหาระบบย่อยอาหารที่พบบ่อย
  - 12.2.3.2 วางแผนจัดการสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาระบบย่อยอาหาร
  - 12.2.3.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของวัฒนธรรม เชื้อชาติ ศาสนากับปัญหา ระบบย่อยอาหาร
  - 12.2.3.4 ทำห้ตกลงการได้ในกรณีฉุกเฉิน
- 12.2.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)**
  - 12.2.4.1 ดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีปัญหา ระบบย่อยอาหารทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรัง
  - 12.2.4.2 สร้างเสริมสุขภาพผู้ป่วยที่มีปัญหา ระบบย่อยอาหารโดยใช้โปรแกรมการดูแลที่เหมาะสม
  - 12.2.4.3 ให้คำแนะนำในการป้องกันปัญหา ระบบย่อยอาหาร
  - 12.2.4.4 ฟื้นฟูสุขภาพให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตได้ตามปกติ
- 12.2.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)**
  - 12.2.5.1 เข้าใจผลกระทบของโรกระบบย่อยอาหารต่อครอบครัว
  - 12.2.5.2 ประเมินความคิด ความรู้สึก ความคาดหวังของครอบครัว ต่อปัญหาโรกระบบย่อยอาหาร
  - 12.2.5.3 ประเมินการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัว เมื่อเกิดปัญหาโรกระบบย่อยอาหาร
  - 12.2.5.4 ร่วมกับครอบครัวค้นหา แนวทางแก้ปัญหาโรกระบบย่อยอาหารให้มีความหลากหลาย

12.2.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)

- 12.2.6.1 เข้าใจผลกระทบของโรกระบบย่อยอาหารต่อเพื่อนบ้าน และชุมชน
- 12.2.6.2 ใช้ทรัพยากรในการดูแลปัญหาโรกระบบย่อยอาหารอย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียมกัน
- 12.2.6.3 ประสานงานกับบุคลากรสาขาอื่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยเอื้อต่อการเกิดปัญหาโรกระบบย่อยอาหาร
- 12.2.6.4 เสริมสร้างการรับรู้ของชุมชนอย่างสร้างสรรค์ในเรื่องปัญหาโรกระบบย่อยอาหาร

12.3 การดูแลปัญหาเกี่ยวกับสารเสพติดและแอลกอฮอล์ (Drug and Alcohol Problems)

12.3.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)

- 12.3.1.1 อธิบายอาการและอาการแสดงของผู้ใช้สารเสพติดประเภทต่าง ๆ ได้ทั้งทางกาย จิตใจและสังคม
- 12.3.1.2 อธิบายภาวะแทรกซ้อนหรือโรคร่วมที่เกิดจากการใช้สารเสพติดชนิดต่าง ๆ ทั้ง จากตัวสารเสพติดเอง และจากวิธีการบริหารยา
- 12.3.1.3 อธิบายการตรวจคัดกรองการใช้สารเสพติดชนิดต่าง ๆ และแปลผลได้อย่างถูกต้อง
- 12.3.1.4 คัดกรองผู้ติดแอลกอฮอล์โดยใช้ชุดคำถามเบื้องต้น ตัวอย่างเช่น CAGE, AUDIT
- 12.3.1.5 ให้การดูแลผู้ติดสารเสพติดตามมาตรฐานการรักษาทั้งวิธีใช้ยา และไม่ใช้ยา
- 12.3.1.6 ให้การดูแลภาวะฉุกเฉินจากการใช้สารเสพติดชนิดต่าง ๆ ได้
- 12.3.1.7 อธิบายขั้นตอนการจัดตั้งและดำเนินงานของคลินิกยาเสพติด โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานพยาบาล
- 12.3.1.8 ตระหนักถึงความจำเป็นในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

12.3.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)

- 12.3.2.1 อธิบายและตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลผู้ใช้สารเสพติดโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง
- 12.3.2.2 อธิบายขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงในระยะต่าง ๆ ของการเลิกสาร

เสพติดในผู้ป่วยแต่ละคน และสามารถให้การช่วยเหลือในแต่ละระยะได้อย่างถูกต้อง

- 12.3.2.3 ตระหนักและดูแลผู้ใช้สารเสพติดโดยคำนึงถึงลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ครอบครัว สังคม ความเชื่อ และวัฒนธรรมท้องถิ่น

12.3.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)

- 12.3.3.1 ประเมินความเสี่ยงของการทำร้ายตัวเอง หรือฆ่าตัวตายในผู้ใช้สารเสพติด และให้การดูแลได้อย่างเหมาะสม
- 12.3.3.2 อธิบายเนื้อหาสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด แอลกอฮอล์และบุหรี่ยี่ห้อจำกัดของกฎหมาย และกลไกในการบริหารจัดการเพื่อบังคับใช้กฎหมายในชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

12.3.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)

- 12.3.4.1 อธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดการใช้สารเสพติดในแต่ละบุคคล และให้การแก้ไข
- 12.3.4.2 อธิบายโรคหรือภาวะที่พบร่วมกับการใช้สารเสพติด และให้การดูแลรักษา
- 12.3.4.3 อธิบายปัญหาที่เกิดขึ้นได้บ่อยในระหว่างการเลิกใช้สารเสพติด รวมทั้งให้การป้องกัน และดูแลปัญหา เหล่านั้นได้
- 12.3.4.4 ตระหนักถึงประโยชน์ของการดูแลแบบครอบคลุมต่อการรักษาผู้ติดยาเสพติด

12.3.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)

- 12.3.5.1 อธิบายและตระหนักถึงความเกี่ยวเนื่องของครอบครัวต่อปัญหาการใช้สารเสพติด
- 12.3.5.2 ดูแลผู้ใช้สารเสพติดโดยคำนึงถึงการให้ครอบครัวมีส่วนร่วม
- 12.3.5.3 ประสานความร่วมมือกับครอบครัว และชุมชนเพื่อให้ผู้เลิกสารเสพติดได้กลับไปอยู่ในชุมชนได้อย่างมั่นใจและยั่งยืน

12.3.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)

- 12.3.6.1 อธิบายความเกี่ยวเนื่องกันของปัญหาสารเสพติดในชุมชนลักษณะต่าง ๆ
- 12.3.6.2 ให้การดูแลปัญหาสารเสพติด โดยใช้รูปแบบของการให้ชุมชนมีส่วนร่วม
- 12.3.6.3 จัดระบบการดูแลปัญหาสารเสพติดโดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน
- 12.3.6.4 ตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนในการแก้ไขปัญหาสารเสพติด

- 12.3.6.5 วางแผนเพื่อป้องกันปัญหาหาเสพติดในชุมชน โดยร่วมมือกับคนและหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน

12.4 ปัญหาหูคอจมูกและใบหน้า (ENT and Facial Problems)

12.4.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)

- 12.4.1.1 ดูแลผู้ป่วยโรคทางหู คอ จมูก ที่พบบ่อยได้
- 12.4.1.2 รู้ข้อบ่งชี้ในการส่งตัวพบ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะได้
- 12.4.1.3 อธิบายอาการให้กับผู้ป่วยที่ไม่ต้องใช้ยารักษา รวมทั้งให้คำแนะนำในการดูแลตนเอง

12.4.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)

- 12.4.2.1 ให้ข้อมูลการดูแลผู้ป่วยหูหนวกหรือมีปัญหาการได้ยิน ในด้านการติดต่อสื่อสารได้
- 12.4.2.2 อธิบายแนะนำผู้ดูแลผู้ป่วย โดยคำนึงถึงสภาพจิตใจและสังคมของผู้ป่วย
- 12.4.2.3 ให้ความสำคัญกับการดูแลตนเองในกรณีโรคทางหู คอ จมูก
- 12.4.2.4 แนะนำภาวะเสี่ยงและอาการหรือโรคทางหู คอ จมูกได้

12.4.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)

- 12.4.3.1 ใช้ความรู้และอุบัติการณ์ช่วยในการวินิจฉัย
- 12.4.3.2 อธิบายอาการที่ต้องเฝ้าระวังสำหรับมะเร็งที่ ศีรษะและคอ
- 12.4.3.3 เข้าใจและใช้เครื่องมือช่วยในการวินิจฉัยอย่างถูกต้องและปลอดภัย

12.4.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)

- 12.4.4.1 ดูแลผู้ป่วยทางหู คอ จมูกทั้งกรณีปัญหาเฉียบพลันและเรื้อรังได้
- 12.4.4.2 รู้เกี่ยวกับโรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพที่มีผลต่อโรคทางหู คอ จมูก
- 12.4.4.3 อธิบายอาการทางหู คอ จมูกที่สัมพันธ์กับ Systemic Disease

12.4.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)

- 12.4.5.1 วิเคราะห์สภาพครอบครัวที่มีความเกี่ยวข้องกับโรคทางหู คอ จมูก
- 12.4.5.2 อธิบายทำความเข้าใจกับคนในครอบครัว เพื่อร่วมกันดูแลผู้ป่วยโรคทางหู คอ จมูก
- 12.4.5.3 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัว และผู้ป่วยโรคทางหู คอ จมูก

12.4.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)

- 12.4.6.1 อธิบาย Screening program สำหรับผู้ป่วยสูญเสียการได้ยิน

- 12.4.6.2 เข้าใจลักษณะการบริการและข้อจำกัดในชุมชนเกี่ยวกับโรคทาง หู คอ จมูก
- 12.4.6.3 เข้าใจปัญหาทางกฎหมายและสิทธิสำหรับผู้ป่วยพิการทางหู

12.5 ปัญหาทางตา (Eye Problems)

แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวจะต้องมีสมรรถนะในด้านต่าง ๆ ดังนี้

12.5.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)

- 12.5.1.1 ดูแลผู้ป่วยโรคทางตาเบื้องต้นที่พบได้
- 12.5.1.2 ส่งต่อผู้ป่วยโรคทางตาไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะอย่างเหมาะสม
- 12.5.1.3 ส่งเสริมการดูแลสุขภาพทางตา และให้การแนะนำการป้องกันโรคทางสายตาที่ป้องกันได้

12.5.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)

- 12.5.2.1 ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสภาวะจิตใจและสังคมของผู้ป่วยโรคตา
- 12.5.2.2 เข้าใจและจัดการความเชื่อเรื่องสุขภาพทางตาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- 12.5.2.3 แนะนำภาวะเสี่ยงกับอาการนำและโรคทางตาได้
- 12.5.2.4 แนะนำทางเลือกในการรักษาให้ผู้ป่วยตัดสินใจและเลือกวิธีที่เหมาะสม

12.5.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)

- 12.5.3.1 ส่งตรวจเพิ่มเติมได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว
- 12.5.3.2 ใช้อุบัติการณ์ของโรคช่วยในการวินิจฉัย
- 12.5.3.3 อธิบายอาการผิดปกติทางตา ตั้งแต่เด็กแรกเกิดจนถึงคนชรา
- 12.5.3.4 ใช้ข้อมูลจากประวัติ ตรวจร่างกาย วินิจฉัย และวางแผนการรักษา รวมทั้งส่งต่อผู้เชี่ยวชาญได้
- 12.5.3.5 รู้จักอาการทางตาที่สัมพันธ์กับโรคในระบบอื่น

12.5.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)

- 12.5.4.1 ดูแลผู้ป่วยทางตาทั้งปัญหาเฉียบพลันและเรื้อรัง
- 12.5.4.2 อธิบายคำจำกัดความของผู้พิการทางสายตา
- 12.5.4.3 อธิบายปัญหาและสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการมองเห็นเรื้อรัง
- 12.5.4.4 ช่วยให้ผู้ป่วยมีการมองเห็นที่ดีที่สุด โดยการรักษาป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยง

12.5.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)

- 12.5.5.1 วิเคราะห์สภาพครอบครัวที่มีความเกี่ยวข้องกับโรคทางตาของผู้ป่วย
- 12.5.5.2 อธิบายทำความเข้าใจกับคนในครอบครัว เพื่อร่วมกันดูแลผู้ป่วยโรคทางตา
- 12.5.5.3 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัวและผู้ป่วยโรคตา

12.5.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)

- 12.5.6.1 อธิบายเกี่ยวกับการควบคุมการขี้ขี้ยานพาหนะของผู้ป่วยที่มีปัญหาทางสายตา
- 12.5.6.2 รู้การเข้าถึงบริการทางการแพทย์และสังคมของผู้ป่วย มีปัญหาทางสายตา
- 12.5.6.3 เข้าใจสถานการณ์บริการและข้อจำกัดในชุมชน เกี่ยวกับโรคทางตา
- 12.5.6.4 เข้าใจปัญหาทางกฎหมายและสิทธิสำหรับผู้พิการทางตา

12.6 ปัญหาระบบต่อมไร้ท่อ (Endocrine problems)

12.6.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)

- 12.6.1.1 ให้การดูแลเบื้องต้นกับผู้ป่วยที่มีปัญหาระบบต่อมไร้ท่อได้
- 12.6.1.2 ทำงานร่วมกับบุคลากรทางการแพทย์อื่น เช่น พยาบาลผู้ดูแลโรคเบาหวาน โภชนาการ
- 12.6.1.3 อธิบายข้อบ่งชี้ในการส่งต่อผู้ป่วยที่มีปัญหาระบบต่อมไร้ท่อซับซ้อนหรือเพื่อการตรวจวินิจฉัยเพิ่มเติม

12.6.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)

- 12.6.2.1 ระบุแนวทางการรักษาร่วมกันระหว่างแพทย์และผู้ป่วยที่พบได้บ่อยในโรคเรื้อรัง ระบบต่อมไร้ท่อ (เช่น โรคเบาหวาน) รวมไปถึงการเคารพในสิทธิของผู้ป่วยใน การเลือกแนวทางการรักษา
- 12.6.2.2 สื่อสารเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงของผู้ป่วยในการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากโรคอ้วนและโรคเบาหวานอย่างชัดเจนและได้ผลด้วยวิธีการที่ไม่ลำเอียง
- 12.6.2.3 พัฒนากลยุทธ์ในการส่งเสริมสุขภาพที่สะท้อนไปตามกลุ่มต่าง ๆ ที่มีปัญหาเรื่องโรคอ้วนหรือโรคเบาหวานที่ต้องการวิธีการที่แตกต่างกัน เช่น เด็ก วัยรุ่น ผู้หญิง ตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ
- 12.6.2.4 วางโปรแกรมในการลดน้ำหนักอย่างได้ผลให้กับผู้ป่วย การให้คำแนะนำส่งเสริมสุขภาพอย่างเหมาะสมเกี่ยวกับอาหาร การออก

กำลังกาย และการใช้ยาในการรักษา

- 12.6.2.5 ใช้ประโยชน์จากการลงทะเบียนโรคและรูปแบบในการบันทึกข้อมูล
อย่างได้ผลในการวางแผนดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาระบบต่อมไร้ท่อที่จะ
ทำให้แน่ใจว่าได้รับการรักษาต่อเนื่องระหว่างแพทย์ต่างสาขากัน
- 12.6.2.6 ระบุข้อผิดพลาดการใช้ยา thyroxine และวางแผนในการที่จะลด
ปริมาณลง ระบุผลกระทบทางด้านจิตใจและสังคมของผู้ป่วย
โรคเบาหวานและโรคเรื้อรังระบบ ต่อมไร้ท่ออื่น ๆ เช่น ความเสี่ยง
ในการเกิดโรคซึมเศร้า การเสื่อมสมรรถภาพทางเพศ
- 12.6.2.7 ระบุผลเสียของภาวะน้ำหนักตัวมากเกินไป
- 12.6.2.8 ส่งเสริมและให้กำลังใจผู้ป่วยให้สามารถจัดการปัญหาได้ด้วยตัวเอง
ให้มากที่สุด

12.6.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)

- 12.6.3.1 ให้การดูแลอย่างรวดเร็วในกรณีพบผู้ป่วยฉุกเฉินระบบต่อมไร้ท่อ เช่น
ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ และภาวะน้ำตาลในเลือดสูง
- 12.6.3.2 ระบุผู้ป่วยที่มีปัญหาระบบต่อมไร้ท่อที่ไม่มีอาการและอาการไม่
เฉพาะเจาะจงที่พบบ่อย และสามารถวินิจฉัยด้วยการตรวจคัดกรอง
หรือวินิจฉัยจากอาการที่ ซ้ำซ้อน
- 12.6.3.3 ใช้การส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการอย่างเหมาะสมในการการวินิจฉัย
ปัญหาระบบต่อมไร้ท่อ

12.6.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)

- 12.6.4.1 ระบุปัญหาความเจ็บป่วยร่วมที่พบได้บ่อยของผู้ป่วยโรคเบาหวาน
และผลกระทบที่พบบ่อยของการทานยาหลายชนิด
- 12.6.4.2 วางแผนทำให้การใช้ยาง่ายขึ้นและสอดคล้องกับแนวทางการรักษา
- 12.6.4.3 ให้คำแนะนำผู้ป่วยอย่างเหมาะสมเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต
สำหรับผู้ป่วยโรคอ้วน โรคเบาหวาน ภาวะไขมันในเลือดสูง และ
ภาวะกรดยูริกในเลือดสูง

12.6.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)

- 12.6.5.1 อธิบายการมีส่วนร่วมของสมาชิกในครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยโรค
ระบบต่อมไร้ท่อ
- 12.6.5.2 ให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยและครอบครัวในการร่วมกันลดหรือกำจัด
ความเสี่ยงในการเกิดโรคระบบต่อมไร้ท่อของสมาชิกในครอบครัวได้
อย่างเหมาะสม

- 12.6.5.3 อธิบายแนวโน้มของปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรคระบบต่อมไร้ท่อของสมาชิกในครอบครัวได้
- 12.6.5.4 วางแนวทางการจัดการอย่างเหมาะสมในการให้การรักษาเบื้องต้นภาวะฉุกเฉินในโรคระบบต่อมไร้ท่อแก่สมาชิกในครอบครัวได้ เช่น ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำหรือสูง

12.6.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)

- 12.6.6.1 ระบุปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมและพันธุกรรมที่ส่งผลกระทบต่อความชุกของปัญหา ระบบต่อมไร้ท่อ
- 12.6.6.2 ระบุมาตรการทางสาธารณสุขที่มีผลกระทบต่อโรคอ้วนและโรคเบาหวาน และให้การสนับสนุนโปรแกรมที่เป็นไปได้ เช่น การออกกำลังกายตามคำสั่งแพทย์
- 12.6.6.3 อธิบายการยกเว้นค่าใช้จ่ายจากใบสั่งยาสำหรับผู้ป่วยที่มีปัญหา ระบบต่อมไร้ท่อ

12.7 ปัญหาระบบประสาท (Neurological problems)

12.7.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)

- 12.7.1.1 มีความรู้พื้นฐานเรื่องสรีรวิทยา ระบบการทำงานและพัฒนาการ ของระบบประสาท ในภาวะปกติ
- 12.7.1.2 ชักประวัติ ตรวจร่างกาย ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการและรังสีวิทยา วินิจฉัยและให้การดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีอาการหรือโรคของระบบประสาท ดังต่อไปนี้
  - 12.7.1.2.1 อาการและโรคทางระบบประสาท

- ปวดศีรษะ ได้แก่ migraine, Cluster headache, Tension-type headache, Headache associated with a structural lesion, pseudotumor cerebri, Emergent headaches ได้แก่ Subarachnoid hemorrhage, Meningitis, Giant cell arteritis and temporal arteritis
- การสูญเสียการรับรู้สติ ได้แก่ seizure, convulsion, syncope, stupor & coma, brain death
- หลอดเลือดสมอง / อัมพาต เช่น stroke, TIA,

vasculitis, carotid stenosis

- การเคลื่อนไหวผิดปกติ เช่น Parkinson, tremor, tics, chorea
- โรคระบบประสาทส่วนปลาย เช่น ชา อ่อนแรง, Guillain-Barre syndrome, Myasthenia gravis
- การสูญเสียการรับรู้ การสื่อสาร ได้แก่ dementia, encephalopathy
- โรคของประสาทไขสันหลัง
- โรคเนื้องอกในสมอง

12.7.1.2.2 การส่งตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการและรังสีวิทยา

- ข้อบ่งชี้ในการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ที่จำเป็น
- ข้อบ่งชี้ของภาพถ่ายทางรังสี, ultrasound, EMG, EEG, CT scan และ MRI
- แนวทางการแปลผลทางรังสีวิทยา
- ข้อบ่งชี้ที่ทำให้วินิจฉัยผิดพลาดที่พบบ่อยทางรังสีวิทยา

12.7.1.2.3 การดูแลรักษา

- ให้การรักษาโรคทางระบบประสาทที่พบบ่อยได้อย่างถูกต้อง และส่งต่อการรักษาได้อย่างเหมาะสม
- ให้การดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะฉุกเฉินทางระบบประสาทได้อย่างถูกต้อง
- อธิบายบทบาทของสหสาขาวิชาชีพในการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคทางระบบประสาทได้

12.7.1.2.4 การป้องกัน

- แนะนำวิธีการลดภาวะตึงเครียดต่าง ๆ อันอาจจะเป็นเหตุกระตุ้นให้เกิดอาการปวดศีรษะหรือโรคทางระบบประสาทอื่น ๆ แก่ผู้ป่วยได้
- แนะนำและค้นหาปัจจัยเสี่ยงที่อาจเป็นสาเหตุต่อการเกิดโรคทางระบบประสาทและแนะนำวิธีป้องกันแก่ผู้ป่วยได้

- 12.7.1.3 เลือกใช้ทักษะการประสานงานกับบุคลากรทางการแพทย์ทั้งในระดับปฐมภูมิ (primary care) แพทย์เฉพาะทางสาขาอื่น ๆ เพื่อให้การดูแลรักษาทั้งในระยะสั้น และระยะยาวได้อย่างเหมาะสมครอบคลุมในแง่การดูแลรักษา การป้องกันการฟื้นฟู และการดูแลแบบประคับประคองในผู้ป่วยโรกระบบประสาทระยะสุดท้าย
- 12.7.1.4 อธิบายบทบาทของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวและสหสาขาวิชาชีพในการฟื้นฟูผู้ป่วยที่มีภาวะทุพพลภาพจากโรคทางระบบประสาท
- 12.7.1.5 แนะนำในการใช้การแพทย์ทางเลือกมาร่วมในการรักษาโรคทางระบบประสาทได้อย่างเหมาะสม
- 12.7.1.6 อธิบายแนวทางในการค้นหาสาเหตุกระตุ้นและแนวทางการดูแลของอาการปวดศีรษะเรื้อรังที่ไม่มีพยาธิสภาพทางกายได้

12.7.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)

- 12.7.2.1 สื่อสารและให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยเข้าใจและตัดสินใจเลือกวิธีการรักษาที่เหมาะสมกับตนเองโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ผลของรักษาที่ยังไม่แน่นอน หรือมีแนวทางการรักษาหลายแบบ
- 12.7.2.2 ตระหนักถึงผลกระทบของปัญหาความผิดปกติทางระบบประสาทที่ส่งผลต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิต สังคม การงาน ทั้งของผู้ป่วยและคนรอบข้าง
- 12.7.2.3 เข้าใจแนวความคิดในการดูแลปัญหาโรคทางระบบประสาท ซึ่งอาจไม่ตรงกันโดยให้ความเคารพในการตัดสินใจอย่างเป็นอิสระของผู้ป่วย

12.7.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)

- 12.7.3.1 ชักประวัติและตรวจร่างกายทางระบบประสาทได้อย่างครบถ้วน พร้อมทั้งบันทึกรายละเอียดได้
- 12.7.3.2 ดูแลรักษาเบื้องต้นแก่ผู้ป่วยระบบประสาทที่มาด้วยภาวะฉุกเฉิน เช่น ชัก หมดสติ อ่อนแรงฉับพลัน เป็นต้น
- 12.7.3.3 อธิบายและให้การปรึกษาแก่ผู้ป่วยและญาติ ในความเจ็บป่วยทางระบบประสาทที่ทำให้เกิดความวิตกกังวลสูง
- 12.7.3.4 อธิบายแนวทางการดูแลผู้ป่วยที่มาด้วยอาการทางระบบประสาทที่ไม่จำเพาะหรือ อธิบายไม่ได้
- 12.7.3.5 ประเมินอาการเจ็บป่วยทางระบบประสาทที่มีสาเหตุจากสุขภาพจิต

12.7.3.6 มีทักษะในการฟื้นฟูผู้ป่วยอัมพาตจากโรคหลอดเลือดสมองได้

12.7.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)

12.7.4.1 ให้การวินิจฉัยและดูแลผู้ป่วยทางระบบประสาทได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

12.7.4.2 คัดกรองและวินิจฉัยผู้ที่มีปัจจัยเสี่ยงต่อปัญหาทางระบบประสาทได้ตั้งแต่ยังไม่เกิดอาการ

12.7.4.3 ให้การฟื้นฟูผู้ป่วยที่เกิดทุพพลภาพจากโรคทางระบบประสาท

12.7.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)

12.7.5.1 อธิบายผลกระทบของการเจ็บป่วยทางระบบประสาท ที่มีต่อบุคคลในครอบครัวได้

12.7.5.2 อธิบายการมีส่วนร่วมของสมาชิกครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยทางระบบประสาทได้

12.7.5.3 สื่อสารกับบุคคลในครอบครัวเพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งในการดูแลผู้ป่วยระบบประสาทและให้กำลังใจผู้ดูแลผู้ป่วยได้

12.7.5.4 แก้ไขปัญหา เพื่อป้องกันภาวะเครียดรุนแรงในผู้ดูแลผู้ป่วยทางระบบประสาทที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้

12.7.5.5 วางแนวทางการจัดการ การรักษาภาวะฉุกเฉินในผู้ป่วยระบบประสาทประเภทต่าง ๆ ในแต่ละครอบครัวได้อย่างเหมาะสม

12.7.5.6 ค้นหาและแนะนำวิธีการป้องกันให้แก่สมาชิกในครอบครัวที่มีปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคระบบประสาทได้

12.7.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)

12.7.6.1 กระตุ้นหรือส่งเสริมให้ผู้ป่วยและครอบครัวสามารถดูแลตนเองได้ โดยอาศัยทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นหรือชุมชน

12.7.6.2 หลีกเลี่ยงการส่งตรวจวินิจฉัย หรือ การรักษาที่เกินความจำเป็น และไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวทางหรือผลการรักษา

12.7.6.3 อธิบายแนวโน้มความชุกและปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดโรคระบบประสาทในชุมชนได้

12.7.6.4 อธิบายนโยบายของรัฐที่มีอิทธิพลต่อการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคระบบประสาท และสามารถประยุกต์ใช้นโยบายได้อย่างเหมาะสม

12.7.6.5 จัดระบบการให้บริการและค้นหาผู้ป่วยโรคระบบประสาทที่ด้อยโอกาสในชุมชนได้

12.8 ปัญหาระบบทางเดินหายใจ (Respiratory problems)

12.8.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)

- 12.8.1.1 จัดบริการดูแลผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจได้สอดคล้องกับปัญหาของประชากรกลุ่มเสี่ยงในบริบทพื้นที่ของตนโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
- 12.8.1.2 ทำงานร่วมกับทีมสุขภาพในการดูแลผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจอย่างง่ายได้
- 12.8.1.3 บริหารจัดการส่งต่อผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจไปยังสถานบริการระดับสูงขึ้นได้อย่างเหมาะสม

12.8.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)

- 12.8.2.1 ดูแลผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจแต่ละราย โดยคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ในมิติ ทางกาย จิต สังคม และสิ่งที่ผู้ป่วยให้คุณค่า
- 12.8.2.2 สามารถทำความเข้าใจวิธีการรักษากับผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจ โดยใช้การแพทย์เชิงประจักษ์ได้เป็นอย่างดี

12.8.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)

- 12.8.3.1 มีความรู้พื้นฐานสรีรวิทยา ระบบการทำงานและพัฒนาการ ของระบบทางเดิน หายใจในภาวะปกติ และมีพยาธิสภาพ
- 12.8.3.2 ชักประวัติ ตรวจร่างกาย วินิจฉัยแยกโรคและดูแลรักษาผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจอย่างง่าย เช่น โรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจส่วนบน โรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจส่วนล่าง (เช่น วัณโรคโรคปอดอักเสบ) โรคไม่ติดเชื้อระบบทางเดิน หายใจส่วนล่าง (เช่น หอบหืด ถุงลมโป่งพอง) โรคภูมิแพ้ มะเร็งปอด ได้อย่าง เหมาะสม
- 12.8.3.3 มีความรู้เรื่องปัญหาระบบทางเดินหายใจที่พบบ่อย
- 12.8.3.4 วินิจฉัย วินิจฉัยแยกโรค ตระหนักในภาวะเจ็บป่วยที่รุนแรง และภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นจากโรคระบบทางเดินหายใจ รวมถึงให้การดูแลรักษาผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม
- 12.8.3.5 เลือกใช้ยา ยาพ่นและอธิบายผลข้างเคียงจากยา วิธีการใช้ยาพ่นได้ถูกต้อง และเหมาะสมกับโรคระบบทางเดินหายใจแต่ละชนิดและแต่ละกลุ่มอายุได้อย่างเหมาะสม
- 12.8.3.6 ทำหัตถการเกี่ยวกับโรคระบบทางเดินหายใจบางอย่างได้ ตัวอย่างเช่น on ICD, chest exercise therapy, pleural tapping on ET tube เป็นต้น

12.8.3.7 ส่งตรวจพิเศษ เช่น CT scan, bronchoscopy, lung function test ได้อย่างเหมาะสม

12.8.3.8 แผลผลฟิล์มเอกซเรย์โรระบบทางเดินหายใจอย่างง่าย เช่น CXR PA, lateral, lordosis film ได้อย่างถูกต้อง

12.8.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)

12.8.4.1 ให้การปรึกษาและความรู้แก่ผู้ป่วย เพื่อลดโอกาสการเกิดซ้ำของโรกระบบทางเดินหายใจและลดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรง

12.8.4.2 ให้การแนะนำส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้ป่วยโรกระบบทางเดินหายใจได้

12.8.4.3 ให้การแนะนำป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในผู้ป่วยโรกระบบทางเดินหายใจแต่ละประเภทได้

12.8.4.4 พินิจฟูสมรรถภาพให้กับผู้ป่วยโรกระบบทางเดินหายใจที่มีภาวะทุพพลภาพได้ เช่น โรคถุงลมโป่งพอง

12.8.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)

12.8.5.1 ให้คำปรึกษาแนะนำผู้ป่วยและครอบครัวเกี่ยวกับโรกระบบทางเดินหายใจที่พบบ่อย เช่น โรคถุงลมโป่งพอง โรคหืดเพื่อกระตุ้นให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแล ลดความเสี่ยงต่อการเกิดซ้ำ และลดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงได้

12.8.5.2 วางแนวทางการจัดการและให้การรักษาภาวะฉุกเฉินในผู้ป่วยระบบทางเดินหายใจ ที่แตกต่างกันในแต่ละครอบครัวได้

12.8.5.3 ค้นหาสมาชิกในครอบครัวที่มีปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคทางระบบทางเดินหายใจ เช่น วัณโรคและสามารถแนะนำวิธีการป้องกันได้

12.8.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)

12.8.6.1 เป็นที่ปรึกษาและให้ความรู้แก่ชุมชนเรื่องโรกระบบทางเดินหายใจที่เป็นปัญหาใน ชุมชนได้

12.8.6.2 สืบค้นและประเมินปัญหาโรกระบบทางเดินหายใจที่พบบ่อยในชุมชนได้

12.8.6.3 ประสานงานกับชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อหาวิธีป้องกันโรกระบบทางเดินหายใจ ที่พบบ่อยในชุมชนได้

12.8.6.4 อธิบายแนวโน้มความชุกของปัจจัยเสี่ยงและโรคทางระบบทางเดินหายใจของ ชุมชนได้

12.8.6.5 อธิบายนโยบายของรัฐบาลที่มีอิทธิพลต่อการดูแลรักษาผู้ป่วยระบบทางเดินหายใจ และประยุกต์ใช้นโยบายได้

12.9 ปัญหาโรคไขข้อ กระดูกและกล้ามเนื้อ (Rheumatology and musculoskeletal problems)

12.9.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)

12.9.1.1 ชักประวัติ ตรวจร่างกาย ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการและรังสีวิทยา วินิจฉัยและให้การดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีอาการและโรคด้านกระดูก กล้ามเนื้อและข้อ ดังต่อไปนี้

12.9.1.1.1 อาการด้านกระดูก กล้ามเนื้อและข้อ

- อาการอักเสบในบริเวณต่าง ๆ
- ภาวะผิดรูป ภาวะอ่อนแรง และการเคลื่อนไหวที่ผิดปกติ
- ภาวะบาดเจ็บในส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
- อาการแสดงออกในระบบอื่น ๆ ของร่างกาย ที่เกิดจากโรคของกระดูกกล้ามเนื้อและข้อ

12.9.1.1.2 ภาวะหรือหรืออาการผิดปกติ ดังต่อไปนี้

- ปวดหลัง ปวดคอเฉียบพลัน (Acute back/neck pain)
- ปวดหลัง ปวดคอเรื้อรัง (Chronic back/neck pain)
- ปวดหัวไหล่ (Shoulder pain)
- ปวดหัวเข่า (Knee pain)
- ความผิดปกติที่เกิดจากเนื้อเยื่ออ่อน (Soft tissue disorders)
- โรคกระดูกพรุน (Osteoporosis)
- Somatization / Fibromyalgia & allied syndromes
- การดูแลรักษาอาการเจ็บปวด (Pain management)
- ภาวะผิดปกติในระบบข้อแบบเฉียบพลัน (Acute arthropathies)
- ภาวะผิดปกติในระบบข้ออักเสบแบบเรื้อรัง (Chronic inflammatory arthropathies)

- Polymyalgia rheumatica & allied conditions)
- ตระหนักถึงโรคที่พบน้อยและหายาก (Awareness of rare diseases)
- ภาวะความพิการเรื้อรัง (Chronic disability)
- การบาดเจ็บที่พบบ่อย (Common injuries)

12.9.1.1.3 การส่งตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการและรังสีวิทยา

- ข้อบ่งชี้ในการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น การเจาะเลือด
- ข้อบ่งชี้ของภาพถ่ายทางรังสี อัลตราซาวนด์ เอกซเรย์คอมพิวเตอร์ และ MRI
- แนวทางการแปลผลทางรังสีวิทยา
- ข้อบกพร่องทำให้วินิจฉัยผิดพลาดที่พบบ่อยทางรังสีวิทยา

12.9.1.1.4 การดูแลรักษา

- เข้าใจหลักในการรักษาในโรคที่มีการใช้ยา NSAIDs ในการรักษาเบื้องต้น ตลอดจนการเฝ้าระวังผลจากการใช้ยาดังกล่าว
- อธิบายถึงข้อบ่งชี้ในการเจาะข้อหรือฉีดยาเข้าข้อ
- อธิบายบทบาทของสหสาขาวิชาชีพในการดูแลรักษาผู้ป่วย
- รักษาผู้ป่วยเรื้อรังที่จำเป็นต้องดูแลร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ

12.9.1.1.5 การดูแลผู้ป่วยฉุกเฉิน

- ให้การดูแลเบื้องต้นในผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บของข้อกระดูก กล้ามเนื้อรวมทั้งบาดแผลไฟไหม้หรือน้ำร้อนลวก
- ให้การฟื้นฟูชีพพื้นฐานแก่ผู้ป่วยเด็กและผู้ใหญ่ การใช้อุปกรณ์ช่วยในระบบหายใจเบื้องต้น เช่น การใช้ท่อช่วยหายใจ การใช้ mask และการใช้ defibrillator

- ให้การห้ามเลือดได้
- ระวังปวดโดยการใช้อยาหรือวิธีอื่น
- ตระหนักถึงหลักในการดูแลผู้ป่วยบาดเจ็บรุนแรงหรือหลายระบบ
- คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ป่วยและทีมที่ให้การดูแลรักษา

12.9.1.1.6 การป้องกัน

- แนะนำวิธีการออกกำลังกายที่เหมาะสมแก่ผู้ป่วยได้
- แนะนำวิธีป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่จะเกิดแก่ผู้ป่วยได้

12.9.1.2 อธิบายสมมุติฐานและการดำเนินโรคและภาวะผิดปกติด้านกระดูก กล้ามเนื้อและ ข้อที่พบบ่อยและสำคัญได้

12.9.1.3 อธิบายบทบาทของทิมสหสาขาวิชาชีพที่ให้บริการสุขภาพในระดับปฐมภูมิ, กลุ่มที่ให้การดูแลรักษาแบบผสมผสาน และกลุ่มผู้ให้บริการในระดับทุติยภูมิ สามารถอธิบาย แนวทางที่ เหมาะสมในการส่งต่อผู้ป่วยให้แก่ผู้บริการในระดับทุติยภูมิได้

12.9.1.4 อธิบายข้อบ่งชี้ในการส่งต่อผู้ป่วยแก่ผู้ร่วมวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ เช่น แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคกระดูกและข้อ ศัลยแพทย์ออร์โธปิดิกส์ แพทย์เวชศาสตร์ ฟื้นฟูตลอดจนแพทย์ทางเลือกที่เกี่ยวข้องภายใต้เงื่อนไขและเวลาที่เหมาะสมได้

12.9.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)

12.9.2.1 สื่อสารและให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยเข้าใจและตัดสินใจเลือกวิธีการรักษาที่เหมาะสมกับตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ผลของรักษาที่ไม่แน่นอน สูงและอาจส่งผลเสียแก่ผู้ป่วย

12.9.2.2 สรุปรูปปัญหาสุขภาพด้านกระดูก กล้ามเนื้อและข้อ ที่ส่งผลต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิตของผู้ป่วยและผลกระทบที่เกิดกับคนรอบข้าง

12.9.2.3 ตระหนักถึงผลกระทบด้านสุขภาพจิตที่เกิดจากการได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุทางกาย

12.9.2.4 ตระหนักที่ปัจจัยที่เกิดจากการประกอบอาชีพที่ส่งผลต่อความเจ็บป่วยทางด้านกระดูกกล้ามเนื้อและข้อ

12.9.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)

- 12.9.3.1 ให้การดูแลรักษาในระยะแรกแก่ผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บอย่างเหมาะสมและทันเวลาที่ เช่น การปฐมพยาบาล การห้ามเลือด การฟื้นฟูชีพในขั้นพื้นฐาน เป็นต้น
- 12.9.3.2 อธิบายปัจจัยด้านระบาดวิทยาของโรคกระดูก กล้ามเนื้อ และข้อ เพื่อช่วยในการวินิจฉัยแยกโรคในผู้ป่วยกลุ่มอายุต่าง ๆ ทุกกลุ่มอายุ
- 12.9.3.3 แยกแยะภาวะหรือโรคที่เกิดจากการอักเสบ (inflammatory conditions) ออกจากโรคหรือภาวะที่ไม่ใช่เกิดจากการอักเสบ (non-inflammatory conditions)
- 12.9.3.4 ประเมินอาการเจ็บป่วยด้านกระดูก กล้ามเนื้อ และข้อ ที่มีสาเหตุจากด้านสุขภาพจิต (Somatization)
- 12.9.3.5 อธิบายความจำเป็นตลอดข้อบ่งชี้ของการตรวจทางห้องปฏิบัติการ และการตรวจ ด้านรังสีวิทยาในการวินิจฉัยโรคด้านกระดูก กล้ามเนื้อ ตลอดจนสามารถแปลผล ดังกล่าวเพื่อประกอบในการดูแลรักษา

12.9.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)

- 12.9.4.1 ระบุปัญหาหรืออาการไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นจากการดูแลรักษา ภาวะผิดปกติด้าน กระดูก กล้ามเนื้อและข้อ (เช่น ภาวะเลือดออกในกระเพาะหรือทางเดินอาหาร ภาวะกระดูกพรุน) สามารถอธิบายแนวทางป้องกันทั้งในระยะก่อนมีปัญหา (primary prevention) และการป้องกันในระยะหลังจากที่มีปัญหาแล้ว (secondary prevention)
- 12.9.4.2 ให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวสำหรับผู้ป่วยพิการ หรือมีภาวะบกพร่องทางด้านกระดูก กล้ามเนื้อและข้อโดยคำนึงถึงระดับความรุนแรงของความพิการหรือภาวะบกพร่องดังกล่าว

12.9.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)

- 12.9.5.1 อธิบายผลกระทบของการมีผู้ป่วยที่มีปัญหาด้านกระดูก กล้ามเนื้อ และข้อ ที่มีต่อบุคคลในครอบครัวได้
- 12.9.5.2 อธิบายการมีส่วนร่วมของสมาชิกครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาด้านกระดูก กล้ามเนื้อ และข้อ
- 12.9.5.3 สื่อสารกับบุคคลในครอบครัวเพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งในการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาด้าน กระดูก กล้ามเนื้อ และข้อ

12.9.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)

- 12.9.6.1 ทหาวิธีกระตุ้นหรือส่งเสริมให้ผู้ป่วยสามารถให้การดูแลด้านสุขภาพด้วยตนเองได้ หรืออาศัยทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นหรือชุมชนให้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแก่ผู้ป่วย
- 12.9.6.2 หลีกเลี่ยงการส่งตรวจวินิจฉัย หรือให้แก่การรักษาที่เกินความจำเป็น และไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวทางหรือผลการรักษา
- 12.9.6.3 จัดลำดับความสำคัญในแง่ส่งต่อผู้ป่วยที่มีปัญหาด้านกระดูก กล้ามเนื้อ และข้อ เช่น ไม่ส่งต่อผู้ป่วยที่มีความจำเป็นที่จะได้รับการผ่าตัดน้อยให้แก่ศัลยแพทย์ ออร์โธปิดิกส์
- 12.9.6.4 ระบุทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อช่วยในการให้ความรู้แก่ผู้ป่วย เช่น สื่อสารชุมชน

12.10 ปัญหาผิวหนัง (Skin Problems)

12.10.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary Care Management)

- 12.10.1.1 รู้ถึงโรคผิวหนังที่จำเป็นต้องส่งต่อแพทย์เฉพาะทาง
- 12.10.1.2 วินิจฉัยภาวะฉุกเฉินทางผิวหนังได้ และให้การดูแลรักษาเบื้องต้นได้
- 12.10.1.3 ชักประวัติตรวจร่างกาย ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ วินิจฉัยและให้การดูแลรักษา ผู้ป่วยที่มีอาการและโรคทางผิวหนังที่พบบ่อยดังต่อไปนี้
  - Eczema
  - Dermatitis
  - Bacterial Skin infection
  - Fungal Skin Infection
  - Viral Skin Infection
  - Parasitic Infection
  - Psoriasis
  - Pityriasis rosea (PR)
  - Lichen planus (LP)
  - Allergy

12.10.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)

- 12.10.2.1 วิเคราะห์ค้นหาปัญหาความเจ็บป่วย (Illness) มุมมองผู้ป่วยต่อโรค (patient agenda) ของผู้ป่วยโรคผิวหนังได้
- 12.10.2.2 สื่อสารและให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยเข้าใจและตัดสินใจเลือกวิธีการ รักษาที่เหมาะสมกับตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ผลของรักษาที่ไม่แน่นอนสูงและอาจส่งผลเสียแก่ผู้ป่วย
- 12.10.2.3 สรุปปัญหาโรคผิวหนังที่ส่งผลต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิตของผู้ป่วย และผลกระทบ ที่เกิดกับคนรอบข้าง
- 12.10.2.4 ตระหนักที่ปัจจัยที่เกิดจากการประกอบอาชีพที่ส่งผลต่อความเจ็บป่วยทางด้านโรคผิวหนัง

12.10.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)

- 12.10.3.1 ใช้ทักษะเฉพาะในการดูแลผู้ป่วย อันได้แก่การให้ข้อมูลแก่ผู้ป่วยผิวหนังได้
- 12.10.3.2 อธิบายปัจจัยด้านระบาดวิทยาของโรคผิวหนังเพื่อช่วยในการวินิจฉัยแยกโรคในผู้ป่วยทุกกลุ่มอายุ
- 12.10.3.3 ประเมินอาการเจ็บป่วยทางผิวหนังที่มีสาเหตุจากด้านสุขภาพจิต
- 12.10.3.4 อธิบายความจำเป็นตลอดจนข้อบ่งชี้ของการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ในการวินิจฉัย โรคทางผิวหนัง ตลอดจนสามารถแปลผลดังกล่าวเพื่อประกอบในการดูแลรักษา

12.10.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)

- 12.10.4.1 ดูแลป้องกันการเกิดซ้ำและป้องกันการติดต่อไปยังผู้อื่นในกลุ่มโรคดังกล่าวได้
- 12.10.4.2 ระบุปัญหาหรืออาการไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นจากการดูแลรักษาโรคผิวหนัง สามารถอธิบายแนวทางป้องกันทั้งในระยะก่อนมี ปัญหา (primary prevention) และการป้องกันในระยะหลังจากที่มีปัญหาแล้ว (secondary prevention)

12.10.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)

- 12.10.5.1 อธิบายอาการและการติดต่อของโรคแก่ผู้ดูแลและสมาชิกในครอบครัวได้
- 12.10.5.2 ให้คำแนะนำญาติ ให้เข้าใจในการดูแลผู้ป่วยโรคผิวหนังได้
- 12.10.5.3 อธิบายผลกระทบของผู้ป่วยโรคผิวหนังที่มีต่อบุคคลในครอบครัวได้

12.10.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)

- 12.10.6.1 ดูแลโรคระบาดที่มีอาการแสดงออกทางผิวหนังและดำเนินการป้องกันโรคระบาดที่อยู่ในชุมชนได้ เช่น Hand Foot Mouth
- 12.10.6.2 ส่งเสริมให้ผู้ป่วยสามารถให้การดูแลด้านสุขภาพผิวหนังด้วยตนเองได้ หรืออาศัยทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นหรือชุมชนให้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแก่ผู้ป่วย

12.11 ปัญหาโลหิตวิทยา (Hematologic problems)

12.11.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)

- 12.11.1.1 จัดบริการดูแลผู้ป่วยโรคเลือดได้อย่างเหมาะสมกับพื้นที่การทำงานของตน
- 12.11.1.2 จัดบริการดูแลผู้ป่วยโรคเลือดได้สอดคล้องกับปัญหาของประชากรกลุ่มเสี่ยงในบริบทพื้นที่ของตนโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
- 12.11.1.3 ทำงานร่วมกับทีมในการให้การดูแลผู้ป่วยโรคเลือดได้
- 12.11.1.4 เลือกและบริหารจัดการการส่งต่อผู้ป่วยโรคเลือดได้อย่างเหมาะสม

12.11.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)

- 12.11.2.1 ให้การดูแลผู้ป่วยโรคเลือดแต่ละรายได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ในทุกมิติทั้งในด้านกายจิตสังคม และสิ่งที่ผู้ป่วยให้คุณค่า
- 12.11.2.2 ทำความตกลงวิธีการรักษากับผู้ป่วยโรคเลือดโดยใช้การแพทย์เชิงประจักษ์ได้เป็นอย่างดี

12.11.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)

- 12.11.3.1 มีความรู้เรื่องโรคเลือดที่พบบ่อยในพื้นที่การทำงานของตนเป็นอย่างดี
- 12.11.3.2 วินิจฉัย วินิจฉัยแยกโรคตระหนักในภาวะเจ็บป่วยที่รุนแรงและภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นจากโรคเลือด รวมถึงให้การดูแลรักษาผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม
- 12.11.3.3 เลือกใช้ยาและบอกผลข้างเคียงจากยาที่เลือกใช้ได้ถูกต้อง และเหมาะสมกับโรคเลือดแต่ละชนิด
- 12.11.3.4 พิจารณาเลือกผู้ป่วยที่มีความต้องการให้เลือด/องค์ประกอบของเลือดตามข้อบ่งชี้ได้ และเลือกใช้เลือด/องค์ประกอบของเลือดได้อย่างเหมาะสมตามสภาพของผู้ป่วย

- 12.11.3.5 ทำหัตถการเกี่ยวกับโรคเลือดบางอย่างได้ ตัวอย่างเช่น blood exchange, blood transfusion
- 12.11.3.6 ทำการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่จำเป็นในการวินิจฉัยโรคเลือดได้ ตัวอย่างเช่น Hematocrit, Blood smear, Malarial blood picture, Venous clotting time, Bleeding time และแปลผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับโรคเลือด ได้ถูกต้อง ตัวอย่างเช่น Complete blood count, Hemoglobin typing, Coagulation study

12.11.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)

- 12.11.4.1 ให้คำปรึกษาในด้านพันธุกรรมแก่ผู้ป่วยโรคเลือดได้ถูกต้อง
- 12.11.4.2 ให้การแนะนำส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้ป่วยโรคเลือดได้
- 12.11.4.3 ให้การแนะนำป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในผู้ป่วยโรคเลือดแต่ ละประเภทได้
- 12.11.4.4 ฟื้นฟูสมรรถภาพให้กับผู้ป่วยโรคเลือดที่มีภาวะทุพพลภาพได้

12.11.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)

- 12.11.5.1 ให้คำปรึกษาแนะนำผู้ป่วยและครอบครัวเกี่ยวกับโรคเลือดที่ สามารถถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้
- 12.11.5.2 ให้คำแนะนำและให้ข้อมูลถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคเลือด ร้ายแรงให้กับผู้ป่วย และครอบครัวก่อนการตั้งครรถ์ล่วงหน้าได้

12.11.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)

- 12.11.6.1 เป็นที่ปรึกษาให้กับชุมชนในเรื่องโรคเลือดได้
- 12.11.6.2 สืบค้นและประเมินปัญหาโรคเลือดที่พบบ่อยในชุมชนได้
- 12.11.6.3 ประสานงานกับชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการหาวิธีป้องกันโรค เลือดที่พบบ่อย ในชุมชนได้

12.12 ปัญหาทางไต (Renal Problems)

12.12.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)

- 12.12.1.1 ชักประวัติ ตรวจร่างกาย วินิจฉัยและให้การดูแลรักษาผู้ป่วยที่มี อาการของโรค และปัญหาสุขภาพด้านโรคไตและระบบทางเดิน ปัสสาวะ ดังต่อไปนี้

12.12.1.1.1 Hereditary and congenital disorders

- Polycystic kidney

12.12.1.1.2 Infectious, inflammatory, immunological disorders

- Pyelonephritis
- Cystitis
- Urethritis
- Acute glomerulonephritis
- Chronic glomerulonephritis
- Tubular / Interstitial nephritis
- Nephritic syndrome
- Nephrotic syndrome

12.12.1.1.3 Metabolic and regulatory disorders

- Renal failure
- Renal tubular acidosis

12.12.1.1.4 Systemic disorders affecting renal/urinary system

- Diabetic nephropathy
- Hypertensive nephrosclerosis
- Athero-embolic kidney disease

12.12.1.1.5 Vascular disorders

- Renal artery stenosis
- Renovascular disease

12.12.1.1.6 Neoplastic and tumor like conditions

- Benign and malignant neoplasm of kidney and urinary bladder

12.12.1.1.7 Traumatic and Mechanical disorders

- Renal and urethral tract injury
- urethral stricture
- Obstructive and reflux uropathy
- Urolithiasis

- 12.12.1.2 ซักประวัติ ตรวจร่างกาย วินิจฉัยและให้การดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีภาวะหรืออาการผิดปกติด้านโรคไตและระบบทางเดินปัสสาวะดังต่อไปนี้
  - 12.12.1.2.1 Anuria, Oliguria และ Polyuria
  - 12.12.1.2.2 Hematuria, Pyuria, Foamy urine
  - 12.12.1.2.3 Proteinuria
  - 12.12.1.2.4 Dysuria, Urinary incontinence
  - 12.12.1.2.5 Acute urinary retention
  - 12.12.1.2.6 Electrolyte, fluid, and acid/base disorders
  - 12.12.1.2.7 Acute renal failure
  - 12.12.1.2.8 Chronic kidney disease
- 12.12.1.3 การส่งตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการและรังสีวิทยา
  - 12.12.1.3.1 ข้อบ่งชี้ในการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น การเจาะเลือด
  - 12.12.1.3.2 ข้อบ่งชี้ของภาพถ่ายทางรังสี อัลตราซาวนด์ เอกซเรย์คอมพิวเตอร์ และ MRI
  - 12.12.1.3.3 แนวทางการแปลผลทางรังสีวิทยา
  - 12.12.1.3.4 ข้อบ่งชี้การทำให้วินิจฉัยผิดพลาดที่พบบ่อยทางรังสีวิทยา
- 12.12.1.4 การดูแลรักษา
  - 12.12.1.4.1 อธิบายผลของยาที่อาจมีต่อการทำงานของไต เช่น NSAIDs
  - 12.12.1.4.2 ให้การดูแลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ
  - 12.12.1.4.3 อธิบายถึงข้อบ่งชี้ในการล้างไตผ่านทางหน้าท้อง (Peritoneal dialysis) และการล้างไตโดยการฟอกเลือด (Hemodialysis)
- 12.12.1.5 อธิบายสมมติฐานและการดำเนินโรคและภาวะผิดปกติด้านโรคไตและระบบทางเดินปัสสาวะที่พบบ่อยและสำคัญได้
- 12.12.1.6 อธิบายข้อบ่งชี้ในการส่งต่อผู้ป่วยแก่ผู้ร่วมวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ เช่น แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านอายุรศาสตร์โรคไต ศัลยแพทย์ทางเดินปัสสาวะ ตลอดจนแพทย์ทางเลือกที่เกี่ยวข้องภายใต้เงื่อนไขและเวลาที่เหมาะสมได้

12.12.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)

12.12.2.1 สื่อสารและให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยเข้าใจและตัดสินใจเลือกวิธีการรักษาที่เหมาะสมกับตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ผลของรักษาที่ไม่แน่นอน สูงและอาจส่งผลเสียแก่ผู้ป่วย

12.12.2.2 สรุปปัญหาสุขภาพด้านโรคไตและระบบทางเดินปัสสาวะที่ส่งผลต่อสุขภาพกายสุขภาพจิต

12.12.2.3 ตระหนักถึงผลกระทบด้านสุขภาพจิตที่เกิดจากการได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุทางด้านโรคไตและระบบทางเดินปัสสาวะ

12.12.2.4 ตระหนักที่ปัจจัยที่เกิดจากการประกอบอาชีพที่ส่งผลต่อความเจ็บป่วยทางด้านโรคไตและระบบทางเดินปัสสาวะ

12.12.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)

12.12.3.1 อธิบายปัจจัยด้านระบาดวิทยาของโรคไตและระบบทางเดินปัสสาวะ เพื่อช่วยในการวินิจฉัยแยกโรคในผู้ป่วยกลุ่มอายุต่าง ๆ ทุกกลุ่มอายุ

12.12.3.2 อธิบายความจำเป็นตลอดข้อบ่งชี้ของการตรวจทางห้องปฏิบัติการและการตรวจด้านรังสีวิทยา ในการวินิจฉัยโรคด้านโรคไตและระบบทางเดินปัสสาวะ ตลอดจนสามารถแปลผลดังกล่าวเพื่อประกอบในการดูแลรักษา

12.12.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)

12.12.4.1 ระบุปัญหาหรืออาการไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นจากการดูแลรักษาภาวะผิดปกติด้านโรคไตและระบบทางเดินปัสสาวะ สามารถอธิบายแนวทางป้องกันทั้งในระยะก่อน มีปัญหา (primary prevention) และการป้องกันในระยะหลังจากที่มีปัญหาแล้ว (secondary prevention)

12.12.4.2 ให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวสำหรับผู้ป่วยโรคไตและระบบทางเดินปัสสาวะ โดยคำนึงถึงระดับความรุนแรงของความพิการหรือภาวะบกพร่องดังกล่าว

12.12.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)

12.12.5.1 อธิบายผลกระทบของการมีผู้ป่วยที่มีปัญหาด้านโรคไตและระบบทางเดินปัสสาวะที่มีต่อบุคคลในครอบครัวได้

12.12.5.2 อธิบายการมีส่วนร่วมของสมาชิกครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยที่มี
ปัญหาด้านโรคไตและระบบทางเดินปัสสาวะ

12.12.5.3 สื่อสารกับบุคคลในครอบครัวเพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งในการดูแลผู้ป่วย
ที่มีปัญหาด้านโรคไต และระบบทางเดินปัสสาวะ

12.12.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)

12.12.6.1 ทหาวิธีกระตุ้นหรือส่งเสริมให้ผู้ป่วยสามารถให้การดูแลด้านสุขภาพ
ด้วยตนเองได้ หรืออาศัยทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นหรือชุมชนให้มี
ส่วนร่วมในการดูแลรักษาแก่ผู้ป่วย

12.12.6.2 ระบุทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อช่วยในการให้ความรู้แก่ผู้ป่วย
เช่น สื่อสารชุมชน

12.13 ปัญหาโภชนาการ (Nutritional problems)

12.13.1 การจัดการบริการปฐมภูมิ (Primary care management)

12.13.1.1 อธิบายหลักการทั่วไปของโภชนาการ ดังนี้

- สารอาหารและส่วนประกอบของอาหาร
- ธงโภชนาการ (Food Pyramid)
- ปริมาณสารอาหารที่แนะนำให้บริโภคต่อวัน (Thai Recommended Dietary Intake หรือ Thai RDI)
- หลักการใช้อาหารทดแทน (Food Exchange)

12.13.1.2 อธิบายบทบาทของโภชนาการในด้านส่งเสริมสุขภาพและป้องกัน
โรค (health promotion, disease prevention)

12.13.1.3 อธิบายหลักโภชนาการสำหรับโรคที่พบบ่อย

- Cancer
- Cardiovascular disease
- Diabetes
- Gastrointestinal disease
- Hematologic disorders
- Hyperlipidemia
- Hypertension
- Liver disease
- Obesity

- osteoporosis
- Renal disease

12.13.1.4 ประยุกต์หลักการด้านโภชนาการเพื่อใช้ในการดูแลรักษาผู้ป่วย ในหน่วยบริการปฐมภูมิ

12.13.2 การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและการดูแลแบบองค์รวม (Person-centered and holistic care)

12.13.2.1 แสดงการประเมินปัญหาด้านโภชนาการของผู้ป่วยอย่างเป็นองค์รวม ได้แก่

- การซักประวัติ
- การตรวจร่างกาย
- การประเมินภาวะโภชนาการโดยการวัดสัดส่วน (Anthropometries) เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก ดัชนีมวลกาย เส้นรอบศีรษะ เส้นรอบเอว เป็นต้น
- การเลือกส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ

12.13.2.2 ตระหนักถึงปัจจัยซึ่งมีอิทธิพลต่อภาวะโภชนาการของผู้ป่วย

- เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ของผู้ป่วย ครอบครัวและชุมชน
- เศรษฐฐานะ
- สภาวะจิตใจและสุขภาพจิต
- ระดับการศึกษา
- สุขภาพทั่วไปและวิถีการดำเนินชีวิต

12.13.2.3 ให้คำปรึกษาด้านโภชนาการโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้เกิดความเห็นร่วมกันนำไปสู่การกำหนดแผนการรักษาที่เหมาะสม

12.13.3 ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะ (Specific problem-solving skills)

12.13.3.1 ให้คำปรึกษาแนะนำเรื่องโภชนาการสำหรับโรคที่พบบ่อยในเวชปฏิบัติครอบครัว เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง ภาวะไขมันในเลือดสูง ภาวะกระดูกพรุน เป็นต้น

12.13.3.2 ให้การดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะโภชนาการขาดหรือมีภาวะโภชนาการเกินได้อย่างเหมาะสม

12.13.3.3 มีทักษะในการประเมินและดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะ secondary malnutrition ซึ่งมีสาเหตุจาก systemic disease ดังนี้

- Alcoholism

- Cancer
- HIV/AIDS
- Mal-absorption
- Pulmonary disease

12.13.4 การดูแลแบบครอบคลุม (Comprehensive approach)

12.13.4.1 ประยุกต์การจัดการดูแลเรื่องโภชนาการที่เหมาะสมตามช่วงอายุ เพศ ตามความต้องการของร่างกาย และตามสภาพของโรค

12.13.4.2 ใช้หลักโภชนาการทั่วไปเพื่อการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค

12.13.4.3 วินิจฉัยภาวะ disordered eating และสามารถส่งต่อได้อย่างเหมาะสม

- Anorexia nervosa
- Binge eating
- Bulimia nervosa

12.13.4.4 จำแนกผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูงหรือภาวะแทรกซ้อนซึ่งจำเป็นต้องได้รับการส่งต่อแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโภชนาการได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

12.13.5 การดูแลโดยมุ่งเน้นครอบครัว (Family oriented approach)

12.13.5.1 ประเมินครอบครัวอย่างเป็นระบบเพื่อค้นหาปัญหาด้านโภชนาการในสมาชิกของครอบครัว

12.13.5.2 มีทักษะในการร่วมค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหา โดยเน้นผู้ป่วยและครอบครัวมีส่วนร่วม

12.13.5.3 กระตุ้นให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแลปัญหาเรื่องโภชนาการของผู้ป่วยด้วย

12.13.6 การดูแลโดยมุ่งเน้นชุมชน (Community oriented approach)

12.13.6.1 บอกรายนโยบายสาธารณะที่สำคัญด้านโภชนาการในประเทศไทย เช่น ยุทธศาสตร์ คนไทยไร้พุง ยุทธศาสตร์การควบคุมและป้องกันโรคขาดสารไอโอดีนของประเทศไทย ยุทธศาสตร์การเจริญเติบโตเด็กแรกเกิด ถึง 18 ปี และหญิงตั้งครรภ์

12.13.6.2 จำแนกปัญหา วิเคราะห์ ประเมิน และแก้ปัญหาเรื่องโภชนาการที่มีอยู่ร่วมกับชุมชนได้

12.13.6.3 ประสานงานกับโครงการจัดการด้านโภชนาการในชุมชน เช่น Food bank สำหรับ ภาวะวิกฤตจากภัยธรรมชาติ (เช่น การประสบอุทกภัยและขาดแคลนอาหาร) การจัดโภชนาการสำหรับผู้ป่วยยากไร้ และผู้ป่วยสูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้

ภาคผนวก 3 : หัตถการและทักษะในการดูแลผู้ป่วยและครอบครัวของเวชศาสตร์ ครอบครัว

เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรมแล้วผู้สำเร็จการฝึกอบรมมีความสามารถเกี่ยวกับหัตถการต่าง ๆ ที่เหมาะสมสำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว ในหัวข้อต่อไปนี้

หัตถการในการให้การดูแลรักษา (Therapeutic and Technical Procedures)

1. อธิบายข้อบ่งชี้และเลือกใช้หัตถการต่าง ๆ ที่ใช้ในการรักษาผู้ป่วยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับผู้ป่วยและสถานการณ์
2. ทำหัตถการต่าง ๆ ในการรักษาผู้ป่วยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามสถานการณ์
3. ให้ข้อมูลปรึกษาแนะนำแก่ผู้ป่วยและครอบครัวเกี่ยวกับข้อบ่งชี้ ข้อห้ามภาวะแทรกซ้อน และผลเสียที่อาจเกิดขึ้นจากหัตถการนั้น ๆ
4. ชี้แจงเพื่อให้ได้รับความยินยอม (informed consent) ในการทำหัตถการที่มีความเสี่ยง หรือการให้ยาระงับความรู้สึก
5. ให้การช่วยเหลืออย่างเหมาะสมในการบรรเทาความเจ็บปวด (pain management) การลดผลกระทบทางจิตใจ รวมถึงให้การดูแลเบื้องต้นเมื่อเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการทำหัตถการ
6. ให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและครอบครัว ในด้านที่เกี่ยวกับจริยธรรม กฎหมาย และค่าใช้จ่ายที่อาจมีผลจากการทำหัตถการนั้น

การตรวจทางห้องปฏิบัติการและการเก็บตัวอย่างเพื่อนำไปตรวจ (Laboratory Procedures and Specimen Collection)

1. ทำการตรวจทางห้องปฏิบัติการและการเก็บตัวอย่างเพื่อนำไปตรวจ ที่แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวสามารถทำได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง
2. แปลผลการตรวจได้อย่างถูกต้อง
3. ค้นหาและอธิบายข้อผิดพลาดของการตรวจที่พบบ่อยได้
4. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับราคาค่าตรวจ ผลกระทบทางจริยธรรม หรือกฎหมาย ที่อาจมีผลต่อการทำการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ

รายการหัตถการสำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว (Procedural skill)

ทักษะตามเกณฑ์แพทย์สภาส่วนหนึ่งได้รับการฝึกฝนแล้วระหว่างปฏิบัติงานในหลักสูตรแพทยศาสตร์ และแพทย์เพิ่มพูนทักษะ ทั้งนี้ จึงระบุบางหัตถการที่แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวควรได้รับการฝึกฝนระหว่างการฝึกปฏิบัติงานในแผนกต่าง ๆ หรือในสาขาวิชาต่าง ๆ

**สามารถฝึกฝนในต่างสาขาวิชา หรือในสถานที่ปฏิบัติงานอื่น ๆ แตกต่างจากที่ระบุไว้ได้

*ระดับความจำเป็นสามารถพิจารณาภายในสถาบันฝึกอบรมตามบริบทของสถาบันหรือสถานพยาบาลนั้น ๆ และใส่หมายเหตุในกรณีที่ได้ทำต่ำกว่าความจำเป็น

ระดับความจำเป็น

P : Perform

A : Attend (or assist/observe)

สาขาที่เกี่ยวข้อง	ชื่อหัตถการ**	ระดับ*
อายุรศาสตร์	Abdominal paracentesis	P
	Advanced cardiopulmonary resuscitation	P
	Capillary puncture (capillary tube for hematocrit lab, screening TFT in newborn, DTX etc.)	P
	Debridement of wound, Wound dressing	P
	Endotracheal intubation (adult)	P
	First aid management of injured patient]	P
	Intravenous fluid infusion	P
	Lumbar puncture (adult)	P
	Nasogastric intubation and related procedures (gastric gavage/lavage)	P
	Basic mechanical ventilation	A
	Intercostal drainage	A
	Joint aspiration (knee)	A
ศัลยศาสตร์	Aspiration of skin and subcutaneous tissue	A
	Debridement of wound	P
	Incision and drainage	P
	Intravenous fluid infusion	P
	Suture	P
	Excision of benign tumor or cyst of skin and subcutaneous tissue	A
	Intercostal drainage	A
	Local infiltration and digital nerve block	A
	Removal of nail or nail fold	A
กุมารเวชศาสตร์	Aerosol bronchodilator therapy	P
	Capillary puncture (capillary tube for hematocrit lab, screening TFT in newborn, DTX etc.)	P
	Neonatal resuscitation, ET tube children	A

สาขาที่เกี่ยวข้อง	ชื่อหัตถการ**	ระดับ*
สูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา	Pap smear	P
	Contraceptive drug implantation and removal	A
	Normal labor or OB&GYNE emergency delivery	A
	Contraceptive drug implantation and removal	A
วิสัญญีวิทยา	Basic mechanical ventilation	A
	Local infiltration and digital nerve block	A
ออร์โธปิดิกส์/เวชศาสตร์ฟื้นฟู	Stump bandaging	P
	External splinter or slab	A
เวชศาสตร์ฉุกเฉิน	Advanced cardiopulmonary resuscitation	P
	Aerosol bronchodilator therapy	P
	Endotracheal intubation (adult)	P
	First aid management of injured patient	P
	Focused assessment with sonography in trauma [FAST]	P
	Nasogastric intubation and related procedures (gastric gavage/lavage)	P
	Basic mechanical ventilation	A
	External splinter or slab	A
	Local infiltration and digital nerve block	A
โสต ศอ นาสิก/จักษุวิทยา	Removal of foreign body from ear/nose/throat	A
	Removal of foreign body from conjunctiva	A
เวชศาสตร์ครอบครัว /Primary care unit	Abdominal paracentesis	P
	Capillary puncture (capillary tube for hematocrit lab, screening TFT in newborn, DTX etc.)	P
	Debridement of wound, Wound dressing	P
	Intravenous fluid infusion	P
	Injection: intradermal, subcutaneous, intramuscular, intravenous	P
	Peritoneal dialysis care	P
	Stomal care	P
	Urethral catheterization	P
	Thoracentesis	A

รายการทักษะนอกเหนือจากหัตถการสำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว (Nonprocedural skill
(advice and knowledge)

ทักษะตามเกณฑ์แพทยสภาส่วนหนึ่งได้รับการฝึกฝนแล้วระหว่างปฏิบัติงานในหลักสูตรแพทยศาสตร์ และแพทย์เพิ่มพูนทักษะ ทั้งนี้ จึงระบุบางทักษะ (การให้คำแนะนำและความรู้ในการปฏิบัติ) ที่แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวควรได้รับการฝึกฝนระหว่างการฝึกปฏิบัติงานในแผนกต่าง ๆ หรือในสาขาวิชาต่าง ๆ

**สามารถฝึกฝนในต่างภาควิชา ต่างสาขา หรือในสถานที่ปฏิบัติงานอื่น ๆ แตกต่างจากระบุไว้ได้

*ระดับความจำเป็นสามารถพิจารณาภายในสถาบันฝึกอบรมตามบริบทของสถาบันหรือ

สถานพยาบาลนั้น ๆ และใส่หมายเหตุในกรณีที่ได้ทำต่ำกว่าความจำเป็น

ระดับความจำเป็น

P : Perform

A : Attend (or assist/observe)

สาขาที่เกี่ยวข้อง	ชื่อทักษะ (advice and knowledge) **	ระดับ*
Primary care/เวชศาสตร์ครอบครัว	Breathing exercise advice/demonstration	P
	Blood and blood component transfusion	P
	Strengthening , stretching exercise and Balance training	P
	Oxygen therapy	P

ลำดับหัตถการและทักษะเรียงตามระดับชั้น P-A และเรียงรายการตามลำดับตัวอักษรภาษาอังกฤษ

ภาคผนวก 4 : การทำวิจัย

คุณลักษณะของงานวิจัยเพื่อสอบวุฒิปัตร์/อนุปัตร์ฯ แสดงความรู้ความชำนาญ
ในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว
และ คำแนะนำเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานวิจัยเพื่อการตีพิมพ์

คุณลักษณะของงานวิจัยที่ส่งสอบบอร์ด

1. หัวข้องานวิจัยต้องเป็นงานด้านเวชศาสตร์ครอบครัวหรือการบริการสุขภาพปฐมภูมิ
2. งานวิจัยต้องดำเนินการในช่วง 3 ปี ของการฝึกอบรมสำหรับการขอ วว. และภายใน 5 ปี สำหรับการขอ อว.
3. งานวิจัยต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยให้ดำเนินงานวิจัยในมนุษย์หรืออนุมัติให้ยกเว้นการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (รายละเอียดในหมายเหตุ 1) ทั้งนี้การวิจัยแบบ Systematic review หรือ Meta-analysis ยกเว้นให้ไม่ต้องขอจริยธรรมวิจัยได้
4. งานวิจัยต้องได้รับการรับรองจากสถาบันฝึกอบรม (โดยมีลายเซ็นจริงยืนยัน จากอาจารย์ที่ปรึกษาและหรืออาจารย์ผู้ดูแลการฝึกอบรม ไม่ให้ใช้ลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์)
5. ต้องดำเนินงานวิจัยภายใต้ข้อกำหนดของ GCP (Good clinical Practice) ไม่มีการปลอมแปลงข้อมูลในงานวิจัย
6. ชนิดของงานวิจัยที่สามารถทำได้แก่ งานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative study) หรือเชิงคุณภาพ (Qualitative study) หรือแบบผสม (Mixed method study) หรือ แบบ Systematic review หรือ Meta-analysis

6.1. งานวิจัยเชิงปริมาณ

- 6.1.1. เป็นรูปแบบการวิจัย Experimental study หรือ Observational study ซึ่งสามารถเป็นได้ทั้ง Descriptive หรือ Analytic study (โดยอาจเป็นการศึกษาแบบ retrospective, cross sectionalหรือ cohort study) ทั้งนี้ไม่สามารถใช้ Case report หรือ Case series ได้
- 6.1.2. กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาไม่ควรน้อยกว่า 30 คน หากน้อยกว่านี้ต้องระบุเหตุผลและ
- 6.1.3. วิธีการคำนวณ sample size และแหล่งข้อมูลอย่างละเอียด

6.2. งานวิจัยเชิงคุณภาพ

6.2.1. มีกระบวนการทวนปัญหา วางแผนวิจัย ดำการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ตามแนวทางมาตรฐานสากล โดยใช้หัวข้อพิจารณาตาม Critical Appraisal Skills Program หรือ COREQ (Consolidated criteria for Reporting Qualitative research) Checklist (รายละเอียดในหมายเหตุ 2)

7. ผู้สมัครสอบต้องเป็นผู้นิพนธ์หลัก (ชื่อแรกของงาน) การมีชื่อเป็น Co-responding author เพียงอย่างเดียวไม่สามารถใช้งานวิจัยนี้ยื่นสอบได้
8. ลักษณะงานที่ได้รับการตีพิมพ์แล้ว งานวิจัยต้องเป็น Original article เท่านั้น กรณีที่เป็น Short communication, case report, case series ไม่สามารถใช้ได้ ยกเว้น short communication ที่ถูกปรับมาจากงานเริ่มต้นที่เป็น Original article (ขอให้แสดง manuscript ที่เป็น Original article มาด้วย)
9. ผลงานต้องไม่เคยนำไปใช้ในการประเมินวิทยฐานะมาก่อนรวมทั้งไม่เคยใช้ในการสมัครสอบเพื่อวุฒิบัตร/ปริญญาบัตร/ขอเลื่อนขั้นตำแหน่ง
10. วารสารที่ตีพิมพ์ภายในประเทศต้องเป็นวารสารที่อยู่ในระบบฐานข้อมูลTCIระดับ1หรือ2ที่ราชวิทยาลัยฯ รับรอง
11. การตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพที่ยื่นนอกเหนือประกาศของ TCI ให้อยู่ใน PubMed, Scopus, Web of Science หรือ ในวารสารนานาชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษในบทความหรือในบทความย่อและมีการตีพิมพ์ ทั้งนี้ต้องไม่เป็นวารสารที่เข้าข่ายกลุ่มวารสารที่ไม่น่าเชื่อถือ (รายละเอียดในหมายเหตุ 3)
12. ห้ามทำการคัดลอก หรือนำงานวิจัยของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ราชวิทยาลัยฯจะใช้โปรแกรมตรวจสอบการคัดลอกผลงานการเขียนทางวิชาการ โดยกำหนดให้มีเนื้อหาที่เหมือนกับเอกสารอื่นไม่เกิน ร้อยละ20
13. ผลงานที่ใช้ยื่นส่งสอบ
  - เอกสารการรับรองจากสถาบันฝึกอบรม (โดยมีลายเซ็นจริงยืนยัน จากอาจารย์ที่ปรึกษาและหรืออาจารย์ผู้ดูแลการฝึกอบรม ไม่ให้ใช้ลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์)
  - สำเนาใบรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
  - สำเนาบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ลงในวารสาร(Manuscript) หรือบทความวิจัยที่ส่งขอเพื่อตีพิมพ์
  - หากเป็นบทความที่ได้รับแล้วแต่ยังอยู่ระหว่างการรอตีพิมพ์ ให้ส่งใบตอบรับการตีพิมพ์จากบรรณาธิการ

- หลักฐานการส่งตีพิมพ์จากวารสาร (Submission) และ/หรือ หลักฐานการตอบรับ/ปฏิเสธเพื่อตีพิมพ์ เช่น emailผลการตอบรับการลงทะเบียนส่งงานจากบรรณาธิการวารสาร

รายละเอียดหมายเหตุ 1 – 3

หมายเหตุ 1 โครงการวิจัยที่สามารถขอรับการยกเว้นจากการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยได้ มีดังนี้ (ทั้งนี้ผู้วิจัยยังต้องทำเรื่องขอรับการยกเว้นจากคณะกรรมการวิจัย)

1. เป็นกิจกรรมการเรียนการสอน การประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพโรงพยาบาล การปรับปรุงคุณภาพงาน การประเมินผลการให้บริการของหน่วยงาน ทั้งนี้ต้องเป็นการดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดโดยคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพ หรือกรรมการอื่นในระดับคณะขึ้นไป
2. โครงการวิจัยที่จัดเข้าในประเภทต่อไปนี้
  - เป็นการวิจัยที่ไม่ได้นำบุคคลมาเป็นผู้ถูกทดลองหรือเป็นการเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
  - เป็นการวิจัยในคณะแพทยศาสตร์หรือสถาบันการศึกษาอื่นเกี่ยวกับการบริการการศึกษา หรือแพทยศาสตรศึกษา (เช่น การวิจัยยุทธศาสตร์ทางการศึกษา หรือ การวิจัยประสิทธิผล หรือเปรียบเทียบเทคนิคการสอน หลักสูตร หรือการจัดการชั้นเรียน ที่ดำเนินการเป็นปกติอยู่แล้วโดยไม่มีการเพิ่มเติมมาตรการใด ๆ เข้าไป) หรือเป็นการวิจัยเพื่อประเมินโครงการบริหารจัดการของหน่วยงานของคณะแพทยศาสตร์
  - เป็นการวิจัยโดยใช้วิธีการสำรวจ สัมภาษณ์ ในประชากรที่เป็นผู้ใหญ่สุขภาพดี ทั้งนี้ต้อง (ก) ไม่มีหัวข้อ/คำถามที่อ่อนไหว เช่น พฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมผิดกฎหมาย พฤติกรรมที่เสื่อมเสียชื่อเสียงบุคคล/ชุมชน หรือ (ข) ไม่ถามทัศนคติที่หากเปิดเผยเป็นผลเสียแก่การจ้างงาน เช่น การสำรวจความพึงพอใจของข้าราชการเกี่ยวกับสวัสดิการที่ได้รับ หรือ (ค) ผลการสำรวจไม่ทำให้องค์กรที่ให้ข้อมูลเสื่อมเสียชื่อเสียง
  - เป็นการวิจัยโดยการสังเกตพฤติกรรมของประชาชนในที่สาธารณะโดยที่ (๑) ผู้วิจัยไม่ไปแทรกแซงหรือจัดฉาก (๒) พฤติกรรมที่ถูกสังเกต/สถานที่ที่ใช้สังเกตไม่ล่วงล้ำความเป็นส่วนตัว และ (๓) ไม่บันทึกข้อมูลในลักษณะที่บ่งบอกถึงตัวบุคคลได้
  - เป็นการวิจัยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะอยู่แล้วตามกฎหมาย หรือไม่คาดหวังว่าเป็นข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับ

- เป็นการวิจัยที่ใช้ข้อมูลข่าวสารทุติยภูมิแบบนิรนาม เช่น การใช้ข้อมูลจากรายงานประจำปีของหน่วยงาน
- เป็นการวิจัยในห้องปฏิบัติการโดยใช้ตัวอย่างจากแหล่งที่ให้บริการทั่วไป เช่น การวิจัยโดยใช้ cell line ที่ขอจาก ATCC และปฏิบัติตามข้อตกลงโอนถ่ายวัสดุ (ถ้ามี)
- เป็นการวิจัยย้อนหลังในตัวอย่างชีวภาพที่หลีกเลี่ยงการตรวจวินิจฉัยและเก็บรักษาไว้ในคลังของหน่วยงาน โดยตัวอย่างที่นำมาวิจัยต้องไม่มีรหัสหรือสิ่งใด ๆ ที่ทำให้ทราบตัวเจ้าของตัวอย่างได้ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม และไม่เกี่ยวกับหัวข้อวิจัยที่อ่อนไหว
- เป็นการวิจัยโดยทดสอบรสชาติอาหารที่เป็นอาหารทั่วไปที่ไม่มีสารปรุงแต่งหรือสารปนเปื้อน หรือถ้ามีต้องไม่เกินปริมาณที่กำหนดโดย อย. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การทดสอบรสชาติผลไม้จากแหล่งผลิตต่าง ๆ โดยไม่เติมสารปรุงรส

อนึ่งโครงการวิจัยที่เกี่ยวกับนักโทษหรือผู้อยู่ในทัณฑสถาน, ผู้ติดเชื้อ HIV, ผู้ป่วยระยะสุดท้าย, ผู้ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ, ทารกในครรภ์, ทารกแรกเกิด, เด็ก, หญิงมีครรภ์ และ human in vitro fertilization ไม่สามารถขอรับการยกเว้นการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยได้

(อ้างอิง ประกาศคณะแพทยศาสตร์ เรื่อง “แนวปฏิบัติสำหรับนักวิจัย ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2559)

หมายเหตุ 2 แนวทางการทำงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์

- Critical Appraisal Skills Program
<https://casp-uk.net/wp-content/uploads/2018/01/CASP-Qualitative-Checklist-2018.pdf> หรือ
- COREQ (Consolidated criteria for Reporting Qualitative research) Checklist
http://cdn.elsevier.com/promis_misc/ISSM_COREQ_Checklist.pdf

หมายเหตุ 3 วารสาร ที่ราชวิทยาลัยพิจารณาให้ผ่านเกณฑ์การฝึกอบรม

- วารสารต่างประเทศ ขอให้เป็นวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูล Scopus, PubMed หรือ Web of Science
- ราชวิทยาลัยแพทยเวชศาสตร์ครอบครัวไม่รับพิจารณางานที่ตีพิมพ์ในวารสารกลุ่มที่ไม่มีความน่าเชื่อถือ (Predatory journals and Publishers) เนื่องจากวารสารดังกล่าวไม่เป็นที่ยอมรับทั้งในระดับหน่วยงานวิชาการระดับประเทศและสากล ขอให้เช็ครายวารสารและ

สำนักพิมพ์ตาม BEALL'S LIST ดึงlink ที่แนบมา <https://beallslit.net/> และ <https://predatoryjournals.com/journals/>

- วารสารภายในประเทศ ต้องอยู่ในระดับTCI: 1, 2 และเกี่ยวข้องกับงานวิชาการด้านเวชศาสตร์ครอบครัวหรือสุขภาพปฐมภูมิ

คำแนะนำการประเมินคุณภาพรายงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์

แนวทางประเมินคุณภาพการประเมินความเหมาะสมของงานแต่ละด้าน	
1. ชื่อบทความ (Title)	- Appropriate length of the title text - Relevant to research question and objectives
น้อย	ไม่มีความชัดเจน (ขาดวัตถุประสงค์, รูปแบบ, วิธีการ)
ปานกลาง	มีความชัดเจน (วัตถุประสงค์, รูปแบบ, วิธีการ) ไม่กระชับ สั้นหรือยาวเกินไป ใช้คำย่อหรือไม่ใช้คำศัพท์มาตรฐาน
มาก	มีความชัดเจน(วัตถุประสงค์, รูปแบบ, วิธีการ) กระชับ ไม่ใช้คำย่อ, ใช้คำศัพท์มาตรฐาน
2. บทคัดย่อ (Abstract)	- Research question appropriately stated - Study design and methods used clearly outlined - Major results clearly outlined - Main conclusions/recommendations clearly outlined
น้อย	แต่ละส่วนไม่สอดคล้องกัน อ่านแล้วไม่สามารถเข้าใจงานได้
ปานกลาง	แต่ละส่วนยังไม่ชัดเจนแต่มีความสอดคล้องกันอยู่ อ่านแล้วสามารถเข้าใจงานได้ส่วนมาก แต่เนื้อหาไม่กระชับ เกิน 300 คำ
มาก	แต่ละส่วนมีความชัดเจนและสอดคล้องกัน อ่านแล้วสามารถเข้าใจงานได้เป็นอย่างดี เนื้อหากระชับไม่เกิน 300 คำ
3. บทนำ (Introduction)	- Research question/ hypothesis clearly stated - Research question was relevant - Relevant literature analyzed and referenced properly
น้อย	ระบุเหตุผลของปัญหาที่ศึกษาได้ไม่ชัดเจน (ปัญหาเป็นอย่างไร ปัจจุบันมีการศึกษาอะไรอยู่บ้าง ยังมีประเด็นอะไรที่ยังไม่รู้ และจะทำการศึกษาอะไรให้ได้คำตอบนี้) งานวิจัย/วิชาการที่ทบทวนไม่สอดคล้องกับปัญหาที่ศึกษา ไม่ทันสมัยของปัญหา อ่านเข้าใจยาก ลำดับวกวน

แนวทางประเมินคุณภาพการประเมินความเหมาะสมของงานแต่ละด้าน	
ปานกลาง	ระบุเหตุผลของปัญหาที่ศึกษาได้พอเข้าใจ (ปัญหาเป็นอย่างไร ปัจจุบันมีการศึกษาอะไรอยู่บ้าง ยังมีประเด็นอะไรที่ยังไม่รู้ และจะทำการศึกษาอะไรให้ได้คำตอบนี้) งานวิจัย/วิชาการที่ทบทวนสอดคล้องกับปัญหาที่ศึกษา ทันยุคสมัยของปัญหาและมีจำนวนอย่างน้อย 5 เรื่อง อ่านพอเข้าใจ ลำดับความบ้าง
มาก	ระบุเหตุผลของปัญหาที่ศึกษาได้ชัดเจน (ปัญหาเป็นอย่างไร ปัจจุบันมีการศึกษาอะไรอยู่บ้าง ยังมีประเด็นอะไรที่ยังไม่รู้ และจะทำการศึกษาอะไรให้ได้คำตอบนี้) งานวิจัย/วิชาการที่ทบทวนสอดคล้องกับปัญหาที่ศึกษาทันยุคสมัยของปัญหาอย่างน้อย 5 เรื่อง อ่านเข้าใจง่ายลำดับเหมาะสม
4. วิธีการ (Methodology)	<ul style="list-style-type: none"> - Presented methods allow other researchers to carry out similar studies - Study design was appropriate for the research question - Methods were appropriate for the research question - Statistical methods were appropriate for the research question
น้อย	เขียนกระบวนการวิจัยไม่ครบ ไม่เป็นลำดับ สามารถทำซ้ำได้บางส่วน study design และวิธีการดำเนินงานไม่สมบูรณ์ (ประชากรที่ศึกษา, เครื่องมือ, วิธีการเก็บข้อมูล, จริยธรรมวิจัย) แต่ภาพรวมยังสอดคล้องกับคำถามวิจัย ใช้สถิติเหมาะสมกับคำถามวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องส่วนมาก
ปานกลาง	เขียนกระบวนการวิจัยเกือบสมบูรณ์ เป็นลำดับ สามารถทำซ้ำได้ study design และวิธีการดำเนินงานไม่สมบูรณ์ (ประชากรที่ศึกษา, เครื่องมือ, วิธีการเก็บข้อมูล, จริยธรรมวิจัย) แต่ภาพรวมยังสอดคล้องกับคำถามวิจัย ใช้สถิติเหมาะสมกับคำถามวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องบางส่วน
มาก	เขียนกระบวนการวิจัยครบ เป็นลำดับ สามารถทำซ้ำได้ study design และวิธีการดำเนินงาน (ประชากรที่ศึกษา, เครื่องมือ, วิธีการเก็บข้อมูล, จริยธรรมวิจัย) สอดคล้องกับคำถามวิจัย ใช้สถิติเหมาะสมกับคำถามวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลถูกต้องและครบถ้วน

แนวทางประเมินคุณภาพการประเมินความเหมาะสมของงานแต่ละด้าน	
5. ผลการศึกษา (Results)	<ul style="list-style-type: none"> - Results were clearly presented - Results were relevant to the research subject - Tables and figures were appropriate and clear - Data are credible
น้อย	ระบุผลคลุมเครือ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์บางส่วน ตาราง/กราฟ/ภาพ มีรายละเอียดไม่สมบูรณ์ (จำนวน ร้อยละ ค่าทางสถิติใน
ปานกลาง	ระบุผลชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ตาราง ภาพ กราฟมีรายละเอียดไม่สมบูรณ์ (จำนวน ร้อยละ ค่าทางสถิติตาม การศึกษา) ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือและเป็นไปได้ ไม่เสนอข้อมูลซ้ำซ้อน อ่านพอ เข้าใจ แต่ไม่เป็นลำดับ
มาก	ระบุผลชัดเจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ตาราง/ภาพ/กราฟ มีรายละเอียด สมบูรณ์ (จำนวน ร้อยละ ค่าทางสถิติตามการศึกษา) ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ และเป็นไปได้ ไม่เสนอข้อมูลซ้ำซ้อน สามารถอ่านเข้าใจง่าย เป็นตามลำดับ
6. บทวิจารณ์ (Discussion)	<ul style="list-style-type: none"> - Discussion and conclusions follow from the results - Limits of the study and of the results were described บอกข้อจำกัด ของการศึกษา
น้อย	อภิปรายสอดคล้องตามวัตถุประสงค์บางส่วน ไม่ระบุ key result และไม่อธิบาย งานเทียบกับงานวิจัยหรืองานวิชาการอื่น ไม่ระบุข้อจำกัดของการศึกษา
ปานกลาง	อภิปรายสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ส่วนมาก ระบุ key result และอธิบายโดย เทียบกับงานวิจัยหรืองานวิชาการอื่นบางส่วน แต่ไม่ระบุจุดเด่นของการศึกษา และการนำผลที่ได้ไปใช้ ไม่ระบุข้อจำกัดของการศึกษา
มาก	อภิปรายสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ส่วนมาก ระบุ key result และอธิบายโดย เทียบกับงานวิจัยหรืองานวิชาการอื่นอย่างเหมาะสม ระบุจุดเด่นของการศึกษา และการนำผลที่ได้ไปใช้ ระบุข้อจำกัดของการศึกษา
7. เอกสารอ้างอิง (References)	<ul style="list-style-type: none"> - Right format (ตัวอย่างเช่น ตาม Vancouver style) - Number of Reference ตรงตามที่ยังอ้างอิง จำนวนเหมาะสมอย่างน้อย 15-20 เรื่องขึ้นไป - Appropriate for context สอดคล้องกับเรื่องและมีความเป็นปัจจุบัน (Update) สัดส่วนงานตีพิมพ์ที่นานกว่า 10 ปีไม่เกิน 20%

แนวทางประเมินคุณภาพการประเมินความเหมาะสมของงานแต่ละด้าน	
น้อย	Reference style ปนกัน เลขในบทไม่ตรงตามที่อ้างอิงและมีจำนวนน้อยกว่า 10 เรื่อง สอดคล้องกับเรื่องบ้าง และไม่ Update สัดส่วนงานตีพิมพ์ที่นานกว่า 10 ปีเกิน 50%
ปานกลาง	Vancouver style เป็นส่วนมาก เลขในบทตรงตามที่อ้างอิงและมีจำนวนน้อยกว่า 15 เรื่อง สอดคล้องกับเรื่องส่วนมาก และมีความเป็นปัจจุบัน (Update) (สัดส่วนงานตีพิมพ์ที่นานกว่า 10 ปี มีจำนวนเกิน 20%)
มาก	Vancouver style เลขตรงตามที่อ้างอิง และมีจำนวนเหมาะสม อย่างน้อย 15-20 เรื่องขึ้นไป สอดคล้องกับเนื้อหา และมีความเป็นปัจจุบัน (Update) (สัดส่วนงานตีพิมพ์ที่นานกว่า 10 ปีไม่เกิน 20%)

ภาคผนวก 5 : กิจกรรมสมรรถนะองค์รวม
กิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อถือไว้ใจได้ (Entrustable Professional Activity:EPA)

ราชวิทยาลัยแพทยเวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทยกำหนดกิจกรรมสมรรถนะองค์รวม (Entrustable Professional Activity: EPA) ไว้ 7 กิจกรรม ประกอบไปด้วย

1. การดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่บ้าน (Home care for patient and family)
2. การดูแลแบบประคับประคอง (Palliative care)
3. การดูแลผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง (Care for patients with chronic diseases)
4. การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับ บุคคล ครอบครัว และชุมชน (Health promotion and disease prevention for individual, family and community)
5. การดูแลผู้ป่วยนอกที่ครอบคลุมทั้งการรักษาส่งเสริมป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพ (Comprehensive ambulatory Care)
6. การพัฒนางานด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพในพื้นที่ (System and community based practice)
7. การทำงานวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัว (Research in family medicine)

ตารางที่ 5.1 ระดับความสามารถของกิจกรรมสมรรถนะองค์รวมและสมรรถนะหลัก

ระดับ	ความสามารถ
1	สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ภายใต้การควบคุมของอาจารย์อย่างใกล้ชิด (Allowed to practice under full supervision)
2	สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ภายใต้การชี้แนะของอาจารย์ (Practice with supervision)
3	สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีอาจารย์ให้ความช่วยเหลือเมื่อต้องการ (Practice with supervision on demand)
4	สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องกำกับดูแล (“Unsupervised” practice allowed)
5	สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องกำกับดูแล และควบคุมผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่าได้ (“Unsupervised” practice allowed and supervision task may be given)

ตารางที่ 5.2 ระดับความสามารถในกิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อถือไว้ใจได้ที่แพทย์ประจำบ้านต้องปฏิบัติได้ในแต่ละ
 ชั้นปี

EPA	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3
1. การดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่บ้าน	3	4	5
2. การดูแลแบบประคับประคอง	2	2	3
3. การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง	2	3	4
4. การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับบุคคล ครอบครัว และชุมชน	2	3	4
5. การดูแลผู้ป่วยนอกที่ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริมป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพ	2	3	4
6. การพัฒนางานด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพในพื้นที่	2	3	4
7. การทำงานวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัว	2	2	3

ตารางที่ 5.3 กิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อถือไว้ใจได้และสมรรถนะหลัก 6 ด้าน (EPAs/Competency Matrix ตามมาตรฐานความรู้ความชำนาญของแพทย์เฉพาะทาง หน้า 4)

EPAs	Patient care	Medical Knowledge and Skills	Interpersonal and Communication Skills	Practice-Based Learning and Improvement	Professionalism	System – Based Practice
1. การดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่บ้าน	5.1.1	5.2.2	5.3.1	5.4.1	5.5.1	5.6.1
	5.1.5	5.2.3	5.3.2	5.4.2	5.5.4	5.6.2
	5.1.6					5.6.4
2. การดูแลแบบประคับประคอง	5.1.4	5.2.2	5.3.2	5.4.2	5.5.2	5.6.3
	5.1.6			5.4.4	5.5.4	5.6.6
				5.4.6		5.6.7

EPA	Patient care	Medical Knowledge and Skills	Interpersonal and Communication Skills	Practice-Based Learning and Improvement	Professionalism	System – Based Practice	
3. การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง	5.1.2	5.2.2	5.3.2	5.4.2	5.5.1	5.6.2	
	5.1.3		5.3.5	5.4.5	5.5.3	5.6.4	
	5.1.4				5.5.4	5.6.5	
	5.1.5					5.6.8	
4. การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับ บุคคล ครอบครัว และชุมชน	5.1.1	5.2.1	5.3.1	5.4.2	5.5.1	5.6.2	
	5.1.2	5.2.3	5.3.2	5.4.3	5.5.2	5.6.4	
	5.1.5		5.3.4	5.4.4	5.5.3	5.6.8	
				5.3.5	5.4.5		
		5.3.6					
5. การดูแลผู้ป่วยนอกที่ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ	5.1.2	5.2.1	5.3.1	5.4.1	5.5.1	5.6.2	
	5.1.3	5.2.2	5.3.2	5.4.2	5.5.2	5.6.5	
			5.3.3		5.5.3		
6. การพัฒนางานด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพในพื้นที่	5.1.1	5.2.2	5.3.4	5.4.2	5.5.1	5.6.1	
	5.1.2	5.2.3	5.3.5	5.4.5	5.5.3	5.6.2	
	5.1.3		5.3.6		5.5.4	5.6.3	
							5.6.4
						5.6.7	
						5.6.8	
7. การทำงานวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัว	5.1.1	5.2.1	5.3.6	5.4.1	5.5.2	5.6.1	
	5.1.2	5.2.2		5.4.3	5.5.3	5.6.2	
					5.4.4	5.5.4	5.6.6
					5.4.5		5.6.8

รายละเอียดกิจกรรมสมรรถนะองค์รวมที่ 1 (EPA 1 Description)

1. ชื่อกิจกรรมสมรรถนะองค์รวม (EPA Title)	การดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่บ้าน (Home care for patient and family)			
2. รายละเอียดกิจกรรม (Description of the activity)	ดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่บ้าน ตั้งแต่การดูแลรักษา ส่งเสริม ป้องกันโรค และ พึ่งพา โดยสามารถใช้ หลักการ patient centered medicine และการดูแลต่อเนื่อง และ เป็นผู้นำทีมสหสาขาวิชาชีพในการ เยี่ยมบ้าน			
3. ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ คาดหวัง (Required experience, skills, attitude and behavior for entrustment)	3.1 Patient-centered and Holistic care 3.2 Family- and community-oriented care 3.3 Working with patient and family 3.4 Working with multidisciplinary team			
4. ความเชื่อมโยงกับสมรรถนะหลัก และระดับความสามารถตามขั้นปี (Link with competencies and predefined milestones)	EPA (ระดับ) การดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่บ้าน	ขั้นปีที่ 1 3	ขั้นปีที่ 2 4	ขั้นปีที่ 3 5
	(รายละเอียดในตารางหน้าที่ 151)			
5. แหล่งข้อมูลเพื่อบอกความก้าวหน้า ของระดับความสามารถ (Sources of information to determine progress)	5.1 แบบบันทึกการเยี่ยมบ้านผู้ป่วย 5.2 รายงานการดูแลผู้ป่วยเยี่ยมบ้าน 5.3 การนำเสนอ case conference การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน			
6. การตัดสินระดับความสามารถ (Basis for formal entrustment decision)	6.1 รายงานการดูแลผู้ป่วยเยี่ยมบ้าน 6.2 สอบ ข้อเขียน (MCQ, MEQ) และ/หรือ ปฏิบัติ (OSCE, long case) 6.3 work place based assessment (MINICEX,360)			

คำอธิบายระดับความสามารถของกิจกรรมสมรรถนะองค์รวม และสมรรถนะหลัก

ชั้นปีที่	1	2	3
ขีดความสามารถ	3	4	5
ข้อย่อย EPA	1-3	2-4	4-6

ชั้นปี	ความสามารถขั้นต่ำที่ต้องทำได้ในแต่ละชั้นปี
1	<p>1. มีความรู้หลักการทั่วไปของการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> ระบุความสำคัญ ความหมายวัตถุประสงค์ ของการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน ผู้ป่วย ระบุข้อบ่งชี้และชนิดของการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน ระบุบทบาทของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน <p>2. สามารถเตรียมแผนการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/เยี่ยมบ้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> จัดเตรียมอุปกรณ์ในกระเป่าเยี่ยมบ้านตามความจำเป็นของผู้ป่วยแต่ละราย ประเมินการดูแลตนเองที่บ้านของผู้ป่วย ประเมินสภาพแวดล้อมและความปลอดภัยที่บ้าน บันทึกข้อมูลของผู้ป่วยและครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยที่บ้านเพื่อใช้สื่อสาร กับบุคลากรทางการแพทย์ทั้งในระดับปฐมภูมิด้วยกันและต่างระดับได้ <p>3. สามารถร่วมการวางแผนการเข้าเยี่ยมบ้านเพื่อให้ารดูแลรักษาอย่างต่อเนื่องได้</p> <ul style="list-style-type: none"> ทำงานร่วมกับทีมบุคลากรทางการแพทย์สหสาขาวิชา ในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน โดยเข้าใจถึงบทบาท ของบุคลากรอื่น ๆ ในทีมเยี่ยมบ้าน ให้การวินิจฉัยปัญหาและการรักษาเบื้องต้น ในภาวะฉุกเฉิน ระหว่างการเยี่ยมบ้าน และส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาล ประเมินภาวะเครียดของผู้ดูแลที่อาจเกิดจากการดูแลผู้ป่วยและการจัดการกับความเครียดที่เกิดขึ้น ร่วมวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยร่วมกับทีมรับผิดชอบดูแลผู้ป่วยของแต่ละโรงพยาบาล
2	<p>4. ดำเนินการเยี่ยมบ้านร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพได้</p> <ul style="list-style-type: none"> จัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง ตามความเสี่ยง ความรุนแรงของปัญหาและระยะเวลาที่เหมาะสมในการเข้าเยี่ยมบ้าน ทำการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการเพิ่มเติมและให้การรักษา โดยคำนึงถึงข้อจำกัด ทำการประเมิน วินิจฉัยและจัดการปัญหา ร่วมกับผู้ป่วยและครอบครัวโดยตระหนักถึงวัฒนธรรม ของชุมชนที่มีผลกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกและการตัดสินใจของผู้ป่วย

ชั้นปี	ความสามารถขั้นต่ำที่ต้องทำได้ในแต่ละชั้นปี
2	<ul style="list-style-type: none"> • สามารถใช้อุปกรณ์ช่วยเหลือในการดูแลผู้ป่วยที่บ้านตามบริบทของผู้ป่วย และของโรงพยาบาล ตัวอย่างเช่น การใช้ home oxygen therapy เครื่องดูดเสมหะ อุปกรณ์สำหรับการฟอกไตทางหน้าท้องและเครื่องพ่นยา • เป็นผู้นำที่ดีในทีมเยี่ยมบ้านและแสดงบทบาทของแพทย์ในทีมสหสาขาวิชาในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน
3	<p data-bbox="405 533 1155 577">5. การจัดการบริการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้านในบริการปฐมภูมิ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ฐานข้อมูลผู้ป่วยเยี่ยมบ้านที่สามารถเชื่อมโยงการดูแลอย่างต่อเนื่องระหว่างบุคลากรทางการแพทย์ในแต่ละสาขา • ค้นหาข้อจำกัดของการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้านและแนวทางการแก้ไข • พัฒนาระบบการดูแลผู้ป่วยที่บ้านร่วมกับชุมชน <p data-bbox="405 810 1347 909">6. ทำการสอนและฝึกปฏิบัติเรื่องการเยี่ยมบ้านให้แก่แพทย์รุ่นน้อง นักศึกษาแพทย์ และบุคลากรทางการแพทย์ สาขาอื่น ๆ ได้</p> <ul style="list-style-type: none"> • วางแผนการสอนการเยี่ยมบ้านที่เหมาะสมกับผู้เรียนรู้แต่ละระดับ • ควบคุมการสอนการเยี่ยมบ้านที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ • ให้คำแนะนำกลับและช่วยให้ผู้เรียนสะท้อนการเรียนรู้ได้

รายละเอียดกิจกรรมสมรรถนะองค์รวมที่ 2 (EPA 2 Description)

1. ชื่อกิจกรรมสมรรถนะองค์รวม (EPA Title)	การดูแลแบบประคับประคอง (Palliative care)			
2. รายละเอียดกิจกรรม (Description of the activity)	ให้บริการดูแลผู้ป่วย palliative และครอบครัวทั้งในแผนกผู้ป่วยนอก แผนกผู้ป่วยใน และที่บ้าน			
3. ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ คาดหวัง (Required experience, skills, attitude and behavior for entrustment)	3.1 Pain management and supportive care 3.2 End of life care (advance care plan, living will, grief and bereavement) 3.3 Spiritual Health 3.4 Family Meeting and counselling 3.5 Doctor-patient-family relationship			
4. ความเชื่อมโยงกับสมรรถนะหลักและระดับความสามารถตามขั้นปี (Link with competencies and predefined milestones)	EPA (ระดับ) การดูแลแบบประคับประคอง	ขั้นปีที่ 1 2	ขั้นปีที่ 2 2	ขั้นปีที่ 3 3
	(รายละเอียดในตารางหน้า 154)			
5. แหล่งข้อมูลเพื่อบอกความก้าวหน้า ของระดับความสามารถ (Sources of information to determine progress)	5.1 แบบบันทึกการเยี่ยมบ้านผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง 5.2 รายงานการดูแลผู้ป่วย ซึ่งเป็นผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบดูแลแบบประคับประคอง 5.3 การนำเสนอ case conference การดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง			
6. การตัดสินระดับความสามารถ (Basis for formal entrustment decision)	6.1 รายงานการดูแลผู้ป่วย ซึ่งเป็นผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง 6.2 สอบ ข้อเขียน (MCQ, MEQ) และปฏิบัติ (OSCE, long case) 6.3 work place based assessment(MINICEX,360)			

คำอธิบายระดับความสามารถของกิจกรรมสมรรถนะองค์รวมและสมรรถนะหลัก

ชั้นปีที่	1	2	3
ขีดความสามารถ	2	2	3
ข้อย่อย EPA	1-2	3	4

ชั้นปี	ความสามารถขั้นต่ำที่ต้องทำได้ในแต่ละชั้นปี
1	<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจต่อการดูแลผู้ป่วย palliative care ในเรื่องดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • สถานการณ์การดูแลผู้ป่วย palliative care แบบประคับประคองในประเทศไทยได้ • ความหมายและหลักการของการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง • ความเจ็บป่วยของผู้ป่วย Palliative และครอบครัว • ปฏิบัติการรับรู้ข่าวร้าย การสูญเสีย และแนวทางการดูแล • ลักษณะการปวดและกลไกความปวดในผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง • หลักการของการบำบัดความปวดทั้งแบบใช้ยาและไม่ใช้ยา <ul style="list-style-type: none"> ○ ระบุประเภทยาแก้ปวด เกสัชจลศาสตร์ วิธีการใช้ยา ○ ผลข้างเคียงของยากลุ่ม opioids และการแก้ไขปัญหาพิษจาก opioids ได้ ○ วิธีการรักษาความปวดที่ไม่ใช้ยาได้ <p>2. สามารถประเมินความพร้อมการเข้าสู่ palliative care ได้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ร่วมปรึกษากับผู้ป่วยและครอบครัวในการทำหนังสือแสดงเจตนาตามพรบ.สุขภาพแห่งชาติพ.ศ. 2550 มาตรา 12 ได้ (living wills) • ประเมินความเจ็บป่วยของผู้ป่วย Palliative และครอบครัว • ประเมินปฏิบัติการรับรู้ข่าวร้าย การสูญเสีย และแนวทางการดูแล
2	<p>3. สามารถร่วมดูแลผู้ป่วย palliative และครอบครัวที่มีปัญหาไม่ซับซ้อนได้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ดูแลอาการเจ็บป่วย ความไม่สบายที่พบบ่อยใน palliative care และภาวะใกล้เสียชีวิตของผู้ป่วยได้ <ul style="list-style-type: none"> ○ อาการปวด (Pain) ทั้งแบบใช้ยาและไม่ใช้ยา ○ อาการไม่สุขสบายอื่น ๆ (non pain) เช่น อ่อนเพลีย อ่อนกำลัง หายใจติดขัด ท้องผูก คลื่นไส้ อาเจียน ซึมเศร้า เป็นต้น • ดูแลเบื้องต้นด้านปัญหาทางจิตใจที่พบบ่อยในผู้ป่วย แบบประคับประคองและครอบครัว เช่น ความกังวล อารมณ์ซึมเศร้า สับสน เป็นต้น • สามารถสื่อสารกับผู้ป่วยและครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ <ul style="list-style-type: none"> ○ แจ้งข่าวร้าย (breaking bad news) ○ ให้การตอบสนองอารมณ์ของผู้ป่วยและครอบครัวได้อย่างเหมาะสม

ชั้นปี	ความสามารถขั้นต่ำที่ต้องทำได้ในแต่ละชั้นปี
2	<ul style="list-style-type: none"> o ดูแลภาวะความเศร้าจากการสูญเสีย (grief and bereavement) ทั้งที่เป็นปกติ และไม่ปกติ
3	<p>4. สามารถดูแลผู้ป่วย Palliative ในผู้ป่วยและครอบครัวร่วมกับสหสาขาวิชาชีพได้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ร่วมปรึกษาและวางแผนการดูแลผู้ป่วยในประเด็นต่าง ๆ (End of life care, advance care plan, living will) โดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง ได้แก่ การใช้ อุปกรณ์การช่วยชีวิต การใช้ยาฆ่าเชื้อ การให้สารน้ำ และสารอาหารเป็นต้น • นำความเชื่อด้านสุขภาพและเรื่องความตายของผู้ป่วยและครอบครัวมาใช้ในการดูแลรักษา และให้คำแนะนำ แก่ผู้ป่วยและครอบครัวได้ • ทำงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยและครอบครัวส่งต่อไปยังหน่วยงานในชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ช่วยดูแลต่อได้อย่างเหมาะสม

รายละเอียดกิจกรรมสมรรถนะองค์รวมที่ 3 (EPA 3 Description)

1. ชื่อกิจกรรมสมรรถนะองค์รวม (EPA Title)	การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง (Care for patients with chronic diseases)			
2. รายละเอียดกิจกรรม (Description of the activity)	ให้การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังและครอบครัว ทั้งในลักษณะผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน และในชุมชน			
3. ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ คาดหวัง (Required experience, skills, attitude and behavior for entrustment)	3.1 Common chronic diseases in primary care 3.2 Continuous care and long-term care 3.3 Evidence based practice 3.4 Doctor-patient relationship			
4. ความเชื่อมโยงกับสมรรถนะหลักและระดับความสามารถตามขั้นปี (Link with competencies and predefined milestones)	EPA (ระดับ) การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง	ขั้นปีที่ 1 2	ขั้นปีที่ 2 3	ขั้นปีที่ 3 4
	(รายละเอียดในตารางหน้า 157)			
5. แหล่งข้อมูลเพื่อบอกความก้าวหน้า ของระดับความสามารถ (Sources of information to determine progress)	5.1 แบบบันทึกการเยี่ยมบ้านผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบโรคเรื้อรัง 5.2 แบบบันทึกผู้ป่วยนอกที่ได้รับการดูแลแบบโรคเรื้อรัง 5.3 รายงานแผนการดูแลผู้ป่วยต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบโรคเรื้อรังระยะยาว 5.4 การนำเสนอ case conference การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง			
6. การตัดสินระดับความสามารถ (Basis for formal entrustment decision)	6.1 รายงานการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่บ้านอย่างต่อเนื่อง 1 ราย ซึ่งเป็นผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบโรคเรื้อรัง 6.2 สอบข้อเขียน (MCQ, MEQ) และปฏิบัติ (OSCE, long case) 6.3 การนำเสนอ case conference 6.4 work place based assessment (MINI-CEX,360)			

คำอธิบายระดับความสามารถของกิจกรรมสมรรถนะองค์รวมและสมรรถนะหลัก

ชั้นปีที่	1	2	3
ขีดความสามารถ	2	2	3
ข้อย่อย EPA	1-2	3	4

ชั้นปี	ความสามารถขั้นต่ำที่ต้องทำได้ในแต่ละชั้นปี
1	<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่พบบ่อยทั้งกลุ่มNCDs และโรคติดเชื้อ</p> <ul style="list-style-type: none"> สาเหตุและปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรค แนวทางการดูแลรักษาและป้องกันโรคตามหลักฐานทางการแพทย์ที่น่าเชื่อถือ ผลแทรกซ้อนและผลกระทบที่เกิดต่อสุขภาพผู้ป่วย ครอบครัว และสังคม ระบบบริการสุขภาพที่สนับสนุนการดูแลรักษา และป้องกันโรคเรื้อรัง <p>2. สามารถดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่มีปัญหาไม่ซับซ้อนได้ทั้งที่โรงพยาบาลและที่บ้าน โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> ดูแลตามหลักการให้ผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางของการรักษาและเป็นองค์รวม ทำการป้องกัน ค้นหา ติดตาม และเฝ้าระวังภาวะหรือโรคแทรกซ้อนที่สัมพันธ์กับโรคเรื้อรังของผู้ป่วย
2	<p>3. สามารถดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังและครอบครัวที่มีปัญหาไม่ซับซ้อนได้ร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพโดย</p> <ul style="list-style-type: none"> ดูแลปัญหาโรคเรื้อรังร่วมกับครอบครัวของผู้ป่วย ทำงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพได้ทั้งที่โรงพยาบาลและที่บ้าน ทำการปรึกษาส่งต่อผู้ป่วยให้กับแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ป่วยและครอบครัว วางแผนการดูแลและดำเนินการดูแลร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพได้ทั้งในลักษณะผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน หรือในชุมชน
3	<p>4. สามารถร่วมดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังและครอบครัวที่มีปัญหาไม่ซับซ้อนกับหน่วยงานในชุมชนได้โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> ทำการประสานกับหน่วยงานที่มีบทบาทเกี่ยวข้องในชุมชน จัดการระบบข้อมูลสุขภาพของผู้ป่วยเพื่อการดูแลต่อเรื่องในสถานบริการของตนเอง

รายละเอียดกิจกรรมสมรรถนะองค์รวมที่ 4 (EPA 4 Description)

1. ชื่อกิจกรรมสมรรถนะองค์รวม (EPA Title)	การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับบุคคล ครอบครัว และชุมชน (Health promotion and disease prevention for individual, family and community)			
2. รายละเอียดกิจกรรม (Description of the activity)	ให้บริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับบุคคล ครอบครัว และชุมชน ส่งเสริมศักยภาพผู้ป่วยและครอบครัวในการดูแลสุขภาพตนเองและสามารถช่วยเหลือดูแลสุขภาพครอบครัวและผู้อื่นได้			
3. ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ คาดหวัง (Required experience, skills, attitude and behavior for entrustment)	3.1 Periodic Health Screening 3.2 Vaccination program 3.3 Behavioral change and counselling 3.4 Population health 3.5 Patient education and health literacy 3.6 Coaching, self-management and supporting self-efficacy			
4. ความเชื่อมโยงกับสมรรถนะหลักและระดับความสามารถตามขั้นปี (Link with competencies and predefined milestones)	EPA (ระดับ) การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค	ขั้นปีที่ 1 2	ขั้นปีที่ 2 3	ขั้นปีที่ 3 4
	(รายละเอียดในตารางหน้า 159)			
5. แหล่งข้อมูลเพื่อบอกความก้าวหน้า ของระดับความสามารถ (Sources of information to determine progress)	5.1 แบบบันทึกการเยี่ยมบ้านที่ให้การส่งเสริมสุขภาพ ในผู้ป่วย และครอบครัว 5.2 แบบบันทึกดูแลผู้ป่วยนอก ที่ให้การส่งเสริมสุขภาพ ในผู้ป่วย และครอบครัว 5.3 รายงานการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่บ้านอย่างต่อเนื่อง 5.4 รายงานโครงการพัฒนาสุขภาพที่ตอบสนองกับชุมชน (Community project) 5.5 การนำเสนอ case conference/นำเสนอการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในชุมชน 5.6 ชิ้นงาน,สื่อการสอนหรือตัวกลางในการสร้างเสริมสุขภาพ			

6. การตัดสินระดับความสามารถ (Basis for formal entrustment decision)	6.1 รายงานการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่บ้านอย่างต่อเนื่อง 6.2 สอบข้อเขียน (MCQ และ short essay) 6.3 สอบปฏิบัติ (OSCE, long case) 6.4 workplace based assessment (MINI-CEX,360)
---	--

คำอธิบายระดับความสามารถของกิจกรรมสมรรถนะองค์รวมและสมรรถนะหลัก

ชั้นปีที่	1	2	3
ขีดความสามารถ	2	3	4
ข้อย่อย EPA	1-2	2-4	3-5

ชั้นปี	ความสามารถขั้นต่ำที่ต้องทำได้ในแต่ละชั้นปี
1	<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องหลักการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค โดยคำนึงถึง</p> <ul style="list-style-type: none"> • ลักษณะเฉพาะ ของบุคคล ครอบครัว สังคม ความเชื่อและวัฒนธรรมท้องถิ่น • ระบุประโยชน์และความเสี่ยงในการรับวัคซีนและภูมิคุ้มกัน • หลักการสอนและจิตวิทยาการเรียนแบบผู้ใหญ่ (adult learning) • รูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล (learning style) <p>2. สามารถทำการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคโดยมีความเชื่อมโยงกับการรักษาโรคและการฟื้นฟูสุขภาพในระดับบุคคลได้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ทำการตรวจคัดกรองโรคและความเสี่ยงทางสุขภาพ โดยคำนึงถึงหลักเหตุผลทางวิชาการและความคุ้มค่า ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> ○ โปรแกรมการตรวจคัดกรองสุขภาพที่เหมาะสมกับเพศวัย และความเสี่ยงของแต่ละบุคคล ○ การประเมินความเสี่ยงต่อโรค (risk factor) เป็นรายบุคคล ○ การแปลผลการตรวจคัดกรองโรคที่พบบ่อย • ให้คำแนะนำในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพในปัญหาที่พบได้ในเวชปฏิบัติ • ให้คำปรึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อสุขภาพในระดับบุคคล
2	<p>3. สามารถทำการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคโดยมีความเชื่อมโยงกับการรักษาโรคและการฟื้นฟูสุขภาพในระดับครอบครัวได้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ให้คำปรึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อสุขภาพในระดับครอบครัว • ทำการตรวจคัดกรองโรคและความเสี่ยงทางสุขภาพในระดับครอบครัว <p>4. สามารถทำการสอนเพื่อให้ผู้ป่วยมีศักยภาพในการจัดการตนเองได้ โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> • ประเมินความรู้ความเข้าใจพื้นฐานต่อสุขภาพของผู้ป่วยและครอบครัว • วิเคราะห์ความต้องการของผู้ป่วย โดยประกอบกับกิจวัตร ความรู้ ความเชื่อทาง

	<p>สุขภาพ ระดับความเข้าใจ ภูมิหลังและวัฒนธรรมของผู้ป่วย</p> <ul style="list-style-type: none"> • ออกแบบรูปแบบ/กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะของผู้ป่วย • จัดทำสื่อการสอน หรือตัวกลางในการช่วยการเรียนรู้ของผู้เรียน • ทำการสอนที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับผู้ป่วยและสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ป่วย โดยกระตุ้นให้ผู้ป่วยตั้งคำถาม และให้คำตอบที่เป็นประโยชน์แก่การดูแลสุขภาพ • ประเมินผลลัพธ์ ผลลัพธ์ทางสุขภาพของผู้ป่วยจากการเรียนรู้ที่ได้รับ
3	<p>5. สามารถทำการสอนเรื่องการดูแลสุขภาพในระดัครอบครัวและ/หรือชุมชนได้ โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> • วางแผนและประเมินโครงสร้างการสอนที่เหมาะสมกับครอบครัวและ/หรือชุมชนได้ • ทำการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมถึงสร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัวและ/หรือชุมชนได้ • ให้ feedback เพื่อช่วยให้ครอบครัวและ/หรือชุมชน สามารถพัฒนาการดูแลสุขภาพของตนเอง • ให้คำแนะนำและการเสริมสร้างแรงจูงใจเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพของครอบครัวและ/หรือชุมชนได้

รายละเอียดกิจกรรมสมรรถนะองค์รวมที่ 5 (EPA 5 Description)

1. ชื่อกิจกรรมสมรรถนะองค์รวม (EPA Title)	การดูแลผู้ป่วยนอกที่ครอบคลุมทั้งการรักษาส่งเสริมป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพ (Comprehensive ambulatory Care)			
2. รายละเอียดกิจกรรม (Description of the activity)	ประยุกต์และผสมผสานการดูแลในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์ทางเลือกอย่างเป็นองค์รวม และครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริมป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ ในแผนกผู้ป่วยนอก			
3. ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ คาดหวัง (Required experience, skills, attitude and behavior for entrustment)	3.1 Treatment-management for acute and chronic ambulatory care (conventional and alternative medicine) 3.2 Health promotion 3.3 Disease prevention 3.4 Rehabilitation for ambulatory case 3.5 Coordinate care, consult and refer			
4. ความเชื่อมโยงกับสมรรถนะหลักและระดับความสามารถตามขั้นปี (Link with competencies and predefined milestones)	EPA (ระดับ) การดูแลที่ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริมป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพ	ขั้นปีที่ 1 2	ขั้นปีที่ 2 3	ขั้นปีที่ 3 4
	(รายละเอียดในตารางหน้า 162)			
5. แหล่งข้อมูลเพื่อบอกความก้าวหน้า ของระดับความสามารถ (Sources of information to determine progress)	5.1 แบบบันทึกดูแลผู้ป่วยนอก ที่ครอบคลุมทั้งการรักษาส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ 5.2 การนำเสนอ case conference 5.3 รายงานการดูแลผู้ป่วยนอก			
6. การตัดสินระดับความสามารถ (Basis for formal entrustment decision)	6.1 สอบข้อเขียน (MCQ และ short essay) 6.2 สอบปฏิบัติ (OSCE, long case) 6.3 workplace based assessment (MINI-CEX,360)			

คำอธิบายระดับความสามารถของกิจกรรมสมรรถนะองค์รวมและสมรรถนะหลัก

ชั้นปีที่	1	2	3
ขีดความสามารถ	2	3	4
ช้อย่อย EPA	1-2	2-3	2-4

ชั้นปี	ความสามารถขั้นต่ำที่ต้องทำได้ในแต่ละชั้นปี
1	<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลที่ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพในแผนกผู้ป่วยนอกโดย คำนึงถึง</p> <ul style="list-style-type: none"> • ธรรมชาติของความเจ็บป่วยในบริบทปฐมภูมิ • ความหลากหลายของวิธีการดูแลความเจ็บป่วยในบริการปฐมภูมิ • หลักการของการเกิดโรคร่วม (co-morbidity) <p>2. ให้การดูแลปัญหาความผิดปกติทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรังที่ไม่ซับซ้อนในผู้ป่วยโดย</p> <ul style="list-style-type: none"> • ดูแลความเจ็บป่วยของบุคคลด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละรายโดยคำนึงถึงการแพทย์เชิงประจักษ์และความคุ้มค่าคุ้มทุน • ระบุปัญหา วิเคราะห์ปัญหา ต่อรอง ยอมรับ และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา • ให้การดูแลที่ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ ด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์ทางเลือก
2	<p>3. ให้การดูแลและจัดการปัญหาความผิดปกติทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรังอย่างเป็นระบบ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ใช้เวชระเบียนและข้อมูลทางการแพทย์เพื่อการดูแลที่ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ • สามารถปรึกษาและส่งต่อ และประสานการดูแลกับทีมสหสาขาวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม
3	<p>4. จัดการและประสานงานเรื่องการดูแลผู้ป่วยในระบบบริการปฐมภูมิได้</p> <ul style="list-style-type: none"> • เป็นผู้นำในการดูแลผู้ป่วย ทั้งการรักษา ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ • สามารถสรุปภาพรวมของปัญหาสุขภาพที่พบบ่อยในหน่วยบริการปฐมภูมิเพื่อวางแผนจัดการปัญหาทั้งระยะสั้นและระยะยาว

รายละเอียดกิจกรรมสมรรถนะองค์รวมที่ 6 (EPA 6 Description)

1. ชื่อกิจกรรมสมรรถนะองค์รวม (EPA Title)	การพัฒนาทางด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพในพื้นที่ (System and community based practice)			
2. รายละเอียดกิจกรรม (Description of the activity)	มีความเข้าใจเรื่องระบบสุขภาพและสามารถประสานการดูแลผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับบริบทและทรัพยากรในพื้นที่ สนับสนุนให้มีการดูแลสุขภาพประชาชนอย่างมีคุณภาพและปลอดภัยร่วมกับทีมสหวิชาชีพ ดำเนินโครงการเพื่อดูแลสุขภาพประชาชนให้สอดคล้องกับปัญหาสุขภาพในพื้นที่โดยประยุกต์ใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีในการจัดการวิเคราะห์ข้อมูลสุขภาพของชุมชนและสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน			
3. ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ คาดหวัง (Required experience, skills, attitude and behavior for entrustment)	<p>3.1 ความรู้เกี่ยวกับระบบสุขภาพ (Health System and Primary Health Care)</p> <p>3.2 ระบบสุขภาพระดับอำเภอและการจัดระบบบริการปฐมภูมิ (District Health System and Primary care management)</p> <p>3.3 ภาวะผู้นำ (Leadership)</p> <p>3.4 การจัดการคุณภาพ (Quality management)และความปลอดภัยของผู้ป่วย (Patient safety)</p> <p>3.5 การจัดการข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี (Information management and technology)</p> <p>3.6 Community-oriented primary care and community participation</p> <p>3.7 Working with public private partnership</p>			
4. ความเชื่อมโยงกับสมรรถนะหลักและระดับความสามารถตามขั้นปี (Link with competencies and predefined milestones)	EPA (ระดับ) โครงการพัฒนาด้านสุขภาพในชุมชน	ขั้นปีที่ 1 2	ขั้นปีที่ 2 3	ขั้นปีที่ 3 4
(รายละเอียดในตารางหน้า 165)				

<p>5. แหล่งข้อมูลเพื่อบอกความก้าวหน้า ของระดับความสามารถ (Sources of information to determine progress)</p>	<p>5.1 นำเสนอในห้องเรียน การวิเคราะห์ วิจัย เปรียบเทียบระบบสุขภาพของประเทศต่าง ๆ (health care system) และสามารถเสนอนโยบายสุขภาพอย่างมีระบบ</p> <p>5.2 แบบใบงานวิเคราะห์ระบบสถานการณ์บริบทสุขภาพของประชาชนในพื้นที่และออกแบบพัฒนาระบบบริการหรือโครงการของหน่วยบริการที่รับผิดชอบ</p> <p>5.3 การนำเสนอโยบายสุขภาพปฐมภูมิโดยสังเคราะห์จากหลักฐานเชิงประจักษ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Policy talk)</p> <p>5.4 การนำเสนอผลการประเมินคุณภาพของระบบบริการในหน่วยบริการที่รับผิดชอบ</p> <p>5.5 แบบใบงานวิเคราะห์การเป็นผู้นำของตนเองในการจัดการระบบ เช่น การเยี่ยมบ้าน การดูแลโรคเรื้อรัง การดูแลผู้ป่วยสูงอายุ การจัดการข้อมูล เป็นต้น</p> <p>5.6 แบบใบงานเรื่องการจัดการข้อมูลเพื่อพัฒนาระบบงานในหน่วยบริการ และติดตามความก้าวหน้าของระบบงานที่สนใจ</p>
<p>6. การตัดสินระดับความสามารถ (Basis for formal entrustment decision)</p>	<p>6.1 รายงานโครงการพัฒนางานระบบบริการปฐมภูมิ (QI project , System innovation project) หรือ รายงานโครงการพัฒนาสุขภาพที่ตอบสนองต่อชุมชน (Community project)</p> <p>6.2 สอบข้อเขียน (MCQ, CRQ และ short essay)</p> <p>6.3 Workplace based assessment (multisource feedback 360)</p>

คำอธิบายระดับความสามารถของกิจกรรมสมรรถนะองค์รวมและสมรรถนะหลัก

ชั้นปีที่	1	2	3
ขีดความสามารถ	2	3	4
ชื่อย่อ EPA	1-2	3-4	5-6

รายละเอียดกิจกรรมสมรรถนะองค์รวมที่ 6 (EPA 6 Description)

ชั้นปี	ความสามารถขั้นต่ำที่ต้องทำได้ในแต่ละชั้นปี
1	<p>1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบสุขภาพและการจัดการระบบสุขภาพปฐมภูมิ การสร้างการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง</p> <ul style="list-style-type: none"> ระบบบริการสุขภาพของประเทศ ระบบสุขภาพระดับอำเภอ โครงสร้างและความเชื่อมโยงของระบบบริการสุขภาพในพื้นที่ ลักษณะชุมชน โครงสร้างองค์กรชุมชน บริบท ทุนและศักยภาพของชุมชน การทำงานร่วมกับชุมชน ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชนและภาคประชาสังคม บริบทสังคมและความต้องการด้านสุขภาพของชุมชนโดยใช้ข้อมูลลักษณะประชากร ระบาดวิทยา และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยทางสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมที่กระทบต่อสุขภาพและโรคระบาด ประจำถิ่นของคนในชุมชน <p>2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาคุณภาพในหน่วยบริการปฐมภูมิ รวมทั้งการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อวางแผนพัฒนาระบบงานในหน่วยบริการได้</p> <ul style="list-style-type: none"> หลักการภาวะผู้นำ (leadership) การเป็นผู้นำที่ดี ทักษะคิดของการเป็นผู้นำ ความรู้เรื่องการพัฒนาคุณภาพ (Quality improvement) มีความรู้ความเข้าใจในการใช้สารสนเทศ (Information and technology) ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยบริการเพื่อวางแผนพัฒนาระบบงานในหน่วยบริการ
2	<p>3. วิเคราะห์และเปรียบเทียบการจัดการระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิและเสนอแนวทางพัฒนาคุณภาพในหน่วยบริการปฐมภูมิที่ได้รับมอบหมายโดยใช้ทักษะของการเป็นผู้นำร่วมกับประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อวางแผนพัฒนาระบบในหน่วยบริการ</p> <ul style="list-style-type: none"> วิเคราะห์และเปรียบเทียบระบบสุขภาพของไทยกับต่างประเทศ วิเคราะห์การจัดการระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิในพื้นที่ นำความรู้และทักษะของการเป็นผู้นำไปสนับสนุนการพัฒนาและให้ข้อเสนอแนะ

	<p>ระบบบริการในหน่วยบริการปฐมภูมิที่ได้รับมอบหมายได้</p> <ul style="list-style-type: none"> • วิเคราะห์แนวทางพัฒนาคุณภาพในหน่วยบริการปฐมภูมิ • ประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อวางแผนพัฒนาระบบงานในหน่วยบริการ <p>4. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบหลักประกันสุขภาพแบบต่าง ระบบการจ่ายค่าบริการด้านสุขภาพและค่าตอบแทนบุคลากร</p> <ul style="list-style-type: none"> • วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของระบบหลักประกันสุขภาพแบบต่าง ๆ (health security system) • วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของระบบการจ่ายค่าบริการด้านสุขภาพในแบบต่าง ๆ
3	<p>5. สามารถดำเนินกิจกรรมโดยประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาบริการปฐมภูมิ หรือ ทำโครงการพัฒนางานด้านสุขภาพเพื่อตอบสนองต่อชุมชน (Develop system/service improvement program or community intervention)</p> <ul style="list-style-type: none"> • วางแผนโดยกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ หรือโครงการพัฒนางานด้านสุขภาพในชุมชนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้แทนภาคประชาชน • ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ • มีการบริหารจัดการและสร้างการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง เสริมพลังคนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง (empowerment) และสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกกิจกรรมที่ดำเนินการ (community participation) และ/หรือ เสนอนโยบายสุขภาพปฐมภูมิโดยสังเคราะห์จากหลักฐานเชิงประจักษ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Policy talk) <p>6. สามารถประเมินและวิเคราะห์ผลลัพธ์ของโครงการพัฒนางานด้านสุขภาพในชุมชนได้ (Monitor and evaluation of intervention)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ประเมินผลและวิเคราะห์ผลลัพธ์โครงการเพื่อการปรับปรุงแก้ไขด้านที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย หรือพัฒนาด้านที่ผลลัพธ์ดีแล้วให้ดียิ่งขึ้น โดยสร้างการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องและชุมชนในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน • วิเคราะห์การเป็นผู้นำของตนเองในการจัดการระบบ เช่น การเยี่ยมบ้าน การดูแลโรคเรื้อรัง การดูแลผู้ป่วยสูงอายุ การจัดการข้อมูล เป็นต้น • วิเคราะห์กระบวนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Improvement) และถอดบทเรียนการดำเนินงาน ระบุให้เห็นถึงปัจจัยความสำเร็จ ข้อบกพร่องที่พบเจอ และโอกาสพัฒนา

รายละเอียดกิจกรรมสมรรถนะองค์รวมที่ 7 (EPA 7 Description)

1. ชื่อกิจกรรมสมรรถนะองค์รวม (EPA Title)	การทำงานวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัว (Research in family medicine)			
2. รายละเอียดกิจกรรม (Description of the activity)	ทำงานวิจัยที่ไม่ซับซ้อนด้านเวชศาสตร์ครอบครัวและมีประสบการณ์ในการเผยแพร่งานวิจัยโดยผ่านกระบวนการส่งตีพิมพ์			
3. ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ คาดหวัง (Required experience, skills, attitude and behavior for entrustment)	3.1 Research question and searching 3.2 Study design 3.3 Proposal development, tools development data collection and ethics 3.4 Basic statistics for data analysis 3.5 Manuscript writing 3.6 Publication			
4. ความเชื่อมโยงกับสมรรถนะหลักและระดับความสามารถตามขั้นปี (Link with competencies and predefined milestones)	EPA (ระดับ)	ขั้นปีที่ 1	ขั้นปีที่ 2	ขั้นปีที่ 3
	การทำงานวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัว	2	3	3
(รายละเอียดในตารางหน้า 168)				
5. แหล่งข้อมูลเพื่อบอกความก้าวหน้า ของระดับความสามารถ (Sources of information to determine progress)	5.1 โครงการวิจัยที่ผ่านการอนุมัติจริยธรรม 5.2 นิพนธ์ต้นฉบับเพื่อตีพิมพ์ (Manuscript)			
6. การตัดสินระดับความสามารถ (Basis for formal entrustment decision)	6.1 นิพนธ์ต้นฉบับเพื่อตีพิมพ์ (Manuscript) 6.2 หลักฐานแสดงการส่ง Manuscript เพื่อตีพิมพ์			

คำอธิบายระดับความสามารถของกิจกรรมสมรรถนะองค์รวม และสมรรถนะหลัก

ชั้นปีที่	1	2	3
ขีดความสามารถ	2	3	4
ข้อย่อย EPA	1-2	3	4

รายละเอียดกิจกรรมสมรรถนะองค์รวมที่ 7 (EPA 7 Description)

ชั้นปี	ความสามารถขั้นต่ำที่ต้องทำได้ในแต่ละชั้นปี
1	<p>1. มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำงานวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัว</p> <ul style="list-style-type: none"> • Research question and searching • Study design • Proposal development, tools development, data collection and ethics • Basic statistics for data analysis • Manuscript writing • Publication <p>2. เขียนโครงร่างวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัวได้</p> <ul style="list-style-type: none"> • เขียนที่มาความสำคัญโดยค้นคว้าวรรณกรรมในแหล่งข้อมูลที่เหมาะสม เช่น PubMed, Scopus, Web of Science เป็นต้น • สามารถระบุคำถามวิจัย และกำหนดวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยที่สอดคล้องกัน • เลือก Study design ที่สอดคล้องกับคำถามวิจัย • สร้างแบบสอบถาม, เลือกรูปแบบการเก็บข้อมูล และการใช้แบบสอบถามมาตรฐาน • การวางแผนในการเก็บข้อมูลวิจัย • ประเด็นด้านจริยธรรมในการดำเนินงานวิจัย
2	<p>3. สามารถทำวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัวที่ไม่ซับซ้อนได้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยกระบวนการที่น่าเชื่อถือ (วิธีการเก็บ การลงข้อมูล การยึดหลักจริยธรรมงานวิจัย) • วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา หรือวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์อย่างง่ายได้ • แปลผลข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติ • อภิปรายผลการศึกษาได้สอดคล้องกับการทำวิจัยโดยวิเคราะห์ร่วมกับวารสารที่ทบทวนมา • สรุปการศึกษาและแผนการนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ไขปัญหาที่ศึกษาได้

3	<p>4. สรุปรงานวิจัยในรูปแบบของนิพนธ์ต้นฉบับเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการได้ (ตีพิมพ์)</p> <ul style="list-style-type: none"> • เขียนงานนิพนธ์ต้นฉบับเพื่อตีพิมพ์ได้ (Manuscript) • มีประสบการณ์ในกระบวนการเผยแพร่ผลงานวิจัยโดยการส่งตีพิมพ์ (Submit) ในวารสารที่มี peer review
---	--

เกณฑ์ประเมินตาม EPA และตัวอย่างแบบฟอร์มการประเมิน

คำแนะนำในการประเมินกิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อถือไว้ใจได้ EPA1-7

1. แนวทางในการประเมิน EPA

- 1.1 ผู้เรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบ ในการเลือก EPA ที่จะประเมินในแต่ละกิจกรรม และทำการแจ้งผู้ประเมินล่วงหน้า เพื่อให้ผู้ประเมินเตรียมดูเกณฑ์การประเมินมาก่อน เช่น แจ้งอาจารย์ที่จะไปเยี่ยมบ้านด้วยก่อน อย่างน้อย 1 วันก่อนทำกิจกรรมนั้น
- 1.2 เมื่อสิ้นสุดการทำกิจกรรมให้ดำเนินกระบวนการดังนี้
  - ผู้เรียนส่งแบบประเมิน (หรือหากทำเป็นระบบ electronic ให้ส่ง link/QR ของตนเอง) ให้แก่อาจารย์หลังทำกิจกรรมเพื่อประเมิน
  - ผู้ประเมินให้ประเมินตามจริงซึ่งอาจไม่ครบหัวข้อได้ โดยระบุแต่ละข้อที่ประเมินว่า ผ่าน ไม่ผ่าน หรือไม่สามารถประเมินได้เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวไม่ครอบคลุม
  - เมื่ออาจารย์ประเมินแล้วจะให้การ feedback ได้ทันที (face to face) และช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสรุปการเรียนรู้รวมถึงแผนการพัฒนาตนเอง (Reflection)
- 1.3 ผู้เรียนเขียนแผนการพัฒนา EPA ลงในแบบฟอร์มแผนการพัฒนา EPA ที่ยังไม่ผ่าน ตามขั้นขีดความสามารถ
- 1.4 ในการประเมินแต่ละ EPA ควรทำอย่างน้อย 2 ครั้ง หรือจนกว่าจะผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละชั้นปี

2. เกณฑ์การประเมิน EPA จะมีรายละเอียดความสามารถในแต่ละระดับ ทั้งนี้สถาบันสามารถเพิ่มเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินและรูปแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ได้และขอให้ระบุลงในใบประเมิน

3. ตัวอย่างแบบฟอร์มที่ใช้ ได้แก่

- 3.1 แบบประเมินแยกแต่ละ EPA ประเมินตลอด 3 ชั้นปี (ใบขวง) สถาบันต้องสำเนาส่งเอกสารคืนแก่ราชวิทยาลัยเพื่อพิจารณาการเลื่อนชั้นชั้นปี แบบประเมิน มี 2 ส่วน คือ
- ส่วนที่ 1** ตารางการประเมินความเชื่อมั่น เป็นการประเมินความสามารถตามรายละเอียด ชั้นต่ำของแต่ละชั้นปี ขอให้ระบุวิธีการประเมินตามตัวอย่างหรือที่สถาบัน เพิ่มเติมเอง
- ส่วนที่ 2** สรุปการประเมิน ให้อาจารย์ feedback ผลการประเมินคืนแก่ผู้เรียนและกระตุ้นให้สะท้อนการเรียนรู้เพื่อทำแผนพัฒนา EPA ที่ไม่ผ่านและให้เซ็นชื่อของทั้งผู้เรียนและอาจารย์ในแบบฟอร์ม
- 3.2 แบบฟอร์มแผนการพัฒนา EPA ที่ยังไม่ผ่านตามขั้นขีดความสามารถ ให้เขียนทุกครั้งที่เกิดผลการประเมิน EPA ไม่ผ่าน และให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาแผนที่เขียนมา เมื่ออาจารย์เห็นชอบแล้วจึงให้ผู้เรียนเก็บเป็นส่วนของแฟ้มสะสมผลงาน (ไม่ต้องนำส่งราชวิทยาลัย)
- 3.3 แบบฟอร์มสรุปผลการประเมิน EPA1-7 สถาบันต้องสรุปเมื่อฝึกอบบรมครบ 3 ปี และนำส่งราชวิทยาลัย เพื่อใช้เป็นเอกสารในการยื่นสอบบอร์ด
- *แบบฟอร์มเหล่านี้สถาบันสามารถปรับให้เป็นในรูปแบบ electronic และใช้เป็นส่วนหนึ่งของแฟ้มสะสมผลงานได้

4. เอกสารที่ต้องส่งคืนราชวิทยาลัย

- 4.1 เอกสารที่ต้องรวบรวมส่งรายปี เพื่อยืนยันการผ่านแต่ละชั้นปี ได้แก่ แบบประเมินแยกแต่ละ EPA ทั้ง 7 ด้าน
- ขอให้ใช้เอกสารชุดเดิมตลอด 3 ชั้นปี และในแต่ละปีให้ทำสำเนาส่งราชวิทยาลัย ส่วนฉบับจริงให้นำส่งเมื่อครบ 3 ปี
  - กรณีที่ไม่สามารถประเมิน EPA ได้ตามปีที่กำหนด ขอให้สถาบันระบุเหตุผล (เช่น ไม่มีผลการประเมิน EPA 6 ในชั้นปี 1 เนื่องจากแผนการเรียนออกชุมชนอยู่ในชั้นปีที่ 2 สถาบันจะส่งผลการประเมินได้ชั้นปีที่ 2 เป็นต้น)
- 4.2 เอกสารที่ต้องส่งเมื่อฝึกอบบรมเสร็จสิ้น 3 ปี เพื่อให้ผู้เรียนใช้เป็นหลักฐานสอบบอร์ด ได้แก่ แบบฟอร์มสรุปผลการประเมิน EPA 1-7
- ช่วงเวลาของการส่งเอกสาร ให้สถาบันเป็นผู้ส่งผลการประเมินคืนแก่ราชวิทยาลัย

ช่วงเวลา*	เอกสารที่ใช้	วัตถุประสงค์
1-30 พ.ค.	แบบประเมินแยกแต่ละ EPA (สำเนา)	เพื่อขอรับรองการผ่านชั้นปีที่ 1
	แบบประเมินแยกแต่ละ EPA (สำเนา)	เพื่อขอรับรองการผ่านชั้นปีที่ 2
1-28 ก.พ.	แบบประเมินแยกแต่ละ EPA ฉบับจริง	เพื่อขอรับรองการผ่านชั้นปีที่ 3
1-30 มี.ค.	แบบฟอร์มสรุปผลการประเมิน EPA 1-7	เพื่อขอยื่นสอบบอร์ด

* ช่วงเวลาอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ให้สถาบันติดตามประกาศจากราชวิทยาลัยในปีนั้น ๆ

เกณฑ์การประเมิน EPA 1 การดูแลผู้ป่วยและครอบครัว

รายละเอียดความสามารถในแต่ละระดับ	ประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไว้ใจได้	
	ไม่ผ่าน	ผ่าน
<p>1. มีความรู้หลักการทั่วไปของการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน</p> <p>การประเมิน : ข้อสอบวัดความรู้, สอบสัมภาษณ์</p> <p>กิจกรรมการเรียนรู้ : Lecture</p>	<p>ขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักการทั่วไปของการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน</p>	<p>มีความรู้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ความสำคัญ วัตถุประสงค์ของการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน ☐ ข้อบ่งชี้และชนิดของการดูแลผู้ป่วย ที่บ้าน ☐ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผู้ป่วย ครอบครัวและสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ☐ บทบาทของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน
<p>2. สามารถเตรียมแผนในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/เยี่ยมบ้าน</p> <p>การประเมิน: ☐ การสังเกตการปฏิบัติงานจริง รายงานผู้ป่วยเยี่ยมบ้าน</p> <p>กิจกรรมการเรียนรู้ ☐ ฝึกปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วยที่บ้าน ☐ สอน case conference (Home visit case)</p>	<p>เตรียมแผนในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/เยี่ยมบ้านแต่</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ขาดการเตรียมอุปกรณ์ในการเยี่ยมบ้านที่ จำเพาะกับการดูแลผู้ป่วยแต่ละราย ☐ ขาดแบบประเมินปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยรวมถึงและ 	<p>สามารถเตรียมแผนในการดูแลผู้ป่วย ที่บ้าน/เยี่ยมบ้าน โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ เตรียมอุปกรณ์ในกระเป๋าเยี่ยมบ้าน ที่จำเป็นต่อผู้ป่วยแต่ละราย ☐ เตรียมแบบประเมินปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย รวมถึงและสภาพ แวดล้อม

	<p>สภาพแวดล้อม ความปลอดภัยที่บ้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ข้อมูลทางการแพทย์ ของผู้ป่วยและครอบครัว ที่ทบทวนมาไม่เพียงพอต่อการวางแผนร่วมกับบุคลากรทางการแพทย์ ☐ ร่วมวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยในแต่ละขาดการ เชื่อมโยง เพื่อติดตามต่อ ที่บ้าน จัดลำดับความ สำคัญของปัญหาและ ระยะเวลาไม่เหมาะสม ในการเข้าเยี่ยมบ้าน 	<p>ความปลอดภัยที่บ้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ นำข้อมูลทางการแพทย์ของ ผู้ป่วย และครอบครัวในการดูแลที่ ผ่านมา เพื่อใช้วางแผน การดูแล ร่วม กับบุคลากรทางการแพทย์ได้ ☐ วางแผนจำหน่ายผู้ป่วยเพื่อติดตาม ต่อที่บ้านร่วมกับทีมรับผิดชอบดูแลผู้ป่วยของ แต่ละแผนกในโรงพยาบาล จัดลำดับ ความ สำคัญ ก่อนหลัง ตามความเสี่ยง ความรุนแรงของปัญหา และระยะเวลาที่ เหมาะสมในการเข้าเยี่ยมบ้าน
<p>3. ดำเนินการเยี่ยมบ้านร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพได้</p>	<p>ดำเนินการเยี่ยมบ้านแต่</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ไม่สามารถวินิจฉัยปัญหา หรือให้การรักษาเบื้องต้น ในภาวะฉุกเฉิน ระหว่างการเยี่ยมบ้านรวมถึงส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาล ☐ ขาดการประเมินภาวะเครียดหรือไม่สามารถจัดการกับความเครียดที่เกิดขึ้นของผู้ดูแล ☐ ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการเพิ่มเติม และให้การรักษา โดยไม่คำนึงถึงข้อจำกัด ☐ ประเมินวินิจฉัยและจัดการปัญหาแต่ขาดการมีส่วนร่วมของผู้ป่วยและ 	<p>สามารถดำเนินการเยี่ยมบ้านร่วมกับ ทีมสหสาขาวิชาชีพได้โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ให้การวินิจฉัยปัญหาและการรักษา เบื้องต้นในภาวะฉุกเฉินระหว่างการเยี่ยมบ้าน และส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาล ☐ ประเมินภาวะเครียดของผู้ดูแลที่ อาจเกิดจากการดูแลผู้ป่วยและการ จัดการกับความเครียดที่เกิดขึ้น ☐ ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการเพิ่มเติม และให้การรักษาโดยคำนึงถึงข้อ จำกัด ☐ ประเมินวินิจฉัยและจัดการปัญหา ร่วมกับผู้ป่วยและ
<p>การประเมิน :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ การสังเกตการปฏิบัติงานจริง ☐ การสังเกตการทำงานในพื้นที่ โดยทีมสหสาขาวิชาชีพ 		
<p>กิจกรรมการเรียนรู้ :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ฝึกปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วยที่บ้าน ☐ นำเสนอ case conference (home visit) 		

	<p>ครอบครัวในการตัดสินใจ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ไม่สามารถใช้อุปกรณ์ช่วยเหลือในการดูแลผู้ป่วยที่บ้านตามบริบทของผู้ป่วย ☐ ไม่สามารถทำงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาโดยขาดความเข้าใจถึงบทบาทของบุคลากรอื่น ๆ ในทีมเยี่ยมบ้าน ไม่แสดงบทบาทการเป็นผู้นำที่ดีในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน 	<p>ครอบครัว โดย ตระหนักถึงวัฒนธรรม ของชุมชนที่มีผลกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกและการตัดสินใจของผู้ป่วย</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ใช้อุปกรณ์ช่วยเหลือในการดูแล ผู้ป่วยที่บ้านตามบริบทของผู้ป่วยและของโรงพยาบาลตัวอย่างเช่น การใช้ home oxygen therapy เครื่องดูดเสมหะ อุปกรณ์สำหรับ การฟอกไตทางหน้าท้องและเครื่อง พ่นยา ☐ ทำงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชา ในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน โดยเข้าใจถึง บทบาท ของบุคลากรอื่น ๆ ในทีม เยี่ยมบ้าน เป็นผู้นำที่ดีในทีมและแสดงบทบาทของ แพทย์ในทีมสหสาขาวิชาในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน
<p>4. การจัดการบริการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/ การเยี่ยมบ้านในบริการปฐมภูมิ</p>	<p>จัดการบริการดูแลผู้ป่วยที่บ้านในบริการปฐมภูมิแต่</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ขาดการประสานกับหน่วยงานที่มีบทบาทเกี่ยวข้องในชุมชน ☐ ไม่สามารถจัดการระบบข้อมูลสุขภาพของผู้ป่วยเพื่อการดูแลต่อเรื่องในสถานบริการของตนเอง 	<p>สามารถการจัดการบริการดูแลผู้ป่วยที่ บ้านในบริการปฐมภูมิโดย</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ จัดทำฐานข้อมูลผู้ป่วยเยี่ยมบ้านที่ เชื่อมโยงการดูแลอย่างต่อเนื่อง ระหว่างบุคลากรทางการแพทย์ในแต่ละสาขา ☐ ค้นหาข้อจำกัดของการดูแลผู้ป่วย ที่บ้านและแนวทางการแก้ไขร่วมพัฒนาระบบการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน
<p>การประเมิน :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ การสังเกตการปฏิบัติงานจริง ☐ การสังเกตการณ์ทำงานในพื้นที่ร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ 		
<p>กิจกรรมการเรียนรู้ :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ฝึกปฏิบัติงานร่วมรับผิดชอบการจัดระบบบริการเยี่ยมบ้าน ในหน่วยงาน 		

		ร่วมกับหน่วยงาน โรงพยาบาลหรือชุมชน
<p>5. ทำการสอนและฝึกปฏิบัติเรื่อง การเยี่ยมบ้านให้แก่แพทย์รุ่นน้อง นักศึกษาแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์สาขาอื่น ๆ ได้</p>	<p>ทำการสอนและฝึกปฏิบัติเรื่อง การเยี่ยมบ้านโดย</p> <p>☐ ขาดการวางแผนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนรู้แต่ละระดับ</p> <p>☐ ควบคุมการสอนโดยไม่กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้</p> <p>☐ ขาดการให้คำแนะนำกลับและช่วยผู้เรียนให้ สะท้อนการเรียนรู้</p>	<p>ทำการสอนและฝึกปฏิบัติเรื่อง การเยี่ยมบ้านให้แก่แพทย์รุ่นน้อง นักศึกษาแพทย์ และบุคลากรทางการแพทย์สาขาอื่น ๆ ได้</p> <p>☐ วางแผนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนรู้แต่ละระดับ</p> <p>☐ ควบคุมการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้</p> <p>☐ ให้คำแนะนำกลับและช่วยให้ผู้เรียนสะท้อนการเรียนรู้ได้</p>
<p>การประเมิน:</p> <p>☐ การสังเกตการปฏิบัติงานจริง</p>		
<p>กิจกรรมการเรียนรู้ :</p> <p>☐ ฝึกปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วย Home visit</p>		

แบบประเมิน EPA 1 การดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่บ้าน (Home care for patients and family)

ผู้รับการเข้าประเมิน _____ สถาบันฝึกอบรม _____ ปีเข้ารับการศึกษ _____ อาจารย์ที่ปรึกษา _____
 ขอให้ระบุรูปแบบการประเมินที่ได้ใช้ไปใน EPA นี้ ตลอดการฝึกอบรม

Exam   Direct observe   Case report   Multisource feedback   อื่น ๆ (ระบุ) _____

ตารางส่วนที่ 1 ตารางการประเมินความเชื่อมั่น

รายละเอียดความสามารถที่ต้องทำได้ในแต่ละระดับ	ผลการประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไว้ใจได้ เมื่อปลายปีการศึกษา					
	ปี 1 / ระดับ 3		ปี 2 / ระดับ 4		ปี 3 / ระดับ 5	
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1. นำความรู้หลักการทั่วไปของการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน						
• ระบุความสำคัญ ความหมายวัตถุประสงค์ของการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้านผู้ป่วย						
• ระบุข้อบ่งชี้และชนิดของการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้านผู้ป่วย						
• ระบุบทบาทของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้านผู้ป่วย						
2. สามารถเตรียมแผนในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/เยี่ยมบ้าน						
• จัดเตรียมอุปกรณ์ในกระเป๋ายี่ยมบ้านตามความจำเป็นในการเยี่ยมผู้ป่วยแต่ละราย						
• ประเมินการดูแลตนเองที่บ้านของผู้ป่วย						

<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินสภาพแวดล้อมและความปลอดภัยที่บ้าน 						
<ul style="list-style-type: none"> • บันทึกข้อมูลของผู้ป่วยและครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยที่บ้านเพื่อใช้สื่อสารกับบุคลากรทางการแพทย์ทั้งในระดับปฐมภูมิด้วยกันและต่างระดับได้ 						
3. สามารถร่วมการวางแผนการเข้าเยี่ยมบ้านเพื่อให้การดูแลรักษาอย่างต่อเนื่องได้						
<ul style="list-style-type: none"> • ให้การวินิจฉัยปัญหาและรักษาเบื้องต้น/ในภาวะฉุกเฉินระหว่างการเยี่ยมบ้าน และส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลตามความเหมาะสม 						
<ul style="list-style-type: none"> • ทำงานร่วมกับทีมบุคลากรทางการแพทย์สหสาขาวิชาในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/ การเยี่ยมบ้าน โดยเข้าใจถึงบทบาทของบุคลากรอื่น ๆ ในทีมเยี่ยมบ้าน 						
<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินภาวะเครียดของผู้ดูแลที่อาจเกิดจากการดูแลผู้ป่วยและการจัดการกับความเครียดที่เกิดขึ้น 						
<ul style="list-style-type: none"> • ร่วมวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยร่วมกับทีมรับผิดชอบดูแลผู้ป่วยของแต่ละโรงพยาบาล 						
4. ดำเนินการเยี่ยมบ้านร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพได้						
<ul style="list-style-type: none"> • จัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง ตามความเสี่ยง ความรุนแรงของปัญหาและระยะเวลาที่ เหมาะสมในการเข้าเยี่ยมบ้าน 						
<ul style="list-style-type: none"> • ทำการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการเพิ่มเติมและให้การรักษา โดยคำนึงถึงข้อจำกัดที่มี 						
<ul style="list-style-type: none"> • ทำการประเมิน วินิจฉัยและจัดการปัญหา ร่วมกับผู้ป่วยและครอบครัวโดยตระหนักถึงวัฒนธรรม ของชุมชนที่มีผลกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกและการตัดสินใจของผู้ป่วย 						

<ul style="list-style-type: none"> • สามารถใช้อุปกรณ์ช่วยเหลือในการดูแลผู้ป่วยที่บ้านตามบริบทของผู้ป่วย และของโรงพยาบาล ตัวอย่างเช่น การใช้ home oxygen therapy เครื่องดูดเสมหะ อุปกรณ์สำหรับการฟอกไตทางหน้าท้อง และเครื่องพ่นยา เป็นต้น 						
<ul style="list-style-type: none"> • เป็นผู้นำที่ดีในทีมและแสดงบทบาทของแพทย์ในทีมสหสาขาวิชาในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน 						
5. การจัดการบริการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้านในบริการปฐมภูมิ						
<ul style="list-style-type: none"> • จัดทำฐานข้อมูลผู้ป่วยเยี่ยมบ้านที่เชื่อมโยงการดูแลต่อเนื่องระหว่างบุคลากรทางการแพทย์ในแต่ละสาขา 						
<ul style="list-style-type: none"> • ค้นหาข้อจำกัดของการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้านและแนวทางการแก้ไข 						
<ul style="list-style-type: none"> • ร่วมพัฒนาระบบการดูแลผู้ป่วยที่บ้านร่วมกับโรงพยาบาลหรือชุมชน 						
6. ทำการสอนและฝึกปฏิบัติเรื่องการเยี่ยมบ้านให้แก่แพทย์รุ่นน้อง นักศึกษาแพทย์ และบุคลากรทางการแพทย์สาขาอื่น ๆ ได้						
<ul style="list-style-type: none"> • วางแผนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนรู้แต่ละระดับ 						
<ul style="list-style-type: none"> • ควบคุมการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ 						
<ul style="list-style-type: none"> • ให้คำแนะนำกลับและช่วยให้ผู้เรียนสะท้อนการเรียนรู้ได้ 						

ส่วนที่ 2 สรุปการประเมินปลายชั้นปี

- ปีที่ 1 วันที่_____ ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA ด้านนี้ _____ ตั้งเอกสารแนบปี 1
ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____
- ปีที่ 2 วันที่_____ ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA ด้านนี้ _____ ตั้งเอกสารแนบปี 2
ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____
- ปีที่ 3 (ขอให้ประเมิน ช่วง 6-8 เดือนก่อนหมดปีการศึกษา)
วันที่_____ ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA ด้านนี้ _____ ตั้งเอกสารแนบปี 3
ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____

*กรณีแบบฟอร์มการประเมินเป็นรูปแบบ electronic สถาบันควรมีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาต่อเนื่องจนครบสามปี หรือตลอดระยะเวลาของการฝึกอบรม

เกณฑ์การประเมิน EPA 2 การดูแลแบบประคับประคอง

รายละเอียดความสามารถในแต่ละระดับ	ประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไว้ใจได้	
	ไม่ผ่าน	ผ่าน
<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการดูแลผู้ป่วย palliative care</p> <p>การประเมิน : ข้อสอบวัดความรู้ แบบบันทึกการเยี่ยมบ้านผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง รายงานการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง</p> <p>กิจกรรมการเรียนรู้ : Lecture, conference วิชาการ</p>	<p>ขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องการดูแลผู้ป่วย palliative care</p>	<p>มีความรู้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ สถานการณ์ palliative care ในประเทศไทย ☐ หลักการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง ☐ ปฏิบัติการรับรู้ข่าวร้าย ☐ อาการปวดในผู้ป่วยแบบประคับประคอง (ชนิดกลไกล) ☐ ความเจ็บป่วยของผู้ป่วยและครอบครัวที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง ☐ หลักการบำบัดความปวดโดยการ ใช้อาและไมใช้อาได้
<p>2. สามารถร่วมดูแลผู้ป่วย palliative และครอบครัวที่มีปัญหาไม่ซับซ้อน</p> <p>การประเมิน:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ การสังเกตการปฏิบัติงานจริง ☐ รายงานการดูแลผู้ป่วย <p>กิจกรรมการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ฝึกปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วยและครอบครัว ทั้งลักษณะผู้ป่วย OPD, IPD, Home visit และในชุมชน ☐ นำเสนอ case conference 	<p>ไม่สามารถร่วมดูแลผู้ป่วย palliative และครอบครัว ที่มีปัญหาไม่ซับซ้อนโดย</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ขาดการดูแลเบื้องต้นในปัญหาทางจิตใจที่พบบ่อย ☐ แจ้งข่าวร้ายแต่ไม่สามารถตอบสนองความรู้ สึกของผู้ป่วยและครอบครัวได้ ☐ ไม่สามารถการดูแล ภาวะความเศร้าจากการสูญเสียที่เป็นปกติ และไม่ปกติ ☐ ไม่สามารถสื่อสารให้ความหวังและให้กำลังใจ เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง 	<p>สามารถร่วมดูแลผู้ป่วย palliative และครอบครัวที่มีปัญหาไม่ซับซ้อนได้ โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ให้การดูแลเบื้องต้นในปัญหาทางจิตใจที่พบบ่อยได้ เช่น ความกังวล อารมณ์ซึมเศร้า สับสน ☐ แจ้งข่าวร้าย และตอบสนองความรู้ สึกของผู้ป่วยและครอบครัวโดย แสดงความเข้าใจในความกังวลต่อความตาย ☐ ให้การดูแลภาวะ ความเศร้าจากการสูญเสียที่เป็นปกติและไม่ปกติ

	☐ ไม่สามารถประเมินระบบครอบครัวและให้ คำแนะนำที่เหมาะสมได้	☐ สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพให้ความหวังและให้กำลังใจเพื่อให้ ผู้ป่วย และญาติอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง ☐ ประเมินระบบครอบครัวและให้คำแนะนำที่เหมาะสมต่อครอบครัว และผู้ดูแลได้
3. ดูแลผู้ป่วย Palliative ครอบครัวและชุมชนร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ	ไม่สามารถดูแลผู้ป่วย Palliative ครอบครัว และชุมชนร่วมกับทีม สหสาขาวิชาชีพ โดย	สามารถดูแลผู้ป่วย Palliative ครอบครัว และชุมชนร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ โดย
การประเมิน : ☐ การสังเกตการณ์ปฏิบัติงานจริง ☐ รายงานการดูแลผู้ป่วย ☐ การสังเกตการณ์ทำงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ	☐ ไม่สามารถดูแลภาวะใกล้เสียชีวิตของผู้ป่วยด้านอาการเจ็บป่วยไม่สุขสบายที่พบบ่อย ☐ วางแผนการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายแต่ขาดการยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางในประเด็นการใช้อุปกรณ์การช่วยชีวิตและการ ทำหนังสือแสดงเจตนาฯ ☐ ขาดการนำความเชื่อด้านสุขภาพและความตายตามวัฒนธรรม ประเพณี ของ ผู้ป่วยและครอบครัวมาประยุกต์ใช้ในการดูแล ☐ ไม่สามารถทำงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ และขาดการประสานส่ง ต่อผู้ป่วยไปยังหน่วยงาน ในชุมชนที่มีเกี่ยวข้อง	☐ ดูแลภาวะใกล้เสียชีวิตของผู้ป่วยด้าน อาการเจ็บป่วยไม่สุขสบายที่พบบ่อย ☐ ร่วมปรึกษา และวางแผนการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายโดยยึดผู้ป่วยเป็น ศูนย์กลาง ในประเด็น การใช้อุปกรณ์ การช่วยชีวิตและการทำหนังสือแสดงเจตนาฯ ☐ นำความเชื่อด้านสุขภาพและความตายตามวัฒนธรรม ประเพณี ของ ผู้ป่วยและครอบครัวมาประยุกต์ใช้ ในการดูแล ☐ ทำงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยและครอบครัว ส่งต่อไปยังหน่วยงานในชุมชนที่มีเกี่ยวข้องให้ช่วยดูแลได้อย่างเหมาะสม
กิจกรรมการเรียนรู้ : ☐ ฝึกปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วย และครอบครัว OPD, IPD, Home visit ☐ นำเสนอ case conference		

แบบประเมิน EPA 2 การดูแลแบบประคับประคอง (Palliative care)

ผู้รับการเข้าประเมิน _____ สถาบันฝึกอบรม _____ ปีเข้ารับการศึกษ _____ อาจารย์ที่ปรึกษา _____
 ขอให้ระบุรูปแบบการประเมินที่ได้ใช้ไปใน EPA นี้ ตลอดการฝึกอบรม

Exam   Direct observe   Case report   Multisource feedback   อื่น ๆ (ระบุ) _____

ตารางส่วนที่ 1 ตารางการประเมินความเชื่อมั่น

รายละเอียดความสามารถที่ต้องทำได้ในแต่ละระดับ	ผลการประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไว้ใจได้ ปลายปีการศึกษา					
	ปี 1 / ระดับ 3		ปี 2 / ระดับ 4		ปี 3 / ระดับ 5	
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1. มีความรู้ ความเข้าใจต่อการดูแลผู้ป่วย palliative care ในเรื่องดังต่อไปนี้						
• สถานการณ์การดูแลผู้ป่วย palliative care แบบประคับประคองในประเทศไทยได้						
• ความหมายและหลักการของการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง						
• ความเจ็บป่วยของผู้ป่วย Palliative และครอบครัว						
• ปฏิบัติการรับรู้ข่าวร้าย การสูญเสียและแนวทางการดูแล						
• ลักษณะการปวดและกลไกของความปวด ในผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง						
• หลักการของการบำบัดความปวดทั้งแบบใช้ยาและไม่ใช้ยา						
• ระบุประเภทยาแก้ปวด เกสซ์จลศาสตร์ วิธีการใช้ยา						

• ผลข้างเคียงของยากลุ่ม opioids และการแก้ไขปัญหาพิษจาก opioids ได้						
• วิธีการรักษาความปวดที่ไม่ใช่ยาได้						
2. สามารถประเมินความพร้อมการเข้าสู่ palliative care ได้						
• ร่วมปรึกษากับผู้ป่วยและครอบครัวในการทำหนังสือแสดงเจตนาตาม พรบ. สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 12 ได้ (living will)						
• ประเมินความเจ็บป่วยของผู้ป่วย Palliative และครอบครัว						
• ประเมินปฏิกิริยาการรับรู้ข่าวร้าย การสูญเสีย และแนวทางการดูแล						
3. สามารถร่วมดูแลผู้ป่วย palliative และครอบครัวที่มีปัญหาไม่ซับซ้อน						
• ดูแลอาการเจ็บป่วย ความไม่สบายที่พบบ่อยใน palliative care และภาวะ ใกล้เสียชีวิตของผู้ป่วยได้						
• อาการปวด (Pain) ทั้งแบบใช้ยาและไม่ใช้ยา						
• อาการไม่สบายอื่น ๆ (non pain) เช่น อ่อนเพลีย อ่อนกำลัง หายใจติดขัด ท้องผูก คลื่นไส้ อาเจียน ซึมเศร้า เป็นต้น						
• ดูแลเบื้องต้นด้านปัญหาทางจิตใจที่พบบ่อยในผู้ป่วยแบบประคับประคอง และครอบครัว เช่น ความกังวล อารมณ์ซึมเศร้า สับสน เป็นต้น						
• สามารถสื่อสารกับผู้ป่วยและครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น แจ้งข่าวร้าย ให้การตอบสนองอารมณ์ของผู้ป่วยและครอบครัวได้อย่างเหมาะสม						
• ดูแลภาวะความเศร้าจากการสูญเสียที่เป็นปกติและไม่ปกติ						
3. ดูแลผู้ป่วย Palliative ครอบครัว และ/หรือ ชุมชนร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ						

<ul style="list-style-type: none"> ร่วมปรึกษาและวางแผนการดูแลผู้ป่วยในประเด็นต่าง ๆ โดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง ได้แก่ การใช้อุปกรณ์การช่วยชีวิต การใช้ยาฆ่าเชื้อ การให้สารน้ำและสารอาหาร เป็นต้น 						
<ul style="list-style-type: none"> นำความเชื่อด้านสุขภาพและเรื่องความตายของผู้ป่วยและครอบครัวมาใช้ในการดูแล รักษาและให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยและครอบครัวได้ 						
<ul style="list-style-type: none"> ทำงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยและครอบครัว 						
<ul style="list-style-type: none"> ส่งต่อไปยังหน่วยงานในชุมชนที่มีเกี่ยวข้องให้ช่วยดูแลต่อได้อย่างเหมาะสม 						

ส่วนที่ 2 สรุปการประเมินปลายชั้นปี

- ปีที่ 1 วันที่_____ ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA ด้านนี้ ดังเอกสารแนบปี 1
 ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____
- ปีที่ 2 วันที่_____ ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA ด้านนี้ ดังเอกสารแนบปี 2
 ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____
- ปีที่ 3 (ขอให้ประเมิน ช่วง 6-8 เดือนก่อนหมดปีการศึกษา)
 วันที่_____ ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA ด้านนี้ ดังเอกสารแนบปี 3
 ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____

*กรณีแบบฟอร์มการประเมินเป็นรูปแบบ electronic สถาบันควรมีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาต่อเนื่องจนครบสามปี หรือตลอดระยะเวลาของการฝึกอบรม

เกณฑ์การประเมิน EPA 3 การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง (Care for patients with chronic diseases)

รายละเอียดความสามารถในแต่ละระดับ	ประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไว้ใจได้	
	ไม่ผ่าน	ผ่าน
<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่พบบ่อยทั้งกลุ่ม NCDs และโรคติดเชื้อ</p> <p>การประเมิน : ข้อสอบวัดความรู้</p> <p>กิจกรรมการเรียนรู้ : Lecture</p>	<p>ขาดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่พบบ่อยทั้งโรคติดเชื้อและกลุ่ม NCDs</p>	<p>มีความรู้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ สาเหตุและปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรค ☐ แนวทางการดูแลรักษาและป้องกันโรคตามหลักฐานทางการแพทย์ที่น่าเชื่อถือ ☐ ผลแทรกซ้อน ผลกระทบต่อสุขภาพผู้ป่วยครอบครัวและสังคม ☐ ระบบบริการสุขภาพที่สนับสนุนการดูแลรักษาและป้องกันโรคเรื้อรัง
<p>2. สามารถดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่มีปัญหาไม่ซับซ้อนได้ทั้งในลักษณะผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน หรือในชุมชน</p> <p>การประเมิน : ☐ รายงานการดูแลผู้ป่วย ☐ การสังเกตการปฏิบัติงานจริง</p> <p>กิจกรรมการเรียนรู้ : ☐ ฝึกปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วย OPD, Home visit ☐ นำเสนอ case conference ด้านการส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้ป่วย</p>	<p>ให้การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่มีปัญหาไม่ซับซ้อนได้ทั้งที่โรงพยาบาลและที่บ้าน แต่</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ขาดการดูแลตามหลักการให้ผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางของการรักษาและเป็นองค์รวม ☐ ขาดการป้องกันค้นหาติดตามและเฝ้าระวังภาวะหรือโรคแทรกซ้อนที่สัมพันธ์กับโรคเรื้อรังของผู้ป่วยได้ 	<p>สามารถดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่มีปัญหาไม่ซับซ้อนได้ทั้งในลักษณะผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน หรือในชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ดูแลตามหลักการให้ผู้ป่วยเป็น ศูนย์กลางของการรักษาและเป็นองค์รวม ☐ ทำการป้องกันค้นหาติดตามและ เฝ้าระวังภาวะหรือโรคแทรกซ้อนที่ สัมพันธ์กับโรคเรื้อรังของผู้ป่วยได้
<p>3. สามารถร่วมดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังร่วมกับครอบครัวและทีมสหสาขาวิชาชีพได้</p>	<p>ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่ ซับซ้อน แต่</p>	<p>สามารถร่วมดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่ซับซ้อนร่วมกับครอบครัวและทีมสหสาขาวิชาชีพโดย</p>

การประเมิน : ☐ การสังเกตการณ์ปฏิบัติงานจริง ☐ การสังเกตการณ์ทำงานในพื้นที่ร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ ☐ รายงานแผนการดูแลผู้ป่วย	☐ ขาดการดูแลร่วมกับครอบครัวของผู้ป่วย ☐ ขาดการทำงานร่วมกับ ทีมสหสาขาวิชาชีพได้ ☐ ทำการปรึกษาส่งต่อผู้ป่วยกับแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโดยขาดการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจของผู้ป่วยกับครอบครัว	☐ ดูแลปัญหาโรคเรื้อรังร่วมกับครอบครัวของผู้ป่วยได้ ☐ วางแผนการดูแลและดำเนินการดูแลร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพได้ทั้งในลักษณะผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน หรือในชุมชน ☐ ทำการปรึกษา ส่งต่อผู้ป่วยแก่แพทย์ผู้เชี่ยวชาญโดยให้ผู้ป่วยกับครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
กิจกรรมการเรียนรู้ : ☐ ฝึกปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วย OPD Home visit ☐ นำเสนอ case conference ด้านการส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้ป่วย		
4. สามารถจัดบริการดูแลผู้ป่วย โรคเรื้อรังและครอบครัวร่วมกับ หน่วยงานในชุมชนได้	จัดบริการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังและครอบครัวร่วมกับหน่วยงานในชุมชนแต่	สามารถจัดบริการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังและครอบครัวร่วมกับ หน่วยงานในชุมชนโดย
การประเมิน : ☐ รายงานผู้ป่วย ☐ การสังเกตการณ์ปฏิบัติงานจริง ☐ การสังเกตการณ์ทำงานในพื้นที่ร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ	☐ ขาดการประสานกับหน่วยงานที่มีบทบาทเกี่ยวข้องในชุมชน ☐ ไม่สามารถจัดการระบบข้อมูลสุขภาพ ของผู้ป่วยเพื่อการดูแล ต่อเรื่องในสถานบริการของตนเอง	☐ ทำการประสานกับหน่วยงานที่มีบทบาทเกี่ยวข้องในชุมชน ☐ จัดการระบบข้อมูลสุขภาพ ของ ผู้ป่วยเพื่อการดูแล ต่อเนื่องในสถานบริการของตนเองได้
กิจกรรมการเรียนรู้ : ☐ ฝึกปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วย OPD Home visit ☐ นำเสนอ case conference ด้านการส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้ป่วย		

แบบประเมิน EPA 3 การดูแลผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง (Care for patients with chronic diseases)

ผู้รับการเข้าประเมิน _____ สถาบันฝึกอบรม _____ ปีเข้ารับการศึกษ _____ อาจารย์ที่ปรึกษา _____

ขอให้ระบุรูปแบบการประเมินที่ได้ใช้ไปใน EPA นี้ ตลอดการฝึกอบรม

Exam   Direct observe   Case report   Multisource feedback   อื่น ๆ (ระบุ) _____

ตารางส่วนที่ 1 ตารางการประเมินความเชื่อมั่น

รายละเอียดความสามารถที่ต้องทำได้ในแต่ละระดับ	ผลการประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไวใจได้ ปลายปีการศึกษา					
	ปี 1 / ระดับ 3		ปี 2 / ระดับ 4		ปี 3 / ระดับ 5	
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1. มีความรู้ความเข้าใจการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่พบบ่อยทั้งกลุ่ม NCDs และโรคติดเชื้อ						
• ทราบสาเหตุและปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรค						
• แนวทางการดูแลรักษาและป้องกันโรคตามหลักฐานทางการแพทย์ที่น่าเชื่อถือ						
• ทราบผลแทรกซ้อนและผลกระทบที่เกิดต่อสุขภาพผู้ป่วย ครอบครัว และสังคมในการเป็นโรคเรื้อรัง						
• ระบบบริการสุขภาพที่สนับสนุนการดูแลรักษาและป้องกันโรคเรื้อรัง						
2. สามารถดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่มีปัญหาไม่ซับซ้อนได้ทั้งในลักษณะผู้ป่วยนอกผู้ป่วยใน หรือในชุมชน						
• ให้การดูแลตามหลักการให้ผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางของการรักษาและอย่างเป็นองค์รวม						

<p>1 ดูแลโรคและความเจ็บป่วย</p> <p>2 อย่างต่อเนื่องโดยคำนึงถึงบริบทชีวิตและครอบครัว</p> <p>3 ให้ผู้ป่วยร่วมวางแผนการรักษา</p> <p>4 รักษาสัมพันธ์ที่ดีภาพระหว่างแพทย์และผู้ป่วย</p> <p>5 สร้างเสริมสุขภาพ</p> <p>6 คำนึงถึงข้อจำกัดในการรักษาพยาบาลทั้งด้านผู้ป่วยและหน่วยบริการ ทั้งด้านทรัพยากร การเงิน เวลาและหาทางแก้ไข)</p>						
<ul style="list-style-type: none"> • ทำการป้องกันค้นหา ติดตาม และเฝ้าระวังภาวะหรือโรคแทรกซ้อนที่สัมพันธ์กับโรคเรื้อรังของผู้ป่วยได้ 						
<p>3. สามารถร่วมดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังร่วมกับครอบครัวและทีมสหสาขาวิชาชีพได้</p>						
<ul style="list-style-type: none"> • ดูแลปัญหาโรค เรื้อรังร่วมกับครอบครัวของผู้ป่วยได้ 						
<ul style="list-style-type: none"> • วางแผนการดูแลและดำเนินการดูแลร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพได้ทั้งในลักษณะผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน หรือในชุมชน 						
<ul style="list-style-type: none"> • ทำการปรึกษาส่งต่อผู้ป่วยแก่แพทย์ผู้เชี่ยวชาญโดยให้ผู้ป่วยกับครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 						
<p>4. สามารถจัดบริการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังและครอบครัวร่วมกับหน่วยงานในชุมชนได้</p>						
<ul style="list-style-type: none"> • ทำการประสานกับหน่วยงานที่มีบทบาทเกี่ยวข้องในชุมชนได้ 						
<ul style="list-style-type: none"> • จัดการระบบข้อมูลสุขภาพของผู้ป่วยเพื่อการดูแลต่อเรื่องในสถานบริการของตนเองได้ 						

ส่วนที่ 2 สรุปการประเมินปลายชั้นปี

ปีที่ 1 วันที่_____ ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA ด้านนี้ ดังเอกสารแนบปี 1

ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____

ปีที่ 2 วันที่_____ ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA ด้านนี้ ดังเอกสารแนบปี 2

ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____

ปีที่ 3 (ขอให้ประเมิน ช่วง 6-8 เดือนก่อนหมดปีการศึกษา)

วันที่_____ ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA ด้านนี้ ดังเอกสารแนบปี 3

ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____

*กรณีแบบฟอร์มการประเมินเป็นรูปแบบ electronic สถาบันควรมีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาต่อเนื่องจนครบสามปี หรือตลอดระยะเวลาของการฝึกอบรม

เกณฑ์การประเมิน EPA 4 การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับ บุคคล ครอบครัว และชุมชน

รายละเอียดความสามารถในแต่ละระดับ	ประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไว้ใจได้	
	ไม่ผ่าน	ผ่าน
<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องหลักการ สร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค</p> <p>การประเมิน : ข้อสอบวัดความรู้</p> <p>กิจกรรมการเรียนรู้ : Lecture</p>	<p>ขาดความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง หลักการสร้างเสริมสุขภาพและ ป้องกันโรค</p>	<p>มีความรู้อย่างนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ลักษณะเฉพาะของบุคคล ครอบครัว สังคม ความเชื่อและ วัฒนธรรมท้องถิ่น ☐ ระบุประโยชน์และความเสี่ยงใน การรับวัคซีนและภูมิคุ้มกัน หรือ การป้องกันโรคแบบอื่น ๆ ที่พบ ในเวชปฏิบัติ ☐ หลักการสอนและจิตวิทยาการ เรียนแบบผู้ใหญ่ (adult learning) ☐ รูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ของแต่ละบุคคล (learning style)
<p>2. สามารถทำการสร้างเสริมสุขภาพและ ป้องกันโรคโดยเชื่อมโยงกับการ รักษาโรคและการฟื้นฟูสุขภาพในระดับ บุคคลได้</p> <p>การประเมิน : ☐ รายงานการดูแลผู้ป่วย ☐ การสังเกตการปฏิบัติงานจริง</p> <p>กิจกรรมการเรียนรู้ : ☐ ฝึกปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วย OPD, Home visit, ในชุมชน ☐ นำเสนอ case conference ด้านการ สร้างเสริมสุขภาพแก่ผู้ป่วย</p>	<p>ให้การสร้างเสริมสุขภาพและ ป้องกันโรคโดยเชื่อมโยงกับ การรักษาโรคและการฟื้นฟู สุขภาพในระดับบุคคลได้</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ขาดการตรวจคัดกรองโรคและ ความเสี่ยงทางสุขภาพ โดย คำนึงถึงหลักเหตุผลทาง วิชาการและความคุ้มค่าที่ เหมาะสม ☐ ขาดการให้คำปรึกษาเพื่อ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เสี่ยง ต่อสุขภาพในระดับบุคคล 	<p>สามารถทำการสร้างเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคโดยเชื่อมโยง กับการรักษาโรคและการฟื้นฟู สุขภาพในระดับบุคคล โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ทำการตรวจคัดกรองโรคและ ความเสี่ยงทางสุขภาพ โดย คำนึงถึงหลักเหตุผลทางวิชาการ และความคุ้มค่า ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> ○ โปรแกรมการตรวจคัดกรอง สุขภาพที่เหมาะสมกับเพศวัย และความเสี่ยง ของแต่ละ บุคคล

		<ul style="list-style-type: none"> ○ การประเมินความเสี่ยงต่อโรค (risk factor) เป็นรายบุคคล ○ การแปลผลการตรวจคัดกรองโรคที่พบบ่อย □ ให้คำปรึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อสุขภาพในระดับบุคคลได้
<p>3. สามารถทำการสอนเพื่อให้ผู้ป่วยมีศักยภาพในการจัดการตนเองได้</p>	<p>สามารถทำการสอนเพื่อให้ผู้ป่วยมีศักยภาพในการจัดการตนเองได้</p>	<p>สามารถทำการสอนเพื่อให้ผู้ป่วยมีศักยภาพในการจัดการตนเองได้</p>
<p>การประเมิน :</p> <ul style="list-style-type: none"> □ การสังเกตการณ์ปฏิบัติงานจริง □ การสังเกตการณ์ทำงานในพื้นที่ร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ □ รายงานแผนการดูแลผู้ป่วย 	<p>แต่</p> <ul style="list-style-type: none"> □ ขาดการประเมินความรู้ความเข้าใจพื้นฐานต่อสุขภาพของผู้ป่วย □ ขาดการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ป่วย โดยประกอบกับกิจวัตร ความรู้ ความเชื่อทางสุขภาพ ระดับความเข้าใจ ภูมิหลัง อิทธิพลของครอบครัว และวัฒนธรรมของผู้ป่วย □ ออกแบบรูปแบบการเรียนรู้หรือจัดทำสื่อที่ไม่เหมาะสม 	<p>โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> □ ประเมินความรู้ ความเข้าใจ พื้นฐานต่อสุขภาพของผู้ป่วย □ วิเคราะห์ความต้องการของผู้ป่วย โดยประกอบกับกิจวัตร ความรู้ ความเชื่อทางสุขภาพ ระดับความเข้าใจ ภูมิหลัง อิทธิพลของครอบครัว และวัฒนธรรมของผู้ป่วย □ ออกแบบรูปแบบการเรียนรู้หรือจัดทำสื่อที่เหมาะสม □ ให้คำแนะนำ หรือเสริมสร้างแรงจูงใจ หรือทำการสอนที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม ในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพสำหรับปัญหาที่พบในเวชปฏิบัติ โดยสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ป่วย □ ให้ข้อมูลสะท้อนกลับ (feedback) ประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ และ/หรือ ผลลัพธ์ทางสุขภาพของผู้ป่วยจากการเรียนรู้ที่ให้
<p>กิจกรรมการเรียนรู้ :</p> <ul style="list-style-type: none"> □ ฝึกปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วย OPD Home visit □ นำเสนอ case conference ด้านการส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้ป่วย 		

<p>4. สามารถทำการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคโดยความเชื่อมโยงกับการรักษาโรคและการฟื้นฟูสุขภาพในระดับครอบครัวได้</p>	<p>สร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคโดยความเชื่อมโยงกับการรักษาโรคและการฟื้นฟูสุขภาพในระดับครอบครัวแต่</p>	<p>สร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคโดยความเชื่อมโยงกับการรักษาโรคและการฟื้นฟูสุขภาพในระดับครอบครัวโดย</p>
<p>การประเมิน :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ รายงานผู้ป่วย ☐ การสังเกตการณ์ปฏิบัติงานจริง ☐ การสังเกตการณ์ทำงานในพื้นที่ร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ขาดการประเมินความรู้ความเข้าใจพื้นฐานต่อสุขภาพของครอบครัว ☐ ขาดการตรวจคัดกรองโรคและความเสี่ยงทางสุขภาพในระดับครอบครัว 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ประเมินความรู้ความเข้าใจพื้นฐานต่อสุขภาพของครอบครัว ☐ ทำการตรวจคัดกรองโรคและความเสี่ยงทางสุขภาพในระดับครอบครัว
<p>กิจกรรมการเรียนรู้ :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ฝึกปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วย OPD Home visit, ปฏิบัติงานในชุมชน ☐ นำเสนอ case conference ด้านการสร้างเสริมสุขภาพแก่ผู้ป่วย 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ไม่สามารถให้คำปรึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อสุขภาพในระดับครอบครัว 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ให้คำปรึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อสุขภาพในระดับครอบครัว โดยให้คำแนะนำ / เสริมสร้างแรงจูงใจเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม หรือทำการสอนที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัวได้

แบบประเมิน EPA 4 การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับ บุคคล ครอบครัว และชุมชน
(Health promotion and disease prevention for individual, family and community)

ผู้รับการเข้าประเมิน _____ สถาบันฝึกอบรม _____ ปีเข้ารับการศึกษ _____

อาจารย์ที่ปรึกษา _____

ขอให้ระบุรูปแบบการประเมินที่ได้ใช้ไปใน EPA นี้ ตลอดการฝึกอบรม

Exam   Direct observe   Case report   Multisource feedback   อื่น ๆ (ระบุ) _____

ตารางส่วนที่ 1 ตารางการประเมินความเชื่อมั่น

รายละเอียดความสามารถที่ต้องทำได้ในแต่ละระดับ	ผลการประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไว้ใจได้					
	ปลายปีการศึกษา					
	ปี 1 / ระดับ 3		ปี 2 / ระดับ 4		ปี 3 / ระดับ 5	
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1. มีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค โดยคำนึงถึง						
• ลักษณะเฉพาะ ของบุคคล ครอบครัว สังคม ความเชื่อและวัฒนธรรมท้องถิ่น						
• ระบุประโยชน์และความเสี่ยงในการรับวัคซีนและภูมิคุ้มกันหรือการป้องกันโรคแบบอื่น ๆ						
• หลักการสอนและจิตวิทยาการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (adult learning)						
• รูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล (learning style)						
2. สามารถทำการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค โดยความเชื่อมโยงกับการรักษาโรคและการฟื้นฟูสุขภาพในระดับบุคคลได้						
• ทำการตรวจคัดกรองโรคและความเสี่ยงทางสุขภาพ โดยคำนึงถึงหลักเหตุผลทางวิชาการและความคุ้มค่า ได้แก่						
○ โปรแกรมการตรวจคัดกรองสุขภาพที่เหมาะสมกับเพศวัย และความเสี่ยงของแต่ละ						

<p>ละบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ การประเมินความเสี่ยงต่อโรค (risk factor) เป็นรายบุคคล ○ การแปลผลการตรวจคัดกรองโรคที่พบบ่อย 						
<ul style="list-style-type: none"> • ให้คำแนะนำในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพในปัญหาที่พบได้ในเวชปฏิบัติ 						
<ul style="list-style-type: none"> • ให้คำปรึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อสุขภาพในระดับบุคคล 						
<p>3. สามารถทำการสอนเพื่อให้ผู้ป่วยมีศักยภาพในการจัดการตนเองได้ โดย</p>						
<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินความรู้ความเข้าใจพื้นฐานต่อสุขภาพของผู้ป่วย 						
<ul style="list-style-type: none"> • วิเคราะห์ความต้องการของผู้ป่วย โดยประกอบกับกิจวัตร ความรู้ ความเชื่อทางสุขภาพ ระดับความเข้าใจ ภูมิหลัง อิทธิพลของครอบครัว และวัฒนธรรมของผู้ป่วย 						
<ul style="list-style-type: none"> • ออกแบบรูปแบบ/กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะของผู้ป่วย 						
<ul style="list-style-type: none"> • จัดทำสื่อการสอน หรือตัวกลางในการช่วยการเรียนรู้ของผู้ป่วย/ผู้เรียน 						
<ul style="list-style-type: none"> • ให้คำแนะนำ/เสริมสร้างแรงจูงใจ/หรือทำการสอนที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม ในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพสำหรับปัญหาที่พบในเวชปฏิบัติ ให้ feedback และให้คำตอบที่เป็นประโยชน์แก่การดูแลสุขภาพ โดยสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ป่วยได้ 						
<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ และ/หรือ ผลลัพธ์ทางสุขภาพของผู้ป่วยจากการเรียนรู้ที่ให้ 						
<p>4. สามารถทำการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค โดยความเชื่อมโยงกับการรักษาโรคและการฟื้นฟูสุขภาพในระดับครอบครัวได้</p>						
<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินความรู้ความเข้าใจพื้นฐานต่อสุขภาพของครอบครัว 						

<ul style="list-style-type: none"> • ทำการตรวจคัดกรองโรคและความเสี่ยงทางสุขภาพในระดับครอบครัว 						
5. สามารถทำการสอนเรื่องการดูแลสุขภาพในระดับครอบครัวและ/หรือชุมชนได้ โดย <ul style="list-style-type: none"> • วางแผนและประเมินโครงสร้างการสอนที่เหมาะสมกับครอบครัวและ/หรือชุมชนได้ 						
<ul style="list-style-type: none"> • ทำการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมถึงสร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัวและ/หรือชุมชนได้ 						
<ul style="list-style-type: none"> • ให้ feedback เพื่อช่วยให้ครอบครัวและ/หรือชุมชนได้สามารถพัฒนาการดูแลสุขภาพของตนเอง 						
<ul style="list-style-type: none"> • ให้คำแนะนำและการเสริมสร้างแรงจูงใจเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพครอบครัวและ/หรือชุมชนได้ 						

ส่วนที่ 2 สรุปการประเมินปลายชั้นปี

ปีที่ 1 วันที่_____ ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA ด้านนี้
 ดังเอกสารแนบปี 1

ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____

ปีที่ 2 วันที่_____ ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA ด้านนี้
 ดังเอกสารแนบปี 2

ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____

ปีที่ 3 (ขอให้ประเมิน ช่วง 6-8 เดือนก่อนหมดปีการศึกษา)

วันที่_____ ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA ด้านนี้
 ดังเอกสารแนบปี 3

ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____

*กรณีแบบฟอร์มการประเมินเป็นรูปแบบ electronic สถาบันควรมีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาต่อเนื่องจนครบสามปี หรือตลอดระยะเวลาของการฝึกอบรม

เกณฑ์การประเมิน EPA 5 การดูแลผู้ป่วยนอกที่ครอบคลุมทั้งการรักษาส่งเสริมป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพ (Comprehensive ambulatory Care)

รายละเอียดความสามารถในแต่ละระดับ	ประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไว้ใจได้	
	ไม่ผ่าน	ผ่าน
<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลที่ครอบคลุม</p> <p>การประเมิน : ข้อสอบวัดความรู้</p> <p>กิจกรรมการเรียนรู้ : Lecture</p>	<p>ขาดความรู้ ความเข้าใจในการดูแลที่ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพในแผนกผู้ป่วยนอก</p>	<p>มีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลที่ครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้</p> <p>☐ ธรรมชาติของความเจ็บป่วยในบริบทปฐมภูมิ</p> <p>☐ ความหลากหลายขอวิธีดูแลความเจ็บป่วยในบริการปฐมภูมิ</p> <p>☐ หลักการของการเกิดโรคร่วม (co-morbidity)</p>
<p>2. สามารถทำการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคโดยเชื่อมโยงกับการรักษาโรคและการฟื้นฟูสุขภาพในระดับบุคคลได้</p> <p>การประเมิน : ☐ รายงานการดูแลผู้ป่วย ☐ การสังเกตการปฏิบัติงานจริง</p> <p>กิจกรรมการเรียนรู้ : ☐ ฝึกปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วย OPD, Home visit, ในชุมชน ☐ นำเสนอ case conference ด้านการสร้างเสริมสุขภาพแก่ผู้ป่วย</p>	<p>ให้ การดูแล ปัญหา ความผิดปกติทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรังที่ไม่ซับซ้อนในผู้ป่วย แต่</p> <p>☐ ขาดการระบุปัญหา วิเคราะห์ปัญหา ต่อรอง ยอมรับ และ จัดลำดับความสำคัญของปัญหา</p> <p>☐ ขาดการดูแลที่ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์ทางเลือก</p>	<p>สามารถให้การดูแลและจัดการปัญหาความผิดปกติทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรังอย่างเป็นระบบ โดย</p> <p>☐ ดูแลความเจ็บป่วยของบุคคลด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละรายโดยคำนึงถึงการแพทย์เชิงประจักษ์และความคุ้มค่าคุ้มทุน</p> <p>☐ ระบุปัญหา วิเคราะห์ปัญหา ต่อรอง ยอมรับ และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา</p> <p>☐ ให้การดูแลที่ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์ทางเลือก</p>

<p>3. ให้การดูแล และจัดการปัญหาความผิดปกติทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรังอย่างเป็นระบบ</p>	<p>สามารถให้การดูแลและจัดการปัญหาความผิดปกติทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรังอย่างเป็นระบบ แต่</p>	<p>ให้การดูแล และจัดการปัญหาความผิดปกติทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรังอย่างเป็นระบบ โดย</p>
<p>การประเมิน :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ การสังเกตการณ์ปฏิบัติงานจริง ☐ การสังเกตการณ์ทำงานในพื้นที่ร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ ☐ รายงานแผนการดูแลผู้ป่วย 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ขาดการใช้เวชระเบียนและข้อมูลทางการแพทย์เพื่อการดูแลที่ครอบคลุมทั้งการรักษาส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ใช้เวชระเบียนและข้อมูลทางการแพทย์ เพื่อการดูแลที่ครอบคลุมทั้งการรักษาส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ
<p>กิจกรรมการเรียนรู้ :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ฝึกปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วย OPD Home visit ☐ นำเสนอ case conference ด้านการสร้างเสริมสุขภาพแก่ผู้ป่วย 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ขาดการปรึกษาและส่งต่อและประสานการดูแลกับทีมสหสาขาวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ สามารถปรึกษาและส่งต่อและประสานการดูแลกับทีมสหสาขาวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม
<p>4. จัดการและประสานงานเรื่องการดูแลผู้ป่วยในระบบบริการปฐมภูมิได้</p>	<p>จัดการและประสานงานเรื่องการดูแลผู้ป่วยในระบบบริการปฐมภูมิได้ แต่</p>	<p>จัดการและประสานงานเรื่องการดูแลผู้ป่วยในระบบบริการปฐมภูมิได้ โดย</p>
<p>การประเมิน :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ รายงานผู้ป่วย ☐ การสังเกตการณ์ปฏิบัติงานจริง ☐ การสังเกตการณ์ทำงานในพื้นที่ร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ยังขาดภาวะผู้นำในการดูแลผู้ป่วย ทั้งการรักษาส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ เป็นผู้นำในการดูแลผู้ป่วย ทั้งการรักษาส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ
<p>กิจกรรมการเรียนรู้ :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ฝึกปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วย OPD Home visit, ปฏิบัติงานในชุมชน ☐ นำเสนอ case conference ด้านการสร้างเสริมสุขภาพแก่ผู้ป่วย 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ขาดการสรุปภาพรวมของปัญหาสุขภาพที่พบบ่อยในหน่วยบริการปฐมภูมิเพื่อวางแผนจัดการปัญหาทั้งระยะสั้นและระยะยาว 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ สามารถสรุปภาพรวมของปัญหาสุขภาพที่พบบ่อยในหน่วยบริการปฐมภูมิเพื่อวางแผนจัดการปัญหาทั้งระยะสั้นและระยะยาวได้

**แบบประเมิน EPA 5 การดูแลผู้ป่วยนอกที่ครอบคลุมทั้งการรักษาส่งเสริมป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพ
(Comprehensive ambulatory Care)**

ผู้รับการเข้าประเมิน _____ สถาบันฝึกอบรม _____ ปีเข้ารับการศึกษ _____
อาจารย์ที่ปรึกษา _____

ขอให้ระบุรูปแบบการประเมินที่ได้ใช้ไปใน EPA นี้ ตลอดการฝึกอบรม

Exam Direct observe Case report Multisource feedback อื่น ๆ(ระบุ) _____

ตารางส่วนที่ 1 ตารางการประเมินความเชื่อมั่น

รายละเอียดความสามารถที่ต้องทำได้ในแต่ละระดับ	ผลการประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไว้ใจได้					
	ปลายปีการศึกษา					
	ปี 1 / ระดับ 3		ปี 2 / ระดับ 4		ปี 3 / ระดับ 5	
ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	
1. มีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลที่ครอบคลุมทั้ง การรักษา ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพใน แผนกผู้ป่วยนอกโดย คำนึงถึง						
• ธรรมชาติของความเจ็บป่วยในบริบทปฐมภูมิ						
• ความหลากหลายของวิธีดูแลความเจ็บป่วยใน บริการปฐมภูมิ						
• หลักการของการเกิดโรคร่วม (co-morbidity)						
2. ให้การดูแลปัญหาความผิดปกติทั้งแบบเฉียบพลัน และเรื้อรังที่ไม่ซับซ้อน โดย						
• ดูแลความเจ็บป่วยของบุคคลด้วยวิธีการที่ เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละรายโดยคำนึงถึง การแพทย์เชิงประจักษ์และความคุ้มค่าคุ้มทุน						
• ระบุปัญหา วิเคราะห์ปัญหา ต่อรอง ยอมรับ และ จัดลำดับความสำคัญของปัญหา						
• ให้การดูแลที่ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพด้วยการแพทย์แผน ปัจจุบันและการแพทย์ทางเลือก						

รายละเอียดความสามารถที่ต้องทำได้ในแต่ละระดับ	ผลการประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไว้ใจได้ ปลายปีการศึกษา					
	ปี 1 / ระดับ 3		ปี 2 / ระดับ 4		ปี 3 / ระดับ 5	
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
3. ให้การดูแล และจัดการปัญหาความผิดปกติทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรังอย่างเป็นระบบ						
<ul style="list-style-type: none"> ใช้เวชระเบียนและข้อมูลทางการแพทย์เพื่อการดูแลที่ครอบคลุมทั้งการรักษาส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ สามารถปรึกษาและส่งต่อ และประสานการดูแลกับทีมสหสาขาวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม 						
4. จัดการและประสานงานเรื่องการดูแลผู้ป่วยในระบบบริการปฐมภูมิได้						
<ul style="list-style-type: none"> เป็นผู้นำในการดูแลผู้ป่วย ทั้งการรักษาส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ สามารถสรุปภาพรวมของปัญหาสุขภาพที่พบบ่อยในหน่วยบริการปฐมภูมิเพื่อวางแผนจัดการปัญหาทั้งระยะสั้นและระยะยาว 						

ส่วนที่ 2 สรุปการประเมินปลายชั้นปี

ปีที่ 1 วันที่_____ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA ด้านนี้ ดังเอกสารแนบปี 1

ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____

ปีที่ 2 วันที่_____ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA ด้านนี้ ดังเอกสารแนบปี 2

ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____

ปีที่ 3 (ขอให้ประเมิน ช่วง 6-8 เดือนก่อนหมดปีการศึกษา)

วันที่_____ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA ด้านนี้ ดังเอกสารแนบปี 3

ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____

*กรณีแบบฟอร์มการประเมินเป็นรูปแบบ electronic สถาบันควรมีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาต่อเนื่องจนครบสามปี หรือตลอดระยะเวลาของการฝึกอบรม

เกณฑ์การประเมิน EPA 6 การพัฒนางานด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพในพื้นที่ (System and community based practice)

รายละเอียดความสามารถในแต่ละระดับ	ประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไว้ใจได้	
	ไม่ผ่าน	ผ่าน
<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการพัฒนา งานด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชน และระบบสุขภาพในพื้นที่</p> <p>การประเมิน:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ข้อสอบวัดความรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ ☐ Lecture ☐ อภิปรายในกลุ่ม 	<p>ขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่อง การพัฒนางานด้านสุขภาพที่ สอดคล้องกับชุมชนและระบบ สุขภาพในพื้นที่</p>	<p>มีความรู้อย่างนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ การหาความต้องการด้าน สุขภาพ ของชุมชนโดยใช้ ข้อมูลลักษณะ ประชากรและ ระบาดวิทยา ☐ ผลกระทบของความยากจน เชื้อชาติและการระบาดของ โรค ท้องถิ่นต่อสุขภาพของคน ในชุมชน ☐ ระบบบริการสุขภาพของ ประเทศ และข้อจำกัด
<p>2. สามารถวิเคราะห์ระบบการดูแล สุขภาพที่จำเพาะในชุมชนของตนเอง เพื่อวาง แผนการทำโครงการสร้าง เสริมสุขภาพในชุมชน</p> <p>การประเมิน :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ แผนโครงการพัฒนา/โครงการชุมชน ☐ รายงานโครงการชุมชน ☐ รายงานโครงการพัฒนางานระบบ บริการปฐมภูมิ กิจกรรมการเรียนรู้ : ☐ ลงพื้นที่ชุมชนและอภิปราย แผนร่วมกับ อาจารย์ผู้ควบคุม 	<p>วิเคราะห์โครงการของตนเอง แต่ขาดการเชื่อมโยงและ ความสอดคล้องกับระบบการ ดูแลสุขภาพ ที่จำเพาะใน ชุมชน</p>	<p>สามารถวิเคราะห์โครงการของ ตนเอง โดยระบุทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ระบบและช่องทางในการรับ บริการ และให้บริการสุขภาพ ทั้งในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับ ผู้ป่วยและแพทย์ เช่น ขั้นตอนการส่งต่อ การร่วม จ่าย การ ลาหยุดงาน และ ประเด็นทางกฎหมาย ☐ ความสอดคล้องของ ความ ต้องการ ด้านสุขภาพของตัว บุคคลและของ ชุมชน ☐ เข้าใจบทบาทของแพทย์เวช ศาสตร์ ครอบคลุมต่อการเป็น คณะกรรมการ สุขภาพระดับ

รายละเอียดความสามารถในแต่ละระดับ	ประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไว้ใจได้	
	ไม่ผ่าน	ผ่าน
		พื้นที่ และบทบาทของบุคลากรสาขาอื่นที่มีผลต่อนโยบาย สุขภาพของท้องถิ่น
<p>3. สามารถวางแผนและจัดกิจกรรม สร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ให้แก่ชุมชนโดยคำนึงถึงบริบทของชุมชนเป็นหลัก</p> <p>การประเมิน:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ การสังเกตการณ์ทำงานในพื้นที่ ร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ ☐ รายงานโครงการชุมชน ☐ รายงานโครงการพัฒนางานระบบบริการปฐมภูมิ <p>กิจกรรมการเรียนรู้ :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ลงพื้นที่ชุมชนและจัดทำโครงการ ☐ นำเสนอโครงการชุมชน/โครงการพัฒนางานระบบบริการปฐมภูมิ 	<p>วางแผนและจัดกิจกรรม สร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้แก่ชุมชน โดยขาดการคำนึงถึงบริบทของชุมชนเป็นหลัก</p>	<p>สามารถวางแผนโครงการและจัดกิจกรรม ได้โดยคำนึงทั้ง 2 ประเด็น</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ บริหารจัดการระบบการสร้างเสริม สุขภาพ และป้องกันโรคให้แก่คนใน ชุมชนโดยประสานความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ โดยคำนึง ถึง บริบทสภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อของคนชุมชน ☐ แผนที่จะทำให้การทำโครงการพัฒนาระบบสุขภาพชุมชนและป้องกันโรคให้มีความยั่งยืนในชุมชน

แบบประเมิน EPA 6 การพัฒนางานด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพในพื้นที่
(System and community based practice)

ผู้รับการเข้าประเมิน _____ สถาบันฝึกอบรม _____ ปีเข้ารับการศึกษ _____

อาจารย์ที่ปรึกษา _____

ขอให้ระบุรูปแบบการประเมินที่ได้ใช้ไปใน EPA นี้ ตลอดการฝึกอบรม

Exam   Direct observe   Case report   Multisource feedback   อื่น ๆ (ระบุ) _____

ตารางส่วนที่ 1 ตารางการประเมินความเชื่อมั่น

รายละเอียดความสามารถที่ต้องทำได้ในแต่ละระดับ	ผลการประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไว้ใจได้					
	ปลายปีการศึกษา					
	ปี 1 / ระดับ 3		ปี 2 / ระดับ 4		ปี 3 / ระดับ 5	
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1. มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องระบบสุขภาพในพื้นที่ ปฏิบัติงาน และ ลักษณะของชุมชน บริบทของ ชุมชนโดยทั่วไปในเรื่องดังต่อไปนี้						
• ระบบบริการสุขภาพของประเทศ ระบบสุขภาพ ระดับอำเภอ และโครงสร้างและความเชื่อมโยง ของระบบบริการสุขภาพในพื้นที่						
• ลักษณะชุมชน โครงสร้างองค์กรชุมชน บริบท ทุน และศักยภาพของชุมชน การทำงานร่วมกับชุมชน ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชนและภาคประชา สังคม						
• บริบทสังคมและความต้องการด้านสุขภาพของ ชุมชนโดยใช้ข้อมูลลักษณะประชากร ระบาด วิทยาและข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง						
• ปัจจัยทางสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมที่ กระทบต่อสุขภาพและโรคระบาดประจำถิ่นของ คนในชุมชน						

รายละเอียดความสามารถที่ต้องทำได้ในแต่ละระดับ	ผลการประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไว้ใจได้ ปลายปีการศึกษา					
	ปี 1 / ระดับ 3		ปี 2 / ระดับ 4		ปี 3 / ระดับ 5	
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
<p>2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาคุณภาพในหน่วยบริการปฐมภูมิ รวมทั้งการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อวางแผนพัฒนาระบบงานในหน่วยบริการได้</p>						
<ul style="list-style-type: none"> • หลักการภาวะผู้นำ (leadership) การเป็นผู้นำที่ดีที่สอดคล้องของการเป็นผู้นำ 						
<ul style="list-style-type: none"> • ความรู้เรื่องการพัฒนาคุณภาพ (Quality improvement) 						
<ul style="list-style-type: none"> • มีความรู้ความเข้าใจในการใช้สารสนเทศ (Information and technology) ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยบริการเพื่อวางแผนพัฒนาระบบงานในหน่วยบริการ 						
<p>3. วิเคราะห์และเปรียบเทียบระบบสุขภาพการจั้ดการระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิและเสนอแนวทางพัฒนาคุณภาพในหน่วยบริการปฐมภูมิที่ได้รับมอบหมาย</p>						
<ul style="list-style-type: none"> • วิเคราะห์และเปรียบเทียบระบบสุขภาพของไทยกับต่างประเทศ 						
<ul style="list-style-type: none"> • วิเคราะห์การจัดการระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิในพื้นที่ 						
<ul style="list-style-type: none"> • นำความรู้และทักษะของการเป็นผู้นำไปสนับสนุนการพัฒนาและให้ข้อเสนอแนะระบบบริการในหน่วยบริการปฐมภูมิที่ได้รับมอบหมายได้ 						
<ul style="list-style-type: none"> • วิเคราะห์แนวทางพัฒนาคุณภาพในหน่วยบริการปฐมภูมิ 						
<ul style="list-style-type: none"> • ประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อวางแผนพัฒนาระบบงานในหน่วยบริการ 						

รายละเอียดความสามารถที่ต้องทำได้ในแต่ละระดับ	ผลการประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไว้ใจได้ ปลายปีการศึกษา					
	ปี 1 / ระดับ 3		ปี 2 / ระดับ 4		ปี 3 / ระดับ 5	
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
4. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบหลักประกันสุขภาพแบบต่าง ระบบการจ่ายค่าบริการด้านสุขภาพและค่าตอบแทนบุคลากร						
• วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของระบบหลักประกันสุขภาพแบบต่าง ๆ (health security system)						
• วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของระบบการจ่ายค่าบริการด้านสุขภาพในแบบต่าง ๆ						
5. สามารถดำเนินกิจกรรมโดยประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ หรือ ทำโครงการพัฒนางานด้านสุขภาพเพื่อตอบสนองต่อชุมชน						
• วางแผนโดยกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ หรือโครงการพัฒนางานด้านสุขภาพในชุมชนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้แทนภาคประชาชน						
• ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนที่วางไว้						
• มีการบริหารจัดการและสร้างการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง เสริมพลังคนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง (empowerment) และสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกกิจกรรมที่ดำเนินการ (community participation) และ/หรือ เสนอนโยบายสุขภาพปฐมภูมิโดยสังเคราะห์จากหลักฐานเชิงประจักษ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Policy talk)						
6. สามารถประเมินและวิเคราะห์ผลลัพธ์ของโครงการพัฒนางานด้านสุขภาพในชุมชน						
• ประเมินผลและวิเคราะห์ผลลัพธ์โครงการเพื่อการปรับปรุงแก้ไขด้านที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย หรือ พัฒนาด้านที่ผลลัพธ์ดีแล้วให้ดียิ่งขึ้น โดยสร้างการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องและชุมชนในทุก						

รายละเอียดความสามารถที่ต้องทำได้ในแต่ละระดับ	ผลการประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไว้ใจได้ ปลายปีการศึกษา					
	ปี 1 / ระดับ 3		ปี 2 / ระดับ 4		ปี 3 / ระดับ 5	
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
ขั้นตอนของการดำเนินงาน						
<ul style="list-style-type: none"> วิเคราะห์การเป็นผู้นำของตนเองในการจัดการระบบ เช่น การเยี่ยมบ้าน การดูแลโรคเรื้อรัง การดูแลผู้ป่วยสูงอายุ การจัดการข้อมูล เป็นต้น 						
<ul style="list-style-type: none"> วิเคราะห์กระบวนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Improvement) และถอดบทเรียนการดำเนินงาน ระบุให้เห็นถึงปัจจัยความสำเร็จ ข้อบกพร่องที่พบเจอ และโอกาสพัฒนา 						

ส่วนที่ 2 สรุปการประเมินปลายชั้นปี

ปีที่ 1 วันที่_____ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA ด้านนี้ ดังเอกสารแนบปี 1

ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____

ปีที่ 2 วันที่_____ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA ด้านนี้ ดังเอกสารแนบปี 2

ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____

ปีที่ 3 (ขอให้ประเมิน ช่วง 6-8 เดือนก่อนหมดปีการศึกษา)

วันที่_____ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA ด้านนี้ ดังเอกสารแนบปี 3

ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____

*กรณีแบบฟอร์มการประเมินเป็นรูปแบบ electronic สถาบันควรมีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาต่อเนื่องจนครบสามปี หรือตลอดระยะเวลาของการฝึกอบรม

เกณฑ์การประเมิน EPA 7 การทำงานวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัว

รายละเอียดความสามารถในแต่ละระดับ	ประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไว้ใจได้	
	ไม่ผ่าน	ผ่าน
<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการทำงานวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัวและสุขภาพปฐมภูมิ</p> <p>การประเมิน : ข้อสอบวัดความรู้ (K1)</p> <p>กิจกรรมการเรียนรู้ : Lecture , conference วิชาการ</p>	<p>☐ ขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องการทำงาน วิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัวและสุขภาพปฐมภูมิ</p>	<p>มีความรู้ดังนี้</p> <p>☐ Research question and searching</p> <p>☐ Study design</p> <p>☐ Proposal development, tools development and data collection and ethics</p> <p>☐ Basic statistics for data analysis</p> <p>☐ Manuscript writing</p> <p>☐ Publication</p>
<p>2. เขียนโครงร่างวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัวและสุขภาพปฐมภูมิได้</p> <p>การประเมิน :</p> <p>☐ โครงร่างวิจัยที่ได้รับอนุมัติ จริยธรรมงานวิจัย (S1)</p> <p>☐ การพบอาจารย์ที่ปรึกษา (S1A1)</p> <p>กิจกรรมการเรียนรู้: การอภิปรายงานกับที่ปรึกษาวิจัย</p>	<p>☐ โครงการไม่สมบูรณ์ มีองค์ประกอบของแผนการทำวิจัยไม่ครบถ้วน</p> <p>☐ โครงการไม่ผ่านจริยธรรมทางวิจัย</p>	<p>☐ โครงการสมบูรณ์ มีองค์ประกอบของแผนการทำวิจัยครบถ้วน</p> <p>☐ โครงการผ่านจริยธรรมทางวิจัย</p>
<p>3. สามารถร่วมดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังร่วมกับครอบครัวและทีมสหสาขาวิชาชีพได้</p> <p>การประเมิน :</p> <p>☐ การพบอาจารย์ที่ปรึกษา (S1A1)</p> <p>☐ แสดงฐานข้อมูล การวิเคราะห์สถิติ</p> <p>☐ ร่างรายงานวิจัยที่มี ตารางแสดงผลวิจัยและการอภิปรายผล</p>	<p>☐ ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยขบวนการที่ไม่น่าเชื่อถือ</p> <p>☐ ไม่สามารถวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงพรรณนาหรือ วิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์อย่างง่ายได้ (ให้ยึดตามวิจัยที่ทำการศึกษา)</p> <p>☐ แปลผลข้อมูลที่ได้จาก การวิเคราะห์ทางสถิติ</p>	<p>☐ ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยขบวนการที่น่าเชื่อถือ(วิธีการเก็บการลงข้อมูล การยึดหลักจริยธรรมงานวิจัย)</p> <p>☐ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาหรือวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์อย่าง ง่ายได้</p> <p>☐ แปลผลข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติ</p>

รายละเอียดความสามารถในแต่ละระดับ	ประเมินความเชื่อมั่น/เชื่อถือไว้ใจได้	
	ไม่ผ่าน	ผ่าน
กิจกรรมการเรียนรู้ : ☐ ดำเนินงานและปฏิบัติงาน ☐ นำเสนองานวิจัยใน conference	หรือไม่สอดคล้องกับงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ☐ อภิปรายผลการศึกษา ไม่สอดคล้องกับการทำวิจัยหรือไม่วิเคราะห์ ร่วมกับวารสารที่ทบทวนมา ☐ ไม่มีสรุปแผนการนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ไขปัญหาที่ศึกษาได้	☐ อภิปรายผลการศึกษาได้สอดคล้องกับการทำวิจัยโดยวิเคราะห์ร่วมกับวารสารที่ทบทวนมา ☐ สรุปการศึกษาและแผนการนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ไขปัญหาที่ศึกษาได้
4. สรุปงานวิจัยในรูปแบบการเผยแพร่ทางวิชาการได้ (ตีพิมพ์) การประเมิน : Manuscript + หลักฐานการส่งงานตีพิมพ์ กิจกรรมการเรียนรู้ : ☐ อภิปรายร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา ☐ การศึกษาแนวทางเพื่อการตีพิมพ์	☐ ไม่สามารถดำเนินการ เขียนสรุปรายงาน วิจัยเพื่อตีพิมพ์ได้ (Manuscript) ☐ ขาดการมีประสบการณ์ ในขบวนการเผยแพร่ งานวิจัย โดยการส่งตีพิมพ์ได้	☐ เขียนสรุปรายงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์ได้ (Manuscript) ☐ มีประสบการณ์ในกระบวนการเผยแพร่งานวิจัยโดยการส่งตีพิมพ์ในวารสารที่มี peer review ได้ ทั้งนี้จะไม่นำผลการรับตีพิมพ์มาใช้ในการประเมิน)

แบบประเมิน EPA 7 การทำงานวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัว

ผู้รับการเข้าประเมิน _____ สถาบันฝึกอบรม _____ ปีเข้ารับการศึกษ _____

อาจารย์ที่ปรึกษา _____

ขอให้ระบุรูปแบบการประเมินที่ได้ใช้ไปใน EPA นี้ ตลอดการฝึกอบรม

Exam Direct observe Case report Multisource feedback อื่น ๆ (ระบุ) _____

ตารางส่วนที่ 1 ตารางการประเมินความเชื่อมั่น

รายละเอียดความสามารถที่ต้องทำได้ในแต่ละระดับ	ผลการประเมินความเชื่อมั่น/ เชื่อถือไว้ใจได้เมื่อปลายปีการศึกษา					
	ปี 1 / ระดับ 3		ปี 2 / ระดับ 4		ปี 3 / ระดับ 5	
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1. มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการทำงานวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัว ในเรื่อง						
• Research question and searching						
• Study design						
• Proposal development, tools development and data collection and ethics						
• Basic statistics for data analysis						
• Manuscript writing						
• Publication						
2. เขียนโครงร่างวิจัยด้าน เวชศาสตร์ครอบครัวได้ โดย						
• เขียนที่มาความสำคัญโดยค้นคว้าวรรณกรรมในแหล่งข้อมูลที่เหมาะสม เช่น PubMed, Scopus, Web of Science เป็นต้น						
• สามารถระบุคำถามวิจัย และกำหนดวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยที่สอดคล้องกัน						
• เลือก Study design ที่สอดคล้องกับคำถามวิจัย						
• สร้างแบบสอบถาม, เลือกรูปแบบการเก็บข้อมูล หรือใช้แบบสอบถามมาตรฐาน						

รายละเอียดความสามารถที่ต้องทำได้ในแต่ละระดับ	ผลการประเมินความเชื่อมั่น/ เชื่อถือไว้ใจได้เมื่อปลายปีการศึกษา					
	ปี 1 / ระดับ 3		ปี 2 / ระดับ 4		ปี 3 / ระดับ 5	
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
<ul style="list-style-type: none"> วางแผนในการเก็บข้อมูลวิจัยในระยะเวลาที่เหมาะสม 						
<ul style="list-style-type: none"> ดำเนินการขอจริยธรรมทางวิจัยจนสามารถผ่านการอนุมัติได้ 						
3. สามารถทำวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัวที่ไม่ซับซ้อนได้						
<ul style="list-style-type: none"> ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยกระบวนการที่น่าเชื่อถือ (วิธีการเก็บ การลงข้อมูล การยึดหลัก จริยธรรม งานวิจัย) 						
<ul style="list-style-type: none"> วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาหรือวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์อย่างง่ายได้ 						
<ul style="list-style-type: none"> แปลผลข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติ 						
<ul style="list-style-type: none"> อภิปรายผลการศึกษาได้สอดคล้องกับการทำวิจัย โดยวิเคราะห์ร่วมกับวารสารที่ทบทวน 						
<ul style="list-style-type: none"> สรุปการศึกษาและแผนการนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ไขปัญหาที่ศึกษาได้ 						
4. สรุปรงานวิจัยในรูปแบบของนิพนธ์ต้นฉบับเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการได้ (ตีพิมพ์)						
<ul style="list-style-type: none"> เขียนสรุปรายงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์ได้ (Manuscript) 						
<ul style="list-style-type: none"> มีประสบการณ์ในกระบวนการเผยแพร่งานวิจัย โดยการส่งตีพิมพ์ (Submit) ในวารสารที่มี peer review 						

ส่วนที่ 2 สรุปการประเมินปลายชั้นปี

ปีที่ 1 วันที่_____ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA
ด้านนี้ ดังเอกสารแนบปี 1

ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____

ปีที่ 2 วันที่_____ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA
ด้านนี้ ดังเอกสารแนบปี 2

ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____

ปีที่ 3 (ขอให้ประเมิน ช่วง 6-8 เดือนก่อนหมดปีการศึกษา)

วันที่_____ข้าพเจ้ารับทราบผลการประเมิน EPA ในครั้งนี้และได้ส่งแผนในการพัฒนา EPA
ด้านนี้ ดังเอกสารแนบปี 3

ลงชื่อผู้รับการประเมิน_____ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____

*กรณีแบบฟอร์มการประเมินเป็นรูปแบบ electronic สถาบันควรมีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการเรียนรู้และ
พัฒนาต่อเนื่องจนครบสามปี หรือตลอดระยะเวลาของการฝึกอบรม

แผนการพัฒนา EPA ที่ยังไม่ผ่านตามขั้นตอนขีดความสามารถ (เก็บไว้ ใน portfolio)

ชื่อ _____ ชั้นปีที่ _____

EPA ที่	ครั้งที่.....
ประเด็นที่ต้องพัฒนา	1. 2. 3.
แผนการพัฒนา (ระบุ)	
1. ทำอย่างไร	
2. วัดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร	
3. ทำบ่อยแค่ไหน นานเท่าไร	

แบบฟอร์มสรุปผลการประเมิน EPA 1-7 เพื่อยืนยันเป็นหลักฐานในการขอสอบวุฒิบัตร

ผู้เรียน _____ สถาบันฝึกอบรม _____

รายละเอียดกิจกรรมที่เชื่อมั่นได้ (EPA 1-7)	ผลการประเมินระดับความเชื่อมั่นผ่าน		
	ระดับที่ 3	ระดับที่ 4	ระดับที่ 5
1. การดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่บ้าน (Home care for patient and family)			
2. การดูแลแบบประคับประคอง (Palliative care)			
3. การดูแลผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง (Care for patients with chronic diseases)			
4. การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับ บุคคล ครอบครัว และชุมชน (Health promotion and disease prevention for individual, family and community)			
5. การดูแลผู้ป่วยนอกที่ครอบคลุมทั้งการรักษาส่งเสริม ป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพ (Comprehensive ambulatory Care)			
6. การพัฒนางานด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและ ระบบสุขภาพในพื้นที่ (System and community based practice)			
7. การทำงานวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัว (Research in Family Medicine)			

- ผ่านการประเมิน (ต้องผ่านตามระดับขั้นขีดความสามารถขั้นต่ำที่กำหนดทุกข้อ/ตามช่องสี่ทึบ)
- ไม่ผ่านการประเมิน

ขอรับรองผลการประเมิน

_____ (หัวหน้าแผนกการฝึกอบรม)

_____ (หัวหน้าสถาบัน)

ภาคผนวก 6 : ชุดการเรียนรู้สำหรับแพทย์ประจำบ้านเวชศาสตร์ครอบครัว
(Family Medicine Modular Learning)

ราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2563

ราชวิทยาลัยฯ กำหนดชุดการเรียนรู้ (modular learning) ทั้งหมด 7 ชุดการเรียนรู้หลัก รวม 36 ชุดการเรียนรู้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงการจัดการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นปีต่าง ๆ ตามชุดการเรียนรู้ 36 ชุด

EPA →	Modules							
	1	2	3	4	5	6	7	total
ปี 1	1 IL01	1 IL02	1 IL03	2 IL04 IL06	1 IL05			6
	1 WS07	1 WS08	1 WS09	2 WS10 WS12	1 WS11		2 WS27 WS28	8
ปี 2	1 WS13	1 WS14	1 WS15	2 WS16 WS18	1 WS17			6
	1 WS19	1 WS20	1 WS21	2 WS22 WS24	1 WS23	2 WS25 WS26	1 WS29	9
ปี 3	1 WS31	1 WS32	1 WS33	2 WS34 WS36	1 WS35		1 WS30	7
รวม	5	5	5	10	5	2	4	36

แผนการสอน 7 ชุดการเรียนรู้หลัก

ชุดการเรียนรู้ที่ 1	การดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่บ้าน Home care for patient and family
ชุดการเรียนรู้ที่ 2	การดูแลแบบประคับประคอง Palliative care
ชุดการเรียนรู้ที่ 3	การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง Care for patients with chronic diseases
ชุดการเรียนรู้ที่ 4	การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับ บุคคล ครอบครัว และชุมชน Health promotion and disease prevention for individual, family and community
ชุดการเรียนรู้ที่ 5	การดูแลผู้ป่วยนอกที่ครอบคลุมทั้งการรักษาส่งเสริมป้องกันและฟื้นฟู สุขภาพ Comprehensive ambulatory Care
ชุดการเรียนรู้ที่ 6	การพัฒนาทางด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพใน พื้นที่ System and community based practice
ชุดการเรียนรู้ที่ 7	การทำงานวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัว Research in family medicine

สารบัญชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้ตาม EPA ที่ 1

การดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่บ้าน (Home care for patient and family)

- IL01 หลักการเยี่ยมบ้าน (Principle of Home care)
- WS07 เครื่องมือที่ใช้ในการเยี่ยมบ้าน (INHOMESSS and tools for Home care)
- WS13 การทำงานร่วมกับสหวิชาชีพในการเยี่ยมบ้าน (Working with multidisciplinary team for home care)
- WS19 การเยี่ยมบ้านในกลุ่มประชากรเฉพาะ (Home care in specific population)
- WS31 การจัดการเยี่ยมบ้านในชุมชน (Setting home care in community)

ชุดการเรียนรู้ตาม EPA ที่ 2

การดูแลแบบประคับประคอง (Palliative care)

- IL02 หลักการดูแลผู้ป่วยประคับประคอง (Principle of palliative care)
- WS08 การประเมินผู้ป่วยประคับประคอง (Assessment in palliative care)
- WS14 การดูแลอาการในผู้ป่วยประคับประคอง (Symptom management in palliative care)
- WS20 การดูแลในช่วงสุดท้าย และดูแลความโศกเศร้า (Last hour, grief and bereavement)
- WS32 การดูแลผู้ป่วยประคับประคองร่วมกับทีมสหวิชาชีพ (Working with multidisciplinary team in palliative care)

ชุดการเรียนรู้ตาม EPA ที่ 3

การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง (Care for patients with chronic diseases)

- IL03 ความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์กับผู้ป่วย (Doctor-patient relationship)
- WS09 โรคเรื้อรังที่พบบ่อยในบริการปฐมภูมิ (Common chronic diseases in primary care)
- WS15 การดูแลแบบต่อเนื่อง (Continuous and long term care)
- WS21 เวชปฏิบัติเชิงประจักษ์/แนวทางการดูแลทางคลินิก (Evidence based practice / Clinical practice guideline)

WS33 การดูแลผู้ดูแลผู้ป่วย (Care for caregivers)

ชุดการเรียนรู้ตาม EPA 4

การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับ บุคคล ครอบครัว และชุมชน (Health promotion and disease prevention for individual, family and community)

- IL04 หลักการสร้างเสริมและป้องกันสุขภาพ (Principle of health promotion and disease prevention)
- IL06 หลักการและทฤษฎีของการให้ความรู้กับผู้ป่วยและญาติ (Principle and theory of health education)
- WS10 การตรวจสุขภาพตามช่วงวัย (Periodic health examination)
- WS12 ทักษะการสื่อสาร (Communication skills)
- WS16 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ (Behavioral change)
- WS18 ทักษะการสอนและการโค้ช (Teaching and coaching skills)
- WS22 การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในกลุ่มประชากรเฉพาะ (Health promotion and disease prevention in specific populations)
- WS24 สื่อและการสื่อสารด้านสุขภาพ (Media and health communication)
- WS34 ระบาดวิทยาในงานบริการสุขภาพปฐมภูมิ (Epidemiology and disease surveillance in primary care)
- WS36 การให้ความรู้แบบกลุ่ม (Group education)

ชุดการเรียนรู้ตาม EPA 5

การดูแลผู้ป่วยนอกที่ครอบคลุมทั้งการรักษาส่งเสริมป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพ (Comprehensive ambulatory Care)

- IL05 วงจรชีวิตบุคคลและครอบครัว (Individual and family life cycles)
- WS11 หลักการการดูแลแบบครอบคลุมในทุกมิติ (Principles of comprehensive care)
- WS17 การดูแลแบบครอบคลุมในทุกมิติในกลุ่มประชากรวัยเด็ก และวัยรุ่น (Comprehensive care for children and adolescents)
- WS23 การดูแลแบบครอบคลุมในทุกมิติในคู่ครอง และสุขภาพทางเพศ (Comprehensive care for adults: couple and sexual health)

WS35 การดูแลแบบครอบคลุมในทุกมิติผู้สูงอายุ (Comprehensive care for elderly)

ชุดการเรียนรู้ตาม EPA 6

การพัฒนางานด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพในพื้นที่
(System and community based practice)

WS25 การวินิจฉัยชุมชนและการออกแบบโครงการแก้ปัญหาสุขภาพในชุมชน (Community diagnosis and development of community project)

WS26 การดำเนินงานโครงการพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ และ/หรือ ประเมินโครงการแก้ปัญหาสุขภาพในชุมชน (Implementation and evaluation of QI project, System innovation project and/or community project)

ชุดการเรียนรู้ตาม EPA 7

การทำงานวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัว (Research in family medicine)

WS 27 คำถามวิจัยและการสืบค้น (Research question and searching)

WS 28 การออกแบบวิจัย (Study design)

WS 29 การรวบรวมข้อมูล การพัฒนาเครื่องมือ และการเขียนโครงร่างวิจัย (Data collection, tools development and proposal development)

WS 30 สถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ข้อมูล (Basic statistics for data analysis)

หมายเหตุ : สื่อการเรียนรู้และเอกสารอ้างอิงระบุเป็นตัวอย่างเพื่อใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสถาบันฝึกอบรมสามารถพิจารณาใช้แหล่งอ้างอิงอื่น ๆ ที่เหมาะสมทันสมัย เป็นปัจจุบัน และเป็นสากลเพิ่มเติมหรือทดแทนได้

แผนการสอนชุดการเรียนรู้ตาม EPA 1-7

(ลำดับชุดการเรียนรู้ ตามกิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อถือไว้ใจได้ EPAs)

ชุดการเรียนรู้ตาม EPA ที่ 1 การดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่บ้าน

(Home care for patient and family)

- IL01 หลักการเยี่ยมบ้าน (Principle of Home care)
- WS07 เครื่องมือที่ใช้ในการเยี่ยมบ้าน (INHOMESSS and tools for Home care)
- WS13 การทำงานร่วมกับสหวิชาชีพในการเยี่ยมบ้าน (Working with multidisciplinary team for home care)
- WS19 การเยี่ยมบ้านในกลุ่มประชากรเฉพาะ (Home care in specific population)
- WS31 การจัดการเยี่ยมบ้านในชุมชน (Setting home care in community)

IL01 หลักการเยี่ยมบ้าน (Principle of Home care)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายรูปแบบและแนวทางการดูแลที่บ้านได้
2. นำหลักการของการดูแลสุขภาพที่บ้านมาประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วยและครอบครัวได้

เนื้อหา

1. รูปแบบของการดูแลที่บ้าน เช่น Illness home visits, Dying patient home visits, Assessment home visits, Hospitalization follow-up home visits
2. แนวทางการเยี่ยมบ้าน ได้แก่ ขั้นตอนก่อนเยี่ยมบ้าน ขณะเยี่ยมบ้าน และหลังเยี่ยมบ้าน
3. บทบาทของแพทย์ในการดูแลที่บ้าน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Interactive lecture
2. Case study
3. Small group discussion

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. Case presentation

สื่อการเรียนรู้

1. Ramsdell JW editor. Medical management of the home care patient. Guidelines for physicians. 3rd ed. USA: American Medical Association and

American Academy of Home Care Physicians; 2007.

2. Montauk SL. Home health care. Am Fam Physician 1998;58(7):1608-1614

3. สายพิณ หัตถิรัตน์. เยี่ยมบ้าน ทักษะทางคลินิกที่หายไป ชุดที่ 1 และ 2. ใน: สายพิณ หัตถิรัตน์, บรรณาธิการ. คู่มือหมอครอบครัว (FAMILY MEDICINE HANDBOOK). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน; 2551. หน้า 102-118

WS07 เครื่องมือที่ใช้ในการเยี่ยมบ้าน

(INHOMESSS and tools for Home care)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. บอกเครื่องมือในการดูแลที่บ้านและข้อบ่งชี้ในการใช้เครื่องมือได้
2. ประยุกต์ใช้เครื่องมือในการดูแลที่บ้าน เพื่อใช้ในการทำเวชปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมได้

เนื้อหา

1. Conducting the home visit; equipment and planning
2. INHOMESS Checklist และเครื่องมือช่วยในการประเมิน Checklist เช่น Barthel Activities of Daily Living Index (ADL), Instrumental Activities of Daily Living Index (IADL), Morse Fall Scale, Mini Nutritional Assessment (MNA), Morisky Medication Adherence Scale (MMAS-8)
3. Basic health data of the patient and family; Census, Genogram, Time Flow Family Chart and Psychological Figure

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Lecture
2. Case scenario and small group discussion
3. Individual study assignment

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. Formative assessment (MEQ, MCQ)
3. Evaluation of assignment

สื่อการเรียนรู้

1. Urwin BK, Jerant AF. The Home Visit. Am Fam Physician 1999; 60:1481-8. Available from: <http://www.aafp.org/afp/991001ap/1484.htm>.

2. Giovino JM. House Calls : Taking the Practice to the Patient. Family Practice Management 2000. Available from:
<http://www.aafp.org/fpm/20000600/49hous.htm> .
3. โสภณ เมฆธน และคณะ. แนวทางการดำเนินงานคลินิกหมอครอบครัวสำหรับหน่วยบริการ. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด: สำนักบริหารการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข; 2559.

WS13 การทำงานร่วมกับสหวิชาชีพในการเยี่ยมบ้าน

(Working with multidisciplinary team for home care)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายถึงความสำคัญของการดูแลที่บ้านร่วมกับสหสาขาวิชาชีพได้
2. วิเคราะห์หน้าที่ของบุคลากรแต่ละวิชาชีพที่ร่วมในการดูแลที่บ้านได้
3. ประยุกต์ใช้หลักการทำงานเป็นทีมของสหวิชาชีพพร้อมกันในการดูแลที่บ้าน

เนื้อหา

1. What is a multidisciplinary team?
2. Roles and duties of multidisciplinary team members for patient care at home
3. Roles of family doctor as a leader of the team.
4. Teamwork skills

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Lecture
2. Case scenario and small group discussion
3. Individual study assignment

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. MEQ MCQ
3. Evaluation of assignment

สื่อการเรียนรู้

1. Raket DP, Jonas W. The Patient-Centered Medical Home. In: Raket RE, Raket DP editors. Textbook of family medicine. Philadelphia, PA: Elsevier Saunders; 2011. p. 17-23.
2. Kurashi NYA. Home Health Care Team Members. Middle East Journal of Family Medicine 2006;4:3: Available from: <http://mejfm.com/journal/july2006/HOME%20HEALTH%20CARE%20TEAM%20MEMBERS.htm>
3. Grol, S.M., Molleman, G.R.M., Kuijpers, A. et al. The role of the general practitioner in multidisciplinary teams: a qualitative study in elderly care. BMC Fam Pract 19, 40 (2018) doi:10.1186/s12875-018-0726-5 Available from: <https://bmcfampract.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12875-018-0726-5>
4. Anna T. Mayo, MS, Anita Williams Woolley. Teamwork in Health Care: Maximizing Collective Intelligence via Inclusive Collaboration and Open Communication, AMA J Ethics. 2016;18(9):933-940. doi: 10.1001/journalofethics.2016.18.9.stas2-1609. Available from: <https://journalofethics.ama-assn.org/sites/journalofethics.ama-assn.org/files/2018-05/stas2-1609.pdf>
5. โสภณ เมฆธน. คู่มือการดำเนินงานคลินิกหออกรับครัว สำหรับหน่วยบริการ [อินเทอร์เน็ต]. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กองยุทธศาสตร์และแผนงาน; 2559 [เข้าถึงเมื่อ 10 ธ.ค. 2562]. เข้าถึงได้จาก: http://bps.moph.go.th/new_bps/node/86

WS19 การเยี่ยมบ้านในกลุ่มประชากรเฉพาะ

(Home care in specific population)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายวัตถุประสงค์ในการดูแลที่บ้านกลุ่มประชากรเฉพาะได้
2. วิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างทางครอบครัวที่แตกต่างกันในการดูแลที่บ้านในกลุ่มประชากรเฉพาะ
3. ประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเวชศาสตร์ครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยที่บ้านตามกลุ่มประชากรเฉพาะ

เนื้อหา

1. Definition, objectives, and health issue in home care in specific population
2. Home care for patients with acute, chronic disease, caregiver, and specific concern in specific population such as adolescent, LGBT, religion, race, and ethnicity etc.

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Home Visit / Case study
2. Small group discussion
3. Individual study assignment: Home visit case presentation (Scenario case or home visit case)

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. MCQ
3. Evaluation of assignment

สื่อการเรียนรู้

Focused specific population: adolescent, LGBT, religion race and ethnicity

1. <https://www.aafp.org/about/policies/all/adolescent-role.html>
2. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2975689/pdf/0080533.pdf>
3. Strumpf, E. (2011). Racial/Ethnic Disparities in Primary Care: The Role of Physician-Patient Concordance. Medical Care, 49(5), 496-503

WS31 การจัดการเยี่ยมบ้านในชุมชน

(Setting home care in community)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายหลักการของการดูแลที่บ้านในชุมชน (Home care in community)
2. อธิบายโครงสร้างองค์กรชุมชน และแหล่งทรัพยากรของชุมชนในการดูแลที่บ้านในชุมชนได้
3. วิเคราะห์ระบบการดูแลสุขภาพที่บ้านในชุมชนตามลักษณะบริบทชุมชนเมืองและชนบท

เนื้อหา

1. หลักการของ“การดูแลที่บ้านในชุมชน (Home care in community)” “ระบบบริการสุขภาพ (health care services)” “ระบบสุขภาพชุมชน (Community health system)” “โครงสร้างองค์กรชุมชน (Community organization)” นโยบายในการทำงานฐานการดูแลที่บ้านร่วมกับชุมชน (Policy framework of home base care in community)”
2. โครงสร้างองค์กรชุมชน อัตตาลักษณ์ ความผูกพันและค่านิยมของชุมชน รวมทั้งแหล่งทรัพยากรในชุมชนเพื่อการดูแลที่บ้านได้
3. การพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพที่บ้านในชุมชน และการวางแผนการทำงานร่วมกับองค์กรชุมชน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Interactive lecture
2. Case study
3. Small group discussion , Social network mapping assignment, Route cause analysis

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. Case presentation & Summary
3. Scenario case in community setting with route cause analysis plan presentation (or real case)

สื่อการเรียนรู้

1. Ramsdell JW editor. Medical management of the home care patient. Guidelines for physicians. 3rd ed. USA: American Medical Association and American Academy of Home Care Physicians; 2007.
2. WHO. Community home-based care: family caregiving. Caring for family members with HIV/AIDS and other chronic illnesses: the impact on older women and girls. Geneva, World Health Organization, 2000.
3. ภูษิต ประคองสาย ,บรรณาธิการ; สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข.การสาธารณสุขไทย 2554-2558. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก; 2559. หน้า 192-239.

4. ทักษิณี ญาณะ, พกษา บุกบุญ, บรรณาธิการ. ระบบสุขภาพชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน. กรุงเทพฯ: ปิยอน พับลิชชิง; 2556.

ชุดการเรียนรู้ตาม EPA ที่ 2 การดูแลแบบประคับประคอง (Palliative care)

- IL02 หลักการดูแลผู้ป่วยประคับประคอง (Principle of palliative care)
- WS08 การประเมินผู้ป่วยประคับประคอง (Assessment in palliative care)
- WS14 การดูแลอาการในผู้ป่วยประคับประคอง (Symptom management in palliative care)
- WS20 การดูแลในช่วงโมงสุดท้าย และดูแลความโศกเศร้า (Last hour, grief and bereavement)
- WS32 การดูแลผู้ป่วยประคับประคองร่วมกับทีมสหวิชาชีพ (Working with multidisciplinary team in palliative care)

IL02 หลักการการดูแลผู้ป่วยระยะประคับประคอง (Principle of palliative care)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้การสอนผู้เรียนสามารถ

1. มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง
2. สื่อสารกับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาแบบประคับประคองและครอบครัว
3. ดูแลอาการที่พบบ่อย ได้แก่ อาการปวดได้

เนื้อหา

1. นิยามการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง
2. หลักการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง
3. การสื่อสารเบื้องต้นกับผู้ป่วยและครอบครัวต่อการรับมือกับข่าวร้าย
4. อาการปวด และการจัดการความปวดเบื้องต้น

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Interactive Lecture
2. Case study/ Case conference
3. Individual study assignment

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. MCQ

สื่อการเรียนรู้

1. WHO definition of palliative care:
<https://www.who.int/cancer/palliative/definition/en/>
2. Oxford textbook of palliative medicine
3. The Pallium palliative pocketbook

WS08 การประเมินผู้ป่วยระยะประคับประคอง (Assessment in palliative care)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. ประเมินผู้ป่วยระยะประคับประคองได้
2. ประเมินครอบครัวผู้ป่วย รวมถึงภาวะความเหนื่อยล้าของครอบครัวได้

เนื้อหา

1. หลักการประเมินผู้ป่วยใหม่ที่เข้ารับบริการการรักษาแบบประคับประคอง
2. หลักการประเมิน ติดตามอาการผู้ป่วยที่รักษาแบบประคับประคอง
3. หลักการประเมินครอบครัว รวมถึงผู้ดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาแบบประคับประคอง

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Interactive Lecture
2. OPD case/ Home visit

การประเมินผล

1. MCQ
2. Direct observe

สื่อการเรียนรู้

1. Oxford textbook of palliative medicine
2. The Pallium palliative pocketbook

WS14 การดูแลอาการในผู้ป่วยระยะประคับประคอง (Symptom management in palliative care)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. ดูแลอาการที่พบบ่อยในผู้ป่วยระยะประคับประคองได้

เนื้อหา

1. การประเมินอาการในผู้ป่วยระยะประคับประคอง

2. อาการที่พบบ่อย และการจัดการ ได้แก่ อาการปวด หอบเหนื่อย อ่อนแรง (Fatigue) ไม่อยากอาหาร น้ำหนักลด คลื่นไส้ อาเจียน ชีพจรเร็ว วิดกกังวล ง่วงซึม สับสน เป็นต้น

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Interactive Lecture
2. Case study/ Case conference
3. OPD palliative/ Home visit

การประเมินผล

1. Direct observation
2. ข้อสอบ MCQ/ MEQ/ SAQ

สื่อการเรียนรู้

1. Oxford textbook of palliative medicine
2. The Pallium palliative pocketbook

WS20 การดูแลในชั่วโมงสุดท้าย และดูแลความโศกเศร้า (Last hour, grief and bereavement)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. ดูแลผู้ป่วยในช่วงเวลาสุดท้ายของชีวิตได้
2. ดูแลภาวะเศร้าโศกของครอบครัวหลังผู้ป่วยเสียชีวิตได้
3. ประเมินความเศร้าโศกที่ผิดปกติ (Complicated grief) และจัดการได้

เนื้อหา

1. อาการช่วงสุดท้ายของชีวิต (Last hour) และการดูแลอาการที่เกิดขึ้น
2. การดูแลจิตใจ และความเศร้าโศกของครอบครัวต่อการจากไปของผู้ป่วย
3. ความเศร้าโศกที่ผิดปกติ (Complicated grief) และการจัดการความเศร้าโศกของครอบครัว

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Interactive Lecture
2. Case study/ Case conference

การประเมินผล

1. MCQ/ MEQ/ SAQ
2. direct observation at OPD

สื่อการเรียนรู้

1. Oxford textbook of palliative medicine
2. The Pallium palliative pocketbook

WS32 การดูแลผู้ป่วยระยะประคับประคองร่วมกับทีมสหวิชาชีพ

(Working with multidisciplinary team in palliative care)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. ดูแลผู้ป่วยระยะประคับประคองอย่างเป็นองค์รวม โดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางได้
2. ทำงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยระยะประคับประคองและครอบครัวได้

เนื้อหา

1. การดูแลผู้ป่วยระยะประคับประคอง และครอบครัวแบบเป็นองค์รวมโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง
2. การทำงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยระยะประคับประคองและครอบครัว
3. การประสานส่งต่อผู้ป่วยไปยังหน่วยงานในชุมชนที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Interactive Lecture
2. Case study/ Case conference
3. OPD/ Home visit

การประเมินผล

1. การสอบ MCQ/ MEQ/ SAQ
2. Direct observation at OPD, Home care
3. การประเมิน 360 องศา ร่วมกับทีมสหวิชาชีพ

สื่อการเรียนรู้

1. Oxford textbook of palliative medicine
2. The Pallium palliative pocketbook

ชุดการเรียนรู้ตาม EPA ที่ 3 การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง

(Care for patients with chronic diseases)

IL03 ความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์กับผู้ป่วย (Doctor-patient relationship)

- WS09 โรคเรื้อรังที่พบบ่อยในบริการปฐมภูมิ (Common chronic diseases in primary care)
- WS15 การดูแลแบบต่อเนื่อง (Continuous and long term care)
- WS21 เวชปฏิบัติเชิงประจักษ์/แนวทางการดูแลทางคลินิก (Evidence based practice / Clinical practice guideline)
- WS33 การดูแลผู้ดูแลผู้ป่วย (Care for caregivers)

IL03 ความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์กับผู้ป่วย (Doctor-patient relationship)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. บอกนิยาม การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์ ผู้ป่วย และครอบครัว
2. อธิบายลักษณะของการสื่อสารระหว่างแพทย์กับผู้ป่วย
3. อธิบายผลของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างแพทย์กับผู้ป่วย และครอบครัว
4. บอกหลักการของการดูแลโดยให้ผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง
5. ประยุกต์ใช้หลักการดูแลโดยให้ผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง

เนื้อหา

1. Definition of doctor-patient-family relationship and principle of establishing rapport
2. Characteristic of doctor-patient communication
3. Impact of doctor-patient-family relationship
4. Principle of patient-centered care

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Case study
2. Small group discussion
3. Role play
4. Individual study assignment

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. Quiz as formative assessment
3. Evaluation of assignment

สื่อการเรียนรู้

1. Raket ER, Jonas WB. Patient-Centered Medical Home. In: Raket ER, Raket PD. editors. Textbook of family medicine. 9th ed. Philadelphia: Elsevier saunder; 2016. p. 17-24.
2. Raket ER. Establishing Rapport. In: Raket ER, Raket PD. editors. Textbook of family medicine. 9th ed. Philadelphia: Elsevier saunder; 2016. p. 141-56.

WS09 โรคเรื้อรังที่พบบ่อยในบริการปฐมภูมิ

(Common chronic diseases in primary care)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. บอกนิยาม ปัจจัยกำเนิด และชนิดของโรคเรื้อรังที่พบบ่อยในบริการปฐมภูมิ
2. อธิบายผลกระทบของโรคเรื้อรังต่อ ผู้ป่วย ครอบครัว และสังคม
3. ประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเวชศาสตร์ครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อรังและผู้ดูแลผู้ป่วย

เนื้อหา

1. Definition, health determinants, and common chronic diseases in primary care
2. Impact of chronic disease to individual, family and community
3. Care for patients with chronic disease / caregivers in context of family medicine

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Case study
2. Small group discussion
3. Individual study assignment

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. Quiz as formative assessment
3. Evaluation of assignment

สื่อการเรียนรู้

1. WHO Global Report on Preventing chronic diseases
2. Chronic Care Model: CCM

WS15 การดูแลแบบต่อเนื่อง

(Continuous and long term care)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. บอกนิยาม องค์ประกอบ ชนิด และมิติของการดูแลต่อเนื่องได้
2. อธิบายผลของการดูแลต่อเนื่องต่อสุขภาพ ค่าใช้จ่าย และคุณภาพของการรักษาได้
3. ประยุกต์ใช้เครื่องมือเพื่อวัดการดูแลต่อเนื่องชนิดต่าง ๆ ได้

เนื้อหา

1. Definition, core element, type and dimensions of continuity and long term care
2. Impact of continuity of care
3. Measuring of continuity

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Case study
2. ออกเยี่ยมบ้านกับผู้ป่วยจริง
3. Small group discussion
4. Individual study assignment

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. Quiz as formative assessment
3. Evaluation of assignment

สื่อการเรียนรู้

1. AAFP. Continuity of care. Definition of American Academy of Family Physicians
2. Measure of continuity of care

WS21 เวชปฏิบัติเชิงประจักษ์/แนวทางการดูแลทางคลินิก

(Evidence based practice / Clinical practice guideline)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายขั้นตอนของเวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ได้
2. ตั้งคำถามหรือปัญหาทางการแพทย์ได้
3. ค้นคว้าแหล่งข้อมูลงานวิจัยที่น่าเชื่อถือเพื่อตอบคำถามได้
4. ประเมินคุณภาพของข้อมูลที่ค้นคว้าเพื่อตอบคำถามได้

เนื้อหา

1. Evidence based medicine
2. Interpreting the medical literature: applying evidence-based medicine in practice scope of:
  - Therapy
  - Systematic review
  - Harm
  - Diagnosis and screening
  - Prognosis
  - Guidelines

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Small group discussion
2. Individual study assignment : critical appraisal worksheet

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. Quiz as formative assessment
3. Evaluation of critical appraisal worksheet

สื่อการเรียนรู้

1. Smucker DR. Interpreting the Medical Literature: Applying Evidence-Based Medicine in Practice. In: Rakel ER, Rakel PD. editors. Textbook of family medicine. 9th ed. Philadelphia: Elsevier saunder; 2016. p. 110-5.

WS33 การดูแลผู้ดูแลผู้ป่วย

(Care for caregivers)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. บอกนิยามของผู้ดูแลผู้ป่วยได้
2. อธิบายบทบาทของผู้ดูแลผู้ป่วยได้
3. ประยุกต์ใช้แนวทางการดูแลผู้ดูแลผู้ป่วยในการทำเวชปฏิบัติ

เนื้อหา

1. Definition of caregiver
2. Roles of caregiver
3. Care for caregiver

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. การบรรยายในชั้นเรียน
2. การอภิปรายกลุ่มย่อยโดยใช้กรณีศึกษา
3. สรุปการดูแลผู้ดูแลผู้ป่วยในรายงานการดูแลผู้ป่วย/การนำเสนอการเยี่ยมบ้าน

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. Quiz as formative assessment
3. Evaluation of assignment

สื่อการเรียนรู้

1. Family Caregiver Alliance, National Center on Caregiving. Definitions.
<https://www.caregiver.org> (Access February 10, 2020)
2. American Liver Foundation. The role of a caregiver.
<https://liverfoundation.org/caregivers/the-role-of-a-caregiver/> Accessed February 10, 2020.
3. Collins L. G., Swartz K. (2011). Caregiver Care. Am Fam Physician 83(11):1309-1317.

ชุดการเรียนรู้ตาม EPA 4 การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับ บุคคล ครอบครัว และชุมชน

(Health promotion and disease prevention for individual, family and community)

- IL04 หลักการสร้างเสริมและป้องกันสุขภาพ (Principle of health promotion and disease prevention)
- IL06 หลักการและทฤษฎีของการให้ความรู้กับผู้ป่วยและญาติ (Principle and theory of health education)
- WS10 การตรวจสุขภาพตามช่วงวัย (Periodic health examination)
- WS12 ทักษะการสื่อสาร (Communication skills)
- WS16 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ (Behavioral change)
- WS18 ทักษะการสอนและการโค้ช (Teaching and coaching skills)
- WS22 การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในกลุ่มประชากรเฉพาะ (Health promotion and disease prevention in specific populations)
- WS24 สื่อและการสื่อสารด้านสุขภาพ (Media and health communication)
- WS34 ระบาดวิทยาในงานบริการสุขภาพปฐมภูมิ (Epidemiology and disease surveillance in primary care)
- WS36 การให้ความรู้แบบกลุ่ม (Group education)

IL04 หลักการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค
(Principle of health promotion and disease prevention)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายหลักการและทฤษฎี Health promotion และ disease prevention
2. อธิบายความแตกต่างระหว่าง health promotion กับ disease prevention ได้
3. อธิบายแนวทางการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคสำหรับแพทย์ในหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ
4. ประยุกต์แนวทางการสร้างเสริมสุขภาพในการทำเวชปฏิบัติปฐมภูมิ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Lecture

2. Case study
3. Small group discussion
4. Role Play

การประเมินผล

1. Quiz as formative assessment
2. Question and answer in classroom
3. Class participation

สื่อการเรียนรู้

1. World Health Organization. Ottawa Charter for health promotion. First International Conference on Health Promotion; 17-21 November 1986; Ottawa: World Health Organization; 1986.
2. Murtagh J., John Murtagh's General Practice Companion Handbook. North Ryde, N.S.W: McGraw-Hill Australia; 2007.

IL06 หลักการและทฤษฎีของการให้ความรู้กับผู้ป่วยและญาติ (Principle and theory of health education)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. มีความรู้เรื่องทักษะการสื่อสารเบื้องต้น
2. บอกหลักการและทฤษฎีของการให้ความรู้กับผู้ป่วยและญาติ
3. อธิบายและประยุกต์ใช้ทักษะการให้ความรู้กับผู้ป่วยและญาติในเวชปฏิบัติ

เนื้อหา

1. Basic communication skills
2. Principle of health education
3. Theory of health education

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Mini lecture ในหัวข้อ
  - ทักษะการสื่อสาร (45 นาที)
  - หลักการและทฤษฎีของการให้ความรู้กับผู้ป่วยและญาติ (45 นาที)
2. Small group discussion (90 นาที)
ให้แพทย์ใช้ทุนและแพทย์ประจำบ้านร่วมอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นการสื่อสาร

โดยมีอาจารย์ประจำกลุ่มเป็นผู้ดำเนินการ

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. Direct observation
3. MCQ

สื่อการเรียนรู้

1. Sadaf S, Ali SK, ZuberiRW. Educational models and strategies in health education. Introduction. Educ Health (Abingdon)2009 May;22(1):96.
2. Walt G. Introduction to community health education. J Trop Pediatr1986;32 Suppl:11-4.
3. Health education [Internet]. World Health Organization. World Health Organization; 2013 [cited 2019 Aug 30]. Available from: https://www.who.int/topics/health_education/en/

WS10 การตรวจสุขภาพตามช่วงวัย

(Periodic health examination)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายหลักการ และความสำคัญตรวจสุขภาพตามช่วงวัย
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการตรวจสุขภาพตามช่วงวัยของประเทศต่าง ๆ
3. วางแผนการตรวจสุขภาพที่เหมาะสมตามช่วงวัย และเพศสำหรับคนไทยได้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Lecture
2. Small group discussion
3. Group assignment

การประเมินผล

1. Quiz as formative assessment
2. Class participation
3. Assignment

สื่อการเรียนรู้

1. U.S. Preventive Services Task Force

2. Canadian Task Force on Preventive Health Care
3. Periodic health examination: history and critical assessment. Eurohealth: Vol. 15 Number 4; 2009.
4. แนวทางการตรวจสุขภาพที่จำเป็นและเหมาะสมสำหรับประชาชน, กระทรวงสาธารณสุข; 2559.

WS12 ทักษะการสื่อสาร

(Communication skills)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. มีความรู้เรื่องการสื่อสารเพื่อวิเคราะห์ปัญหา/ความต้องการของผู้ป่วยทั้งในลักษณะผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน และในชุมชน
2. มีความรู้เรื่องการประเมินผลการให้สุขศึกษาแก่ผู้ป่วย
3. อธิบายและประยุกต์ใช้ทักษะการสื่อสารกับเพื่อนร่วมงาน และผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม

เนื้อหา

1. Communication skills for patients need analysis
2. Communication skills for evaluation of health education in person and/or community

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Mini lecture (90 นาที)
  - Patients and Community need analysis (การวิเคราะห์ปัญหา/ความต้องการในผู้ป่วยและชุมชน)
  - Evaluation of Health education in community (การประเมินผลการให้สุขศึกษาในผู้ป่วยและชุมชน)
2. Small group (90 นาที)

แพทย์ใช้ทุนและแพทย์ประจำบ้านร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารกับเพื่อนร่วมงาน และผู้ป่วยจำลอง ในรูปแบบการสื่อสารทั้ง 7 ด้าน โดยศึกษาตัวอย่างสื่อที่ได้รับมอบหมาย

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. Direct observation

3. MCQ

สื่อการเรียนรู้

1. สายพิน หัตถิรัตน์. คู่มือหมอครอบครัว ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน; 2551.
2. สมจิตร พฤกษ์รัตนนท์, บรรณาธิการ. แนวคิดเวชศาสตร์ครอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: รัชการพิมพ์; 2546.

WS16 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ

(Health Behavioral Change)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายความหมาย ลักษณะ และประเภทของพฤติกรรมสุขภาพได้
2. อธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในระดับต่าง ๆ ได้
3. ประยุกต์การปรับเปลี่ยนทฤษฎีปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในการทำเวชปฏิบัติปฐมภูมิ
4. ประยุกต์ใช้แนวทาง motivational interviewing ในการทำเวชปฏิบัติปฐมภูมิ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Lecture
2. Case study
3. Small group discussion
4. Role Play

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. Class participation
3. Assignment (group or individual)

สื่อการเรียนรู้

1. Miller WR, Rollnick S. Motivational Interviewing: Helping People

Change. 3rd

ed. New York: Guilford Press; 2013.

WS18 ทักษะการสอนและการโค้ช

(Teaching and coaching skills)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. มีความรู้เรื่องทักษะการสอนและการโค้ช
2. สอนและการโค้ชผ่านการแสดงบทบาทสมมติได้
3. อภิปราย ถอดบทเรียน และสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการสอนและการโค้ช

เนื้อหา

1. Teaching skills for residency training program
2. Coaching skills for residency training program

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Mini lecture ทักษะการสอนและการโค้ช (30 นาที)
2. Role play (2 ชั่วโมง)

แพทย์ใช้ทุนและแพทย์ประจำบ้านฝึกทักษะการสอนและการโค้ชผ่านการแสดง
บทบาท

สมมติ

3. Discussion and Reflection (30 นาที)

แพทย์ใช้ทุนและแพทย์ประจำบ้านอภิปราย ถอดบทเรียน และสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. Direct observation
3. Evaluation of assignment and presentation

สื่อการเรียนรู้

1. Sadaf S, Ali SK, ZuberiRW. Educational models and strategies in health education. Introduction. Educ Health (Abingdon)2009 May;22(1):96.
2. Walt G. Introduction to community health education. J Trop Pediatr1986;32 Suppl:11-4.
3. McKenzie, J., Neiger, B., Thackeray, R. (2009). Planning, Implementing, & Evaluating Health Promotion Programs. 5th edition. San Francisco, CA: Pearson Education, Inc

WS22 การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในกลุ่มประชากรเฉพาะ

(Health promotion and disease prevention in specific populations)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายนิยามของประชากรกลุ่มเฉพาะ
2. วิเคราะห์ความจำเป็นด้านสุขภาพ (health needs) ของประชากรกลุ่มเฉพาะได้
3. ประยุกต์ใช้หลักการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในกลุ่มประชากรเฉพาะ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Lecture
2. Case study
3. Small group discussion

การประเมินผล

1. Quiz as formative assessment
2. Question and answer in classroom
3. Class participation

สื่อการเรียนรู้

1. World Health Organization. Ottawa Charter for health promotion. First International Conference on Health Promotion; 17-21 November 1986; Ottawa: World Health Organization; 1986.
2. Murtagh J. John Murtagh's General Practice Companion Handbook. North Ryde, N.S.W: McGraw-Hill Australia; 2007.

WS24 สื่อและการสื่อสารด้านสุขภาพ

(Media and health communication)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. มีความรู้เรื่องสื่อและการสื่อสารด้านสุขภาพ
2. อภิปรายการสื่อสารด้านสุขภาพในทางเวชปฏิบัติ
3. สร้างและประยุกต์ใช้สื่อเพื่อให้ความรู้กับผู้ป่วยและญาติในทางเวชปฏิบัติ

เนื้อหา

Media for health communication and application

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Small group (90 นาที)
แพทย์ใช้ทุนและแพทย์ประจำบ้าน ศึกษาตัวอย่างสื่อที่ได้รับมอบหมายและร่วมกันอภิปราย
2. การนำเสนอรวม (90 นาที)
ให้ตัวแทนแพทย์ใช้ทุนและแพทย์ประจำบ้านนำเสนอผลสรุปจากการทำ Small group ในแต่ละกลุ่ม คณาจารย์ผู้รับผิดชอบสรุปกิจกรรม
  - 2.1 Question and answer in classroom
  - 2.2 Direct observation
3. Evaluation of assignment and presentation

สื่อการเรียนรู้

1. Sadaf S, Ali SK, ZuberiRW. Educational models and strategies in health education. Introduction. Educ Health (Abingdon)2009 May;22(1):96.
2. Walt G. Introduction to community health education. J Trop Pediatr1986;32 Suppl:11-4.
3. McKenzie, J., Neiger, B., Thackeray, R. (2009). Planning, Implementing, & Evaluating Health Promotion Programs. 5th edition. San Francisco, CA: Pearson Education, Inc
4. Woods M, Rosenberg ME. Educational Tools: Thinking Outside the Box. Clin J Am Soc Nephrol. 2016 Mar 7;11(3):518-26. doi: 10.2215/CJN.02570315.
5. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. สื่อสร้างสุข [อินเทอร์เน็ต]. 2563. สืบค้นจาก: <https://www.thaihealth.or.th/Entertainment.html>

WS34 ระบาดวิทยาในงานบริการสุขภาพปฐมภูมิ

(Epidemiology and disease surveillance in primary care)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายหลักการของระบาดวิทยาได้
2. ประยุกต์แนวคิดระบาดวิทยาในการวางแผนดูแลสุขภาพชุมชนได้
3. อธิบายแนวทางสอบสวนโรคเบื้องต้นได้
4. อธิบายแนวทางการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมการระบาดของโรคได้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Lecture
2. Case study
3. Small group discussion

การประเมินผล

1. Class participation
2. Assignment

สื่อการเรียนรู้

1. Bonita R, Beaglehole R and Kjellström T. Basic epidemiology. 2nd ed. World Health Organization; 2006.
2. Communicable disease surveillance and response systems: Guide to monitoring and evaluating. World Health Organization; 2006.

WS36 การให้ความรู้แบบกลุ่ม

(Group education)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. มีความรู้และอภิปรายผลของให้ความรู้แบบกลุ่ม
2. มีทักษะการสื่อสารเพื่อวิเคราะห์ปัญหา/ความต้องการในชุมชน
3. มีทักษะการประเมินผลการศึกษาแบบกลุ่ม/ในชุมชน

เนื้อหา

1. Group education; definition, method, outcome
2. Group education; community need analysis
3. Group education; evaluation of health education in community

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Mini lecture (30 นาที)
  - Community need analysis (การวิเคราะห์ปัญหา/ความต้องการในชุมชน)
  - Evaluation of Health education in community (การประเมินผลการให้สุขศึกษาในชุมชน)
2. Small group (90 นาที)

แพทย์ใช้ทุนและแพทย์ประจำบ้านร่วมกันอภิปรายผลของให้ความรู้แบบกลุ่ม
3. การนำเสนอรวม (60 นาที)

ให้ตัวแทนแพทย์ใช้ทุนและแพทย์ประจำบ้านนำเสนอผลสรุปจากการทำ Small group ในแต่ละกลุ่ม คณาจารย์ผู้รับผิดชอบสรุปกิจกรรม

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. Direct observation
3. Evaluation of assignment and presentation

สื่อการเรียนรู้

1. McKenzie, J., Neiger, B., Thackeray, R. (2009). Planning, Implementing, & Evaluating Health Promotion Programs. 5th edition. San Francisco, CA: Pearson Education, Inc

ชุดการเรียนรู้ตาม EPA 5 การดูแลผู้ป่วยนอกที่ครอบคลุมทั้งการรักษาส่งเสริมป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพ (Comprehensive ambulatory Care)

- IL05 วงจรชีวิตบุคคลและครอบครัว (Individual and family life cycles)
- WS11 หลักการการดูแลแบบครอบคลุมในทุกมิติ (Principles of comprehensive care)
- WS17 การดูแลแบบครอบคลุมในทุกมิติในกลุ่มประชากรวัยเด็ก และวัยรุ่น (Comprehensive care for children and adolescents)
- WS23 การดูแลแบบครอบคลุมในทุกมิติในคู่ครอง และสุขภาพทางเพศ (Comprehensive care for adults: couple and sexual health)
- WS35 การดูแลแบบครอบคลุมในทุกมิติผู้สูงอายุ (Comprehensive care for elderly)

IL05 วงจรชีวิตบุคคลและครอบครัว

(Individual and family life cycles)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. มีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักการเวชศาสตร์ครอบครัว
2. มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการดูแลโดยมีผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง
3. มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการดูแลผู้ป่วยและครอบครัวแบบเป็นองค์รวม

เนื้อหา

1. Patient-centered care
2. Principle of family-oriented primary care
3. Family system and Family life cycle

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Interactive Lecture
2. Case study/ Case conference
3. Individual study assignment

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. MCQ
3. Direct observation

สื่อการเรียนรู้

1. Family-oriented primary care
2. Mc Whinney's Textbook of family medicine
3. คู่มือหมอครอบครัวฉบับสมบูรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงสายพิณ หัตถ์รัตน์ และคณะ

WS11 หลักการดูแลแบบครอบคลุมในทุกมิติ

(Principles of comprehensive care)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. เข้าใจหลักการดูแลผู้ป่วยแบบเป็นองค์รวม
2. ให้การดูแลที่ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริมป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพได้

เนื้อหา

1. Principle of comprehensive care

2. Holistic care: Bio-Psycho-Social-Spiritual
3. Comprehensive care: treatment, health promotion, disease prevention, rehabilitation

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Interactive Lecture
2. Case study/ Case conference
3. OPD case/ Home visit

การประเมินผล

1. MCQ
2. Direct observe

สื่อการเรียนรู้

1. Family-oriented primary care
2. Mc Whinney's Textbook of family medicine
3. คู่มือหมอครอบครัวฉบับสมบูรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงสายพิณ หัตถ์ธีรัตน์ และคณะ

WS17 การดูแลแบบครอบครัวในทุกมิติในกลุ่มประชากรวัยเด็ก และวัยรุ่น

(Comprehensive care for children and adolescents)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. ให้การดูแลที่ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริมป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพในกลุ่มประชากรวัยเด็ก และวัยรุ่นได้

เนื้อหา

1. Working with family with young children
2. Family oriented care of adolescent
3. Common problems in children and adolescent

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Interactive Lecture
2. Case study/ Case conference
3. OPD palliative/ Home visit

การประเมินผล

1. Direct observation

2. ข้อสอบ MCQ/ MEQ/ SAQ

สื่อการเรียนรู้

1. Family-oriented primary care
2. Mc Whinney's Textbook of family medicine
3. The expanded family life cycle: Individual, family and social perspective;
Betty Carter and Monica McGoldrick

WS23 การดูแลแบบครอบครัวในทุกมิติในคู่ครอง และ สุขภาวะทางเพศ

(Comprehensive care for adults: couple and sexual health)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. ให้การดูแลที่ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริมป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพในกลุ่มประชากรวัยคู่ครอง
2. ให้การดูแลที่ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริมป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพโดยคำนึงถึงความแตกต่าง และสุขภาวะทางเพศ

เนื้อหา

1. Working with couple in primary care
2. Sexual health in primary care
3. Common sexual problems in primary care

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Interactive Lecture
2. Case study/ Case conference
3. OPD palliative/ Home visit

การประเมินผล

1. Direct observation
2. ข้อสอบ MCQ/ MEQ/ SAQ

สื่อการเรียนรู้

1. Family-oriented primary care
2. Mc Whinney's Textbook of family medicine
3. Sexual medicine in primary care: William L. Maurice

WS35 การดูแลแบบครอบครัวในทุกระดับผู้สูงอายุ

(Comprehensive care for elderly)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. ให้การดูแลที่ครอบคลุมทั้งการรักษา ส่งเสริมป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพในกลุ่มประชากรวัยสูงอายุได้

เนื้อหา

1. Working with family with Elder
2. Common problems in elder

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Interactive Lecture
2. Case study/ Case conference
3. OPD palliative/ Home visit

การประเมินผล

1. Direct observation
2. ข้อสอบ MCQ/ MEQ/ SAQ

สื่อการเรียนรู้

1. Family-oriented primary care
2. Mc Whinney's Textbook of family medicine
3. คู่มือการดูแลสุขภาพครอบครัว Working with the family: ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงสายพิน หัตถิรัตน์ และคณะ

ชุดการเรียนรู้ตาม EPA 6 การพัฒนางานด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพในพื้นที่ (System and community based practice)

WS25 การวินิจฉัยชุมชนและการออกแบบโครงการแก้ปัญหาสุขภาพในชุมชน (Community diagnosis and development of community project)

WS26 การดำเนินงานโครงการพัฒนางานระบบบริการปฐมภูมิ และ/หรือ ประเมินโครงการแก้ปัญหาสุขภาพในชุมชน (Implementation and evaluation of QI project, System innovation project and/or community project)

WS25 การวินิจฉัยชุมชนและการออกแบบโครงการแก้ปัญหาสุขภาพในชุมชน

(Community diagnosis and development of community project)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาสุขภาพชุมชนตามบริบทจริงได้
2. จัดลำดับความสำคัญของปัญหาสุขภาพที่พบในชุมชน
3. วางแผนการทำโครงการแก้ปัญหาสุขภาพในชุมชน

เนื้อหา

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาสุขภาพชุมชน
2. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาสุขภาพที่พบในชุมชน
3. การวางแผนการทำโครงการแก้ปัญหาสุขภาพในชุมชน

(หมายเหตุ – การแก้ปัญหาสุขภาพชุมชนในที่นี้มีความหมายรวมถึงการป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพ)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Mini lecture ในหัวข้อ
  - การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาสุขภาพชุมชน (15 นาที)
  - การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา (15 นาที)
  - การวางแผนการทำโครงการแก้ไขปัญหาสุขภาพชุมชน (30 นาที)
2. Small group discussion
  - ให้แพทย์ใช้ทุนและแพทย์ประจำบ้านวิเคราะห์และนำเสนอสถานการณ์ปัญหาของสุขภาพในชุมชนของตนเอง
  - มีกิจกรรมการอภิปราย โดยมีอาจารย์ประจำกลุ่มเป็นผู้ดำเนินการ

การวัดและการประเมินผล

- Question and answer in classroom
  - Evaluation of assignment and presentation
- โดยหลังจากจบกิจกรรม แพทย์ใช้ทุนและแพทย์ประจำบ้านตอบใบงาน ประกอบไปด้วยหัวข้อ
1. การแจกแจงปัญหาสุขภาพในชุมชน
  2. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
  3. การตั้งเป้าหมายการปัญหา
  4. การเลือกมาตรการสำคัญในการแก้ปัญหาซึ่งนำมาสู่การวางแผนการทำโครงการสร้างเสริม สุขภาพในชุมชน

ตัวอย่าง เกณฑ์การให้คะแนนงานที่มอบหมายขณะฝึกปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลชุมชน

	1	2	3
1. การแจกแจงปัญหาสุขภาพ ในชุมชน	มีมิติเดียว, ข้อมูลสนับสนุน น้อย	ข้อมูลสนับสนุนปาน กลาง	มีหลายมิติ, มี ข้อมูล สนับสนุนมาก
2. การจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหา	เกณฑ์ที่ใช้ไม่ชัดเจน, กระบวนการที่ใช้ไม่ทำให้ เกิดฉันทามติ	เกณฑ์หรือกระบวนการ การไม่ชัดเจนแต่เข้าใจ ได้	เกณฑ์ชัดเจน, กระบวนการ การใช้ ทำให้เกิด ฉันทามติ
3. การตั้งเป้าหมายการปัญหา	ไม่ชัดเจน ไม่ SMART, ไม่ ท้าทาย, มุ่งทำเพียง ประชากร หรือมุ่งทำกับ กลุ่มเสี่ยงแต่เพียงอย่าง เดียว	เป้าหมายชัดเจนปาน กลาง	ชัดเจน SMART, ท้าทาย , มุ่งทำทั้งประชากร และกลุ่มเสี่ยง
4. การเลือกมาตรการสำคัญ ในการแก้ปัญหา	ไม่สมเหตุสมผล, ไม่มี นวัตกรรม, ไม่ครอบคลุม มิติ 5 Es อย่างเพียงพอ	มาตรการแก้ปัญหา สมเหตุสมผลแต่ยังไม่ ครอบคลุมเพียงพอ	สมเหตุสมผล, มี นวัตกรรม, ครอบคลุม มิติ 5 Es อย่างเพียงพอ
คะแนนรวม	3	4-11	12
ความหมาย	น้อย	ปานกลาง	ดีมาก

ควรได้คะแนนผ่านมากกว่าร้อยละ 60 (คะแนนจากผู้ประเมินทุกคนเฉลี่ย ≥ 7.2 คะแนน จาก
คะแนนเต็ม 12 คะแนน)

สื่อการเรียนรู้

1. ปัทพงษ์ เกษสมบูรณ์. การแก้ปัญหาสุขภาพชุมชน. ขอนแก่น: โรงพิมพ์เคพีเอ็น; 2560.

WS26 การดำเนินงานและประเมินโครงการแก้ปัญหาสุขภาพในชุมชน

(Implementation and evaluation of community project)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. วางแผนการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาสุขภาพในชุมชนที่ตนเองรับผิดชอบ
2. วางแผนการประเมินโครงการแก้ปัญหาสุขภาพในชุมชน

เนื้อหา

1. การทำแผนการดำเนินงานโครงการแก้ปัญหาสุขภาพชุมชน
2. การประเมินโครงการแก้ปัญหาสุขภาพในชุมชน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Small group
  - แพทย์ใช้ทุนและแพทย์ประจำบ้าน นำเสนอแผนการทำโครงการแก้ปัญหาสุขภาพในชุมชน โดยมีอาจารย์ประจำกลุ่มเป็นผู้ดำเนินการ
2. การนำเสนอรวม
  - ให้ตัวแทนแพทย์ใช้ทุนและแพทย์ประจำบ้านนำเสนอผลสรุปจากการทำ Small group ในแต่ละกลุ่ม
  - คณาจารย์ผู้รับผิดชอบสรุปกิจกรรม

การวัดและการประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. Evaluation of assignment and presentation
3. หลังจากจบกิจกรรม แพทย์ใช้ทุนและแพทย์ประจำบ้าน ตอบใบงาน ประกอบไปด้วยหัวข้อ
4. การแจกแจงกิจกรรมที่จะดำเนินงาน
  - ช่วงเตรียมการ
  - ช่วงดำเนินการ
  - ช่วงกำกับติดตาม
5. การแจกแจงกิจกรรมการประเมินผล
  - การกำหนดวัตถุประสงค์และตัวชี้วัด
  - การกำหนดรูปแบบการประเมิน
  - การกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - การกำหนดวิธีวิเคราะห์ข้อมูล
  - การกำหนดวิธีนำเสนอผลการประเมินและนำไปใช้ประโยชน์

สื่อการเรียนรู้

1. ปัทพงษ์ เกษสมบูรณ์. การแก้ปัญหาสุขภาพชุมชน. ขอนแก่น: โรงพิมพ์เคพีรินทร์; 2560.

ชุดการเรียนรู้ตาม EPA 7 การทำงานวิจัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัว

(Research in family medicine)

WS 27 คำถามวิจัยและการสืบค้น (Research question and searching)

WS 28 การออกแบบวิจัย (Study design)

WS 29 การรวบรวมข้อมูล การพัฒนาเครื่องมือ และการเขียนโครงร่างวิจัย (Data collection, tools development and proposal development)

WS 30 สถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ข้อมูล (Basic statistics for data analysis)

WS27 คำถามวิจัยและการสืบค้น

(Research question and searching)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. กำหนดคำถามวิจัยที่สอดคล้องกับปัญหาที่ผู้วิจัยสนใจได้
2. กำหนดวัตถุประสงค์การทำวิจัยที่สอดคล้องกับคำถามวิจัยที่ตั้งไว้
3. อธิบายหลักการค้นหาและทบทวนวรรณกรรม
4. สามารถเลือกรวบรวมที่สอดคล้องกับปัญหาวิจัยอย่างน้อย 3 เรื่อง

เนื้อหา

1. หลักการตั้งคำถามวิจัย
2. หลักการกำหนดวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย
3. หลักการค้นคว้าวรรณกรรมและการค้นหาในแหล่งข้อมูลที่เหมาะสม เช่น Pubmed

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Interactive Lecture
2. Case study (research articles) with group discussion
3. Individual study assignment

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. MCQ
3. Evaluation of assignment

สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่าง Research articles และ E-learning ของฝ่ายวิชาการ ราชวิทยาลัยแพทยเวชศาสตร์ครอบครัว
2. Vandembroucke JP, Pearce N. From ideas to studies: how to get ideas and

Sharpen them into research questions. Clin Epidemiol. 2018 Mar 6;10:253-264. doi:10.2147/CLEP.S142940. PMID: 29563838; PMCID: PMC5846748.
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5846748/pdf/clep-10-253.pdf>

WS28 การออกแบบวิจัย

(Study design)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายรูปแบบวิธีวิจัยลักษณะต่าง ๆ ได้
2. เลือกรูปแบบวิธีวิจัยที่สอดคล้องกับคำถามวิจัยและจุดประสงค์ของงานวิจัยได้

เนื้อหา

1. รูปแบบงานวิจัยต่าง ๆ ได้แก่ งานวิจัยเชิงคุณภาพ งานวิจัยโดยการสังเกต และงานวิจัยเชิงทดลอง
2. จุดเด่นและข้อจำกัดของรูปแบบงานวิจัยแต่ละชนิด
3. หลักการเลือกรูปแบบงานวิจัยให้เหมาะสมกับคำถามวิจัย

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Interactive Lecture
2. Case study (research articles) with group discussion
3. Individual study assignment

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. MCQ
3. Evaluation of assignment

สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่าง Research articles ที่มีรูปแบบงานวิจัยต่าง ๆ กัน
2. E-learning ของฝ่ายวิชาการ ราชวิทยาลัยแพทยศาสตราจารย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย
3. Website: Epidemiology for the uninitiated. Coggon D, Geoffrey R, Barker DJP.
<https://www.bmj.com/about-bmj/resources-readers/publications/epidemiology-uninitiated>

WS29 การรวบรวมข้อมูล การพัฒนาเครื่องมือ และการเขียนโครงร่างวิจัย

(Data collection, tools development and proposal development)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. เขียนโครงร่างงานวิจัยได้โดย
  - 1.1 ระบุแผนการเก็บข้อมูลวิจัยได้
  - 1.2. สร้างแบบสอบถาม (Research Questionnaire) หรือแบบบันทึกข้อมูล (Case Record form) เพื่อใช้ในงานวิจัยได้อย่างเหมาะสม
2. อธิบายประเด็นด้านจริยธรรมของการดำเนินงานวิจัยได้

เนื้อหา

1. หัวข้อที่เป็นองค์ประกอบในการเขียนโครงร่างงานวิจัยและหลักการเขียนเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ
2. หลักการสร้างแบบสอบถาม (การเลือกรูปแบบการเก็บข้อมูลและการใช้แบบสอบถามมาตรฐาน)
3. การวางแผนในการเก็บข้อมูลวิจัย
4. ประเด็นด้านจริยธรรมในการดำเนินงานวิจัย

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Interactive Lecture
2. Case study (Standard questionnaire, research articles) with group discussion
3. Individual study assignment

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. MCQ
3. Evaluation of assignment

สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่าง Research articles ที่มีรูปแบบงานวิจัยต่าง ๆ กัน
2. Standard questionnaire ทางด้านสุขภาพ เช่น ASSIST, PH-Q9, GPAQ, WHOQOL-BREF
3. E-learning ของฝ่ายวิชาการ ราชวิทยาลัยแพทยเวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย
4. Website: Epidemiology for the uninitiated. Coggon D, Geoffrey R, Barker DJP.
<https://www.bmj.com/about-bmj/resources-readers/publications/epidemiology-uninitiated>

WS30 สถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ข้อมูล

(Basic statistics for data analysis)

วัตถุประสงค์ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถ

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาได้
2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์อย่างง่ายได้
3. แปลผลข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติ

เนื้อหา

1. ชนิดของตัวแปรและข้อมูล
2. การวิเคราะห์และแสดงผลข้อมูลทางสถิติในเชิงพรรณนา (mean, SD, percentage)
3. การวิเคราะห์ แสดงผล และแปลผลข้อมูลทางสถิติในเชิงความสัมพันธ์ เช่น chi-square, t-test และ logistic regression ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้บ่อยในงานวิจัย

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. Interactive Lecture
2. Case study (research articles) with group discussion
3. Individual study assignment

การประเมินผล

1. Question and answer in classroom
2. MCQ
3. Evaluation of assignment

สื่อการเรียนรู้

1. E-learning ของฝ่ายวิชาการ ราชมวิทยาลัยแพทยเวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย
2. หนังสือ: Essential Medical Statistics. Betty R.Krikwood and Jonathan A.C. Sterne. 2nd edition.
3. Website: Statistics at Square One. T D V Swinscow. (Revised by M J Campbell, University of Southampton). <https://www.bmj.com/about-bmj/resources-readers/publications/statistics-square-one>

ภาคผนวก 7 : แฟ้มสะสมผลงานแพทย์ประจำบ้านสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว

ราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2562

แบ่งออกเป็นองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบเพิ่มเติม ดังนี้

1. องค์ประกอบหลัก

- 1.1 ประวัติแพทย์ประจำบ้าน (Curriculum Vitae / Resume)
- 1.2 บันทึกการ Reflection and feedback
- 1.3 ตารางการปฏิบัติงาน (Schedule)
- 1.4 การประเมินกิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อถือไว้ใจได้ (EPAs)
- 1.5 การประเมินขีดขั้นความสามารถ (Milestones)
- 1.6 บันทึกการดูแลผู้ป่วยและครอบครัวอย่างต่อเนื่องที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน (Home Visit)
- 1.7 บันทึกความก้าวหน้าการวิจัย (Research)
- 1.8 บันทึกความก้าวหน้าการทำโครงการพัฒนางานระบบบริการปฐมภูมิ (QI project, System innovation project) / โครงการในชุมชน (Community project)
- 1.9 สรุปผลการประเมินประจำปี

2. องค์ประกอบที่อาจเพิ่มเติม

- 2.1 การประเมินรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Style)
- 2.2 ข้อมูลอาจารย์ที่ปรึกษา
- 2.3 บันทึกการเรียนรู้ (Learning Log)
- 2.4 อื่น ๆ (Others)

ภาคผนวก 8 : การสอบเพื่อวุฒิบัตรและหนังสืออนุมัติเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว

ด้วยราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย กำหนดการสอบเพื่อหนังสืออนุมัติและวุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาเวชศาสตร์ครอบครัวเป็นประจำทุกปี รายละเอียดดังนี้

วุฒิบัตร

ชื่อเต็ม

(ภาษาไทย) วุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว

(ภาษาอังกฤษ) Diploma, Thai Board of Family Medicine
[Diploma of the Thai Board of Family Medicine]

ชื่อย่อ

(ภาษาไทย) วว. เวชศาสตร์ครอบครัว

(ภาษาอังกฤษ) Dip., Thai Board of Family Medicine

ชื่ออภิไธย

(ภาษาไทย) แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว

(ภาษาอังกฤษ) Family Physician

หนังสืออนุมัติ

ชื่อเต็ม

(ภาษาไทย) หนังสืออนุมัติเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว

(ภาษาอังกฤษ) Diploma, Thai Board of Family Medicine
[Diploma of the Thai Board of Family Medicine]

ชื่อย่อ

(ภาษาไทย) อว. เวชศาสตร์ครอบครัว

(ภาษาอังกฤษ) Dip., Thai Board of Family Medicine

ชื่ออภิไธย

(ภาษาไทย) แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว

(ภาษาอังกฤษ) Family Physician

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิยื่นคำขอสมัครสอบ

1. การสอบเพื่อวุฒิบัตรฯ

1.1 เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ.

2525 และ

1.2 เป็นผู้กำลังฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านปีสุดท้ายตามหลักสูตรสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว ของ แพทยสภา จากสถาบันฝึกอบรมที่แพทยสภารับรอง หรือ เป็นแพทย์ปฏิบัติงานเพื่อการสอบวุฒิบัตรฯ ใน สถานบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ราชวิทยาลัยฯ รับรอง โดยมีระยะเวลาการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า ระยะเวลาของหลักสูตร

1.3 ผ่านการประชุมวิชาการ/ประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) ที่จัดโดยราชวิทยาลัยแพทย์ เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทยครบทั้ง 3 workshop และต้องมีระยะเวลาเข้าร่วมประชุมตามเกณฑ์ที่ กำหนด

1.4 ผ่านการประเมินกิจกรรมที่เชื่อถือไว้ใจได้ของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวทั้ง 7 ด้าน

2. การสอบเพื่อหนังสืออนุมัติฯ (ต้องมีครบทุกข้อ)

2.1 เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ.

2525

2.2 เป็นผู้มีความสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

2.2.1 ปฏิบัติงานในลักษณะงานที่เป็นเวชปฏิบัติครอบครัว (ดูแลผู้ป่วยระดับปฐมภูมิ ร่วม ทีมเยี่ยมครอบครัวอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพในชุมชน และให้บริการส่งเสริมสุขภาพป้องกัน โรค) รวมอย่างน้อย 5 ปี ในสถานบริการทางการแพทย์ และสาธารณสุขในระดับปฐมภูมิ โดยสถานบริการ ดังกล่าวต้องได้รับการรับรองจากคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ ก่อนวันกำหนดสอบ หรือ

2.2.2 เป็นผู้ที่ได้รับหนังสืออนุมัติ หรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบ วิชาชีพเวชกรรมสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว/เวชปฏิบัติทั่วไปจากสถาบันในต่างประเทศที่แพทยสภารับรอง **หรือ**

2.2.3 เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านเวชปฏิบัติครอบครัวมาแล้วมากกว่า 10 ปีต่อเนื่องจนวันที่ยื่น คำขอสมัครสอบ

2.3 เข้าร่วมการประชุมวิชาการครบตามเกณฑ์ที่ราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวฯ กำหนด (มีหลักฐานประกาศนียบัตร หรือ หนังสือรับรอง การเข้าร่วมประชุมวิชาการ อย่างน้อย 2 ครั้ง

ภายในระยะเวลา 3 ปีนับถึงช่วงเวลาก่อนวันสอบโดยจะต้องเป็นการประชุมวิชาการที่จัดโดยราชวิทยาลัย แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย หรือ สมาคมแพทย์เวชปฏิบัติทั่วไป/เวชศาสตร์ครอบครัว อย่างน้อย 1 ครั้ง และ/หรือ การประชุมที่จัดโดยหน่วยงานอื่นภายใต้การรับรองจากราชวิทยาลัยฯ อีกไม่ เกิน 1 ครั้ง โดยการประชุมนั้นมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 วัน หรือได้รับ เครดิต ศ.น.พ. ไม่น้อย กว่า 15 หน่วยกิต ทั้งนี้ สามารถนับรวมการอบรมระยะสั้น “เวชศาสตร์ครอบครัวสำหรับแพทย์ปฏิบัติงานในคลินิก หมอครอบครัว” ด้วย)

2.4 ผ่านการประเมินความสามารถในกิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อถือไว้ใจได้ (EPAs) ของแพทย์เวช ศาสตร์ครอบครัวตามสมรรถนะองค์รวมและสมรรถนะหลักในกิจกรรมทั้ง 7 ด้าน โดยกรรมการราชวิทยาลัย (เริ่มในผู้สมัครสอบปี พ.ศ. 2571)

2.5 ส่งรายงานต่าง ๆ ตามที่กำหนด

2.5.1 ผลงานวิจัย ผลงานงานวิจัยเป็นไปตามประกาศราชวิทยาลัย คือ

- มีบทความงานวิจัย Manuscript และใบรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการ วิจัยในมนุษย์
- เอกสารแสดงหลักฐานการส่งงานตีพิมพ์ในวารสารที่ราชวิทยาลัยประกาศ
- รายงานการดูแลผู้ป่วยเป็นครอบครัวอย่างต่อเนื่อง จำนวน 2 ราย
- รายงานการพัฒนาทางด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับชุมชนและระบบสุขภาพใน พื้นที่

2.6 เอกสารรับรองการปฏิบัติงานตามสมุดบันทึกการปฏิบัติงาน/แฟ้มสะสมงาน

ขั้นตอนการสมัครสอบฯ

ให้เป็นไปตามประกาศแพทยสภาในปีนั้น ๆ

กำหนดการสอบ รายละเอียดของการสอบ และเกณฑ์การตัดสินผลการสอบ

รายละเอียดการประเมินตามประกาศราชวิทยาลัยเรื่อง การสอบเพื่อวุฒิบัตร หน้า 26-27

ภาคผนวก 9 : แผนการสอนทฤษฎี

แผนการสอนทฤษฎี : มีการจัดกิจกรรม Topic Discussion เกี่ยวกับ Family Medicine

หัวข้อ	จำนวนชั่วโมง/ ครั้ง	กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้	อาจารย์ผู้สอน
<u>แพทย์ใช้ทุน/แพทย์ประจำบ้านปีที่ 1,2</u>			
1. Basic concepts of human growth and development	1.5 ชั่วโมง	- บรรยาย - อภิปราย ผ่านเครื่องฉายภาพ	คณาจารย์ประจำ สถาบัน และ คณาจารย์ต่าง สถาบัน
2. Health promotion and disease prevention	1.5 ชั่วโมง		
3. Practicing bio-psycho-social medicine	1.5 ชั่วโมง		
4. Communication Skills	1.5 ชั่วโมง		
5. Mind-body medicine	1.5 ชั่วโมง		
6. The basic concepts of an effective doctor-patient relationship	1.5 ชั่วโมง		
7. Family's influence on health	1.5 ชั่วโมง		
8. Human behavior, beliefs and psychosocial influence on health	1.5 ชั่วโมง		
9. The patient-centered clinical method	1.5 ชั่วโมง		
10. The Place of Intimacy in the Doctor-Patient Relationship, and of the potential for abuse of the relationship	1.5 ชั่วโมง		
11. Domestic violence	1.5 ชั่วโมง		

หัวข้อ	จำนวนชั่วโมง/ ครั้ง	กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้	อาจารย์ผู้สอน
12. Home Care Conference	1.5 ชั่วโมง x 6 ครั้ง	- บรรยาย - อภิปราย ผ่านเครื่องฉายภาพ	คณาจารย์ประจำ สถาบัน และ คณาจารย์ต่าง สถาบัน
13. Being a Family Physician	1.5 ชั่วโมง		
14. Primary care and Practice Management	1.5 ชั่วโมง		
15. Human Behavior	1.5 ชั่วโมง		
16. What is a home health care?	1.5 ชั่วโมง		
17. Nutrition	1.5 ชั่วโมง		
18. Personal and Professional Responsibilities	1.5 ชั่วโมง		
19. Care of Couple	1.5 ชั่วโมง		
20. Care of Adolescent Health	1.5 ชั่วโมง		
21. Care of Elderly	1.5 ชั่วโมง		
22. Geriatric Health Examination	1.5 ชั่วโมง		
23. Gender-Specific Health Issues (Female, Male)	1.5 ชั่วโมง		
24. Sexual Health	1.5 ชั่วโมง		
25. Palliative Care	1.5 ชั่วโมง		
26. Complementary and Alternative Medicine (CAM)	1.5 ชั่วโมง		
27. Care of Specific Populations	1.5 ชั่วโมง		
28. Disaster Medicine	1.5 ชั่วโมง		
29. International Health	1.5 ชั่วโมง		
30. Drug and Alcohol Problems	1.5 ชั่วโมง		
31. Smoking Cessation	1.5 ชั่วโมง		
32. Medical Laws and Ethics	1.5 ชั่วโมง		
33. Patient Safety	1.5 ชั่วโมง		
34. Financial Management and Health Economics	1.5 ชั่วโมง		

หัวข้อ	จำนวนชั่วโมง/ ครั้ง	กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้	อาจารย์ผู้สอน
35. LGBT	1.5 ชั่วโมง	- บรรยาย - อภิปราย ผ่านเครื่องฉายภาพ	คณาจารย์ประจำ สถาบัน และ คณาจารย์ต่าง สถาบัน
36. Mental Health	1.5 ชั่วโมง		
37. Interesting Case	1.5 ชั่วโมง x 6 ครั้ง		
38. F.M.book club	1.5 ชั่วโมง x 12 ครั้ง		
39. Common problems in Rehabilitation	1.5 ชั่วโมง		
40. Common problems in Dermatology	1.5 ชั่วโมง		
41. Common problems in ENT	1.5 ชั่วโมง		
42. Common problems in Radiology	1.5 ชั่วโมง		
43. Common problems in EYE	1.5 ชั่วโมง		
44. Common problems in Psychiatry	1.5 ชั่วโมง		
45. Common problems in Pain	1.5 ชั่วโมง		
46. SP Conference (Simulated Patient)	1.5 ชั่วโมง x 6 ครั้ง		
47. Conference practice	1.5 ชั่วโมง x 6 ครั้ง		
<u>แพทย์ใช้ทุน/แพทย์ประจำบ้านปีที่ 3</u>			
1. Healthcare delivery and financial system	4 ชั่วโมง		
2. Financial Management and Health Economics	1.5 ชั่วโมง		
3. Medical Laws and Ethics	1.5 ชั่วโมง		
4. Disaster Medicine	1.5 ชั่วโมง		
5. Drug and Alcohol Problem	1.5 ชั่วโมง		
6. Smoking Cessation	1.5 ชั่วโมง		

หัวข้อ	จำนวนชั่วโมง/ ครั้ง	กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้	อาจารย์ผู้สอน
7. Care of Specific Populations	1.5 ชั่วโมง	- บรรยาย - อภิปราย ผ่านเครื่องฉายภาพ	คณาจารย์ประจำ สถาบัน และ คณาจารย์ต่าง สถาบัน
8. Nutrition	1.5 ชั่วโมง		
9. Care of Couple	1.5 ชั่วโมง		
10. Care of Adolescent Health	1.5 ชั่วโมง		
11. Care of Elderly	1.5 ชั่วโมง		
12. Comprehensive Geriatric Assesment	1.5 ชั่วโมง		
13. Gender-Specific Health Issues (Female, Male)	1.5 ชั่วโมง		
14. Sexual Health	1.5 ชั่วโมง		
15. Palliative Care	1.5 ชั่วโมง		
16. Complementary and Alternative Medicine (CAM)	1.5 ชั่วโมง		
17. Care of Specific Populations	1.5 ชั่วโมง		
18. International Health	1.5 ชั่วโมง		
19. Patient Safety	1.5 ชั่วโมง		
20. LGBT	1.5 ชั่วโมง		
21. Mental Health	1.5 ชั่วโมง		
22. Home Care Conference	1.5 ชั่วโมง x 12 ครั้ง		
23. Video Feedback	1.5 ชั่วโมง x 12 ครั้ง		
24. Bio med	1.5 ชั่วโมง x 6 ครั้ง		
25. Interesting Case	1.5 ชั่วโมง x 12 ครั้ง		
26. SP Conference	1.5 ชั่วโมง x 6 ครั้ง		
27..Conference practice	1.5 ชั่วโมง x 6 ครั้ง		

คำสั่ง สาขาวิชาเวชศาสตร์ครอบครัวและเวชศาสตร์ป้องกัน

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่ ๐๐๐๑/๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการหลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน

เพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม

สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

.....
ด้วยสาขาวิชาเวชศาสตร์ครอบครัวและเวชศาสตร์ป้องกัน ได้ปรับปรุง หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน เพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว และเพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการหลักสูตรเพื่อปรับปรุงหลักสูตร ตั้งแต่ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๕ เป็นต้นไป ดังรายนามต่อไปนี้

๑	หัวหน้าภาควิชาเวชศาสตร์ครอบครัวและเวชศาสตร์ป้องกัน (ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์พิษฐานนท์ งามเฉลี่ยว)	ที่ปรึกษา
๒	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์ฤกษ์ สุวรรณภูมิ	ที่ปรึกษา
๓	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์นฤชา โกมลสุรเดช	ประธาน
๔	อาจารย์แพทย์หญิงธนัชฐา ศิริรักษ์	กรรมการ
๕	รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงธารทิพย์ แสงสุวรรณ	กรรมการ
๖	รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงธารีรัตน์ อนันต์ชัยทรัพย์	กรรมการ
๗	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์ปัญญา จำรูญเกียรติกุล	กรรมการ
๘	ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงอรพรรณ พุ่มณีโชติ	กรรมการ
๙	อาจารย์นายแพทย์ปณิธาน วิจารณ์กุล	กรรมการ
๑๐	ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงรัตนภรณ์ ชูทอง	กรรมการ
๑๑	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์ศุภกร ศรีแผ้ว	กรรมการ
๑๒	ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงสุภิญญา โสโน	กรรมการ
๑๓	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์ภูมิใจ สรเสณี	กรรมการ
๑๔	อาจารย์แพทย์หญิงภาวิตา ลิ้มสมวงศ์	กรรมการ
๑๕	ตัวแทนแพทย์ใช้ทุน/แพทย์ประจำบ้าน ชั้นปีที่ ๒	กรรมการ
๑๖	ตัวแทนแพทย์ใช้ทุน/แพทย์ประจำบ้าน ชั้นปีที่ ๓	กรรมการ
๑๗	นางสาวรัชดา ไชยมิตร	กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่ของคณะกรรมการฯ.../

หน้าที่ของคณะกรรมการการจัดการศึกษาและฝึกอบรมแพทย์ สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว

๑. การบริหาร การควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินการของหลักสูตร โดยภาพรวม
๒. การรับรอง หรือเรียกร้องให้มีการแก้ไข มติหรือข้อสรุปจากการดำเนินงานจากคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรฯ
๓. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน
๔. การประชุมเพื่อติดตามการดำเนินการของหลักสูตรฯ ในภาพรวม อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง
๕. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป ให้คำปรึกษา/แนะนำและดูแลในการฝึกอบรม เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตร และแนวปฏิบัติต่าง ๆ และตรวจรายงานการดูแลผู้ป่วยเป็นครอบครัวอย่างต่อเนื่อง
๖. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย ให้คำปรึกษา/แนะนำ ในการดำเนินโครงการวิจัย
๗. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการในชุมชน และทีมสหวิชาชีพพร้อมเป็นที่ปรึกษาโครงการในชุมชน ให้คำปรึกษา/แนะนำ ในการดำเนินโครงการในชุมชน
๘. ร่วมสอนหลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก
๙. เป็นกรรมการสอบ ในการนำเสนอหัวข้อวิจัย โครงร่างวิจัย รายงานวิจัย แผนโครงการในชุมชน รายงานโครงการในชุมชน และรายงานการดูแลผู้ป่วยเป็นครอบครัวอย่างต่อเนื่อง
๑๐. เป็นกรรมการออกข้อสอบของหลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก และข้อสอบเพื่อสอบวุฒิปัตร์ อนุมัติบัตรของราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย
๑๑. เป็นกรรมการตรวจรายงานวิจัย รายงานโครงการในชุมชน และรายงานการดูแลผู้ป่วยเป็นครอบครัวอย่างต่อเนื่อง ของราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย
๑๒. บุคคลลำดับที่ ๑๕-๑๖ มีหน้าที่พิจารณาในการพัฒนาหลักสูตรในหน้าที่คณะกรรมการฯ ข้อที่ ๑-๔

สั่ง ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์พิษฐานนท์ งามเฉลียว)
หัวหน้าภาควิชาเวชศาสตร์ครอบครัวและเวชศาสตร์ป้องกัน

คำสั่ง สาขาวิชาเวชศาสตร์ครอบครัวและเวชศาสตร์ป้องกัน

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่ ๐๐๐๒ / ๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน

สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕

เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน เพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว ฉบับปรับปรุง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของพันธกิจการศึกษา และมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน สาขาเวชศาสตร์ครอบครัว ประจำปี ๒๕๖๕ ดังนี้

๑. หัวหน้าสาขาวิชาเวชศาสตร์ครอบครัวและเวชศาสตร์ป้องกัน		ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์พิชญานนท์ งามเฉลี่ย)		
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์กฤษณะ	สุวรรณภูมิ	ที่ปรึกษา
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์นฤชา	โกมลสุรเดช	ประธานกรรมการ
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์ปัญญา	จำรูญเกียรติกุล	กรรมการ
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงอรพรรณ	พุมณีโชติ	กรรมการ
๖. ตัวแทนแพทย์ใช้ทุน/แพทย์ประจำบ้าน ชั้นปีที่ ๓		กรรมการ
๗. นางสาวรัชดา	ไชยมิตร	กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่ และความรับผิดชอบ

- การพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรฯ
  - ๑.๑ การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของหลักสูตรราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย (มคว.๑) และนโยบายพันธกิจด้านการศึกษาของคณะฯ และสาขาวิชาฯ
  - ๑.๒ การดำเนินการจัดทำรูปเล่มของหลักสูตรฯ ฉบับสมบูรณ์ (มคว.๒)
  - ๑.๓ การประชุมติดตามผลการนำหลักสูตรฯ ไปใช้อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง และรายงานผลการนำหลักสูตรฯ ไปใช้ต่อคณะกรรมการการศึกษาหลักสูตรฯ

- ๑.๔ การดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ อย่างน้อยทุก ๕ ปี
  - ๑.๕ เป็นตัวแทนของสาขาวิชา เข้าร่วมการประชุม อบรม หรือสัมมนาในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรแพทย์ประจำบ้านร่วมกับราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย หรือหน่วยงานอื่น ๆ
๒. การประกันคุณภาพ และประเมินผลหลักสูตรฯ
    - ๒.๑ ประเมินผลการดำเนินงานหลักสูตรตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด
    - ๒.๒ ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของแพทย์ฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
    - ๒.๓ พิจารณากลับกรองงานด้านการศึกษาและฝึกอบรมของสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
    - ๒.๔ วิเคราะห์ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรและนำข้อมูลจากผลการสำรวจความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร โดยเฉพาะประเด็นการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการศึกษา และการประเมินผล
    - ๒.๕ วางระบบการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรโดยอาจมีการเชื่อมโยงรายวิชากับสมรรถนะแพทย์ฝึกอบรมที่กำหนด
    - ๒.๖ การรายงานปัญหาแพทย์ที่ฝึกอบรม

สั่ง ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์พิชญานนท์ งามเฉลียว)

หัวหน้าภาควิชาเวชศาสตร์ครอบครัวและเวชศาสตร์ป้องกัน

คำสั่งคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่ 625 /2564

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฝึกอบรมหลังปริญญา

ตามคำสั่งคณะแพทยศาสตร์ที่ 360/2562 ลงวันที่ 4 กันยายน 2562 ได้แต่งตั้งคณะกรรมการฝึกอบรมหลังปริญญา ไปแล้วนั้น บัดนี้คณะกรรมการชุดดังกล่าวได้ครบกำหนดวาระแล้ว ดังนั้นเพื่อให้การเสริมสร้างความรู้และการเตรียมตัวเพื่อให้มีโอกาสสอบเป็นแพทย์เฉพาะทางได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการฝึกอบรมหลังปริญญาชุดใหม่ ดังนี้

1. คณบดี		ที่ปรึกษา
2. รองคณบดีฝ่ายการศึกษาหลังปริญญา		ประธานคณะกรรมการ
3. ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายการศึกษาหลังปริญญา		รองประธานคณะกรรมการ
4. แพทย์หญิงวันทนีย์	แดงบุญ	กรรมการ
5. แพทย์หญิงวิราภรณ์	อัจฉริยะเสถียร	กรรมการ
6. นายแพทย์มนุพล	ตั้งทองคำ	กรรมการ
7. แพทย์หญิงศิวัญญา	คณิงกิจก้อง	กรรมการ
8. แพทย์หญิงอรรัตน์	กาญจนวนิชกุล	กรรมการ
9. แพทย์หญิงกมลวรรณ	คัตตพันธ์	กรรมการ
10. นายแพทย์คณิน	คะนิงวนิชกุล	กรรมการ
11. แพทย์หญิงฤดีกร	สุวรรณานนท์	กรรมการ
12. แพทย์หญิงภัททิรา	บุญศรี	กรรมการ
13. แพทย์หญิงจิตาภา	พฤตมิตติ	กรรมการ
14. แพทย์หญิงจตุรพร	แสงกุล	กรรมการ
15. แพทย์หญิงธัญญา	ลิ้มอภิชาติ	กรรมการ
16. แพทย์หญิงปรีชฐา	ไทรงาม	กรรมการ
17. แพทย์หญิงจิราพร	พรหมจรรย์	กรรมการ
18. นายแพทย์อนุชิต	บุรณถาวรสม	กรรมการ
19. แพทย์หญิงศรีลา	สำเภา	กรรมการ

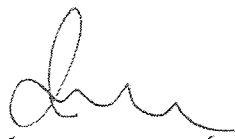
20. แพทย์หญิงอรุณวรรณ	ทองขาว	กรรมการ
21. นายแพทย์อภิภพ	กฤษณีไพบูลย์	กรรมการ
22. แพทย์หญิงศุภญา	ดิสนีเวย์ย์	กรรมการ
23. นายแพทย์นฤชา	โกมลสุรเดช	กรรมการ
24. แพทย์หญิงณัชชญา	จำริญกุล	กรรมการ
ตัวแทนแพทย์ใช้ทุนชั้นปีที่ 2		
25. นายแพทย์นนทณัฐ	ต้องแข่งกี	กรรมการ (สาขาวิชาอายุรศาสตร์)
26. นายแพทย์ชัยณรงค์	ติยาเคชาชัย	กรรมการ (สาขาวิชาอายุรศาสตร์)
ตัวแทนแพทย์ใช้ทุนชั้นปีที่ 3		
27. นายแพทย์ปรัดถกร	ตันติวีรธากร	กรรมการ (สาขาวิชาจิตเวชศาสตร์)
28. นายแพทย์อภิรักษ์	การะเกด	กรรมการ (สาขาวิชาจิตเวชศาสตร์)
29. นายแพทย์อภิโชติ	วิหะกะรัตน์	กรรมการ (สาขาวิชาสูติศาสตร์)
ตัวแทนแพทย์ใช้ทุนชั้นปีที่ 4		
30. นายแพทย์ชนาธิป	นิลกาฬ	กรรมการ (สาขาวิชาศัลยศาสตร์)
31. นายแพทย์ภาคภูมิ	มณีพงศ์เพิ่มพูน	กรรมการ (สาขาวิชาจิตเวชศาสตร์)
32. แพทย์หญิงธนาภา	ขวัญนุ้ย	กรรมการ (สาขาวิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา)
ตัวแทนแพทย์ประจำบ้านชั้นปีที่ 2		
33. แพทย์หญิงกชกร	ศุลยพัชร	กรรมการ (สาขาวิชาเวชศาสตร์ครอบครัว)
34. แพทย์หญิงมันตา	โชติพิช	กรรมการ (สาขาวิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา)
35. นางสาวจันทร์รัตน์	ขอพุทธพรชัย	กรรมการและเลขานุการ
36. นางนฤมล	สหบดี	ผู้ช่วยเลขานุการ
37. นางสาวศุภรัสมิ์	สุวรรณสะอาด	ผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และภารกิจ

1. กำหนดนโยบายด้านการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะ
  2. ดูแลด้านประกันคุณภาพการฝึกอบรม
  3. กำกับดูแล ติดตาม ประเมินผล และวางแผนพัฒนาเพื่อให้มีโอกาสสอบเป็นแพทย์เฉพาะทางได้อย่างสมบูรณ์
  4. ดูแล ติดตาม ควบคุม ประเมินผล หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
- โดยให้คณะกรรมการชุดดังกล่าวมีวาระ 2 ปี

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน 2564

(รองศาสตราจารย์นายแพทย์เรืองศักดิ์ ลีธนาภรณ์)

คณบดี